Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Bønnelycke, Emil.
Titel | Title:	Spartanerne : Roman.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København : J. L. Lybecker, 1919
Fysiske størrelse | Physical extent:	1-2 i ét bd ; 303 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57 - 104.

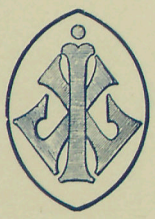
Det Kgl. Bibliotek
130024716741

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

EMIL BØNNELYCKE

SPARTANERNE

ROMAN

KØBENHAVN
J. L. LYBECKERS FORLAG
1919

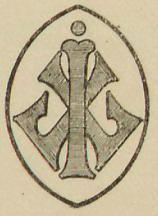
SPARTANERNE

Lyc. 733

EMIL BØNNELYCKE

SPARTANERNE

ROMAN

KØBENHAVN
J. L. LYBECKERS FORLAG
1919

Oplag: 1250 Ekspl.

KØBENHAVN - GRÆBES BOGTRYKKERI

FØRSTE DEL

I

Da jeg saa dig første Gang, følte jeg straks, at jeg ikke var ældre end du. Trods det jeg er nogle og tyve Aar, og du kun er femten, synes jeg, at jeg er din Jævnaldrende, din Legekammerat. Da du spurgte mig om hvor gammel jeg var, vilde jeg ikke gøre dig forskrækket, jeg smilte og bad dig gætte. Jeg smiler ellers aldrig; men jeg vil ikke ængste dig med min knappe Maade at være paa. Jeg angrer ikke, at jeg et Øjeblik handlede imod vor strenge Lov; men vi var, o min Elskede, alene, og ingen uden du saa min Svaghed. Du gættede, at jeg var tyve Aar, og du gættede fem Aar galt. Straks blev du tavs og angst, fordi du tænkte, at jeg havde elsket andre før dig. Jeg tilstod, at jeg havde elsket en Pige af Heloterne; men du, som er af rent dorisk Blod, véd godt, at vi har disse til det samme. — Det er en mærkelig Lov, som under Dødsstraf forbyder os at dyrke Omgang med disse, samtidig med at den udsætter os for deres Tilnærmelser. — Naar jeg tænker paa alle de Pisk, jeg har faaet som Dreng, forbander jeg i mit inderste Hjerte, i Gudindens Navn, den

Lov, der forbyder os at smile, forbyder mig at kysse din Mund, og som nægter mig Tid til at finde paa de smukkeste Forbindelser, hvori jeg nævner dit Navn. — Jeg hører ikke, som du troede, fordi jeg taler som jeg gør, til Eforerne. Jeg væmmes ved disse Teoretikere, som, selv imod deres Vilje, vil vor Stats Ulykke. Jeg er en sand Spartaner, hvis Liv er et Liv for Idræt, for Idrættens Kunst. Derfor er mit Liv et Liv i Kunst. Jeg husker, at jeg ogsaa gjorde dig ængstelig ved at fortælle dig alt dette, og jeg er maaske, ved at tale til dig med denne Alvor, forekommet dig gammel —; men jeg vil, at du skal vide, hvem jeg er, hvad jeg nu og i de kommende Tider faar at kæmpe med, hvem der er mine Fjender og hvem mine Venner, hvad og hvortil jeg vil naa, og hvor mange Nederlag, o min Elskede, jeg skal lide.

Jeg gik med dig under de duftende Oleandre i Dyrenes Park. Jeg gik med dig i Mørket ved Bredden af Eurotas. Jeg ved, at jeg bliver udspejdet af Loven gennem mine Kammerater, som har opdaget, at jeg følges med dig. — Deres Taktløshed, naar de spørger til dig, forundrer mig. Jeg tror ikke de har faaet Pisk nok i deres Tid, de fleste af dem er daarlige til deres Idræt, de elsker Heloternes Piger, en lyssky Elskov, der befordrer Slaphed, og de henter Vin hos Kyperen Placestos i Dromos. De er sløve for Tanken om Faren for Theben. — Jeg føler, at Omgangen med dem i Længden vil være usund, derfor vil jeg flygte fra dem, unddrage mig deres forvirrede Begreber om Livets

Værdi, deres næsten forsumpede Forestilling om Idræt —, ved, for din Skyld, min eneste og sande Elskede, at dyrke mine Dage, min Ungdom, mit Selv, for engang at naa frem og blive en af Spartas Øverste. — Alt dette talte jeg til dig om, medens vi sad under Platanerne, paa en Bænk i Dyrenes Park. Nogle af mine Kammerater gik forbi og iagttog os. De stak Hovederne sammen. Deres egen onde Samvittighed glædede sig over at vide min Trods og min Vilje i Fare. — Da spurgte jeg mig selv, min eneste, unge Elskede, om min Kærlighed til dig havde affødt nogen ond Samvittighed hos mig. Jeg kunde godt træde frem for hele Dalen og vise Alverden dig; men du maa vide, at jeg er fattig og ejer ingenting. Din Moder kender mig ikke, og din Fader kender mig ikke. Men jeg kender din Broder, og véd, at han er en af de mest dumdristige og dygtige paa Platanistas. Engang, naar du er blevet *min*, vil jeg gøre alt for at være værdig til hans Venskab.

Naar jeg tænker paa, at du kun er femten Aar, synes det mig umuligt, at jeg selv kan være ældre. Jeg indbilder mig, at der ikke gives nogen Aldersforskel imellem os; thi jeg mærker ikke, at de ti Aar har gjort hverken mit Legeme eller min Aand ældre. Tværtimod husker jeg, da jeg var atten— tyve Aar, at jeg følte mig uendelig gammel og ensom. — Da var jeg i Vold af en Lyst til at drømme. Drømmene beherskede mig. De formede mig. *Men nu behersker jeg Drømmene.* Jeg former dem som jeg vil; thi min Vilje tillader mig at være som jeg vil. — Jeg hader Tilfældighederne; thi de er Brænd-

sel til vor Selvopgivenhed, til vor Bitterheds Ild. — De er Ledemotivet til vore Ynglingedrømmes skæbnesvangre Planløshed. Min Elskede, bliv ikke træt af denne Tale; men du skal forstaa, at jeg føler din Kærlighed til mig som en Pligt. — Jeg vil være, som du vil, jeg skal være: En ægte, tro Spartaner, hvis første Opgave det er, til Fuldkommenhed at beherske sig selv —, ved Hjælp af Følelsernes Organisme, der legemliggjort, bevidst eller ubevidst, danner min Ungdoms Grundvold. Derfor føler jeg mig fremmed for mine Kammerater, som elsker de ørkesløse Drømme. Derfor forlader jeg dem. Jeg har talt til dem om dette; men de vil ikke høre mig. De har nok af Love, siger de, og raaber paa mere Frihed, disse forblindede! Jeg elsker Skønheden i Princippet. Jeg elsker Ligevægtens Pathos. Jeg elsker den rene Fornuft. Styrkens Organisation er Midlet for min Idræts Kunst. At ovorvinde alt, selv det uovervindelige, er mit Maal.

Din Fader er en god Borger i Staten. Han betyder meget for vor Stats Vel. Jeg er sikker paa, at han ikke vil vide af mig, som intet er. Jeg er kun en ung Mand, hvis Idræt man, ganske vist, begynder at berømme —, men nu vil jeg ud i det første, bedste Felttog og enten dø eller komme hjem som en sejrrig, der er værdig til din fine og angste Kærlighed. Jeg kommer bort fra mine Kammerater, mine Venner, i hvem jeg blot ser mine nærmeste Fjender. — Maaske vil jeg i Prøvelsen finde en eller anden sand Ven, som kan staa mig bi, og jeg ham. Jeg kommer bort fra Kyperen Placestos' be-

døvende Vin. Jeg kommer bort fra Heloternes blege Piger, som du véd, maler deres Læber. Jeg kommer bort fra enhver Indvirkning af Fristelse og Slaphed, ud i et Liv, hvis Haardførhed skal hærde mig og staalsætte min Styrke. Men kom, min Elskede, nu vil vi gaa ned til Bredden af Floden Eurotas, sætte os paa Bænken under de duftende Oleandre og Plataner, og tale sammen til Afsked. Jeg drager til Eumaton i det nordlige Peloponnes, hvor Hærene, der skal afgaa til Isthmos, samles.

Kom, jeg elsker at gaa ved din Side og føle Rytmen i din Gang. Her, hvor vi gaar, hører ingen os, end ikke mine Venner, og derfor ikke Loven. Din Kærlighed er den eneste Sødme, som ikke er farlig for mig, derfor ængstes jeg ikke ved i dette Øjeblik at handle imod Loven. Jeg er endnu, ligesom i de første Dag, jeg kendte dig, forundret over, at du med dine femten Aar er lige saa stor, næsten lige saa høj som jeg med mine fem og tyve. Selv om din Fader og din Moder vilde sige, at du er et Barn, der ikke skulde smile til en ung Mand, og langt mindre gaa med ham nede ved Floden, véd jeg godt, at du mer end nogen moden Kvinde, føler Glæden ved stærke og rolige Kys. Din Sjæls skønne, nytændte Ild lyser i dine Øjne. Din Munds Linier beder i yppig Finhed om disse Kys, der skyller en ukendt Fryd igennem dig. Dine Kinder kan sommetider have en Dis af Hede over sig, der er dit hektiske Hjertes sitrende Overflade. Tro ikke, at denne Iagttagen er det samme som at studere dig. Jeg, der i Virkeligheden slet ikke har Forstand paa dit

Væsen, elsker at se dine Øjne, som jeg har vænnet til ikke at flytte sig, naar de ser paa mig. — Jeg kunde gaa langt med dig, jeg kunde tage dig med til Eumaton, jeg kunde beslutte mig til aldrig at forlade dig; men Nødvendigheden byder mig det. *Aldrig at give efter* er vort Løsen. saa længe vi vil, at I skal elske os. — O, min Pige, Bevidstheden om Loven ligger uafvendelig paa Bunden af min Sjæl, du vil se den ytre sig i alle mine Handlinger; men i dette Øjeblik synes den lyksaligt langt borte.

Inden jeg skilles fra dig, vil jeg mindes de Dage, jeg har kendt dig. Jeg vil være en anden end den, Loven byder mig at være. Jeg vil være et Barn som du, der elsker Ømheden og de barnlige Ord. Din Jævnaldrende, din Legekamerat vil jeg være. Jeg vil nævne dig ved de smukkeste Navne ved at nævne de smukkeste Blomster i Dalen. Jeg vil fylde dit Øre med en sagte Lovsang til dine femten Aars mærkeligt udviklede Skønhed. — Jeg vil bære Lyden af Eurotas Bølger til dig som Elskovs Musik, som Sange om vor Ungdom, Løfter for din og min Fremtid, som Livets Hjerteslag, der banker, værnende om vore Hjerters søde, hemmelige Pagt. O, Kærlighedsglæde, hver Dag jeg har levet med dig, i dig, for dig, har gjort min Strenghed mere streng, min Blidhed mere blid, mit Blods Ild mere hed, og min Kulde kold og stejl som ingensinde før. O, min Kærlighed, med Loven for Øje vil jeg altid være et Redskab i din Haand. Du er disse Loves Lov. Du er alle Buds samlede Bud. Du er en Glans, som skal kastes over min Viljes strenge og nøgne Veje.

Du er Stjernen i Kampens Nætter. Den skal spejle min Uret og mine Saar, mine Savn og Vanskeligheder. Den skal smile til mig, lindrende i Nederlagets Time. Og dens Skin skal skælve af Glædens Taarer ved min Sejr.

Jeg véd, at mine Kammerater, hvis de hørte mig tale saadan, vilde le af mig og drukne deres Væmmelse i Dromos i Placestos' Vin. Mit Ideal er intet Ideal; thi Idealerne er mange. Viljens Dyrkelse er min Lov, og en saadan Idealisme lader sig ikke spotte. Jeg spotter ikke mine Kammerater for deres Omgang med megen Vin og med blege, helotiske Piger; men jeg er træt af deres Selskab, træt af at høre dem tale om deres Drømme. Disse Svæklinge! Jeg er stolt over, at jeg skal rejse fra dem. Hvis en ond Skæbne lønner mig med en brat og tidlig Død, vilde *det* være lykkeligere for mig, end at fortsætte med deres Slapheds Dyrkelse. Hvis jeg lever og sejrer, skal de føle sig beskæmmet overbeviste om Strenghedens Sag, Viljens Sag, Nøjsomhedens Lykke, Glæden ved at lide, trodse, undvære. Hvad dig, min egen og eneste Elskede, angaar, véd jeg, at disse blødagtige, selvforgudende Halvmænd ikke er farlige for dig; thi du væmmes ved dem, og vilde aldrig taale deres Selskab. Gaa ikke til Dromos, kom ikke i Nærheden af Kyperens Bod; thi de vilde straks kende dig og nærme sig til dig. Gaa til Platanistas og til din Broder; thi der véd du dig selv tryg. Løberne fra Mistra, som er hvervet til Hæren, skal bringe Bud til dig fra Eumaton, saa du kan følge min Færd. Gaa ned til Floden,

til Bænken under de duftende Oleandre, gaa i Dyrenes Park, og lad alle, der kender dig, se paa din Mine, din Gang, høre paa din stille, glade Tale, at du gaar og venter din Elskede, som er draget ud under sin Viljes, sin Kærligheds Lov, for, som en af Spartas mest lovende Unge, at komme hjem og vinde dig, og være til vor Stats Vel.

Jeg velsigner den første Dag, jeg saa dig. Jeg velsigner Dyrenes Park med Træerne, der, lyttende til vore første Samtaler, bøjede sig imod os, lukkende sig om os. Jeg velsigner og takker alle de Dage, jeg har kendt dig. I Mindet om den Tid vil min Længsel lære sin Taalmodighed. — Hvis du nævner mit Navn for din Fader og din Moder, da sig dem, at du kender en ung Mand af dorisk Blod, som er gaaet i Leding, Livets Leding for sit Livs Skyld, for sin Kærligheds Skyld, for Spartas Skyld. Levvel, min Elskede, til jeg kommer tilbage.

II

NATTEN er oplyst som et guddommeligt Helvede, en rød og stærk gylden Underverden, hvor fantastiske Kræfter er sluppet løs. Paa en Afstand, som jeg bedømmer til 10 Kilometer, opfylder Fjendens og vore egne langtrækkende Kanoner Nathimlen med Eksplosioner, der illuminerer denne Opgørelsens dødelige Dal, dette Stykke Jordens glødende Indre, der pludselig har vist sig paa Overfladen. Hvor er det, jeg er? Hvad er Meningen med dette? Jeg spørger mig selv, hvad disse nære, men usynlige Bjerge af tordnende Lyd, dette Babel af Drøn betyder? Er jeg død, og konfronteret med min Straf: Pinsel i Helvedes lysende Pøl af glødende og flydende Jern —? Jeg mærker, at mine Hænder, som under en Hypnose, knuger om min Geværkolbe. Med en Hurtighed, intet Billede beskriver, fylder jeg af Brysttaskerne de forlængst varme Magasiner med de evindelige Skud, de 6 skarpe Spidsprojektiler, der, paa Trods af min lynhurtige Eksercits, alle bliver befamlede af mine ømtaalige Fingerspidser. De er saa skarpe, at de stikker mig i Kødet ved

den letteste Berøring. Jeg plasker med hele min Krops Vægt ind imod det mudrede Brystværn, hviler plant imod det vaade Ler, har ypperligt Anlæg, og fyrer med største Ro og bevidst Intensitet. Mit Gevær lystrer, klikker ikke en eneste Gang, en morderisk Ild hænger ud af Halsen paa det hede Løb. Delingen i min Skyttegrav skyder med den blodtørstigste Præcision. 100 Meter foran os skvatter de. — Vi ser dem vekselvis i blaa, grøn, hvid, gylden og rød Belysning, Stillingen, hvori de falder, er ikke meget varieret: De gør en Bøjning forover, hvorpaa man ser, at de er ramt. Det første, de gør, er som Regel at tabe Geværet —, saa falder de, som trætte Mænd. — Jeg har uendelig ondt af dem, jeg fyrer med Sigte paa deres Hjerte. Jeg husker, at jeg som Rekrut fik Præmie for tre paa hverandre følgende Pletskud paa 100 Meter —, ingen betydelig Præstation, men meget godt gjort af en Nybegynder. Jeg har en Fornemmelse af, at hvert Skud jeg skyder, er en Træffer, det samme Pletskud, der engang gjorde mig Barn saa stolt. — Mit Gevær er nyt og virker med mekanisk og absolut Sikkerhed. Hvergang jeg trækker tilbage, flyr Hylstrene mig i Ansigtet. Det er som om mit Gevær siger til mig: Hvis du sigter omhyggeligt hver Gang, trækker roligt af, handler hurtigt og arbejder uafbrudt ved dit Magasin og din Aftrækker, — skal intet ondt vederfares dig. Jeg er din Forsvarer. Kys dit Vaaben, kærtegn med dine Haandflader det blanke Jern, Laasen og den smeldende Fjer, hver Tanke, du tænker, dræber en Mand, hvilket er din

Redning. Gud skal vide, at jeg fyrer! Jeg har næsten Krampe af tænderskærende Kraft og Iver efter at nagle hver Mand i hans Hjertes Kødklump. Kammerat, jeg ved ikke, hvor jeg er, og hvad Meningen er med dette, men mit eget Liv er det dyrebareste! Jeg vil gaa helskindet ud af denne Massakre, jeg vil spænde alle Nerver for at redde mig selv. Derfor — se, der er en skægget, svær Tamp — skal du faa et Pulver af første Skuffe. — Dér, Kammerat. Nu græder din Kone og dine Børn; men du kunde have dukket dig en Smule. Jeg fyrer igen. Er jeg træt? Mit Gevær slaar mig i Skulderen. Løbet hopper ved hvert Knald. Jeg knuger Kolben imod mig, saa det gør ondt i mit Nøgleben, jeg føler, at dette Redskab i mine Hænder er frygteligt, jeg maa holde det fast, for at det ikke skal tage Herredømmet fra mig. — Jeg forstaar, at det er umaadelig koldt og hensynsløst; thi dersom jeg slap det, vilde det maaske vende sig imod mig. . . . . Nej, jeg er uretfærdig! Tilgiv mig, du mit nye og skinnende Vaaben. Spyt dine i dejlig Ild iklædte Projektiler ud, pust Udslettelsen imod enhver, som kommer mig nær. Saadan! Aah, dette støtte, svage Ryk, hvergang jeg fyrer, siger mig, at jeg lagde al min Sjæl i mit Sigte, al min Omhu, næsten Ømhed i mit Aftræk. — Saadan! Hvad er det? Der er to Fyre lige ved Siden af hinanden. Nej, nej, de naar helt herhen. Skal jeg raabe: 42, tag dig af ham tilhøjre —? Nej, nej, nej. Rolig. 42 er optaget andetsteds. Maaske forlanger jeg det umulige af 42? Maaske er han midt i en hvid og lykkelig Drøm om

Blomster og Jacobsstigen til Guds gode og naadige Himmel —? Maaske —, saa —, nu skal det være —: Jeg sigter paa ham tilvenstre, han er nærmest. Jeg holder mit Aandedræt, medens min Pegefinger stramt og langsomt krummer sig. — Dèr! Ah, han fik det. Aah, se, han falder. Rigtigt, der glider Geværet ud af Hænderne paa ham. Den Anden! Han er lige der. — Han synes slet ikke at have set, at Sidemanden er faldet, eller at han overhovedet har haft nogen Sidemand. Han render bare frem. — Lad vær', Kammerat, kom ikke nærmere, dit tykke Fjog. — Min venstre Haand (jeg er Kejthaand) har fattet om Træskaftet paa en Haandgranat. — Pludselig faar han, ved Gud, det var af 42, hvad han har godt af. — En Haandgranat lyser op i hans Ansigt. Han har Lorgnet, ser jeg. Saa, nu er der Sorg i et eller andet filosofisk Fakultet. — Han falder bag ved Eksplosionen, som om han prøvede paa et staaende Kraftspring. — Jeg konstaterer noget absolut komisk ved denne Situation, der øjensynlig giver sig Udslag i, at jeg brister i Latter... Bravo 42, den sad der. Jeg hører intet, ingen svarer, intet andet end trommende Mitrailleuser, hvis Lyd standser og begynder igen, standser og begynder igen. Maskingeværerne sprøjter 400 Projektiler ud i Minuttet. Det er nok til to Kompagnier. Paa et Minut! Jeg ryster og sitrer sagte over hele Kroppen. Min Pande er vaad, mine Læber er tørre og skorpede, mine Klæder er Laser, mit Leje er Mudder, mine Tanker og Ønsker er omhyggelige, dræbende Skud, der alle gør Fyldest. — Hvad er dette?

Hvad er Meningen med dette? Hvad i Himlens gaadefulde Navn gaar her for sig? Puh — Himlen er illumineret, men den er ikke smuk. Farverne, der lyser, er dumme og grelle, jeg godtgør med stor Nøjagtighed, at denne Belysning minder mig om min Barndom i Tivoli. — Min Sjæl ser alt dette: Ilden, de grønne Bundter af Stjerner, hvide Magniumseksplosioner, dalende, kegleformede Dødningelys, Benradsparasoller af et blegt, unaturligt Kviksølvskær, der ryger, sveder en mælkeagtig, ulmende Røg. Jeg lugter selv af Krudt, Sved og urent Linned. Mit Gevær! Igen! Tag fat! Lige for Skyttekæde — 200 Meter — Skyd! Ny Række af Mænd. Kom an, Kammerater. Ingen Pardon, dette er Indgangen til et andet Liv, et større Liv, et nyt og lykkeligt Liv. Gaa bare rolig frem, Delingen er stærk og ung, Skyttegraven er fuld af blodtørstige Mesterskytter, der elsker Livet og kæmper for det. — Hvilken uendelig Mark i gylden Belysning, af Menneskeprikker, Skygger, Jord og Kratre. Jordskælv! Mit Øre hører det: Shrapnels, pibende Sværme af Projektiler, pludselig Tavshed, efterfulgt af dumpe, underjordiske Drøn. Maskingeværers klaprende Sang, nære Kommandoraab af Løjtnantens lidenskabelige Omhu for uafbrudt Ild. — Jeg mærker af Lyden i hans Stemme, at ogsaa *han* kæmper for Livet. — Kanoner, Projektiler, mit Gevær, mine hede Kinder, mine gennemvaade Fødder. Lys. Saa. — Blaat. Hvad nu? Mørke! Stjernerne fryser deroppe . . . . . Er de døde? Saa. — Rødt. Hvidt. Magnium. Projektørernes Linealer henover Terrainet, de krydser hinanden. Man

mærker paa dem, at Mændene, der passer dem, brænder af Situationens Feber, dens dødelige Alvor, dens Anspændthed. Rektangler og Diagonaler i Luften. Et Aëroplan! Puh. — Fald ikke ned, Kammerat! Du falder lige ned i Jordens Indre. Torden, Glimt, nye Glimt, Gentagelser, Stjernebundter, nære Shrapnels. Da capo! Om igen! Hold ud, hold ud. Den, der holder længst ud, sejrer, det vil sige: lever! Saadan, kom her, mit kære Gevær. Visér 200, skyd! Begynder jeg at forstaa Meningen med dette?

III

Jeg har rejst hele Natten. Togene er overfyldte af unge Mennesker, Mænd i min Alder, der i øjensynligt lige stort Tal rejser i begge Retninger. Jeg, der hidtil har rejst nordpaa, skifter for at tage Toget mod Vest, hvor mit Bestemmelsessted ligger. Skolen begynder allerede i Dag. Jeg har en afgørende, grusom Forestilling om dens berømte Haardførhed. Jeg spænder allerede mine Lemmer, som vilde jeg sprænge det Panser af inkvisitoriske Drømme, der omgiver mig og fylder mine Tanker. Til min Ærgrelse har jeg opdaget en lang Fyr i Toget, som synes at være højere end jeg, hvilket saarer min atletiske Forfængelighed. Jeg trøster mig med, at han er rødhaaret og ser bleg ud. Jeg bedømmer ham til at være Kontorist i et eller andet støvet Skattedepartement, en Penneslikker til 120 Kroner om Maaneden. Manden vil sandsynligvis i Løbet af kort Tid udvikle sig til Simulant og overgaa til Bataillonskontorerne eller Ordonanserne, disse Korps, der fortrinsvis rekruteres af de største Hyklere og Svæklinge blandt de Stillende. Hvis han

hører til mit Kompagni, vil jeg saaledes ikke behøve frygte, at han skal komme til at staa foran mig i Geleddet. Det vilde være en ussel Deling, der skulde have saadan en Penneslikker paa Fløjen.

Jeg har været alene paa hele Turen med Jernbanen. De unge Fyre, der hede og oprømte myldrede gennem Vagonerne, synes mig gennemgaaende at være Repræsentanter for en højrøstet, enfoldig og ubefæstet Ungdom. De fleste er leddeløse, blege Ynglinge, der ryger Cigaretter paa en Maade, som om de æder dem. — Deres røde, ofte kvindagtigtyppige Læber, deres feminine Ansigtstræk siger mig, at de rekruteres af en blødagtig Generation, en slap Sværm, der, i Vold af Tilfældighed og Opløsning, formelig lyser af Forsoldethed. — Deres næsten gennemsigtige Hud er graa som Nattetaage, som Asfalt, som Tobaksrøg, og deres Øjne udtrykker en egen barnlig Indifferentisme, som de ikke selv er sig bevidst. De er næsten alle velklædte og medbringer megen Bagage, Vadsække, Trækasser, finere *Kitbags*. Jeg ser enkelte elegante *Sweatcases*. Jeg har ingen anden Bagage end min Indkaldelsesordre og en tynd, engelsk Støvfrakke. Jeg har ikke spist siden i Gaar, medbringer ingen Mad, ingen Penge, intet. Jeg kommer nøgen, fattig, hel, men reduceret til denne nye Tilværelse, som i Tankerne forudopfylder mig med Gru og Respekt, Trods, Angst, Begejstring. Foreløbig hader jeg denne stuvende fulde Kupés forvaagede Klump af formløse Mandfolk, der taler i Forvirring om talløse hverandre uvedkommende og ligegyldige Ting. De snakker om Sport,

men kompromitterer sig i en faglig Diskussion om Fodbold. Selvfølgelig er det ikke en *wings* fornemste Opgave at *score*. En *wings* fornemste Opgave er efter min Mening den at sørge for ikke ustandseligt at være *offside*. — Hvor mange virtuose og elegante Opløb er ikke blevet standset af Fløjten, fordi Modstandernes *backs* sikkert og metodisk løb frem. . . . De drøfter Tobak. De taler om *Capstan*, som de udtaler galt, — om *Beduin*, som de Gud hjælpe mig ogsaa udtaler galt. — De taler om Pigebørn, og er øjeblikkelig sjofle. Jeg føler Lyst til at bringe dem til at indstille denne Samtale, der hverken er vittig eller uartig eller saa dristig, at man maatte beundre den, — men blot er uvidende og gemén. Hvad er det for Pigebørn, de taler om? Er det deres Kærester, deres Forlovede? Eller er det Piger fra Gaderne, som er identiske med disse? Flere af de unge Mennesker har imidlertid nogle ret sympathiske Ansigter. . . . .

Jeg stiger om og tager mit Tog vestpaa. Jeg er den første ude af Toget. Den lille Skiftestations Perroner er knirkende haarde af stenagtigt tiltrampet Sne. Morgenen er bælgravende mørk og stjerneklar, det blæser sagte, jeg fryser lidt. Klokken er 5^{32} Nat. En halv Times Ophold. Der er Lys i Ventesalene, hvor nogle Rejsende sidder i Overtøj og drikker dampende Kaffe af store, hvide Fajancekopper. Jeg bider Tænder og støder trodsigt den Tanke haardt fra mig, at jeg ikke har 70 Øre til en Kop varm Kaffe og et Stykke Wienerbrød. Wienerbrød? Hvad skal du med Wienerbrød? En Brødskorpe skal du

ha'. En rigtig tør Brødskorpe, der brækker mellem Tænderne og som, opløst i en Mundfuld Vand af Stationens Vandhane, vilde stille din raabende Sult bedre end et usselt Stykke Wienerbrød. Jeg føler mig slunken i Kinderne, tom i Maven, mine Ben er blevet tynde, synes jeg. Det er som om Vinden stryger lige igennem mig, Skind, Klude og Knogler. Jeg skammer mig over mit tarvelige Ydre, men jeg har været fattig i lange Tider. Mine Forældre er langt borte. — Inden de døde, lærte min Fader mig at være trodsig, stærk og sammenbidt, min Moder mig at være mild og god. Jeg mener i de betimelige Øjeblikke at have Forudsætningerne for at kunne være begge Dele. Jeg takker dig, min kære, strenge Far, for din Strenghed, dit Jern, din Mandighed. Takket være Mindet om din Haardførheds Udholdenhed, din Kuldes Ro, kan jeg i dette Øjeblik staa her paa denne natligt øde Perron, i bidende Kulde, fattig og nøgen, uden en Øre paa Lommen, uden Venner og Venlighed, opfyldt af Bevidstheden om din Trods, som jeg har arvet. Jeg takker dig for et velbevaret, levende Billede af din Nøjsomhed, din nidkære Pligtfølelse, din Hensynsløshed imod alle, men mest imod dig selv. Du har lært mig, at Udholdenhed sejrer. Jeg hilser dig i denne mit nye Livs første og strenge Morgen. Jeg hilser dit fjerne Smil i de kolde Stjerner. — Dig, min Moder, som lærte mig Ømhedens Evangelium, vil jeg mindes uden Svaghed. O, kan man mindes sin Moder uden Svaghed? Nej, nej, jeg vil ikke mindes dig, for da er Svagheden over mig, saa siver der et Regnvejr

af Taarer gennem min Sjæl, og i dette Øjeblik taaler jeg ingen Svingninger. Bort, al Vaklen og Usikkerhed. Paa Plads, I trætte Fødder, I frysende Hænder, I flakkende Øjne. Se frem. Lige frem! Javel Mor, sov sødt i *dine* Stjerner. I Mindet om dig savner jeg aldrig en Ven og lidt Venlighed.

Togstammen til Toget vestpaa er forlængst entret af mine søvnige, ulystne og trætte Medrejsende. Vognene suger Vacuum op. Der er fristende varmt i Kupéerne. Jeg kender denne Varme, den er tør og sviende, den sætter sig i Huden paa én, uden at gaa ind i én. — Jeg gaar hellere herude paa den knirkende Perron og sætter haardt imod haardt. — Jeg vil være den sidste inde i Toget, før det kører. Jeg vil sidde lysvaagen og lære Landet, jeg kommer igennem, at kende. Jeg vil stilles Ansigt til Ansigt med et nyt Pensum af Kulde og Nøgenhed. Ingen skjulte Vanskeligheder, ingen ukendt Tørn og sejg Dravat, ingen pludselig Barskhed og Brutalitet skal overraske mig. Jeg vil vænne mig til disse øde Strækninger af Sne og Hede, af lave Fyrretræer, Graner, af Sand, som den pludseligt gryende Dag afdækker. Jeg vil se, hvor jeg kommer hen, vide, hvorhen man fører mig. Farvel, I frie Dage, I personlige Øjeblikke, hvor man handlede paa Indskydelse. — Farvel, alle Lovløsheds Former, Farvel, al Blidhed og Idyl, alle Somre og alle Kys, Farvel, alle taagede Farver og taagede Drømme. Et Liv, som er nøgent og nyt, møder mig, uvenligt og hensynsløst, men stærkt. En Dag gryer, blottet for Drømme, for Minder, Varme. Den ætser din Erin-

dring og pudser din Hjerne blank som Staal. . . . . Hvad er denne Haardhed Begyndelsen til? Noget sundt? Noget grusomt, som blot kræver Udfoldelsen af din Styrke, din Udholdenhed? Velkommen da, du lille, øde By, som ligger i Vinterens Midte, med Is paa dine Søer, Tomhed i dine Træer, frosne og stive Veje, der vrider sig som i en lægende Krampe. — De Mennesker, der bor i denne Provins, maa være vidunderlige. De døjer en Vinter, som fylder det meste af Aaret. De gaar altid paa Sten og Is og frossen Jord, underlige Mennesker, som elsker Barskhed og smiler ad en Vognladning bleg Ungdom, der kommer direkte fra de internationale Kneiper, fra Billard og Cognac, med Beværtningens Em af Øl og Tobak i Haaret, fra Dansebulerne, fra Pigernes Senge hjemme, forsovede og grumsede med Cigaretten i Mundvigen, uredte og med krøllet Haar. Saadan tumler de ud paa Perronen, som om de tumlede ud af Sengene hjemme. En husker Dansesalonens blanke Gulv. Han har Lakskoene paa endnu. — En husker en Politibetjents haandfaste Tag i Nakken. Hans Krave sidder endnu derefter. — En husker en sød og syndig Piges skarpt tegnede Mund, hvis blodrøde Linier traadte frem mod den hvide Hud. Hans egen Mund, rød, sanselig, mod hvid Ligagtighed, ser endnu ud, som om den ømmede sig under hendes Elskovs blodige Bid. — Halløj, Kammerat, sig Farvel til den Ilder, glem hendes Hvidhed og hendes Ild, hendes skønne Tørst, som blot ikke burde have været farlig for dig. — Ret Ryggen,

Dreng, du ser jo gyselig ud. Hvad maa disse Mennesker tænke? Se, Kammerat, saadan ligger Landet: Det første, der møder dit tørstige Blik, er et Skilt med Inskriptionen: Afholdsrestaurant!

Perronen er summende fuld af unge Mænd med deres Bagage. Er der ingen til at tage imod os? Hvem er vore Værter? Det er som om Byen svarer: det faar I tidsnok at vide! Folkene fra Byen, de lokale, ser skæggede og bistre ud. Det er øjensynligt, at de ikke respekterer denne Pøbel og Yngel fra den store, forsumpede Verdensstad. Se, hvor disse ser letsindige ud, frække og forsvirede, paatrængende og ligeglade. Skal vor fredelige og eksklusive By præges af disse Gadedrenge? Naa, naa, naa, smaa Slag, det er mine Kammerater, de har rejst hele Natten, de er ikke vant til 20 Graders Kulde. Se ikke saa fordømmende paa dem, I gode Folk. Der skal nok blive noget ud af dem. — Vi myldrer ind gennem de provinsielle Ventesale med den trivelige Buffetjomfru, hvis Bukler i det grotesk friserede Haar bringer nogle af Fyrene til at le. Jeg faar netop Lejlighed til at tysse paa en af de mest højrøstede, en lang, tatoveret Fyr med en glinsende Krølle midt i Panden. — Der staar *Bærme* i hans forsumpede, men i Grunden godmodige Ansigt. Han læsper en Smule, naar han taler, har et kraftigt Underbid, og er uendelig skødesløst klædt paa. Jeg hvisker hurtigt til ham: Hold Kæft med den Latter, Sømand, du forskrækker jo Byen. — Han ser overrasket paa mig, men ikke ondt. Hans Træk er

gamle, og hans Ryg er slemt kroget. — Han maaler mig. — Pas paa, du, siger jeg, om lidt gælder det om at lystre. —

Gaderne ligger graa i den kolde Morgen. En brandrød Vintersol farver Husene med en forfrossen Rødme, som falder paa vore Feberansigter. — Sneen ligger i Flager paa Fliser og i Rendestene. Huh, her er koldt. Alle Døre synes lukkede. Byen kommer haard og mennesketom imod os. Afholdsrestaurant, Afholdsrestaurant. Aah, hold op, de Mennesker lever jo et begravet Liv. Dér bor Tandlægen, dér Lægen. Dér er Banken, Landmandsbanken naturligvis. Dér er Kathedralskolen og dér er Bispegaarden. Hvor kommer jeg hen? Sct. Mathiasgade, Sct. Mogensgade, Hjultorvet. Jeg bliver modløs med et og føler mig træt. Mine Medrejsende er forsvundne ind paa Kaffehuse og Mælkerier. Jeg gaar alene i denne fremmede, øde By, der ligger gammel, isoleret og ligesom uddød for mine Øjne, der nu føler Lyst til at græde. Jeg er i Vold af en Følelse af Forladthed, kender og genkender intet. Hvor længe skal du være i denne By? Hvem skal du træffe? Jeg synes, at de Mennesker, der gaar forbi mig, ser dybt og ondt igennem mig, som om jeg var en Synder, der kom til denne strenge og hellige By for at lutres. — Jeg er urolig, hed af Søvnløshed og fryser dog. Du gaar Strengheden imøde, men hvad Nytte er den til? Nej, nej, du maa ikke tvivle et Øjeblik. Du véd jo, hvorfor du er kommen. — Jeg drejer fra Hovedgaden ind paa den med toppede Brosten belagte Plads foran Domkirken. I det samme jeg

vil gaa om Hjørnet, hører jeg Lyden af et Menneskes bestemte, taktfaste Fodslag. Jeg hører en Sabel, der klirrer let mod Stenbroen for hvert Skridt. En høj Mand i en lang, lys Kappe med nogle faa Distinktioner er lige ved at gaa mig overende. En Officer. En Kaptejn? Nej mere. En højtstaaende Officer. En Oberst! Han gaar forbi mig. Jeg er Luft for ham. Et Glimt, et Øjeblik, en Tiendedel af et Secund saa hans Øjne i mine. — Jeg følte mig stukket som med et isnende Staal. . . .

IV

Hvis du vidste, hvor meget jeg tænker paa dig, min Elskede. Det er som om alt, hvad der hænder mig, vil, at jeg skal tænke paa dig. Efter en lang Rejse, hvis Besværligheder en lykkelig Forestilling om dig hjalp mig over, er jeg nu naaet til mit Bestemmelsessted. Det vil vare længe, før du faar disse Ord, som jeg nu møjsommelig skriver. Løberne fra Mistra er ikke naaet til Eumaton, og desuden véd jeg ikke, om jeg skriver til dig om Ting, som jeg ingen Ret har til at meddele dig. Jeg gaar paa Højderne udenfor Lejren og tænker paa alt, hvad vi har talt til hinanden om. Jeg kan huske ordret meget af det du sagde, og disse Strofer gaar jeg her og gentager hen for mig. Vi har ikke faaet Telte og Vaaben endnu, har ikke truffet vore Befalere, véd ikke, hvor vi kommer hen, og hvad vi foreløbigt faar at gøre. Stedet her, som møder mig med større Strenghed og Nøgenhed, end jeg havde ventet, egner sig ypperligt til krigerisk Idræt, til Legemsøvelser i Styrkeudfoldelse, til Løb og Spring, til Udholdenhed og Opvisninger. Egnen staar for

mig i en anden virkelig og ubønhørlig Belysning, end jeg havde forestillet mig. Jeg har jo aldrig været udenfor vor gode By derhjemme, kender kun Eumaton, kun Peloponnes af Navn. Men jeg lover dig, min egen, tro Elskede, at denne Virkelighed ikke skal forskrække mig. Den skal ikke fratage mig en Tøddel af min Vilje og min Ligevægt, min Ro i dig.

Jeg har en Fornemmelse af, at der vil møde mig en Mængde Vanskeligheder paa dette Sted, hvor mange af Spartas Unge har maattet give Møde. Jeg kender ingen af dem, jeg er alene og har ingen at raadføre mig med. Jeg har besluttet, saa snart noget begynder at gaa mig imod, at tænke paa dig og lytte til, hvad du vilde have raadet mig til at gøre. Tro ikke, at min Længsel efter dig betyder, at der allerede er mødt mig Bjerge af Vanskeligheder; men jeg er sommetider i Tvivl om, at den Tid jeg ikke tilbringer hos dig, er spildt. — Jeg længes efter Bænken i Dyrenes Park, efter at kunne gaa langs Eurotas Bredder sammen med dig. Jeg længes efter at gensé din smukke Gang, din Nakkes lidt bedrøvede Bøjning, Rytmen i dit fine Legeme, der slingrer som unge Plataner. Hvor langt borte fra mig er du nu? Der er en frygtelig Afstand imellem os, en Afstand, som jeg allerede nu føler vil gøre mig det vanskeligt at vende tilbage . . . Hvor længe vil det vare, inden han kommer tilbage, spørger du? Jeg véd, det vil vare meget længe . . . Hvorfra jeg véd dette? O, spørg mig ikke, min Elskede, jeg kan kun give et tungt og nedslaaende Svar. Der vil gaa Aar. Vor Uddannelse i Vaabenbrug, Træningen og Hærdningen

til at modstaa Togets Anstrengelser vil tage en lang, forberedende Tid. Ingen af Hærførerne vil tillade, at vi sendes afsted imod Havet og Attika, før de selv har iagttaget vor Færdighed i Vaabenbrug og Idræt. Naar faar jeg min fine og stærke Bue, fra hvis Streng Pilene skal flyve mod Athéns Mure? Naar skal jeg stemme den imellem mine Arme og spænde dens tynde og slanke Legeme, til Pilespidsen kysser Buens Ryg til Afsked? O, lykønsker og misunder jeg allerede det unge, spændte og heltemodigt blottede Bryst, hvis Hjerte skal møde saa fin og ny en Pil i et blodigt og dødeligt Kys, i hvis Hud Døden vil ridse sit røde Navn, og hvis Pande og Læber Athene vil kysse, hengivent og moderligt smilende, til Tak for et nidkært og trofast Offer? Paa min Bues Ryg vil jeg ridse dit Navn, min Elskede, bruge det som Mærke for mit Sigte, og da vil hver den, der falder for en saadan Pils uafvendelige Sikkerhed og af Eros velsignede Flugt, føle Døden som et naadigt Kys, en Smerte, der lindres af Sødmen i din Hilsen, et Pust af Vingerne i dit Navn. Min Elskede, mine Tanker om dig er stærke og purpurrøde. Forestillingen om din Skønhed bringer min Jubel tilbage. Sér du min urokkelige Styrke i dig? Dertil er Kærlighed bestemt: At løfte min Tanke til dristig Tænkning, at støtte min Svaghed, til den føler sig forvandlet til Styrke, at spore min Lyst til Handling, saa jeg kun, naar jeg handler, kan have Lykken med mig, at kaste mig, hensynsløst imod mig selv, ind i Kampen for min Sag, at komme det store Maal, Sejren over alt hæsligt, alt elendigt,

alt lavt og grimt, al Fejghed — nær. Saa snart Løberne kommer, naar vi er i Lejr, saa snart min Haand atter kan skrive lykkeligt til dig, saa snart mine Arme spænder min Bue og sigter ved dit Navnetræk —, skal du modtage denne Beretning fra mig, og en ny, og mange, mange nye. Vær hilset i min uendelige Glæde og i min Styrkes Navn, min elskede Pige, Gudinden velsigne dig og værne dig, hvor du gaar. Mit Kys, flyv som en Fugl paa dine Purpurvinger og sæt dig paa hendes Læber, og kom tilbage, gyldent af hendes Smil.

V

Jeg vil ikke dø, jeg vil ikke dø. Jeg *vil* ikke. Nej, nej, nej. Jeg tænker ikke, overvejer ikke. Jeg er i en tilintetgørende Rædsels Vold. Min ganske Sjæl er et Skrig af Protest mod at dø nu. Panisk angst, forvirret som aldrig før, besat af den barnligste Fortvivlelse over min Magtesløshed, bønfalder jeg i denne Stund hvert dyrebart Secund om at maatte blive skaanet for Døden. Skaan mig, Kammerater, I mine angribende Fjender, jeg skal intet gøre *Jer*, hvis I standser dette Kolonneløb imod os. Jeg er træt, uendelig træt, og har Lyst til at falde Jer om Halsen, langt hellere end at plaffe flere af Jer ned. Hører I, væk med Jeres Bajonetter, gem dem, bryd dem itu, stands Jeres Knives dræbende Togt imod os. Hører I, tag ikke mit Liv. Der er saa meget stort og skønt at leve for. Tag ikke min Ungdom nu, mens den staar i Udfoldelsens Tegn. Naade, Naade! Aah, der kommer de, alligevel kommer de. Stands Kammerater, dræb ikke mig, *mig*. Bare ikke mig. Nej, nej, nej. Aah nej, aah Mor, aah Ungdom og Liv og Glæde, aah Sol og Skønhed, Sommer og

unge Piger, aah Blomster og blaat Hav, aah Kys og Lykke. Naade, vend om! Bajonetter, allesammen! Skaan I mit varmt bankende Bryst, lad mig ikke forbløde i dette Mudder, lad ikke mit Hjerte stivne i denne sorte Grøft, der er fuld af Vand og Skygger, lad den ikke blive min Grav. Bebrejd mig intet, jeg véd det, jeg véd det: Jeg er et Barn, jeg er jo kun et ynkeligt Barn, der intet har gjort. Jeg bér for mit Liv, jeg folder mine Hænder i dødelig Angst, der ligner Vished om Døden. Ja, ja, ja, alle de andre! Min bedste Kammerat, tag ham! Bare ikke mig. —

For Djævlen!

Hvad er der? Hvad er der, spør jeg? Hvad er det I vil? Kom an, Kammerater! Javel, vi har hørt det. Vi har hørt den Kommando for længe siden. Bajonetten er paa. Den sidder der, fast paa mit stærke Geværløb, en blinkende og rede Kniv, der er som vokset ud af Mundingen paa dig, min tro Ven, min udholdende Forsvarer, mit Gevær. Gem godt paa dine seks rede Skud, tøm ikke dit Magasin, før *han* er inde paa Livet af dig, saa klarer du dig bedst. Nu dræber vi *Døden*, forstaar du, ellers dræber han os. „Bajonetterne paa"! „Bajonetterne paa"! Ja, ja, ja, de *er* paa, de er i Orden. „Saml Jer til højre!" Denne Vej. — Er det den Vej? Eller er det —? „Om igen"! „Bliv hvor I er"! For Satan, hvad er Meningen? Hvorfor tager han Kommandoen tilbage? Er Løjtnanten i Tvivl om vor Stilling? Disse forbandede Kommandoraab, hvor ofte har de ikke gjort rolig Mand forvirret? Det er Følgen af denne evindelige, teoretiske Krigsførelse. — Mandskabet des-

orienteres af nogle Fæhoveder af Befalingsmænd, som uvederhæftige og uden personlig Konduite sætter Delingens dyrebare Kerne paa Spil. Jeg føler i dette dødelige Øjeblik, i denne Paanært-Hold-Siuation, at jeg, hvis jeg skal kunne udrette noget, handler efter min Personlighed. — Takket være mit Anlæg, mit endnu gode Brystværn (jeg takker dig for alle de Kugler, du har skaanet mig for) og min rede Bajonet, min pludselige Følelse af Trods, af frelsende, indædt og bevidst Hensynsløshed mod enhver, der angriber mig —, føler jeg med et, i et Glimt, en uendelig Tillid og Jubel. — De Bæster, de Slyngler! Kom an, I Kanaljer! Hører I i Skuddenes Knitren en Lyd af min tænderskærende Trodsighed? Ser I, at denne min Anspændelse kan blive farlig for Jer, Jeres Træthed af Eders Løb imod os? Ja, ja, ja, kom kun nærmere, jo hurtigere jo bedre. Jo mere skidt staar I paa Benene, naar I standser, jo mere fratager Stakaandetheden Jer Herredømmet over Jeres Bajonet. — Fægter I godt, Kammerater? Hvad? Gør I? Saadan. Naada. Nej, gu gør jeg ej: Jeg skyder ikke endnu. Det er for tidligt. Lad dem komme nærmere. Jeg gemmer mine Skud til det Øjeblik, hvor min raa Fornuft siger mig, at jeg rammer. Mit Liv faar I ikke. Aah, Løjtnant, sér De ikke, at det er for tidligt vi skyder —? „Hold inde“. Denne Kommando lyder øjeblikkelig. Jeg mærker, at Løjtnanten er i dybt Vildrede. — Men jeg er glad. — Saadan, Kammerater, gem Jeres Beholdning, bid Tænder og handl roligt, med koldt Overlæg.

Terrainet foran os ligger farvet som et Træsnit

af en yderliggaaende, moderne Grafiker. Nattemørket gennemskæres af blændende Projektørers kegleformede Udsnit. Længe leve vort ordentlige Artilleri! Det er paa Pletten. Se, Lyset rammer dem. — Forude! 200 Meter! Galgen ned! De ligner Myrer og Biller, som bliver større og større . . . . De kryber, Gud hjælpe mig. Før løb de. De sunder sig. Ligger de stille? Se, de blændende hvide Projektører. *Dem* er de bange for. Det er *Døden*, der sér paa dem. — Jeg har Tid til nøje at danne mig et Erindringsbillede af denne Slagmark i en saadan fantastisk og gribende Belysning. Saa skarpt er dette Lys, at den mindste Sten 20 Meter forude belyses og kaster sin Skygge. — Det er som om der gydes Kviksølv over Markerne, lægges Lagner over dem. Et Græsstraa kaster sin Skygge. Alle Huller og Ujævnheder i Jorden kommer for Dagen, alle Skjul aabenbares. Jeg sér med overraskende Klarhed Farverne paa Fjendens Uniformer. — Nu er Afstanden c. 150 Meter. Dette bliver Storm. De er mange derude. Nu formerer de sig. De løber op. Gud hjælpe mig: De doublerer. Deres Kæder er uregelmæssige, brudte paa flere Punkter, de er sikkert trætte, de Folk —, de kan ikke meget mere —, de duer ikke til meget, naar de kommer herop. Saa — hvad nu? Nu løber de frem. Hele Kæden. Se, hvor den gaar ud og ind. (O, hellige Eksercits, hvad Nytte har du gjort disse?) De prøver paa at trække sig sammen. Formationen skal øjensynligt forestille saadan noget som en Delingskolonne. Jeg tæller i lynende Hurtighed fem Delinger i forreste Række (de er nu fuldstændig i

Uorden og ligner mere Mænd i trætte Klumper.) Bagved, saalangt Projektørerne rækker, sér jeg en ny, stærkt spredt Kæde. O, disse forreste Stakler. Jeg hører noget borte vore arbejdende Maskingeværer. — Her ligger vi stærke, trods alt, friske Mænd i sort Læ med Geværerne fulde. — Her ligger vi beredte til at — —. Guds Død, dette er vist en større Alvor. Aah nej, jeg kan næsten ikke løfte Geværet. — Jeg er som hypnotiseret. — Mit Hjerte, hamr dog ikke saa vildt, vær rolig, red mig. — Saa, saa — nu. — Nu! Spar nu ikke paa Krudtet, Kammerater!

50 Meter, maaske 75. Lige for. Jeg har forlængst lagt an, klamrer i bevidst, ekstatisk Energi om Løb og Kolbe, sigter. — Midt paa Klumpen. — Mit Gevær støder. — Det var Skuddet, der gik. I mit allerede nye Sigte, sér jeg én af dem falde. Du mit gode Gevær, mit kære Gevær, du lystrer. Jeg føler mig tryg bag dit Korn og din tilintetgørende Ild. O, dette Apparat. — Det ryger og dufter af Krudt, der river mig som Peber i Næsen. Dets Mekanik fungerer med kold Lydighed; men dets Løb er hedt af mange Skud. Overrøret brænder i min venstre Haand, hvis Hud kan fremvise talrige brændte Steder. Men Haandfladen er tyk af Anstrengelse, Smerte og Saar, af Hede og Ild. Derude, lige for, drysser de i Kolonnen. Jeg gør mit yderste for at dræbe dem alle . . . Min Laas paa mit Gevær klaprer som Kæberne paa et Kranium, synes jeg . . . Er min Kolbe en kold Knogle? Sér allerede adskillige Bøssepibers Øjne igennem min Sjæl derude fra? O, er det Dødsdom-

men? Bliv fra mig! Saadan. Jeg fyrer, jeg fyrer. Ustandseligt. Jeg skyder Tusinde Skud — eller skyder jeg ikke ét? Jeg lader med jagende Haand, stikkes af mine egne Projektiler. Aah, denne Følelse, naar Laasen klapper og Magasinet er mættet, parat til Skud.

Nu er de der. — Hvad nu? Hvordan jeg kommer op af dette Hul, véd jeg ikke. Men jeg *er* oppe. Er det Kolonnen? 20 Mand? Resten er strakt ud af Ildens Gud — — — —. Jeg sér mig om. Er vi alle oppe? Vi er 50 Mand oppe paa Brystværnet. Jeg løber frem, holdende paa mit Gevær, som jeg *skal*. — Jeg var god til Bajonetfægtning. — Vi løber alle frem. — Ved Gud, de falder, bare ved at se os. — Eller er det Maskingeværerne, der sér paa dem . . . . med deres flyvende Øjne af spidst Staal? — Nogle af dem løber frem. — Jeg ser 42 løfte sin Kolbe, højt over sit Hoved. — Jeg selv formaar intet, intet, absolut intet. Det er som om min Hjerne rabler. Min Forstand staar! Jeg kan ikke handle. Det er som om Leddene i Skulder og Albu forstener. Men 42 slaar til. 42 er en Kæmpe. Han klasker sin nærmeste Modstander paa Skulderen med Kolben. Denne *sér* paa ham. — Et fortrydeligt, afmægtigt Blik (o, dette bebrejdende Blik glemmer jeg aldrig) som sagde han: Hvor kan du, Kammerat, nænne det? Han bliver bleg. Gudskelov, han besvimer vist kun. — Nej, nej, nej. Der staar Blodet ham ud af Munden. — Han styrter. Aah nej. 42, 42, 42, hvor kunde du? Et Skrig! Nogen puster og maser i min Nærhed. Dette er Nærkampen. De stikker hinanden

Lussinger —, ved Gud, veritable Lussinger. En har faaet fat paa en andens Bajonet. De rusker i hinanden. Tovtrækning! Ak, Gud! Der er én, som faar hvad han har godt af. 38's Bajonet jager med et velrettet Stød igennem ham, der faldt. — Jeg hører en vaandende Lyd som hos én, der pludselig faar voldsomme Smerter. Vi vælter sammen i en Klump, allesammen. Prygl og Klø. Nævefægtning. Lussinger. 38 smider sit Gevær, har han knækket Bajonetten? En Mund paa en Modstander bløder. Der falder én bagover. Aah Gud, sikken en Lussing. Slaget *kastede* ham bagud. Han tog sig til sit Øje. —

Da griber en Mand omkring mig. Min Rædsel giver mg i et Nu et Bjerg af aktiv Styrke, der gør, at jeg eksploderer mig fri af hans Tag. Jeg render op i ham, kaster mig med al min Højde og Vægt, og føler mig med ét som det friskeste, lystne Rovdyr. Med et Fond af gaadefuld Kraft griber jeg min Modstander, der sér ud til at være en halvgammel Mand, og hvis Aandedræt stinker af raadne Tænder, puh, i Struben og knuser til af alle Livsens Kræfter. Vi vælter rundt, river i hinanden, ruller igen. Jeg holder fast med det ubarmhjertigste Raseri . . . Da slappes han. Han ligger fladt og rolig under mig. —

Hvor er de andre? Jeg hører Nattens Torden og uudgrundelige Underverdenslyde. Jeg rejser mig, jeg sitrer over hele Kroppen, er vaad af Skrækkens Sved, føler endnu min Modstanders varme Hals i min Haand. — Jeg puster og gisper. —

Vor Deling tog 12 Fanger.

VI

Vi førtes i Kø, to Tusinde Mand, gennem Byens Eksercérhus, hvor vore Navne blev til Numre, og Uvenligheden begyndte. Jeg er 5. Det blev mit Nummer. Sømanden er kommet i samme Kompagni, samme Deling, som jeg, men paa venstre Fløj. Han har faaet en gammel og falmet Uniform, der er næsten grøn af Ælde. Er dette mine Kammerater? Mine fremtidige Venner, foreløbig ihvertfald? Jeg ser paa deres Ansigter, jeg er angst og usikker. Hvad vil de mig? Hvorledes er de? Gode eller onde? O, alle Mennesker er jo gode. — Jeg staar stille i mit Geled og ser hen for mig, ud over den flade, mægtige Mark, Eksercérpladsen! Jeg længes, jeg længes. Min Ensomhed synger sort i mit Bryst, og min Sjæl mørkner af usete, hemmelige Taarer. Giv mig en Ven! Lad mig smile og le som disse mine Kammerater, der morer sig umaadelig over Uniformernes Utilstrækkelighed, over Oppakningens mystiske Detaljer. *Min* Oppakning ligger i en Dynge foran mig paa den stivfrosne Jord. Jeg ser ned paa den. Tornyster, Tasker (disse er nye og fine), Liv-

rem, Kogekedel, Arbejdstøj, Drejlstøj, Poser med Synaal og Traad, Feltflaske. Hvem har drukket af den sidst? Hvem har baaret alt dette før mig? Hvem har længtes engang efter at — —?

— Hvad Nummer har De? —

En mørk, middelhøj Mand med sort Mustache staar foran mig med en Notitsbog i Haanden. Hans Stemme er knap og barsk, præcis og uden overflødige Ord.

— Har De glemt, hvad Nummer De har? —

— Jeg har Nummer 5. —

Han noterer. Han er vist Korporal. Pludselig overrasker han mig med at se længe paa mig. Hvorfor gør han det? Jeg bliver bange for disse Øjne. — Men saa smiler han, et velmenende Smil, som varmer langt ind i mig. Han smiler bestandig, medens han i en stille og venlig Tone spørger:

— Hvad er De civil? —

Av! Hvad er jeg? Hvad er du? Har du nogen Stilling? Hvad skal du svare? Nej, nej, det er forfærdeligt. Jeg tager mig sammen. Jeg svarer med samme Venlighed, men ogsaa med den samme Knaphed, hvormed han spørger.

— Jeg er fattig. —

— *Hvad* er De? Har De slet ingen Stilling i det civile Liv? —

— Nej. —

Pludselig strammes hans Ansigt, han rynker Bryn, træder et Skridt fra mig:

— Det hedder: Nej, Hr. Korporal! —

Han tier lidt. Han er pludselig haard som Staal og brutal at se paa.

— Men det vidste De jo ikke, — siger han paany stille, og smiler.

— Om Forladelse — siger jeg.

— Jaja, det hedder det nu heller ikke. Jeg ønsker aldeles ikke at modtage Deres Undskyldninger. — Men det skal De nok faa lært altsammen. . . —

Jeg havde Fornemmelsen af, at jeg havde talt med to Mennesker. . .

Vi „afmarcherer", som jeg allerede har opdaget, det hedder. Kompagniløjtnanten er en gammel Reserveløjtnant; men de øvrige Befalingsmænd er mistænkeligt unge. Kaptejnen har vi intet set til. Vi skal i Kvarter. Marchen gaar igennem den gamle By. Min Frihed, min Frihed! Jeg er nu ikke længere mig selv, kan ikke mere gaa, hvorhen jeg vil. Jeg søger at gaa i Trit med de andre i Troppen; men de saa at sige render, tripper og gør nogle ynkeligé Figurer i den nye Paaklædning. Jeg har næsten ondt af dem. De ser saa forvildede og hjælpeløse ud, som en Flok Faar. Fat Mod, Kammerater, sæt Fødderne „fastere i", som de siger. Vi kan ikke være dette bekendt. Er vi ikke det yngste Kuld af Landets stærke Ungdom? Verdensmænd fra den store Verdensstad? Op med Hovedet, du der. Se ikke saa modløs ud.

Jeg hører til min Glæde Sømanden bruge en forfærdelig Mund bag i Troppen. Han har Sans for Humor. Han bliver hurtigt elsket i Kompagniet.

Befalingsmændene *kender* ham allerede. „Da ska' re se min Overfrakke, eller hva' de' hedder. Ta' og hjælp me' lidt, du der. Hr. Korporal, ka' De ikke bære min Tornyster for me'?" Latter. De ler. Der er Mod i Delingen. „Hva' Hr. Korporal?" — Og Korporalen svarer allerede paa denne Maade: „Tag Dem iagt, 20!" „*Javel*, Hr. Korporal, svarer Sømanden, og ser ud, som om han drukner baade i Bukser og Frakke.

Byen er saa overfyldt med Soldater, at vi maa indkvarteres hos private Folk. Vi gaar gennem Store Sct. Mikkelsgade, Lille Sct. Mikkelsgade, Garnisonshospitalet, Sct Ibsgade. Her standser vi. Troppen gør Holdt. Den er en Halvdeling paa 25 Mand, som skal logere i nogle smaa, tegltækte Huse, Byens Udkant ved en Sø, øjensynligt det mest fattige Kvarter i den lille Provinsby. Vi faar tildelt en Række Ordre, saa vi ved, „hvad vi har at gøre", nogle af os træder frem og modtager en „Indkvarteringsseddel", der lyder paa 1—10 Mand. Jeg skal bo i Sct. Ibsgade hos en Hjulmand, der bor i Nr. 20. Mine Kvarterkammerater, 6 og 7, som de hedder, er nogle vældige Knipler af et Par Landmænd, bomstærke Bønderkarle, der allerede synes at saare min atletiske Forfængelighed. Jeg tilbyder at bære 7's Vadsæk, da han har saa meget at bære paa, hvad 7 med et Smil modtager. Er dette mine Venner? Hvem er I? I ser tunge og lukkede ud. Jeg selv er en ung Mand, som intet er og ingen kender. End ikke I synes at se, at jeg vender mig imod Jer. Forinden vi „træder af", kommanderer Korporalen „Ret" med

en mild og let Stemme; men pludselig sætter han sig i Bevægelse, gaar hen foran Korporalskabet og mønstrer os fra højre Fløj og nedefter. Han siger ligesom mellem Tænderne med en hemmelig Røst af Indædthed og trodsig Styrke:

— Fra i Dag af er De Soldater, forstaar De. —

Han gentager denne Sætning med næsten uhørlig Stemme, som om det var hans Mening at henvende disse Ord, der i mine modtagelige Øren lyder som en Trudsel, som en Hvisken til hver af os personlig:

— Fra i Dag af er De Soldater. —

Og i den anden, milde Tone, som jeg fra dette Øjeblik af har mistet Tilliden til:

— Træd af. —

5, 6, 7. Tre Tampe. Kammerater. Vi kender ikke hinanden. 6 og 7 nærer øjensynlig Mistro til deres Kvartérformand, denne „Københavner", der er deres nærmeste Foresatte. Jeg ser, at de holder sammen. Jeg er ene, jeg er ene. O, hvorfor viger alle Mennesker fra mig? Er jeg en fremmed? Hvorfor forstaar I ikke, at jeg inderlig gerne vilde trykke Jeres Hænder? Jeg er jo Jeres Kammerat og aldeles ikke nogen „Foresat". Dette Sludder. Jeg er jo lige kommet i Rullen. 7, du skulde vide, hvilken Glæde det er mig at bære din drøje og tunge Vadsæk. — Skal du have hentet din Kuffert paa Stationen? Om jeg vil hjælpe dig? Med største Fornøjelse. — Men 7 spørger mig ikke. Han har sin solidariske 6. . . . .

Fælles for os alle er Nysgerrigheden efter at

lære vort nye Hjem at kende. Huset Nr. 20 er et gammelt, tilsyneladende fugtigt, lavtliggende Sted, hvis Have løber ned imod Søen. Taget er skrøbeligt, Teglene skaarede og grønne af Svaghed. Døren er frønnet og dyb som et Hul, Plankerne er finthullet med gul Smuldren af Ormenes Bid. Jeg drager Rønnens landlige Atmosfære af en Blanding af Renlighed og Raaddenskab. Fugt, Fugt, Klamhed, Klamhed. Hundrede Aar. Tusinde Aar. Hvem har boet i dette Sted gennem Brønde af svundne Tider? Er her Aander her? Slægthed i Fattigdom. Her er Mænd kommet hjem engang, efter at have redet Træhest. Her har han stolpet sig ind gennem Døren til sin ventende, magre Familie, der haabede, at deres Forsørger vendte hjem med Mad og med Glæde. Her er — —.

Dér. Dér er Døren. Værsaagod, det er Soldaternes Værelse. En Kone er kommet os i Møde. Jeg tager min Hat af med en Bevægelse, vilde 7 sige, der illustrerer, at der hænger en Duft af Langelinie ved min Person: Værs'god Frue, — det er vor Indkvarteringsseddel. Frue! Dette Ord har denne Kone aldrig hørt, skønt hun véd, hvad det betyder. Hun siger intet, men ser paa mig, som paa en mer end Fremmed. . . . O, jeg som ventede, hun vilde smile —! Hun har et fint, ligesom tegnet Ansigt. Næsen er spids, Kinderne magre. Fattigdom, Fattigdom. Hendes Haar er tyndt og glat, sort som Ebonit. Jeg tænker paa Cezanne, El Greco, nej Derain, hvis Pensler var Knive, hvis Linier var Snit, og hvis Kunst øjeblikkelig giver mit Instinkt

plastisk Bevidsthed. . . . . Mit Sind opfyldes af en pludselig Følelse af Enkelhed. Hvorfor har denne Kone virket paa mig som et Maleri? Skønheden! Der er det. Hun er jo smuk. Sort Haar, sort Dragt. Hvidt Ansigt, hvidt Forklæde. Alvoren! Alvoren! Guds Død, er det maaske Aarsagen —?

O, 6 og 7, mine Kammerater, allerede nu ser jeg, at I intet ser. . . . Er jeg træt? Trænger jeg til at komme til Ro? Tumler disse nye Omgivelser imod mig med en Storm af enkle og stærke Indtryk? O, denne Pludselighedens Styrke, hvormed jeg optager alting i mig. . . . 6 og 7, se dette Værelse med de hvidkalkede Vægge, Murstensgulvet og de tre opredte Senge! Ser I dets Nøgenheds Skønhed? Ser I dets Fattigdoms Renhed og Duft? Dette er den ophøjede Forenklings Ro og Styrke, de faa Tings konkrete Virkning. Hvem vover at komme og sige til mig, at her er koldt som i en Kælder, fattigt og hjemløst som i et Fængsel? Kammerater, 6 og 7, dette er vort Hjem. Det skurede Egetræsbord, de smaa, skinnende rene Ruder. Det iskolde Stengulv. Geværstativerne, den lille, kolde Ovn. Sengene. Træbænken. Bjælkeloftet. Velkommen til mig og i mig, du mit rige og skønne Hjem. . . .

Denne Stue er jo som Konen. . . .

Vi anbringer vor Oppakning efter de militære Ordrer, der er opslaaet paa Døren. Jeg har forlængst set dem igennem i alle Enkeltheder: Tøjet skal hænge med Vrangen udad paa Knage 1, rullet sammen i et Baand, Drejlstøjet paa Knage 2, Haandklæde Knage 3. Medens 6 og 7 endnu staar og

studerer Kvarterreglerne, kommer Korporalen ind ad Døren med et Brag og raaber:

— Ret! —

Obersten, Regimentschefen i Følge med sine Adjutanter, Kaptejnen, Kompagnichefen, Løjtnanten. Vor Stue lyser og lyner af Uniformer. Et dybt Refleks af skinnende, broderede Distinktioner, Rækker af spillende, spejlblanke Knapper, Sabler, der slingrer, slæber og klirrer, Kvaster, der glitrer, Lakstøvler, hvis stramme Skafter knivlyner i deres Brændflader, blændende hvide Handsker. . . . „Mine Herrer, her er jo hyggeligt. Hvad er Manden i dette Hus, Løjtnant?“ „Hjulmand, Hr. Oberst.“ „Hvilket? Naah, Hjulmand. . . . . Her maa jo være Plads til flere end tre.“

5, 6 og 7 er tre Stakler, der er Luft for de blændende Herrer. Obersten, ser jeg, bruger mange Haandbevægelser. Hans Gestus er den traditionelle, hans Veltalenhed er et sagligt Staccato.

Jeg føler atter de iskolde Øjne fra i Morges. . . Saa gaar de. Entréen larmer. Den brøstfældige Dør knalder. . . Sablerne rasler i Gadens Brosten. Stemmerne høres langt borte. . . . 6 og 7 ser perplekse ud. Jeg selv har en mærkelig, uafvendelig og umiddelbar Følelse af stille Skam. . . . Hvad er der i Vejen med dig, siger jeg til mig selv, det var jo bare dine Foresatte? Hvorfor bliver du bange for nogle Officerer?

Aften, Aften, tidlig Aften. Stearinlysene tændes. Jeg søger i Seng. Mørket er mig kært. En gammel Sorg, den samme som en Mand følte for tusind Aar

siden, kommer over mig. Er jeg en stærk og glad Fyr, der med Stolthed gaar ind for at tage en mægtig Dravat, der kræver al hans Styrke, Beherskelse og Selvopholdelsesdrift? Eller er jeg en hjemløs Neurasteniker? Alt dette tænker jeg paa, medens jeg sulten og ene, i den tidlige Aften lægger mig træt til at sove. —

VII

IGEN, igen, min Elskede, taler jeg lykkeligt til dig og véd, at snart vil disse mine nedskrevne Beretninger naa dig. Min Hilsen til dig skal aldrig formørkes af nogen Tilstaaelse af *mine* Sorger. Jeg elsker dig og kender ingen Fattigdom. Jeg lærer og vænner mig selv til smilende at møde Paédonomernes Haardhed, der grænser sig til Pisk, en Tugt, hvis Smerte jeg lykkeligt genkender. . . . Jeg løber med en Udholdenhed, hvis inderste Væsen er en Glæde, en metodisk Tænken paa dig, en idelig Tvingen dit Billede frem i mig. . . . . Du er min Fantasi, omdannet i din Skikkelse, formet efter dit Navn, din Holdning, din søde, kvindelige Ungdom, hvis Forestilling bestandig henriver mig, tænder min Sangs Ild, mit Hjertes Jubel, mit Arbejdes Fest, min Udholdenhed nærer du, og skal jeg her og i den kommende Tid opleve en Ulykke, da er du, naar den kommer, min Lykke. . . . . Du forstaar, min egen Pige, min Utaalmodighed, min fortærende Utaalmodighed efter atter at synge til din Kærligheds Ære, en Hymne af Længsel efter dig. Lev vel, lev vel, min El-

skede, hvor du gaar og hvor du er. Mit Blod har travlt, min Glæde er utaalmodig, derfor snubler mine Ord over hverandre. Mit Sprog er mit Hjerteslag, forstaa da min Spænding, min Fryd, min Fredløshed. O, I mine Tanker, er I dybe nok, naar I tænker paa hende? O, I mine Ord, er I stærke nok, naar I synger til hendes Ære? Og du, min Haand, skal du ikke vente med at skrive, til du ikke skælver? Saadan, min Pige, er min Kærlighed. Saadan har jeg mistet mig selv. . . . Du er alt, naar jeg er lykkelig og kan juble, og du er alt, naar jeg er intet. . . Ak, taaler du, min Elskede, at jeg siger dig dette? Bær min Kærlighed som en Draabe i din Haand, og naar du aabner Haanden og nogen spørger dig, hvorfor du viser dem Draaben, da svar dem og sig, at det ikke er for at vise nogen den, men for at Solen kan skinne i den. . . . Vaag over mig, altid, altid. Slip mig ikke nogensinde, tab ikke Draaben i Havet. Det vil du aldrig gøre. Vel, vil du vel, min lille Pige? Min Kærlighed til dig er saa dyb, at jeg kan blive svimmel ved at tænke paa dens Dybde. Du, som ikke kender nogen Troløshed, vær glad, fordi dit fine Hjerte er uden Pletter. Troløshed er en Kval, mest for den, der er troløs. . . . Jeg holder saa uendeligt meget af dig. —

Jeg kan ikke skrive en Linie til dig, uden at den former sig som et Gensyn. Tankerne er vidunderlige, min Pige, almægtige. Deres Veje ledes af en guddommelig Vilje, som vi ikke forstaar, fordi vi ikke forstaar os selv; thi Viljen er i os, *er* os. Den fører os imod hinanden, bærer os til hinanden, og

bringer den, man længes efter, nær. Derfor er Gensynet med dig levende og stærkt, derfor ser jeg dig, hører jeg dig, føler dit Smil udbrede sig over mig. Jeg er i dine Øjne, i dit Blod og i dit Hjerte. Jeg ser dig gaa over Torvet, hjem til din Faders Hus, jeg ser dig bære Vin og Figner i Fade og skinnende Kongier til Maaltidet. Jeg ser dig i din lille Dragt, der smykker din barnlige Gang som en Stofliggørelse af al Ynde og Elskelighed. Jeg hører dine sagte Sandaler paa Gulvenes Marmor, denne Lyd, der er som en øm Hvisken, som en Række hengivne Ord, som Kys. Jeg ser alle Ting, som dine Hænder rører ved, skinne og smile. Lys springer af dine Haandflader, Sødme af dine Øjne, Jubel af dine Lemmers Linier. Du er i din Ensomhed de døde Tings Veninde. Din Ømhed rører sig i hver Ting, du kommer nær. Thi din Kærlighed har gjort dig til mere Aand end Legeme. . . .

Jeg tænker paa dig i Dag, jeg tænkte paa dig i Gaar. I denne Time tænker jeg paa dig. I denne Stund, hvor Forestillingen om dig er stærk og vidunderlig levende. Jeg mindes dine bløde Hænder, deres Barnlighed, deres yndige Bevægelser. Jeg mindes den Lød i dit Aasyn, der bringer de fine Keramikere i Erindring, dem, der brænder en sjælden Rødme frem i hvide Vaser, slanke Bægre og Kar, fornemme Krukkers Slankhed og Linieskønhed. Dit Aasyns Rytmer fylder mig med en indre Musik, en Erindringsglæde, der nynner om Kronbladene paa en Rose, om Narcissens Læber, om Konvallens Øjne og om Kalaens Fod. O, uendelige Række af Bille-

der, der drager igennem mig ved Tanken om dig. Det Land dybt i mit Hjerte, hvor du lever og vandrer, er mine trætte Tankers Fristed. Der risler Kilderne. Der dufter Oleandrene. Der nynner Eurotas Bølger. Der fløjter sjældne Fugle og tusinde Blomster opsender en Sky af Vellugt, springer med spraglede Farvers Musik for mine Øjne. Det er vor Kærligheds guddommelige Land, det er Æventyrsletterne, som kun du og jeg betræder. Det er Landet, hvor du skal møde mig, hvis jeg falder, en Drøms uforgængelige Rige, der trodser Tilintetgørelsen, hvis jeg dør, Verdsliggørelsen, hvis jeg lever, trodser Former og Tilværelser, løftet over alt bundet, jordisk og forgængeligt Liv.

Men nu vil jeg fortælle dig om Athenienserne og om Rygterne om det vaklende Potidæa. Euthydemus og Apollodorus tøver neppe længe med at drage til Isthmos, hvis Rygterne om denne Bys Frafald taler sandt. Endnu kan jeg intet bestemt sige, men Athen har fuldt op at gøre med at styrke sine Mure mod Thebanernes og Potidæernes Vogne og Vaaben. Vore Mænd er ikke mange; men de længes efter at lære deres Vaaben at kende; thi de husker de kry Atheniensere, Athens besnærende og blændende Ungdom, som vel har Hjerne, men ingen Legemsstyrke. Hvis det skulde komme til Kamp, vil jeg ile med Jubel mod de hellige, blaanende Templer, forjage de troløse af det skønne Parthenon og kalde Sparta Herrer paa Akropolis, Archidamos Konge af Athen. Det er en Lov i os, at vort Tog vil forløbe med dette Udfald, der vil føje nye Lau-

rer til Spartas Krone, ny Ære til dets Navn. Jeg drømmer sommetider om blodige Sammenstød med Fjender, som er os overlegne i Tal, men ikke i Udholdenhed. Jeg føler, at mine Arme spændes i Søvne og fatter om et Vaaben, jeg ikke kender — et mærkeligt Vaaben, der brager og spyr Ild og Jern. . . . Jeg drømmer stundom, at jeg ikke kender mine Kammerater, fordi de har Hætter over Hovederne og Munde som Snuderne paa Dyr. . . . Saadan Sælsomhed forklarer mig kun Dagens uendelige Anspændelse, Vaabenlegens ubønhørlige, stundom grusomme Anstrængelser. Det er Fostre, der skabes af min rystede Fantasis Urtaage. Det er min Hjernes dybeste Kamre, hvis hemmeligste Vægge viser deres Mangfoldighed af Billeder, Ting, som muligt engang vil ske; — men som jeg nu ikke forstaar. Maaske vil du finde dette mærkeligt, som jeg selv, og mærkeligt, at jeg taler til dig om dette; men det er det gaadefulde og uransagelige i mit Væsen, jeg tror i alt og alles Væsen, som du kender i dig selv og stundom maaske ogsaa ligger dig paa Sinde.

Mit Telt i Lejren ligger paa den nøgne Mark, hvor intet Græs gror. Mit Leje er haardt, og min Søvn er tung, fuld af brændende Drømme, fuld af Ild og Kaos, fuld af flammende Syner. Naar vi vender hjem fra Legen og Vaabenøvelsen, fra Løb og rastløs March, fra en daglig Idræt, der faar Blodet til at hamre i Tindinger og Haandled, kaster vi os som Døde paa vort Leje, med Lemmer, der er som Sten af Smerte, bankede stive af Eirernes drevne Fægtere. — De behandler os skaanselsløst, støder

os med deres duppede Lanser i Bryst og Arme og Knæ, og vi, som ikke forstaar at haandtere Skjoldene, føler os som Børn, der straffes og tugtes, som Drenge i vor pinefulde Barndom. Men dette Liv gør os skikkede til at føre et lykkeligt Tog imod de sorgløse Athenienserе, der smiler ad vore Love, ad vor Nøjsomhed, ad vor Styrke. Idag har jeg haft en haard og ydmygende Dag. Min Længsel tilbage til dig, min Elskede, har bønfaldet Gudinden om Fred og Trøst, om Lindring for Savnet af hine søde Timer i din Nærhed, ved din Side, under Vandringen i Dyrenes Park, ved dit Hjerte, i Fornemmelsen af dit Haars Duft, og i Lyden af din Stemme, min eneste og skønne Pige. Jeg er træt og skriver ikke mere. Søvnen vokser som et Mørke i mit Sind. Jeg vil sove og vandre til dig, møde dig hjemme i din Faders Hus, hvor jeg har været saa ofte, saa ofte i Drømme. God Nat, min Pige, min Sejr, min Styrke og mit Liv. Sæt Vinen i Kongierne og Fignerne frem i de skinnende Fade. — Jeg kommer som din Drøms sande, eneste og længe ventede Gæst.

VIII

Jeg hører en Lyd, som min Erindring aldrig skal faa Fred for. Kan Rædslerne da aldrig kulminere? Jeg hører denne Lyd af en Mands hjælpeløse Klynken, der gaar mig gennem Marv og Ben. Hvad er Kanonernes dumpe Drøn, hvad er et Projektils uhyggelige Piben, hvad er Sprængningernes, Eksplosionernes Brag mod denne brustne Klynken af en dødelig Saaret, som Ilden og Projektilernes Regn forhindrer os i at komme til Hjælp? Lidt Vand, lidt Vand. Nej hør, hvad er det, han bér om? Hvis jeg stikker mit Hoved op over Brystværnet, er det den visse Død. 100 Meter til Modstandernes Løbegrave! Og i Landet „Ingen Mands Land“ imellem Kæderne ligger de Faldne fra sidste Stormangreb. Gennem det hvileløse Maskingeværs Takke-takke-tak, gennem Skyttegravenes nu spontane Ild, Riflernes Tak-Tak, naar nogen viser sig over Brystværnet, hører jeg denne Lyd, hvori en Essens af al Gru faar Mæle. Mænd ligger 10—20 Meter foran os, saarede, hjælpeløse, bedende, med Døden i deres Stemmer, med al Smertes Sum i deres Ord, med

denne uartikulerede, kvæstede Rallen, der skærer os med Forfærdelse i Hjertet. Hold dig for Ørerne! 42, vi *maa* hjælpe dem. Hvem er det, der ligger her lige foran, jeg synes det er 38 —? Hvad er det han siger? Hør: Aah — aah nej — aah —, hjælp — hjælp mig — aah, jeg — aah, nej — aah — oh. Det er 38. Det *er* 38! Sludder, kan du ikke høre, Menneske: Det *er* 38. Kamfer, Morfin, Karbol, Gaze, Lærred, Vand, Kautsjuk, Jodoform, Kinin. Kom med det, kom med det. Det skal være *nu*. Kast det ud til dem. Aah, de sér det ikke. Hvor er Sanitetsmændene, Sygebærerne? De ligger derude. *De faldt*. Guds Død, dette er forfærdeligt. Disse Skrig af Utaalmodighed, der forbløder, denne dæmpede Vaanden af Mænd med knuste Ben, Staklers Bønfalden om Døden, en Sergent, der mistede Synet og kaster sig hjælpeløs i Paroxysmer af barnlig Fortvivlelse fladt paa Jorden, ledende i sit Ansigt ligesom efter sine Øjne —, døende Kammerater. Ungdom, Ungdom. Her fik du din Løn. O, 38, du er tyve Aar, jeg kender din Forlovede. — Leen ramte dit Hjerte, nu slukkes dine Øjne, din Glæde, dine elskelige Spilopper, din Stemmes djærve og kammeratlige Klang. Nu mørkner den stille Dag derhjemme i din Fødeby. Solen ulmer som Blod og aarelades i Horizonten, der svømmer i røde Vande, som om den spejlede dit trufne Hjerte. Du unge Offer, hvorhen sank du? Til hvilken Bund i vor bundløse Spørgen? Hvilket Navn gav du Navnløsheden, Smerterne, Savnet, Trøstesløsheden?

Aah, disse Skrig paa Frelse, disse klagende

Bønner til de modige blandt os, som kun er fejge og bange for Pelsen. Gaa frem! Allesammen! Nej, nej, nej. Det er umuligt. De Saarede maa forbløde. De Døende maa dø. Projektilerne maa være Orglets Musik, og Ilden maa messe for de Dræbte. Aah, hør deres Stemmers brustne Vished om Døden, denne *indre* Smerte, der gør os andre til evigt fordømte Kujoner. Forfærdeligt, forfærdeligt! O, forfølgende Skrig, der snitter Jert Navn i vor Ihukommelse. O, brustne Klage, Forblødelsens dybtrøde Elegi, hvis Rytmer føles som en Størknen —, paafulgt af en Tavshed, som Rædselen mætter med en Resonans af menneskelige Lidelser, en Stilhed, hvori udstaaede Smerter bygger en usynlig Blomst af udløst Spænding over de Døde, det Øjeblik, da Rummet griber efter det sidste Aandedræt og manifestérer den astrale Kraft, den sjælelige Substans i sit balancerende, harmoniske Plan. O, Venners Skrig, Kammeraters Nødraab. O, Kvalens dybe Mæle. —

Jeg river min Hue af. Jeg vover at kigge, skimte, mellem Stene og Straa, over Brystværnet. Den skønne Dags gyldne Solskin bader Marken i et flimrende, hektisk Lys, der ubarmhjertigt peger paa og tæller de Faldne. Hvorfor skulde vi løbe frem? Hvorfor skulde vi dog løbe frem? Dèr ligger én. Hvem er det? En fra en ældre Aargang? Jeg kender ham ikke? 38 tier. 38, er du ikke mere? Gamle Dreng, ak Gud, dèr ligger du. Men *det* er det værste for os: Hverken frem eller tilbage? Hvornaar er det *din* Tur? Hvor er Sygebærerne? Flere Sanitære, flere Sanitære. Kom med Baarerne. Kom med Syge-

plejerskernes Kærlighed og lindrende Omhu. Kom med Søstrene, Englene. Væd de brændende, læderagtige Læber. Løft lempeligt de læderede Lemmer. Forbind den blødende Pande, den kvæstede Haand. O, kom, I Søstre, før det er for silde. Kan disse Skrig, og denne en Mands Barnlille-Klynken ikke kalde Jer hid, hvor I saa end er? Denne Jamren maa Jorden, Rummet høre. Stjernerne. Tiden. Slægten. Folkene. Vismændene. Militaristerne. Pacifisterne. Royalisterne. Anarkisterne.

Solen varmer. Vinden er lun. Luften blaa som fredelige Have. Slaget tier; men gennem Tavsheden dumpe Pust af forløst Spænding gaar en Mands Barnlille-Klynken.

Det er en Bøn fra dem, der ikke høres. Det er et Raab fra dem, ingen hjælper. De Dræbte.

IX.

Jeg vaagner i min tunge, landlige Seng ved Lyden af en Patrouilles Fodslag ude paa Gaden. Det er Afløsningen til Posterne ved Ammunitionsdepoterne. De taktfaste, ilende Skridt og den svage Genlyd i den tidlige Vintermorgen dør bort. Jeg ligger vaagen, famler i Vindueskarmen efter 7's Uhr, for at se hvad Klokken er. Ved at rejse mig op i Sengen, føler jeg for første Gang virkeligt vor Stues knagende Kulde. Jeg fører mine Arme gennem en Æter af Is, en Luft, der tynd som Glas øjeblikkelig sætter ligesom Tænder i min Hud, mit Ansigt, mine Hænder. Jeg føler mit Aandedræt risle i min Mund, svie i mit Svælg og brænde langt ned i mit Bryst. Huh, hvilken dundrende Hundekulde. Jeg hører mine Kammeraters tunge Aandedræt. Naa, Svende, nu skal I op. Nøgne i Nordpolstemperatur. I kan lige saa godt springe som krybe i det. Jeg finder Uhret, men det er mig ikke muligt at se, hvad Klokken er. Jeg springer med en brat og hensynsløs Bevægelse ud af Sengen.

Av, av, av. Stengulvet brænder, brister i Smerter

under mine Fødder. Jeg springer som i Ild. Ih — uh. — Av for Satan, paa godt Dansk. Gulvet er rimet, Gud hjælpe mig. Som en Isflage. Jeg flygter op paa Egetræsbordet ved Vinduet, og i Skæret, det svage Refleks af de tilfrosne Ruders blændende hvide Isblomster, skimter jeg Klokkeslettet: Tyve Minutter over fem. Klokken 6 skal vi stille. Mine Kammerater kan sove ti Minutter endnu. Jeg finder med stor Nøjagtighed mit Tøj i Mørket. Jeg fryser, jeg fryser. Jeg ryster og bider Tænder, skønt disse klaprer som et Ringeapparat. Støvler og Benklæder. Vandfadet! Hvor er Vandfadet? Hvor Satan i Fænghullet er Vandfadet? — Konen maa have laant det. Jeg sitrer af antarktiske Smerter, famler efter Døren ud til Gaarden, slaar i Mørket mit forsovede Hoved mod den lave Dørstolpe, saa mine Øjne flammer af Ild, af Farver. Selvfølgelig! Lad Smertens Bæger løbe fuldt. En oven i Nødden. Saa kan du jo se dig for, Fæhoved! Jeg raver gennem det lille sorte og nøgne Køkken, føler den frysende Rand paa et tomt Lerfad —, føler det ru Køkkenbord med Brødkrummerne —, sér Omridset af en Brødmaskine i Rudernes Isskær —, løfter den rustne Klinke af Dørens Lemme, staar ude i Gaarden, i Haven. Dèr er Vandfadet. Hvidt i Mørket, i det tynde, gribende, iskolde Mørke, der slaar sin ulegemlige Sø af næsten legemliggjort Kulde omkring mig —, en raa Kappe af Nat, sin Skikkelses Personificering af Vinter. Jeg banker Næver og føler mig omringet af Frostens usynlige Sværm af bidende Ulve. — Jeg sér op mod Himlen.

Se, se, i denne Morgen har Stjernerne nærmet

sig Jorden. Derfor, er Natten saa kold. — Guds tusinde Øjne sér, levende af en hvid og funklende Ild, paa den sovende Jord. De lavt hængende, skinnende Meteorer stirrer som et mangfoldiggjort Blik paa min mikroskopiske Menneskeskikkelse. O, Dyb af Verdener! O, Himmel af Himle! O, tusinde Lys ved Foden af Vorherres straalende Trone! O, svimlende Afgrund, hvis ikke Guds Favn holdt dig fast. Velsignet være du, min vidunderlige Barnetro, der gør, at denne Morgens uendelige Skønhed, dens lutrede Renhed, dens skinnende, kosmiske Klarhed løfter mig op til Himlenes Himmel, gennem Sfærernes sølverne Ørkner til Evighedens *sande* Porte, til alle Tilværelsers, alle Livsformers Alfa og Omega, til Gud. Vær hilset, Far, du min døde og fjerne, strenge og gode Far, vær hilset, du min elskede Mor. —

Ak, jeg forfalder til Morgenbøn. Nej, nej, jeg beder jo ikke. Jeg mindes bare. Mit Hjerte stiger mod Livets Stjerner, min Sjæl bølger af Undren, af Jubel, af en Følelse af lykkelig Afmagt, af Hengivenhed, af Kærlighed; thi Morgenens overrumplende Pragt er mere end Mesteres Værk, det er Uopnaaelighedens Billede, som Skabningen higer efter, selv vil skabe, selv vil være, selv vil naa, selv vil flygte imod. O, Livets Dyb i denne Stund. Velkommen, du Almagt, velsignet være din ophøjede, din forklarede Nærhed.

Men Kællingen har hugget Sæben, tror jeg! Naa, det tænkte jeg nok: Posten er frosset. Intet Vand. Jeg banker paa Brønden, rusker i Træværket. Maa

jeg spørge: Er det Meningen, at jeg skal møde møjbeskidt? Hør Frue. — Aah, for Pokker. Her maa jo *være* noget Vand. Jeg pumper og pumper, lutter døde Tag — nej. Jo, jo. Endelig. Vand, Vand. Renlighed. Renselsesfest. Pulsslag. Varme. Brønden giver af sin dybe Skat. Huh, hvor det er koldt. Jeg styrter ind og laaner 7's Sæbe. Kammeraterne vender sig i Sengen ved Lyden af mine trampende Skridt. Ja, nu maa I sgu op. Ud af Fjerene med Jer. Klokken er lige ved 6. — Ah, æuv, aah, ih, oh, siger 7. Han strækker sin bomstærke Herkulesskikkelse, saa Bundbrædderne i Sengen knager og Fodstykkerne gir sig.

— 5. —

— Ja. —

— Er der Vand? —

— Ja. Masser. Oceaner. —

— Saa kommer jeg. —

— Væk 6. —

Jeg er ude af Døren. Jeg hører, han raaber:

— 6! 6! —

Jeg bader mig i Kuldens skære Sødme, i Vandets Ducher af Is. Jeg pjasker og rutcher Vandfadet hen under Pumpen. Mer Vand. Mer Kulde. Mer Strenghed. Mer Barskhed. Flere Strabadser. Flere Smerter. Aah, dette er godt. Mærk denne Varme, der bruser frem i dig, udbreder sig i dine sitrende og skælvende Lemmer. Ah, dejligt. Jeg velsigner det ru Haandklæde. Saa kommer 6 og 7. —

Vi er ved at iføre os Oppakningen. Arbejdstøj. Kappe. Brødpose. (Men min er tom.) Livrem. Pa-

trontasker. Det tomme Tornyster. Vanter. Hue med Hageremmen nede. 6 og 7 gaar hen i deres Pensionat for at drikke Morgenkaffe. Deres Forældre betaler, hvad deres Mad koster udover, hvad Militæret betaler. Jeg, der holder mig selv med Kost, da Værtinden ikke kan have Pensionærer, faar seks Kroner om Ugen og et Rugbrød. Vi har Torsdag i Dag, og mine Penge og mit Brød er sluppet op. Hvis jeg søger omhyggeligt i min Proviantkasse, som staar ude i det lille, nøgne Køkken, kan jeg maaske finde en Brødskorpe, som jo altid er bedre end ingenting. Da mine Kammerater er ude af Døren, gaar jeg ud i Køkkenet, finder Kassen og leder i Mørket efter noget, som jeg kan kalde mit Morgenmaaltid. En Brødskorpe, jo, en „Endeskive"! Jeg brækker den itu, stikker nogle Stykker af den i min Brødpose og knapper omhyggeligt denne. Saa spiser jeg, føler mine Tænders Styrke og glæder mig barbarisk over Situationens Oprindelighed. Hvad skal dette blive til? Skal du leve af bart Brød hele din Soldatertid? Jeg drikker Vand til. Men da slaar en forfærdende Tanke mig: Vand og Brød! Jeg sér mig om i Stuens Mørke. I et Nu forekommer Værelset mig som en Celle! — Fængsel! Tugthus! Hvad er dette? Jeg bliver pludselig angst og skynder mig ud af Døren.

Delingen stiller i Sct. Ibsgade ved Foden af Bakken op til Garnisonshospitalet og Byen. Rekrutterne er præcise, paa Sekundet. Jeg hører i Mørket allerede Korporalernes Stemmer. „Kommer vi saa", „Paa Plads", „Ret ind til højre". Jeg er Nummer to fra højre Fløj i første Geled. Den rødhaarede, jeg saa

paa Rejsen, er Fløjmand. Jeg misunder ham i barnlig Ærgerrighed denne Plads, som han kun faar i Kraft af sine to Centimeter mere end min Højde. Sømanden, som har faaet Nummer 20 paa venstre Fløj i første Delings andet Geled, naturligvis, takket være sit lidet plastiske Ydre, bruger Mund med stor Dristighed. Korporalerne er allerede rasende paa ham, truer ham med smilende Ansigter; men 20 fører et drevent Sprog i en Blanding af Fredsommelighed, Anarkisme, Familiaritet og Frækhed. Han mumler ustandseligt, svarer behændigt igen, indtil Befalingsmændene blusser af Irritation. Saa gør Tornysterremmene ondt, saa piner Støvlerne ham, saa er hans Brødpose gaaet op. Han taler direkte til sine Foresatte, som om han var Pot og Pande med Generalkommandoen. Jeg hører et hjemligt Aandedræt af Vesterbro i hans Stemme. Saxogade. Pigerne. Beværtningerne. „Panserne“. Saxogade og atter Saxogade. Hans Slang er den typiske Københavnerproletars, men hans Humør og Lune er enestaaende. Hans Evne til ikke direkte at forbryde sig mod Reglementet, til at tillade sig hvad som helst uden at nogen krummer et Haar paa hans Hoved, viser, hvor mærkeligt det lyder, hans uomtvistelige Aandsoverlegenhed overfor baade Reglementets Naivitet, dets Selvmodsigelser og urokkelige Alvor. Jeg er bange for, at Sømanden ender som Simulant. Han tager ikke Tørnen sammen med os. Jeg føler ofte Lyst til at forsøge paa at give ham en ordentlig Dragt Prygl. Hvis jeg gjorde det, vilde jeg for det første forbryde mig mod Reglementet, og for det

andet gøre mig ilde lidt i Delingen; thi 20 er elsket iblandt os for sit Lune, sit Liv og Humør.

I den tidlige Morgenstund marcherer vi i to Troppe op gennem den sovende, sorte By til Exercerpladsen. Sct. Mikkelsgade. Sct. Mogensgade. Den gamle Vagt, hvor Vaabensmeden nu bor. Provinsarkivet, hvor vi drejer om Hjørnet, ind paa den store, blæsende Plads. De andre Delinger er allerede opmarcheret i Kompagnikolonne. Korporalen afgiver Melding til Oversergenten, og denne afleverer Kompagniet til Løjtnanten. Den gamle Reserveløjtnant, der er Gartner i det civile Liv, er en rar og skikkelig Mand, som vi alle elsker. Han gør alt for sine Soldater. Han elsker Soldaterlivet, elsker at være Soldat. Det er meget morsommere at gaa paa Marchtur med fire Delinger raske Københavnere og „falde fladt ned" sammen med hele Styrken, visitere dem og lade dem stille blankpudsede til Appel, selv med skinnende hvide Handsker paa, ny og straalende Uniform og mægtig Sabel, — end det er at ligge paa Knæ og luge Gulerødder, klippe Roser og passe alle sine smaa Planter. Den gamle Løjtnant er lykkelig som et Barn, fordi han, det sker ogsaa ved et Mirakel, kan faa et saadant Kobbel uvorne Labaner som os til at lystre. 40 % af Kompagniet er indfødte Københavnere fra Nørrebro og Vesterbro, fra Korsgade, fra Sundby, fra Kalkbrænderivej, fra Dannebrogsgade. De kan pibe i Fingrene og synge det sidste Kabaretrefrain, Varietérytmer. De kan fylde den lille, troskyldige Provinsby med Eder, med Gavtyvestreger, med Slang og flotte Ord. Jeg er over-

bevist om, at Beboerne i den strengt reaktionære, lidt naive og indbildske Garnisonsby allerede hader og afskyr os af deres ganske, ukrænkelige Hjerter. Vi er Rekrutter, vi sér farlige ud i vort Arbejdstøj, vi er Københavnere og Pariaer, som ingen respekterer, ingen, undtagen vor gamle, elskelige, altopofrende Løjtnant, der selv ligner et Fugleskræmsel i sin Uniform.

Saa begynder Eksercitsen. Almindelig Retstilling. Jeg adlyder med største Adræthed og Arbejdslyst enhver Kommando. Jeg har forlængst besluttet at blive en eksemplarisk Rekrut, selv om mit Temperament, min eksplosive Natur lægger mig hemmelige og frygtelige Impulser i Vejen. Jeg benægter, skønt jeg ved, at jeg ikke har Ret, at Eksercitsen er ensformig. Jeg trodser dens Monotoni, underholder mig med at lægge min næsten halstarrige Energi i selv de mest simple Øvelser, og mærker at min Anstrengelse belønnes med, at jeg kommer let over alle Vanskeligheder. Jeg hører et ustandseligt, næsten taabeligt Raab i mit Øre: Ret! — Rør! — Ret! — Rør! — Ret! — Rør! — Ret! — Tavshed. — Indtag den rigtige Retstilling. Stræk Fingrene! Ret Ryggen! Hovedet op! Jeg synes i mit stille Hjerte, at det, at en ung Mand gaar med rank Ryg og oprejst Hoved paa Gaden er saa elementær og selvfølgelig en Ting, at man ikke i Timevis behøver at skrige ham det ind i Ørene: — Ret! — Rør! — Ret! — Rør. Staa ordentlig, for Helvede! Ret! Ret ind til højre. Flyt hurtigt paa Fødderne. Brug Skøjterne!

Hurtigere! Se lige — ud! Vi hviler ikke. Øvelsen forandres. Gang og Løb. Vi gaar i Ring. Vi løber i Ring. Jeg trodser bevidst denne Aandsfortærelse. Jeg nyder Løbet, det dejlige, sunde Løb, der udvikler ens Spænstighed, producerer en indre, stigende Varme, forcerer det værdifuldeste af alt: Pulsslaget, Blodets Tempo. Jeg føler mig som et ungt Dyr, en Plag paa en Eng, en Hund paa Polarisen. Jeg springer og bliver kaad. — Naanaa, 5! Vil De løbe ordentlig! Men hvorledes denne Aandsfortærelse virker paa mine lidet intellektuelle Kammerater bekymrer mig ikke; thi det har jeg ikke Ansvaret for.

Op ad Formiddagen indstilles Øvelserne en halv Time. Frokost. Vi „træder af" og søger i Læ bag Gavlen af det endeløst lange, lave, rødmalede Kanonskur, hvor Ingeniørerne har Vaabenkammer. Dèr staar nogle gamle, forblæste Piletræer, i hvis arge Kroner Stormen buldrer. Gud hjælpe os arme Københavnere og nybagte Rekrutter, hvor vi dog fryser. Vi rasler som Espeløv i den bidende Fastlandsvind, søger sammen i Klynger med stive Hænder, brændende Fødder og forfrosne Næser. Violette i vore forkomne Ansigter, sky og skrutryggede og med klaprende Tænder ligner Delingerne en Flok Fattige og Landflygtige, Menneskebørn i ydmygt Vold af blaa og stride Elementer, der fløjter og buldrer om Ørene paa os, i Sprækker og i Træer, i Madpapiret, i Kappefligene. Jeg griber mig selv i en personlig Tilstand af Ynkelighed. Mine Hænder er blaa. Det isner i mig. Vinteren huserer i mit blæsende Skelet. — Bare jeg dog vidste et Sted, hvor jeg ugenert kunde

trække mine Brødskorper op af Posen og stille en Smule af min nagende Sult. Jeg sér mig om og iagttager et Par af mine Kammerater, der samtalende staar og spiser deres fristende, velbelagte Smørrebrød. Det er 17 og 24.

— Hvad er den af, 5, — spørger 17 — har du ingen Frokost med? —

— Jeg *har* spist — svarer jeg.

— Tag et Stykke — siger han og byder sin Pakke frem i Blæsevejret — det er rigtig Menneskemad. Det er noget de Gamle sender mig. —

Men jeg vægrer mig ved at modtage Maden.

— Du maa godt — siger 17. — Du sér smæk forsulten ud. —

— Gør jeg? — spørger jeg forundret, skønt jeg godt véd, at jeg er begyndt at blive lidt hulkindet.

— Værsgod. —

— Tak skal du ha', 17. —

Jeg sluger 17's Mad, hans Restbeholdning af Smørrebrød, Sildesalat, Frikadelle med Asie, og et Stykke med Æg. Men jeg er lige sulten. Hvad er 3 Stykker Smørrebrød for en Ulv? Jeg sér lidt efter mit Snit til at hente mine Brødskorper op af Posen. Jeg spiser med Velbehag det haarde Brød, føler mit Blod danse af stille Taknemmelighed, fordi jeg overhovedet faar Mad i min Mund. — Jeg gaar alene, langt fra mine Kammerater, under de buldrende Piletræer, der synger broderligt om Barskhed og Fattigdom, og gumler Skorperne i mig. Træerne fortæller og fortæller, frysende Historier, isnende Æventyr. Jeg kommer til at tænke paa Ravne og Edgar Poe.

Jeg sér Træerne danse som Skeletter i Luften, og hører Kviste og Grene knække under mine Fødder som Ben og Knogler. En stor Sten, som ligger et Stykke fra mig, sér paa mig som et Kranium . . .

17 og 24 kommer hen til mig.

— Tror du vi kommer i Krig, 5 —? spørger 24.

— Vist gør vi ej. Lad være med at tænke paa saadan noget — svarer jeg hurtigt.

— Vi kan vel nok tale om det — siger 24 fortrydeligt.

— Vi véd jo ingenting. —

— Jeg vil ikke haabe det — siger 17.

— Nej — siger vi allesammen.

Tanken om Krigen gør os dybt og hemmeligt angste næsten som Børn. Kan Krigen da være noget frygteligt? Er Krig ikke i middelalderlig Betydning Fest? Smældende Faner? Blomstrende Uniformer? Mandighed? Romantik? Af hvilken Virkelighed er Krigen?

— Træd an!

Vi samles igen i vor Kompagnikolonne. „Træd an", denne Kommando, som snart trætter mig . . . Nej, nej, den trætter mig ikke, det er ikke sandt. Se, jeg adlyder øjeblikkelig, jeg springer, spændt som Hanen paa et Gevær ved et Aftræk paa Plads. Og Øvelserne begynder. Ret — Rør. Ret — Rør. Ret — Rør. Ret. Staa ordentlig. Stræk Fingrene. — Hovedet op! Mere op! Hagen ind! Rør! Ret! Rør. Ret. Rør. — Ret. — Rør. Indtag den rigtige Rørstilling. Staa ordentlig, for Fa'en. Hvor mange Gange skal det siges? Ret! Jeg skal lære Dem! Staa ret!

Er Korporalen mon pludselig i slet Humør . . .?

Foreløbig er Øvelserne indskrænket til Retstilling, Gang, Løb og Rørstilling. Vi gaar i Kreds, løber i Ring, standser i Kreds. Det samme, det samme. Dagen gaar med Kursus i at staa lige op og ned, at løbe i Ring, i Ring, at gaa, i Ring, i Ring, at lade Armene beskrive Vinkler af given Størrelse under Gangen, at knejse, at strække, at standse, at *staa*. Dette at staa er, siges os, meget svært. En eller anden vilde maaske tænke: Det er meget let, men gøres svært . . . Givagt Løb. Gaa. Givagt Løb. Gaa. — Dagen flygter for mig, synes jeg. Jeg fryser ikke, men jeg er træt. Jeg har en Følelse af, at jeg kunde have faaet noget godt og stort ud af denne Dag, lært noget mere, sét noget mere, oplevet en større Skønhed end denne. Ak, er det ikke stort at indordne sig? Er det ikke meget større at paastaa, at denne Monotoni er en Oplevelse, denne Trældom er en Skønhed, denne Gang i Ring er Nytte? Ak jo, det er blot mig, der er fordringsfuld. Træt maaske. Jeg længes, mærker jeg. Og spørger: Er det umandigt at længes? Til andre Omgivelser end disse nøgne Marker, disse Mennesker, hvis Fag er at raabe? Til andre, mere levende Farver, til Skønhed, til Godhed, til Ømhed, til Glæde, til Fest, til Frihed. Ak bort, bort. Flygt fra denne din tinknappede Fangedragt — i Ring, i Ring — nej, nej, tilgiv mig, jeg mener det ikke, jeg er jo bare træt. Maa en Mand være træt? Jeg mærker jeg staar og vakler i Geleddet. Jeg er varm og vaad, udmattet af et Løb, som jeg skylder at lære Udmattelsen at

kende. — Jeg skyder min Hue tilbage i Nakken og tørrer Panden med min Haand. —

— Naar vi nu gaar herfra, gaar vi til Vaabenkammeret — siger Korporalen. — Idag faar De Geværet. —

Geværet?

Ja.

Vi staar i Rodekolonne foran Vaabenkammeret. Jeg er netop kommet ud af det og bærer min Riffel i Haanden. Bajonetten sidder i Skeden paa Løbet, der er nyt og oljet. Sidste Model! Jeg synes mit Gevær er umaadelig tungt. Min Haand, som holder om Løbet, klamrer om noget klæbrigt, noget der klistrer. Jeg ser ikke paa det. Er det Oljen? Eller er det — er det — —?

X

Jeg gaar imod dig i denne Morgen med Sang, min Elskede. Fuglene ved min Dør beretter jublende, at du er til. Velsignet være denne Vished, at du, selv om langt borte fra mig, kan svare Fuglene med din stille Glæde. Naar jeg vaagner om Morgenen, er det første jeg føler en Taknemlighed, fordi du er til, fordi du tænker paa mig, fordi du elsker mig. Den Kærlighed, der er fin og ung, vejer tungest, tror jeg. Det Hjerte, hvis Rødme er ny og lys, gløder heftigst inderst inde. Den Haand, der bange rækkes en, gemmer den dybeste Ømhed. De Øjne, der ikke tør se, ser dybest. O, min Pige, denne min Tilværelse fjernt fra dig ejer ingen Vanskeligheder. Dens Haardhed forekommer mig som Styrke, dens Kulde er mig som Vilje, dens Ubarmhjertighed som Udholdenhed, dens Brutalitet som en Prøvelse. Dens Strenghed, Planmæssighed, Korrekthed er mig som en Appel til min Mandighed og Opofrelseslyst. Dens Pligt er jo Godhed. Jeg siger til alle, der taler ondt og haardt til mig: Vaag over Jeres Godhed. Giv den ikke til mig. Thi jeg elsker

Jeres Ubarmhjertighed. Naar nogen lægger Hindringer paa min Vej, siger jeg: Se, min Taalmodighed venter paa Jeres Anslag. Hvis jeg døde, vilde jeg dø i Udholdenhedens Tegn. Jeg siger til dem, der hader mig og misunder mig min Styrke: Var jeg blot værdig til Eders Vrede. Min Elskede, jeg vil være stærk i min Ydmyghed, jeg vil være glad i min Ringhed. Er jeg ikke ubetydelig, ja intet? Har jeg fortjent at leve, at elske, at være elsket, at eje Ungdom, Sundhed, Vilje, Kærlighed? Har jeg fortjent at fornemme den søde Vægt af dit fine Sind, den Tone af Ømhed i din Stemme, den Glæde af Elskov i dine altfor unge Øjne? Dine Tanker er hos mig, naar jeg er vaagen og naar jeg drømmer. Som Duer med Budskab om Eurotas Bølger, om Havernes Blomster, om Skinnet af Lofternes og Gulvenes Blankhed i dit Hjem, om Duften af gyldne, dampende Fade, om det svale Pust af rislende Vand i Broncebrøndene, om Skæret af Spartas Stjerner, om dig, dine Læber, dine Øjne, dit Haar, din Haand, din Gangs Ungdom og Sødme, dit Smils dybe Fest, dine Bevægelsers uforglemmelige Kvindelighed og Ynde. Ak, mit Hjerte, saa magtesløs er du, naar du skal synge til Kærlighedens Ære, *din* Kærligheds Ære. Kom, Storm og Regn, og pisk dette Hjerte, fordi det intet formaar til Gengæld. Kom, Modgang, og hærg dette rige Sind for dets Glæde og Sange. Nej, nej, jeg er blot saa fattig i al min Opfyldthed, i al min Rigdom. Kom, Sol, og hjælp mig med at lyse. Kom, Fugle, og hjælp en jublende Sjæl med at synge. Saadan du straalende Dag, du vidunder-

lige blaanende Himmel, du rislende, første Fornemmelse af min Kærligheds første Foraar, du strenge og kolde, rene Nat, saadan staar jeg udfoldet som en Blomst, hvis Krone er et rødt Raab, et Purpurskrig, som en Bølge, hvis Blink er et gyldent Spejl af dette høje og skønne Liv. Se, jeg staar som paa usynlige Bjerge, højt, højt, i den tindrende Luft og ser de grønne, drømmende, rige Lande dybt nede. Se, de blaa Floder, som ømme og slanke Slanger, som Arme, der kærtegner Agre og Enge. Se Træerne, Skovene, der lyser svagt af en grøn Regn. Foraaret, Foraaret. Se, de øde, forladte Sletter, der venter paa Opdyrkelse, paa de græssende, fredelige Kvæghjorde. Se Kimingen, Fjernheden, hvor Jorden runder sig, lykkelig over Livsfornemmelsen, badet i Lys, i Fuglemelodiernes rislende Myriader. Se, Evigheden over dette.

Min egen Pige. Min Elskede. Kære, eneste Ven. Jeg har ingen Venner uden dig. Idag har jeg faaet mit Vaaben, min Bue, gjort af Sener, af Garn og Guld. Idag har jeg for første Gang sigtet og skudt en tynd og flyvende Pil mod kunstige Maal, men snart skal den ramme Atheniensernes Hjerter. Man roser mig allerede for min dygtige Haandtering af Vaabenet, især naar jeg løfter og spænder Buen. Da er det, som om min Tanke allerede hemmeligt sværger, at hver den jeg sigter paa, dræbes. Ak, men jeg har Fjender blandt mine Nærmeste. Jeg har mine Misundere omkring mig dagligt, og naar jeg føler dette, da ængstes jeg, ikke for min egen, men for Spartas Fremtids Skyld. Jeg tør næsten

ikke udføre hver Øvelse saa godt jeg kan; thi jeg tør ikke faa flere Misundere. Jeg kunde fristes til at begaa Dumheder og Fejltrin for at give mine Konkurrenter Forspring i Stafetløbene. Hvad kan jeg gøre for, at mit Hjerte føler saa voldsomt? Er det min Skyld, at min Vilje udfolder sig saa ubændigt, med utæmmelig Lyst og Hengivenhed for alt? Er det ikke en højere Vilje jeg blot adlyder? En Magt igennem min Kærlighed til dig, igennem dig? Jeg tror det selv, min Elskede, og du maa ogsaa tro det. Er det ikke en høj og mægtig Gud, der vil det saadan? Jo. Det er Spartanerens nidkære og ydmyge Tro. Det er hans Ærbødighed overfor det, der er større end ham selv. Det er hans Hengivenhed for det Ophøjede, hans olympiske Religion.

Ja, min Pige, saadan forløber Dagen i min strenge Skole: Løb til Lemmerne værker, til ens Lægge er som Sten. Vaabenbrug, til Armene synker ned, tunge som Bly, nægtende at lystre. Aah, det er, som om de rives af Kroppen. Vi løber i lange, strakte Spring, i en kort, krigersk Chiton, som vi næsten ikke mærker vi har paa. Min er for aaben i Halsen. Jeg vilde ønske jeg kunde dække denne til, sommetider. Luften, som staar ind fra Havet, brænder som en Strøm i ens Lunger, svier indvendig, men det heder og varmer. Lykkeligst er jeg, naar jeg griber om min Bue og løfter den i første Bevægelse. Vi træder tilbage med højre Fod og holder Vaabenet i Brysthøjde. Bevægelse Nummer to: Med et knapt, behersket og energisk Tag spænder vi Buen og holder Strengen i denne spændte, sitrende og

vanskelige Stilling, som det fuldt ud gælder at beherske. Der er noget stærkt og skønt i denne Armudfoldelse. Haandledet gør ondt, og Fingrene skriger af den skærende, nye Streng. Endnu maa Pilene ikke flyve. Endnu maa intet Maal træffes med en dræbende, kongelig Hilsen. Endnu maa vi ikke juble over den Død, vi udsender. Endnu skal ingen Broder i Ungdommens Skønhed segne. Men den Dag, da vi iler imod vore Fjender, paa Kampens Vinger, med Slagets flammende Faner udfoldet i vort Hjerte, med Armene spændte af Lyst og Styrke, med Muskler som Marmor og Bronce, den Dag skal vi kaste os ind til Sejrens Hjerte, til Dødens Bryst, for Historiens Tærskel, stærkest i det Øjeblik vor Vilje brister, skønnest i den Stund, da alting knuses, lykkeligst dér, hvor vi hviler, smilende og ubevægelige, med Dødens Fornyelse, dens Palmer om vor Pande. Som en Horde af hensynsløse Heroer, forhadte og misundte, vil vi storme Berømmelsens Bjerge, se en blaanende og uendelig Sejrens Stund, og styrte i Dødens bedaarende, Dødens duftende og skønne Dale, dér hvor usynlige Arme skal bære os og lægge os i evige Enge, mellem Fugle og Græs og brogede Blomster, dér hvor Seraferne kommer og kysser de faldne og vækker dem til Drømmenes Drøm, Farvernes Farve, alle Duftes Duft, alle Glæders Glæde, Gudernes Gud, der hvor jeg, hvis jeg skulde falde i dette Tog, der kommer, skal møde dig. —

Ak, min Pige, fik jeg da et sidste Kys af din søde Mund? O, alle mine Kys, I er som Minder nu, I er en Forestilling om henrivende Tilstande af

Svaghed og Hvisken, I er som Duens Bryst, som bløde Bær, der mødte mine Læber, som noget jeg kunde spise. Hvor er jeg nu, min Elskede? Giv mig dine Kys, giv mig atter denne Sødme, denne Salighed, Fjernhed, Svimmelhed, Svaghed, Stilhed. Giv mig rigt af denne barnlige Rigdom, din Ømhed, min Elskede. Se, mit Hjerte fik Vinger. Det kommer til dig i denne Morgen som en Storm af Sol og Sang, af Varme og Brus, af Hymner, Hengivenhed, Jubelskrig, Attraa og Glæde. Tag imod denne mine Tankers farvede Pilgrimsfærd. Jeg kommer fra Strenghed og henter lidt Svaghed. Jeg kommer fra Kulde og henter lidt Foraar og Løv af dit unge Sind, lidt Varme. Jeg kommer fra Nøgenhed og Pisk, fra Tugt, Trods, Trældom til din husvalende Nærhed. O, lad mig synge og finde Fred, selv om jeg godt ved, det ikke lykkes mig at finde denne; — thi jeg er salig af Usalighed, jeg er fredløs af Længsler, af Savnet af dig og alt. — Jeg er kun rolig, naar jeg føler den store Uro. . . . Min Sjæl bruser af Kærligheds Vingeslag, af umættelig Tilbedelse. Dybt i mig koger Elementers Uvejr og Storme, Ild, Bragen, Flammer, Hede og Knitren. I mit Indre luer Altets Oprindeligheds Ild, Skabelsens Ild, Tilblivelsens Pust. I mit Indre tændes Verdner, brænder Verdener, forbrænder Verdener. Jeg er Almagtens ydmyge Søn og Tjener. I mit Indre blæser ukendte og øde Storme. I mit Indre drager usete Uvejr af frygtelig Styrke. I mit Indre er der en Nat, saa sort i sin Pathos og Gru, at jeg selv skælver for dens Vælde. I mit Indre er der Afgrunde,

hvis Dyb jeg ikke kan maale, men som gør mig svimmel. I mit Indre slumrer Drager med giftige Vinger og glødende Øjne. I mit Indre er der Klipper og Mørke, Uendeligheder af Intethed. I mit Indre er der en Underverden, som bærer altings Undergang i sit Skød. Min Sjæl er Kaos af Rædsel, af Lys, af Skræk, af Tillid, af Vildskab, af Svaghed, af Mørke, af Jubel, af Stumhed, af Sange. Min Sjæl er Alverden, er Dybet, er Stormene, er Lysets Sødme fra Gud, er Evigheden, enten den er Liv eller Død. Min Elskede, du kender mig ikke. Jeg er Oprindelighedens kogende Røst. Jeg er Uvejret selv. Jeg er Manden, Skaberen, der arvede en Gnist af Guds Evne til at skabe. Jeg gaar gennem Verden med mit brusende Aandedræt, og hvis jeg vil det, styrter Træerne knækkede om, vælter og knuser Menneskers Bolig.

Men du skal ikke forstaa alt dette. Du skal ikke rumme alt dette mit Væsen. Det kan du ikke. For du er Kvinde. Du skal elske mig. Du skal være Oasen, Ørkenen møder. Du skal være Dagen, Natten flyver imod, og selv bliver til Dag. Du skal være den drømmende Dal, hvor Uvejret udløses og bliver stille, hvor det regner og dufter, smelter og glider, risler og nynner, hvisker, kalder, blinker, skinner, lufter og leger, drømmer, drømmer, drømmer, hviler, hviler, hviler, sødt og saligt. Du skal være min Fred og min Lykke. Du skal kalde mig til dit Hjertes arkadiske Sommer og slaa dit Bliks Dag op for mig, paa mig, i mig. Ak, min Elskede, min Lyst til at være hos dig, være din og være alt

for dig, mærker jeg, formaar intet i dette Øjeblik. Jeg ser det: Nu vender Fuglene tilbage til Natten. Jeg er jo midt i Virkeligheden, omgivet af Phaedonomerne, af Piskeslag, af Brutalitet, af Ubarmhjertighed. Jeg er midt i Skrabernes, Frotérernes Rækker, hvor Nøgenhed, gold Manddom er. O, min Frihed, giv mig snart Fred for dette. Tilgiv mig, min Elskede, men nu gaar jeg ud for at stramme mine gyldne Sandaler, til et Løb for Raab og Pisk, ud til Legemsøvelser, til Idræt, til Vaabenbrug, Vaabenbrug. Hvor kan jeg det, jeg som længes og er svag —?

XI

HVAD Nummer var det, der kaldte? spørger Sygeplejersken.

— Jeg hørte ingenting . . . svarer jeg svag.

— Hvem var det, der kaldte? — spørger hun igen og lytter.

— Jeg hørte ingenting — gentager jeg som i en Døs.

— Hvem er det, der kalder? — hun spørger stadig.

— Jeg hører intet. . . .

— Er det Dem, 5? —

— Nej. —

— Lad os være stille — siger Søsteren, Sygeplejersken, den opofrende, stærke Kvinde, den modige, utrættelige. Jeg ligger stille, lydig og svag. Min Pande, min Lænd, mine Hænder, mine Ben under Dynernes Ild er vaade af Mathedens Sved. Jeg døser. Hvem skal dø nu? Hvis Tur er det nu til at aande ud i det skønne Solskin, som fylder Barakkens Ruder . . . ?

Solskin. Solskin. Straaler. Gule Ruder. Gyldne

Ruder. Varmens Floder. Lysets Ildfos trætter mig. Reflekser, Flimren. Stærk Glans. Jeg er træt. Jeg kan ikke faa Vejret. Jeg vil rejse mig. Jeg vil. — Hah! Jeg kan ikke. Søster, Frøken, rul ned, rul lidt ned, hva'. Aah — pyhh — nej, nej, nej. Ikke Bøger, ikke Lekture, ikke Vin, ikke Frugter, ikke Medicin, men Vand. Jeg tørster, jeg tørster. Ja, Søster, jeg tørster. De er saa stærk, Frøken, De er saa flittig, De er saa taalmodig i vor Utaalmodighed. Lidt Vand. Saadan. Ja. Ah. Aah. Jeg er saa træt. *Kunde* De ikke linde lidt ved Forbindingen? Bare lidt? Jeg bér Dem, Søster. Nej, naturligvis, De har ikke Lov. De tør ikke, for min Skyld. Farvel, Søster. Jo Tak. Nu vil jeg sove.

Solskin. Ild. Ild. Hede. Flimren. Solens Bro bygger paa mit Bryst. Nu trak Søsteren Gardinet ned. Hun gaar stille. Som Musik er dette fjerne Fodtrin. — Hvem er hun? Hvem er det Sygeplejersken ligner? Hun flyver, hun løfter sig, hun danser, se hendes Vinger. . . . Der er intet. Jeg slaar Øjnene op, ser mig om. De sover alle, stille, som Døde. Middagsheden slapper dem, de ligger udstrakte i de hvide Senge, med Hænder som Kvinder synes jeg, som svage Børn. Ansigterne er lukkede. Hvad drømmer de? Er de allerede døde maaske? Dér er 14. Ham kender jeg da. Ham løb jeg paa Skøjter med, da vi var paa Rekrutskolen. Hans Haars Ebonitfarve maner hans Løds Voksagtighed frem. Hvor er han blevet mager. Er det af Smerter? Jeg lægger mig igen. God Bedring, 14, tænker jeg. De andre ved jeg ikke hvem er. De er fra 3die Divi-

sions 17. Bataillon. De var i forreste Linie sammen med os, paa Kompagniets venstre Fløj. Jeg husker Tørken, Sollyset, Sollyset og de faldende Mænd. . . Nej, nu vil jeg sove.

Sagte Vaanden. Syge Aasyn. Væggenes smaa, brune Flasker. Solskin. Aah, Luftens Tunghed. Foraar i Verden. Foraar derude. Ak, hvad er Foraar for noget? Verden fortæres af Tilintetgørelsens mekaniske Ild. Al teknisk Opfindsomhed, alt Ingeniørsnille koncentrerer sig om Drabet. Menneskehed, o, Menneskehed. — Hyss, Stilhed. Fuglesang. Lærker. Grønne Træer. O, min Kærlighed, Livet fornægter den. Denne sagte Vaanden. Pust af Døende, Støn af Haardtsaarede. Sengene staar som skinnende hvide Kister i Kapel. . . . . Karbollugt, Jodlugt, Gazelugt, Hospital, Hospital. Som Dreng daanede jeg i denne Atmosfære. Satans ogsaa. . . . Nu mærker jeg den ikke. Hvad var det? Gik Døren ud til Indhegningen op? Der kommer nogen. — Ja. — De kommer med nogen. . . . En til. To til. Saa er Barakken fuld. Dér er Lægen, Sygeplejersken, Sygepasserne i deres snavsede Uniformer. Hvem er det, de kommer med? Er det en af vore, en jeg kender?

Nogle af de indlagte vaagner og løfter Hovederne. Saa lægger de sig igen. Det samme, det samme. Jeg ligger vaagen og hører Lægen give Søsteren en sagte Ordre. Døren lukkes. Pust. Stilhed. Suk og sagte Vaanden. Sol, Hvidhed, Reflekser, hvide Kander og Fade, Kummer og Krukker, vandklare Glas, hvis Former jeg underholder mig med at sam-

menligne og kritisere, hvis Brændflader jeg ser Stuen spejle sig i. Jeg er vaad om min Hals. Uf. Jeg vil op. Nej, nej. Jeg vil se mit Saar, om det ikke snart begynder at læges? Jeg vil bort herfra, hvor de ligger og dør. Jeg vil ikke følge dem ind i Udslettelsen allerede. Jeg *vil* ikke. Nej, nej. Jeg skriger, jeg klamrer mig med Haanden til Jernsengekanten, der er dejlig kold. Jeg vender og drejer mit hvileløse Hoved paa den lumre og vaade Hovedpude. Hvorfor ligger jeg her? Gør min ramte Hofte mig til Krøbling for Resten af Livet? Hvad vil man mig? Hvem foraarsager dette? Hvem synger til disse Smerters Ære? Lad ham tie, lad ham tie og prøve dette, lad ham — —.

— Hvad Nummer var det, der kaldte —? spørger Sygeplejersken.

Hun staar i Stuen, ser paa mig, der er vaagen.

— Jeg hørte ingenting . . — svarer jeg som før.

— Jeg synes, der var nogen, der kaldte. —

— Jeg hørte ingenting . . . . . — gentager jeg som før.

Hun vender sig fra mig, vil gaa, men standser.

— Hvem er det, der kalder —? spørger hun med en hemmelig Uro i Stemmen.

— Jeg hører intet. . . . —

— Jeg synes — —.

Hun tier, gaar. Dér bæres hun bort igen som af usynlige Vinger, den barmhjertige, den udholdende, den lyttende, vaagende og tapre Røde Kors Søster, hende, der midt i kvalme Realiteter smiler og tænker romantisk . . . .

Hvem var det, hun mente? Kaldte nogen? Var det mig, der døsede og var døv? Og ikke hørte en Kammerat, paa hvis Tavle over Sengen en usynlig fantastisk Figur slog et Kors med det hvide Kridt . . . . ? Nej, der er ingen, der kalder. Jeg ser 14 famle efter sit Lommetørklæde.

— Er du vaagen, 14 — siger jeg sagte.

14 ser paa mig med Øjne, som om han ikke kendte mig. . . .

— 5 — siger han — og tier.

Jeg ser, hvor mager og svag han er. . . .

— Ja — spørger jeg — hvad er der?

Han ligesom smager paa sine Læber, Tungen søger til de blege Mundvige. Han tørrer noget bort af Munden. Lommetørklædet, jeg ser det. Det er Blod. . . .

Jeg farer op i min egen Seng og er nær ved at skrige af Smerter.

— Kaldte du før, 14? — spørger jeg, vild ved Synet af 14's piblende Mundvige. . . .

Han ser paa mig. . . . Noget frygteligt stirrer mig i Møde i disse hjælpeløse Øjne.

Jeg ringer. Jeg kalder, skriger:

— Søster! —

Jeg kimer. . . .

Ingen kommer. Ingen svarer. Hvor er I henne? Læger, Søstre, Samaritanere? Kom til denne Seng. Kom til denne Døende. . . . 14, 14. Du maa ikke dø. Hold dig for Munden. . . . Stram dig an. Hjælp, hvor bliver du af? Frøken, tilgiv mig, det *var* 14, der kaldte. Det *var* 14. . . . Ingen kommer. Jeg

synes, jeg er alene med min Kammerat, og at jeg har Ansvaret for hans Hjælpeløshed. . . .

14 ligger af en indre Kvæstelse. Han var for svag til at de kunde fotografere ham. . . .

Han lægger sig tilbage i Sengen. Munden aabner sig let. Tungen har en frisk Purpurfarve. Den risler i sine Furer af Blod. . . .

Det er mig, som om en usynlig Mand kommer stormende ind i Stuen. — —

Tavshed. Solen. Solen. Hvidheden. Sengene. Stilheden. Stuens kvælende Lummerhed. Aandepust. Stønnen. Bristende Menneskehjerter. Knust Ungdom. Søndrede Templer af Tanker, Syner, Drømme og Haab. Floder i Hjertet af hjemløst Blod, der flakker om dets Vunde, som Hunde om sin dræbte Herre. — Kammerat, Ven, Broder. Min Afmagt hilser dig. Du gaar bort. Nu. Nu. Nu. I disse ud-ebbende Secunder. Dryp, dryp, dryp. Det er Menneskelivets skinnende Perler af Purpurblod. Hør, dette bristende Hjerte bringer hele Stuens Verden til at banke. . .

— Søster, Søster. —

Nu kommer de løbende. —

— Hvem er det? — spørger Lægen.

— Det er 14 — hvisker jeg, mens mine Læber er tørre som Læder. . . .

Overrumplet udbryder Lægen, da han ser 14's Seng og hans Linned, sagte:

— Satans . . . Skynd Dem, Frøken . . . Rejs ham op . . . Vi maa se, hvad det er. . . .

De løfter lempeligt 14 overende. Langsomt. . .

Hans Øjne er lukkede. . . .

Hans Hoved vil synke forover. . . .
Han gør en Bevægelse, som om han hikkede. . .
Blodet styrter ham ud af Halsen. . . .
Jeg ved intet mere. . . .

— Hvem var det, der kaldte —? spørger Søsteren.
— Jeg hører ingenting . . . svarer jeg.
— Hvem er det, der kalder? —
Søsteren staar i Døren,
— Jeg hører intet. . . . —
— Jeg synes — —.
— Er det ikke 14? — fantaserer jeg træt.
— 14 blev begravet i Gaar. . . .
Jeg rejser mig lidt op. — Jeg ser det: Hans Seng er tom. . . .
— Har De det bedre, 5? —
— Aah, jeg ved ikke, Frøken. —
— Kendte De 14? —
— Vi var paa Skolen sammen. Vi løb paa Skøjter paa Søndersø. . . .
— 17 har det ikke godt . . . siger hun.
— Jeg kender ikke 17. . . . —
— Det er i det hele taget en kedelig Stue. —
— Frøken. —
— Ja?
— Jeg har saadanne nogle Smerter. —
— De er i Bedring, 5. — Overlægen var glad for Dem i Dag. Nu skal De ligge stille. —
Jeg lægger mig, lykkelig, synes jeg. . . .
14, 14. Kendte jeg dit Navn? Numrene er os kærere. Sov godt i din nye Seng, i Foraarets duf-

tende Skød, Kammerat. Stol paa, at jeg optager din Skæbnes straalende Meningsløshed til historisk Behandling. Jeg ligger allerede og udarbejder Dokumentationen for dit Drab. . . .

Farvel, du unge Heros. Dit Hjerte steg mod Stjernerne. Din Aand mod Udødeligheden. Gud giver dig den skønne, ophøjede Revanche. Dit Minde er mig, selv stort og skønt, grufuldt. . . Jeg vil ikke, Kammerat, som faldt, tabe dine Lidelser af Syne i min Erindrings Fredløshed.

— Hvem var det, der kaldte? —

Nej, nej, jeg hører intet. . . .

Stilhed. Solskin. Kvalme Timer. Hvileløshed. Træthed. Udmattelse. Længsel. Haabløshed. Hemmelig, inderlig Bønfaldelse: Kære, stærke Gud, hold du din Haand over mig. . . .

Stilhed. Sagte Vaanden. Solskin. Solskin.

Hvem er det, der kalder? —

Jeg hører intet. . . .

— Jeg synes — —.

XII

KAPTEJNEN mener, vi bliver nogle glimrende Soldater . . .

Lørdag Eftermiddag i Kvartererne er meget travl. Klokken 3 er Paraden. Korporalerne kommer og visiterer en Time i Forvejen, mens Pudsningen staar paa. 6 og 7 slider i Gaflerne, der er sorte og blanke af Knapperne. Hver Knap skal pudses, Tinknapperne, der er 16 paa Vaabenfrakken foruden de smaa, og ligesaa mange paa Kappen, Blyknapperne i Drejlstøjet, Hueknapperne, Tornysterknapperne. Strengt taget er der op mod 100 Knapper, som hver Mand skal pudse dagligt. Blankheden i Knappen maa ingen Ridser kunne fremvise, ellers kan der med stor Lethed blive 200 Knapper at pudse . . . Hvad vi ofrer af Arbejde paa denne Blankhed, der, naar vi har været i Luften et Par Timer, er som blæst bort, gør kun en Rekrut sig Forestilling om . . . Ikke Renligheden med Omgangen af vort Tøj, som er desperat nærmest, ikke Ophængningens pedantiske Forskrifter, ikke Behandlingen af Geværet ved dets Opbevaring, ikke Vask og Renselse, ikke Præcision og Kontrol, men denne Pudsning . . .!

Jeg er et Fæ til det. Jeg spolerer mine Fingre. Jeg spolerer Knapperne. 7 har foræret mig sin gamle Pudsegaffel, da han netop har købt sig en patenteret ny. Bare jeg havde Raad til at købe mig en Pudsegaffel, ikke én af de ny til 35 Øre, men en gammel Model til 20 . . . 6 har bugnende Æsker af Pomader og Sværter, store uldne Klude og funklende Klædesbørster med Mahognibeklædning, der gør ham det nemt at pudse. 7 har i denne Henseende et Haandelag, der forbløffer mig. Men han er gammel Skytte. Derfor. Han hjælper mig sommetider med at „trække Geværet igennem"; thi, skønt jeg arbejder af al Møje, er jeg altid sidst ved Rengøringen . . . Jeg skylder Sandheden at sige, at jeg, naar 6 og 7 er gaaet i Byen eller hen for at spise, sér mit Snit til at laane lidt Voks af 6's Kasse, for at faa Remmene blanke og glansfulde. En dygtig Rekrut kan, ved vedholdende Udfoldelse af al sin Styrke, faa en Livrem saa blank som den skal være ved at gnide paa den i et Kvarter . . . Mig tager det en halv Time og saa er den endda rød . . .

— 5 — siger 7 — gaa ud og se om Korporalen kommer. —

— Ja. —

Jeg sidder nærmest ved Døren og har lettest ved at komme ud. Udenfor er der Solskin, men det er koldt. Jeg har arbejdet mig varm og mærker Kulden slaa mig . . . Mine Skjorteærmer blæser, mit Haar, huh, den er hvas endnu, men jeg sér ikke Korporalen og hans Attachérede . . . Hækken paa den anden Side af Gaden knoppes, Græsset i Genboens Have

er lyst og har ligesom en Em af Sol over sig. Nabohusenes violette og blegrøde Kalkfarver stirrer og raaber raat og skønt. Tagenes Beg glitrer. Luften er høj og blaa. Det grønne, det blegrøde, det violette, det blaa, det hvide, det gule. Gavlene. De sorte Vinduesrammer. Væggene. Gaden. Hækken. Baggrunden. Jeg forstaar Kubisterne . . . Jeg vilde opløse det maleriske Gademotiv i dets for Billedvirkningen afgørende Planer. Jeg vilde gruppere Fladerne paa Detaillernes Bekostning, og bevare, af Hensyn til det monumentale i Billedet, Linjernes Ubeskaarethed og rytmiske, stejle Korrespondance, hvilket vilde forcere Billedets Liv, styrke dets Holdning, illustrere Opfattelsens lynhurtige Tempo og give det en plastisk Fornemmelse af Balance . . . Bevægelsen i Ro . . . det *Huntington-Wright* i sine Analyser af Kubismen kalder: Symmetrien i Bevægelse . . . Farverne vilde jeg, ja Farverne — dér er det. Deres Gruppering mangler jeg ganske Sans for, selv om jeg godt kan skelne deres Klange, deres Porøsitet, deres Kølighed . . . Jeg vilde ønske, jeg var Maler . . .

Jeg mærker pludselig, at jeg ryster af Kulde . . .

Jeg gaar ind, fortsætter med at pudse. 6 og 7 er næsten færdige. . .

Jeg vil ingen Ridser se i mine Knapper. Jeg vil ikke kunde gribes i at have glemt en Knap . . . Jeg vil ikke se denne Tone af Rødt i min Livrem. Den *skal* væk. Jeg vil, at mit Gevær skal være som Sølv i Løbet. — Jeg vil sy mit Tøj alle Steder, hvor det truer med at løbe op. Jeg vil være kvalificeret

til Underkorporalens Anerkendelse, naar vi træder an . . .

Omsider er vi færdige. Der er varmt i Stuen. Værtinden har fyret godt. Vi andre har arbejdet. Vi fejer, ordner, vasker Gulv. Glatter Sengenes Lagner og Puder, vasker os selv, klæder os paa. Vi blusser af Anstrengelse og Arbejdets Feber. Vi skinner og straaler og spiller af Blankhed, Solreflekser. Hvem er den fineste?

— 6 er finest — siger 7.

— Nej, det er 5 — siger 6.

Jeg mener at 7 er den fineste . . .

Dette Replikskifte, der iøvrigt er bestemmende for det kammeratlige Forhold i Kvarteret, lodder Dybden af, Genstanden for, Beskaffenheden og Omfanget af vore Samtaler . . .

— Er du færdig, 6? — spørger 7.

— Ja — svarer 6.

— Skal vi gaa?

— Ja. —

De gaar. De skal hen og spise . . .

Naar Paraden er forbi, skal jeg ud i Byen og gaa i Gaderne. Jeg tager mine hvide Handsker frem af Skuffen . . . Dem har jeg købt i en halstarrig Trang til at være den eleganteste i Delingen . . . Jeg vil vise denne naive, provinsielle By, hvordan en ung Mand med Verdensstadens Blod i sine Aarer fører sig i denne Ravnekrog . . . hvorledes en *Asfaltier* glider hen over forhistorisk toppede Brosten . . . Det skylder man sit Metropol, sin kontinentale Oprindelse, sin Foragt for toétages Huse . . . Vi faar Løn-

ning efter Paraden. Seks Kroner. Nu maa jeg passe paa at administrere. I den Uge, der kommer, vil jeg ikke sulte . . .

Jeg sér mig i Spejlet, nybarberet ganske vist, men mager og indfalden. „Ingen Sul paa Raden", vilde Mor sige, hvis hun saa mig. —

Hun sér mig jo . . .

Derinde, dybt i mit eget Blik, i det fattige, skjoldede Spejl, smiler Mor . . .

Lidt efter kommer 6 og 7 tilbage.

— Nu er de her — siger 7.

Jeg tænker mig om: Der er vel intet nu, de kan gribe dig paa? . . .

Saa buldrer Entreen af Støvler og tunge Fodslag. Dørene drøner, sparkes op, Klinkerne klynker af Brøstfældighed. Saa voldsomt bliver der taget i dem. Korporalen . . .

— Ret! —

Det er mig, der kommanderer. Han har tre Underkorporaler i sit Følge . . .

— De har ikke lukket Vinduer op . . . — siger han. —

Jeg smækker et Vindue op.

Korporalen ser sig om . . .

Tavshed. Højtid. Alvor. Spænding. Censor og Eksaminander. Overhøring. Jeg er angst. Mit Hjerte banker. Denne Mand er for mig Personificationen af Brutalitet.

— 5 — siger han — maa jeg se Deres Støvler. —

Jeg springer hen til Sengen efter Marchstøvlerne. Jeg rækker Korporalen dem.

— De er ikke pudsede under Svangen — siger han.

Til min Skræk sér jeg, at jeg har glemt at pudse Støvlerne under Svangen. Dér ligger Paraden, Friheden, Udgangtilladelsen.

— Det er noget Svineri. —

— Javel, Hr. Korporal. —

Jeg har en Fornemmelse af, at noget bliver smidt mig i Ansigtet . . .

— Lad mig se Deres Gevær. —

Jeg adlyder øjeblikkelig, viser Korporalen Geværet. Han sér Løbet efter imod Dagslyset. Fra dette Øjeblik tilfredsstiller intet Korporalen. Løbet er utilstrækkeligt blankt. Han haaner mig og siger, at jeg ikke har lagt Kræfterne i, fordi jeg ingen har . . . Kvarteret er Genstand for Visitationens topmaalt unaadige Behandling. 6 og 7's Pudsning er taalelig. De kunde have gjort det bedre, siger Korporalen bøst og i daarligt Humør. Men min Parade er noget Svineri . . . Jeg bliver trodsig over denne Haan, der er baade dum, uretfærdig, umilitærisk og et Led i en Proletars Opførsel. Korporalen noterer. Han kan se paa mit Ansigt, at ogsaa mit Humør er daarligt. Han beordrer:

— De stiller Klokken seks i mit Kvarter med Gevær og Marchstøvler. —

— Javel, Hr. Korporal. —

Jeg passer paa at svare korrekt, skønt hele mit Væsen strømmer af Vrede og Foragt . . .

Pludselig spørger han:

— Er der nogen af Dem, der holder sig selv med Kost? —

Hvorfor løj jeg ikke i det Øjeblik, da jeg svarede:

— Det gør jeg. —

— Maa jeg sé Deres Madkasse . . .

Proviantkassen, Madkassen. Den ude i Forstuen, i det lille Køkken. Rugbrødet, Papiret, Kniven. Guds Død, jeg har glemt at se min Madkasse efter. Hvad nu? Hvordan sér den ud? Jeg tøver . . .

— 6 og 7 kan træde af. De stiller Klokken 3. —

6 og 7 gik. Hvorfor blev de ikke som gode Kammerater og hjalp mig med at tage det Skrald, som nu kom? De gik . . .

Jeg henter Kassen.

Den sér frygtelig ud indvendig. Papiret i Bunden er ikke videre flnt. Kniven er rusten. Der ligger et Par tørre Brødskorper i den . . .

Jeg vender tilbage med Kassen, sætter den paa Gulvet foran Korporalen.

— Er det Deres Mad? —

— Ja . . .

Ved dette Svar slaar alle fire Befalingsmænd en skraldende Latter op. —

Jeg kommer til at ryste . . . fryse . . .

— Er *det* Deres Mad? — gentager han.

Jeg gør en Bevægelse, som om jeg sank det Ja jeg vil svare. Det kommer næsten uhørligt . . .

— Javel, Hr. Korporal . . .

Nu bukker Korporalen sig ned, tager med to Fingre den ene af Brødstumperne og holder den op for sig med en Mine af Aversion, som om han holdt noget Snavs ud fra sig . . .

For tredie Gang spørger han, men med en Betoning, som om han ikke ventede Svar:

— Er *det* virkelig Deres Mad? —

— Ja . . .

Mit Hjerte hamrer af Ydmyghed, Angst og Utaalmodighed efter at denne Scene skal være overstaaet. Jeg siger flov og stille:

— Javel, Hr. Korporal . . .

Hahaha . . . Haha . . . Ha . . .

De lér igen. De morer sig hjerteligt, skønt jeg, der ikke har smagt ordentlig Mad i flere Uger, ikke kan forstaa, hvad der er at le af . . .

Hahaha . . .

Med et Dump lader Korporalen Brødstykket falde. Det lød som en Stens Fald i Bunden af Kassen . . .

Nu smiler Korporalen, idet han spørger, men med Skadefryden i Stemmen:

— Er det virkelig Deres Mad, 5? —

— Ja, der er — svarer jeg med pludselig Holdning og Fasthed i Stemmen. — Det har De spurgt om fire Gange. Nu maa det vist være tilstrækkeligt . . . —

Jeg véd ikke, hvordan det skér; men jeg glemmer fuldstændig, at jeg er Soldat . . . Jeg føler min Personlighed med en saa pludselig Voldsomhed af Afsky og Væmmelse ved denne Ydmygelse, at jeg med ét er mig selv . . .

— *Hvad* siger De? brister de alle fire bestyrtet ud.

Jeg sér Arrestation . . .

— Ja, det siger jeg — *gentager* jeg med en egen

Ro i min Krænkethed og hemmeligt blussende Vrede. — Jeg har tilstrækkelig forstaaet Deres Spørgsmaal. De skal ikke bryde Dem om at haane mig, fordi jeg lever af Vand og Brød . . . —

Korporalen bliver bleg, sandsynligvis af Raseri over Tonen i denne min uhørte Reglementsovertrædelse.

— Vil De ikke øjeblikkelig holde Deres Mund? — hvisler han.

— Gu vil jeg ej — svarer jeg uligevægtigt, i rosenrød Oprigtighed, med en indre krænket Styrke, en flammende Nonchalance, der bringer hele Banden til maabende Tavshed . . . medens jeg fortsætter, glødende, inspireret, ydmyget, fortvivlet allerede over min Stilling, min Forløbelse:

— Jeg agter ikke at finde mig i en saadan Forhaanelse. De skulde anvende Deres Myndighed paa noget andet, end at spytte paa et fattigt Menneske . . Har De nogensinde prøvet at sulte? Har De det, spør jeg, siden De behandler Mad paa den Maade? Jeg vil oprigtigt ønske for Dem, at De aldrig maa savne det Brød, De omfatter med denne Foragt . . . —

Jeg mærker, at min Stilling nu er frygtelig . . . Korporalen har Vidner paa denne min militære Forbrydelse. Jeg vurderer Situationen til 5 × 6 Dages Vand og Brød . . . Billedet af en pludselig Ulykke, der bryder ind i min ellers pletfri Rekruttilværelse, Tanken om Forsmædelse og Straf gør mig svag, og med Skælven i Stemmen, hvori Korporalen kan høre

en hemmelig fortvivlet Graad, fortsætter jeg min Ordstrøm:

— Jeg kan ikke gøre for, at jeg ikke har andet end bart Brød at spise. Har De nogensinde levet af tørt Rugbrød i flere Uger ad Gangen? Jeg har gjort mit yderste for at skjule overfor Kompagniet, at jeg har sultet, saa jeg sommetider har været syg . . . Men naar De selv kommer og haaner min Nøjsomhed, skal De ogsaa faa Sandheden om Deres Modbydelighed at høre . . . Er De en Gentleman? Er De Soldat? Er det Deres Haandtering at ydmyge Deres Rekrutter? Og er det smukt, synes De, at foragte Fattigdommen? Jeg har ladet mig fortælle at De, før De blev Soldat, var kendt som Alfons her i Byen . . . —

— *Hvad* siger De? —

Korporalen viger et Skridt tilbage over denne Anklage.

— De ligner ogsaa en Alfons . . .

— Det er I Vidner paa. —

Korporalen henvender sig til sine Ledsagere. Min Paroxysme antager en hysterisk Karakter.

— Jeg er ganske alene . . . Jeg har ikke spist ordentlig Mad i lang Tid . . . De skal ikke haane mig, fordi jeg har sultet . . . fordi jeg . . . er træt . . . og alene . . . og ingen kender . . . fordi jeg spiser . . . bart . . . Brød . . .

Jeg hulker, snapper efter Vejret. Jeg græder af Skam og Ydmygelse, af Raseri. Jeg kaster mig ned ved Bordet og er ulykkelig som et Barn . . .

Befalingsmændene er pludselig desorienterede . . .

Da jeg løfter Hovedet for at tørre Øjnene, sér jeg, at deres Miner er forandrede, usikre . . . Underkorporalerne, hvoraf de to er Københavnere, sér menneskelige, venlige ud. Korporalen derimod er fornærmet, selv om han ryster . . .

— Lad os gaa — siger han.

Hvad sér jeg? Korporalen tager sin Portemonnæ op af Lommen . . . Hvad for noget? Kan jeg tro mine egne Øjne?

Han kaster nogle Femogtyveører og Tiører hen foran mig paa Bordet. —

— Værsgod, dèr har De til et Maaltid Mad . . .

Mod denne uhørte Haan véd jeg intet andet Middel end at rejse mig op, feje Pengene ned i min hule Haand og med al min Energi hugge dem ned i Stengulvet foran Korporalen, saa Mønterne springer omkring os . . .

— Tak, jeg skal ikke ha' Deres Penge! —

Dette jog denne Pøbel paa Døren . . .

Ved Paraden mødte jeg med forgrædte Øjne, men ingen krummede den Dag et Haar paa mit Hoved. Affairen gik som en Løbeild gennem Geledderne og mine Kammerater omfattede mig med stærk Deltagelse og Sympathi. Korporalen indberettede mig til Løjtnanten, og denne var ulykkelig over at skulle give Rapport til Kaptejnen. Jeg har intet hørt til Sagen endnu.

Da jeg kommer hjem efter Paraden, sér jeg alle de skinnende Sølvmønter ligge omkring paa Gulvet . . . 6 og 7 er taget afsted til deres Hjem . . . Jeg er ulykkelig og alene, har ingen Lyst til at gaa ud

og spadsere i Byen. Det er ogsaa ved at blive mørkt. Jeg tænder Lyset i Stagen paa Egebordet . . . lægger min Livrem og Knivbajonet paa Sengen . . . og sætter mig ved Bordet med Hovedet støttet i Hænderne . . . grundende paa det, der er skét . . .

Rundt omkring mig de hvide kalkede Vægge. Under mine Fødder det klangfulde Stengulv. Under mig Bænken, den lange, haarde Træbænk, Egebordet med Mærker af Knive og Vaaben. Foran mig Vinduet med mit eget Ansigt mod den sorte, stille Aften, Lyset, der brænder og stirrer paa mig som en ukendt Ven . . .

Der var engang en Væbner, der vaagede en Nat i Borgstuen . . .

Han sad alene og forgrædt ved det lange Bord, som nogle raa Landsknægte havde forladt . . .

De havde hovéret over hans Ringhed . . . misforstaaet hans Aabenhjertighed . . . og haanet ham, fordi han ikke bar Sværd . . . men kun en lille Dolk i sit Lændbælte . . .

Han længtes efter Oprejsning . . . efter Morgenen . . . Han længtes dybt ind i Natten . . . Han længtes efter en Ternes Skød . . . Han ønskede at dø i et Slag med Faner foran Rytternes Front . . . midt mellem blinkende Brynjer, og Sværd, der huggede som Møllevinger i Luften . . . Han længtes efter en blank Sal med Riddere og dejlige Damer, der dansede . . . Men han sad dybt i sin Kælder, omgivet af Tomhed, kalkede Hvælvinger og Vægge med Vaaben . . . Hans Lys brændte ud, og Natten belejrede hans angste og énsomme Hjerte, saa at han ikke vidste andet

end at folde sine Hænder og lade Stjernerne beskytte sig . . .

Dybt igennem Borggaarden lød Vægterens Fodslag . . .

Det er, som om jeg allerede er kommet i Fængsel . . .

— — —

Men den næste Morgen, som var en skinnende Vinterdag i Begyndelsen af Marts, med Sne paa Tage og Træer, i Haverne, stille og mild som en Forsoningsdag, stod jeg op og samlede Pengene op fra Gulvet . . . Jeg spiste Middagsmad i et Pensionat i Nærheden af Sct. Ibsgade. Hvilken stille Fest. Hvilken Højtid ved Bordet, da jeg følte et rislende hedt Velvære af varm Mad . . .

Faldt i den dampende Tallerken, o I, mine Glædestaarer? —

XIII

Kan du huske de første Dage, da jeg endnu ikke kendte dig, da jeg ikke vidste, hvor voldsomt min Kærlighed til dig vilde brænde usaligt i mig, før jeg havde faaet Sikkerhed for, at du var min? Du sagde, at du engang havde set mig paa Torvet foran Archidamos' Hus under Børnefesterne i Sparta. Du saa mig i Trængslen, saa mit trodsige Ansigt, som du bragte til at smile i et Øjekast til dig. Hvis det er sandt, var det imod Loven. Jeg husker en ung Pige med lyst Haar, i en blaa og stram Tribon, og jeg husker, at vi gik tæt ved hinanden i Trængslen, da Mængden drog til Apothetæa. Vi standsede ud for Figenhandlerens Bod foran Orthia-Templet og jeg tilstaar, at vi vekslede et langt Blik, der, hvad mig angaar, kun var saa indtrængende, fordi jeg tænkte du maatte være meget ung. Saa tabte jeg dig af Syne; men du har senere fortalt mig, at du gyste, da de slyngede Hesochios' Søn i Afgrunden. Det var din Faders Nabos eneste Haab. Han havde ofret megen Vin paa at prøve Drengens Kræfter, men han indsaa, at han maatte miste ham, fortalte du.

Dette talte vi om, da jeg første Gang satte mig hos dig paa Bænken i Dyrenes Park. Hvor jeg var lykkelig i de Dage. Hvor jeg er lykkelig nu ved Tanken om, at alle de Forhaabninger, der dengang stormede i mit Sind, blev opfyldt. Jeg ejer dig, jeg fik dig. Du vilde gerne være min. Men du vidste ikke, hvor vildt og heftigt jeg begærede dig. Ak, om det havde været dig ligegyldigt, at jeg elskede dig, havde jeg da kunnet synge til min Lykkes Ære, saa heftigt som jeg har sunget? Jeg husker min Angst for at sige dig Ting, som maaske kedede dig. Men alt fængslede dig ... Du talte om din Familie, om din Faders Strenghed, som jeg forstod var Kærlighed. Du talte om din Moders Hjælpsomhed, naar det gjaldt, at komme til en Fest og til Dans. Du elskede at danse, sagde du stille og jeg tænkte: Kvinde, Kvinde, du er netop Kvinde ... Thi Kvinder skal danse, skal glædes, skal le og være som glade Fugle, ikke som Præstinder, ikke som denne Kalchas Tjenerinder, der læser, gransker og bliver vise ... Kvinden skal elske, kun elske; thi da rummer hun al Skønhed.

Jeg husker, hvor din Ungdom aabenbarede sig for mig som noget, der øjeblikkeligt foryngede mig selv. Jeg bliver aldrig træt af at mindes den Styrke, hvormed din Skikkelse drog mig til dig. Din Nærhed blot, ingen beregnede Bevægelser, men det, at du sad ved min Side, holdt mig fast, som var jeg pludselig tung af Blomsterlænker, af duftende Kranse, af Sødme, af Drøm og ukendt Glæde. Jeg lod dig tale, fordi jeg ikke havde hørt saadan Musik før ... Jeg

lod dig fortælle, fordi jeg ikke havde kendt saadan Hvile før . . . Jeg lod dig le og smile, fordi jeg ikke havde kendt saadan Sang og Lys før . . . Jeg gik med dig ustandseligt, ustandseligt. Jeg fulgte dig til din Faders Hus og hentede dig dér igen. Jeg gik med dig som var det mig, der var Barnet, og ikke dig . . . Hvergang vi satte os Side om Side paa Bænken, følte jeg, at jeg oplevede en ny, ukendt Lykke, der fyldte mig med Andagt og Ærbødighed. Jeg maa ofte have forekommet dig fraværende; men jeg var tavs af Salighed og Henrykkelse, din Nærhed nærede min Fantasi, og du forekom mig som noget uopnaaeligt . . .

Min Elskede, husker du, da du første Gang gav mig Haanden og du sagde, at du kendte mig ikke . . . Jeg husker min Forvirring og min indre Sønderknuselse. Hvem er Du? sagde du og sluttede dig ligesom nærmere til din Ledsagerinde, din Veninde. Jeg kunde ikke svare. Ikke fordi jeg intet var; men fordi jeg aldrig har vidst, hvem jeg selv er . . . Men jeg hilste dig dog som en ung, ærbødig Spartaner, der agter Barndom, elsker Skønhed, og selv *er* Ungdommen. Jeg skal aldrig angre min uhørte Dristighed, da jeg tiltalte en Pige, jeg ikke kendte, en ung Pige, der var uden Erfaring, Vilje og Beskyttelse. Saa gik vi sammen i Parken. Det var vore første Timers Samvær. Det var min første og store Lyksalighed. Da lærte jeg dig at kende.

Du maa love mig, min Pige, at fastholde Mindet om de Timer. Hvis du skulde komme til Dromos og til mine Venner, da vær stærk i Mindet om de

Dages Skønhed og Lykke. Lad ingen nærme sig til dig, nu mens jeg er borte. Tænk paa alle de dyrebare Øjeblikke, da vi saa hinanden første Gang og lad ingen friste dig eller tjene dig. Thi da ængstes jeg mere end jeg nu gør . . . Jeg maa trælle i Vaabenleg og Legemsøvelser, langt mer end jeg havde tænkt, derfor kan jeg ikke undvære den Styrke det er at tænke paa dig. Euthydemus og Appollodorus er utaalmodige. De er bange for, at Rygterne om Potidæas Frafald er Løgn. Denne By vil, hvis den har Mod til at svigte det blødagtige Athen, være os en god Forbundsfælle. Vi vil møde dem i Isthmos og maaske dem foruden: Korinthierne, Sikyonierne, Megarerne, som Masistios har samlet. I Athen, siger man, er man sorgløs. Vejen imod Havet og Attika tilbagelægges hurtigere end de tænker. Det er nogle flade øde Strækninger, der først bliver vanskeligt tilgængelige ved Kithairon. — Atheniensernes Skibe ligger ved Chimerium, hvor de laa dengang Perserne vovede sig ind under Grækenlands Kyster. Hvornaar det kommer til aabent Slag, véd *vi* ikke, men vi har Tillid til vore Løbere og Udsendinge til Kysten.

Kender du Alkibiades? Hvis ikke, skal jeg fremmale dig denne rødhaarede Bedaarer og Demagog. Som Kriger er han Amatør, som Politiker en Sværmer og Aktør, som Menneske er han udenfor Athen en planløs Æventyrer og hjemme er han en ørkesløs Figurant. Han er en Dreng endnu, Skriftklog og Orator; men han er falsk. Hans Alvor er Løgn, naar han træder offentlig frem. Perikles taaler sikkert ikke længe denne Dreng i Staten. Han vil blive en

Ulykke for Athen, og vi takker ham for hans Slethed, som kun styrker vor Stilling. Han er den betegnende Athenienser af vor Tid. Sværmerisk, indbildsk og forfængelig, léd ved alt sagligt, al Alvor, stolt af sin eneste Styrke, sin Herkomst, tilbedt af Athens Kvinder. Men hvilke Kvinder? Det er betegnende for Athens indre Liv, at en saadan Mand formaar at spille nogen fremtrædende Rolle. Hans Begavelse er tvivlsom og ikke jeg alene, men vore første Archonter Euthydemus og Appollodorus forventer, at han skal afsløre sig som bevidst Forræder mod Athen . . .

Potidæa har en Forbundsfælle i Staten Lokris, der vil drage Elis og Phokis over til os. Øerne er værdifulde til Søs og kan give Atheniensernes Flaade meget at tænke paa. Hvis alle skoler sig som vi, hvis Thebanernes og Potidæernes Ungdom forbereder sig med samme Styrke og Vilje som vi, vil Krigen, hvis den kommer, ikke vare længe. O, min Elskede, véd jeg nu dette? Hvad om den varede længe? Belejringer er det forfærdeligste, dette at vente, at vente. Hav Taalmodighed, min eneste Elskede, jeg skal altid lære *min* Taalmodighed hos dig. Vore Vaaben er nye og frygtelige. Kampene, som venter os, vil blive blodige, men skønne og heltemodige. Jeg vil sætte mit Jeg, mit Liv ind paa denne Sag, at knuse Blødagtighed, knuse det Blændende, det Overfladiske, det Udvendige. Jeg vil, at der kun skal være én Stat, Sparta, Sparta. Jeg drager i Krig for at *ville* Krigen, at være den stærkeste, at knuse den,

der ikke vil som vi, at vi derfor kan give Fred og Orden, Styrke og Harmoni til alle . . .

Vi er her for ved Krigens Hjælp at gøre Krig umulig . . .

Derfor dyrker vi Anspændelsens Skønhed. Derfor vil vi Viljens Sag. Derfor elsker vi Udholdenheden. Derfor lever vi et Liv i Nøjsomhed, i Trods. Hvem véd om det at tabe, maaske er det største; thi hvis vi taber, da sejrer vore Idéer . . .

Solon lærte mig dette. Hans Lære er Spartas Lære. Hans Visdom er vor Viden. Hans Tale er en Lov i os. I hans Spor skal Spartas Ungdom vandre; thi da føler vi altid Sejren, selv om vi taber . . .

O, min Elskede, jeg kunde lovprise denne Tid, hvori Krig, kun Krig er til. Athen vil ikke Spartas Vel, og vi vil ikke Athens Vel. Saa slaas vi. Men dybest kæmper Idéernes Sværd, Skønhedens, Kunstens, Idrættens, Visdommens Sværd; thi Tankens funklende Vaaben bærer Sejren dybest . . .

Athenienserne vil hade os, selv om de vinder. Derfor maa de tabe. Thi de har ikke Aand til at elske de slagne . . .

Sér du, min Elskede, at saadanne Tanker altid maa være de sejrende . . .?

Har du, min Kærlighed, lært mig disse Tanker? Har I, o skønne Dage, i min Elskedes Nærhed, gjort mit Hjerte dybt af uafvendelig Godhed og Glæde? O, rige Lærdom, som strømmer af dine stumme Læber, din Mund, min skønne Pige. Randt i dit duftende Aandedræt et Budskab til mit Hjerte om Kærligheds Visdom, om naadig Elskov, algod, almæg-

tig Ømhed? Lyttede jeg til en Mesters Tale i dit Hjerteslag, min Elskede? Klang et Kor fjernt af Livets Orakler forklarende for mit Øre? Hørte jeg Livets Sandhed, da jeg hørte dig? Saa jeg Evighedens Øjne i dine Øjne? Følte jeg den Almægtiges Kærlighed, da jeg elskede dig? Du løftede mig mod usynlige Bjerge, hvis hvide Tinder vore Øjne saa. Du sænkede mig til Underverden og ledte mig gennem dens Lande. Jeg føler det, o min Pige, fjernt, fjernt et Sted er alle Haves Have, alle Landes Land. Dér dufter Roserne over alle Roser, i ukendte Farvers Luft. Engang, naar en Pil dræber mit Hjerte, eller jeg dør syg og stille, vil jeg føle mit Indre udfolde sine mægtige Vinger. Da løfter vi os sammen som to Svaner af hin sorte og kolde Sø. I Suset møder os Evighedens Sange. I Luften hører vi hint Lands Musik, sér dets Kyster mer end rødme og blaane. Over mit Livs Virkelighed i Trældom og Kulde staar en anden Virkelighed, som en By af Drømme, dem du lærte mig at drømme, som et Land af Anelser, jeg anede i dig, som en usynlig Verden, jeg saa i dig, større end denne, højere, mer væsentlig end denne, navnløs i sin Skønhed, Uforgængelighed, Ukrænkelighed. Evighedens Akropolis med al Kærligheds Parthenon af Guld og Straaler, Luftens Templer, Verdnernes Verden af Jubel, af Farver, af Hymner, af Lovsang, af Lykke.

XIV

Jeg læser en Sang af Navne, en Dødsmesse af kolde Data. Jeg gaar paa de store Krigergrave i Frankrig, Tyskland, England, Rusland, Rumænien, Bulgarien, Amerika, Italien, Østrig, Serbien, Portugal. Som en Kornmark af Kors, som tusinde Vinstokke plyndrede for deres Vin staar Staverne paa Række efter Række, Geled efter Geled, som Legioner af sorte, mod Himlen rakte Hænder, der truer ad Gud, ad Liv, ad Mennesker, ad Herskere, Kejsere, Dynastier, Regeringer, ad Alt. Solen bager i den tørre Jord, brænder mere end nærer de usle Blomster. Firkanter, Firkanter, Firkanter. Kors, Kors, Kors. Dèr. Dèr. Dèr. Utallige, uendelige. Hvem er han? Hvem er han? Og han? Hvor gammel? Hvad var han? Hvem var hans Nærmeste? Hans Elskede? O, dyre Jord, der afmægtig favner de Døde i et fortvivlet, stumt smerteligt Favntag, lad dine Dræbte blive til Blomster og Grønt, lad den blive til én dig selv nærende Kraft, lad dem gøde din Muld, lad den bitre Forvandling ske, men skynd dig, at de ikke skal genopstaa i Nat og fortsætte Slaget . . .

Mac Jinnings af irske London. 3 Comp. 140 Batt. 24 Aar. Konroe Arbuckle af Edinburgh Highlanders. Anden Division. Fred Entying, Percy Linkley, Harry Haft, alle af Royal Horse Regiment. 23, 21, 20 Aar. Faldet for England. *The Role of Honour.* Endeløst. Pretton Irwing. 843. 2 Comp. 7 Batt. af „*The Diggers*", London Ingeniører. 27 Aar. Faldet 20 Juni 1917 ved Somme. Robert Goul. 211. 4 Comp. 98 Batt. af Wales London. 18 Aar. Faldet 20 Juni 1917 ved Somme. Robert Joneness, Heddon James, Freyel Fringcale, Harry Stone, Frank Anderwilde, Bush Cool, Rupert Hampton, Henry Caldon-King, Samuel Ray, Robert Penningrote. Amerikanere. 20 Aar. 37 Aar. 25 Aar. 20 Aar. 40 Aar. 20 Aar. Hvor er de fra? Ohio. Mount Arlington. New Jersey. Wisconsin. Fra New York, fra St. James, fra Dwight, fra New Kensington. Frivillige. Og videre. Harold Staners. Peggy Burming. Lloyd Eale. Sam Freyvil. Stade Robinson. Henry Ocstone. John Fell. Dermod Joces. Monton Kreek. William Hearth. Wunny Hartewilde. Canadiere. Fra Ottawa. Fra Harbour Hook. Fra Montreal. Fra Porrytown. Flere, flere. Sidney Boully. Bundy Ish. George Hockton. William Michel. Tom Preyce. Hannan Adderton. Frank Wright. Australiere. Ny Zeelændere. Frivillige. —

Oiney Hughes. 421. 2 Comp. 47 Batt. London Infantery Regiment. Faldet Juni 1917 ved Somme. Ernest Parkty. 212. 3 Comp. 101 Batt. London Inf. Reg. Faldet 21 Juni ved Somme. Charles Ryde. 38. 41 Batt. Londons Irske. Faldet 22 Juni 1917. *Killed in Action.* Dellon Hills. 314. 2 Comp. 218 Batt.

Royal Inf. Faldet ved Somme, Juni 1917. Herbert Scots. 17. 4 Comp. 11 Batt. af „*The Diggers*“. Patrick Mac Crook. 210. 2 Comp. 16 Batt. Londons Irske. Harry og Ben Elohill, Brødre. 20 og 22. 3 Comp. 102 Batt. Royal Reg. Begge faldne ved Somme, Juni 1917. Emmion Shuk. 47. Intendant. 2den Div. Corps. Charles Gordon, Eric Doal, Jack Hamsmith, Sidney Carton. Sanitary 2det Corps. Heltemodige Sygebærere, faldet ved Somme 20 Juni 1917. Bowdy Hichens. 316. 4 Comp. 81 Batt. London Inf. Tom Geck. 41. 2 Comp. 16 Batt. Royal Regiment. Harry Woolcaple. 217. 2 Comp. 83 Batt. London Infantery. Jerry Mac Pool. 32. 3 Comp. 41 Batt. Irske London. Ory Sammeale. 711. 4 Gomp. Royal Reg. 32 Batt. Gordon Bont, Freddy Clarke, Harry Eavers, Arthur Franklin, Sam Ennyton, Robert Bairkes, Henry Wallon. 20 Aar. 34 Aar. 19 Aar. 27 Aar. 26 Aar. 27 Aar. 25 Aar. *Americans. National Army.* 2den *Foot Garde Division.* Faldne ved Somme den 21 Juni 1917. 411. 3 Comp. 59 Batt. 116. 2 Comp. 57 Batt. 301. 1 Comp. 59 Batt. 21. 4 Comp. 57 Batt. 79. 2 Comp. 59 Batt. 824. 4 Comp. 57 Batt. 823. 4 Comp. 59 Batt. . . .

Videre. Videre. Grave. Grave. Grave. Kors. Sorte Kors. Kolde Kors. Tavse Kors. Truende Kors. Triste Kors. Nøgne Kors. Raa Kors. Gange. Grus. Sol. Tørke. Visne Blomster. Tørstige Blomster. Brændte Blade. Falmende Aarstal. Utydelige Aarstal. Gru. Rædsel. Angst. Gys. Feber. Forfærdelse. Stumhed. Solskin. Tørstende Tørke. Tal. Kulde. Grave. Grave. Grave. Grave. Grave. Grave. Kors. Kors. Kors. Kors.

Kors. Kors. Kors. Kors. Kors. Kors. Kors. Kors. Firkanter. Firkanter. Firkanter. Firkanter. Firkanter. Firkanter. Firkanter. Firkanter. Grave. Grave. Grave. Grave. Grave. Grave. Grave. Grave. Grave. Grave. Grave. Grave. Grave. Grave. Grave. Kors.

Jeg kommer til Indernes Grave. Soldaterne af Colony Troops, Calcutta Regiments 1ste Division. Ruhyat Sammaha. Solauat Marjarahi. Inkanih Salahla. Meat Miriarih. Rabaät Mohlahyi. Tahani Tali. Tohyat Harih. Rubah Ehlah. Alle faldne ved Somme 22 Juni 1917. Major Rabay Marah. Calcutta Regiment. 1ste Division. Faldet ved Somme 22 Juni 1917.

Jeg kommer til Tyske Krigeres Grave. Fritz Nelse. 310. 2 Comp. 14 Batt. af 2den bayerske Infanteri Division. Hermann Sess. 26. 4 Comp. 10 Batt. af hannoveranske Infanteri Division. Sigmund Freytag, Gerhard Herwe, Frank Metzinger, Micha Renns, Thomas Gellbrunnen, Harry Fro, Sashe Etzner, Heinrich Kirschberger, Moses Giebel, Johann Sterne. Alle af den preussiske Garde. Alle faldne ved Louwain. Oktober 1914. Det er gamle Grave. Det Grønne gror rigt, Ukrudtet rigest. Det trækker Glemslens bitre Navnetræk mellem Sten og Kors. Frank Eisen, Max Brüger, Karl Essetzer, Hans Hahnen, Michael Kirse, Julius Kirschhoffer, Ludwig Franke, Benjamin Altenberger. 22 Aar. 18 Aar. 19 Aar. 24 Aar. 17

Aar. 20 Aar. 25 Aar. 21 Aar. Alle af sidste Aargange brandenburgske Infanteri. Faldne ved Louwain. Oktober 1914. Alfons Herbke. 616. 4 Comp. 16 Batt. 212 Division. Feltkonstabel. Faldet ved Louwain 1914. Peter Petze. 417. 3 Comp. 46 Batt. 112 Division. Feltkonstabel. Faldet ved Louwain 1914. Frantz Kleinert. 886. 2 Comp. 97 Batt. 12 Division. Feltkonstabel. Faldet ved Louwain 1914. Wilhelm Münthe, Einertz Emmerzen, Fritz Selbe. Sanitets Korpset 214 Kolonne. Faldne ved Louwain Oktober 1914. Walther Renne. Flyver. Dræbt i Belgien 1914. Ære være hans helmodige Minde. Faldet for Fædrelandet.

Frankrigs Krigergrave blomstrer feberagtige. Sorte Kvinder vandrer imellem dem, fortabte, ulykkelige, ledende. Min Søn, min Søn, min elskede Søn. Frankrigs Jean og Pierre. Gaston Tétiny. 306. 2. Comp. 311 Batt. Fodfolk. Gustave Bourdel, Raymond Equitienne, Poul Blaisser, Henri de Chaquard, Emile Rouét, Jacques Hendom, Jean Pleyiér, Guillaume Sadévy, Paul Buis, Edmond Gaisstel. 24 Aar. 30 Aar. 28 Aar. 19 Aar. 23 Aar. 24 Aar. 23 Aar. 22 Aar. 24 Aar. 22 Aar. Menige og Korporaler. Faldne heltemodigt for Fædrelandet. Aisne 1917. Préton Guiville. Løjtnant. 22 Aar. Faldet ved Aisne 1917. Marcel France. 116. 3 Comp. 311 Batt. Faldet. Aisne 1917. Henri Batou, André Nazon, Francois Mérimailles. Sanitetssoldater. Aisne 1917. Robert Fucher, Téodore Flanan, Auguste Beunans, Emile Clairescoré. 310. 4 Comp. 116 Fodfolk Division. 306. 4 Comp. 116 Fodfolk Divison. 307. 4 Comp. 116 Fodfolk Division. 301. 4 Comp. 116 Fodfolk Division. Jean Céaur.

304. 2 Comp. 115 Batt. Pierre Rachon, Camille Etaudien. Flere, flere. Grave. Atter Grave. Endeløse Rækker. Stumme Kors. Raabende Kors. Grædende Blomster. Blødende Blomster. Blødende, grædende Kvinder. Richard Boutét, Louis Lédonville, Emile Maon, Jacques Payré. Navne. Navne. Skønne Navne, fulde af Liv og Sødme. Tabte. Tabte. Dræbte. Dræbte. Hvorfor? Hvorfor? Hvorfor?

Fedor Kalschow, Gregory Gregorywitz, Kolzy Kastosywitz, Michael Sorsky, Benja Merowitz, Sassa Malowa, Pola Poletzjev, Leonid Sabrowwitz, Vasili Kescharin, Sergei Golwin, Maxim Korowatowsky, Andrewa Basaroff, Fedor Vavewitz, Saska Sjegutow. Kender jeg disse Navne? Kender jeg deres fortvivlede Musik? Rusland. Jeg staver mig til Ordet Galizien. — Leo Lenwitz, Polschy Katarawaschy, Vasil Vasiljéwitz, Sonsy Saltajev, Poulus Bowitz, Michael Sonajev. Jeg bliver træt. Jeg kan ikke mere. Mennesker. Ungdom. Ungdom. Mennesker. Mennesker.

Rumænerne. Italienerne. Østrigerne. Belgierne. Danskerne. Inderne. Finnerne. Hvad hed Rumæneren? Bascharyi, Galuryi? Hvad hed Italieneren? Cossoli, Becciolini? Hvad hed Østrigeren? Frank Burger? Hvad hed Belgieren? Maurice Gretenne? Hvad hed Danskeren? Søren Sørensen? Hvad hed Inderen? Mahar Sahlaät? Hvad hed Finnen? Kyösti Néla? Hvad hed de alle? Alle, alle, alle? Allesammen? Hvem var de? Hvad vilde de havde levet for og udrettet? Men de dræbtes.

Længes du, Mac Jinnings af Irske London tilbage til Owenawadda-Floden i dit Hjemlands, Irlands Dale?

Gaar din Elskede, Metty, og synger bedrøvede Sange til dit Minde? Ak, du skal aldrig gense Irland. —

Længes du, Percy Linkley af Royal Reg. tilbage til Livet i Londons Gader, til dit trafikerede Strand, til Oxford Street, til Broerne, Skibene og Themsen? Ak, du skal aldrig gense dit kogende City, din Veninde fra Pimlico.

Længes du, Monton Kreek, til Canadas Skove, til Fugleskriget over de kolde, territoriale Søer, til Isen? Lærte du en anden Ensomhed at kende? Du elskede at komme en Sommerdag, Søndag Morgen til Montreal, men du skal aldrig mere komme dér.

Længes du, Henry Wallon, til dit Amerika, til Kvinderne paa Manhattan, som du elskede? Eller længes du over til Arbejdet paa Fabrikkerne, der fløjter og kalder paa din flittige Haand? Ak, du skal aldrig mere gaa glad til dit Arbejde. —

Længes du, sære høje Inder, Tahani Tali, tilbage til dit varme, moderlige Calcutta, til Havbugten, der saa dybt i din dybe Sjæl som et Guds Øje, tilbage til *din* Elskede, den broncefarvede, smidige Hindupige, som beder Bønner til dit Gensyns Ære? Ak, du skal aldrig mere gense hende, og hun ikke dig. Hvorfor døde du i det raa Europa? Hvad vilde man din kongelige Vilje i det blodtørstige Opgør? Haanede man din Race med at tage dig fra dit Hjem? Ak, græd ikke i din Grav, Tahani; thi ingen uden Ormene hører dine Taarer. —

Johann Sterne, du længes mod Tyskland, levende at være alt for Tyskland netop nu, hvor det ligger

slagen og venter din Hjælp. Ak, du skal ikke række din sønlige Haand imod det for at rejse det . . .

Paul Buis, Paris venter dine Sange, venter at høre dig bryde ud i Glæde. Kommer du ikke? Gaa ad de grønne Boulevarder, nynne Hjertet ind i søde Sange, elske din By og din Kvinde, det var hvad du vilde. Ak, du skal ikke mere møde hende paa Clichy. — Ser du hendes henrivende, lille forknytte Ansigt? Ak, Paul Buis, den søde Verdens Søn, du skulde elske og ikke dræbe eller dræbes. Ak, men nu formaar du intet mere. —

Vasili Kescharin, af de russiske Divisioner, Søn af det Folk, som dræber sine Intelligente, skal du nogensinde befri dit Land af Uvidenhedens Tyrani? Nej, du skal ikke. — Du ligger for en Sag, som du hadede mest, Militarismen. Derfor er din Død en dobbelt Død, en grufuld, ond Død. Ak, du skal ikke hjælpe til at tvinge Sablen i Jorden; thi den sidder i dit Hjerte . . .

Længes I, Bascharyi og Galuryi, Rumænere, I Cossoli og Becciolini, Italienere, du Frank Burger, Østriger, du Maurice Grétenne, Belgier, du Søren Sørensen, Dansker, du Mahar Sahlaät, Inder, du Kyösti Néla, Finne, hjem til Eders venlige Hjemlande? Vilde I gerne give Eders Ungdom blot for at gense Bukarest, Bologne, Wien, Bruxelles, Haderslev, Benares, Helsingfors? Ak, hvorfor først i Jorden er I forsonede?

Grave. Grave. Grave.
Gange. Blomster.
Kors. Kors.
Kors.

XV

Den første Marchtur gik til Skydebanerne en Mils Vej udenfor Byen. Eksercitsen er ulastelig, vi lader og aflader som gamle, prøvede Skytter. I og for sig kunde Krigen godt begynde nu . . .

Midt i den foraarsstille Granskov, hvis Bund er hvid af Sne og hvis Træer staar ubevægelige som med en let undersøisk Farve af Grønt, de unge Graner, hvor Koglerne spirer og raadner, og fylder Luften med en koldsød Duft af Vinterskov, midt i Stilhed og Naturens traditionelle Skønhed begynder Kompagniet et paa-Skrømt-Plafferi med 200 Magasinrifler . . . 4de Deling eksercerer, medens 3die Deling holder Hvil. 2den Deling lader og sigter. 1ste Deling skyder. Skiverne er hvide Militærskiver. Afstanden 100 Meter. Saa begynder vi. Jeg ligger ned paa første Geleds venstre Fløj, idet vi har evoleret med omvendt Front. Bang. Bang. Bang. Bang. Bang. Det smælder i Skoven, og Genlyden klaprer imellem Stammerne. Hvordan er det denne Lyd af Geværild høres? Jo, saadan, jeg lytter. —

Ha. Ha. Ha. Ha—ha—ha.

Jeg skal aldrig glemme mine Følelser af Fryd,

af hemmelig barbarisk Lyst ved Affyringen af mit første skarpe Skud. Jeg elskede Situationen, den markerede Skyttegrav, Geværet. Jeg tilhviskede det ubevidst ømme Ord, tilbad det uden at vide af det. Jeg befandt mig i en begyndende Hvirvel, syntes jeg. Mit Blod dansede sagte ved Tanken om Krig, om Kamp, om Heltemod, om Hensynsløshed. Mit Sind, ægget af Farens Fiktion, krusedes af en Brise af morderisk Lyst. Jeg iagttog mine Kammerater. De diskuterede Afstand og Maal, Gevær og Projektil, Visér og Sigte, Greb og Anlæg. For første Gang lærte jeg, men mere bevidst, Geværets Fortryllelse at kende . . . En dunkelt smilende Magt maa have overrakt én det . . . Ilden brænder i dets Kulde . . . En Mand i en Kappe, der skjuler hans Knogler maa have velsignet det . . . Jeg forstaar ikke Befalingsmændene, der hele deres Liv omgaaes med Knive . . . med Geværets dæmoniske Staal . . . Deres Fædre, det maa kunne bevises, maa have været Slagtere . . . Den Tankeløshed, hvormed Korporalerne holder Vaabenteori, thi deres tekniske Viden er for intet at regne, er uhørt og frygtelig . . . De lér og siger Vittigheder under Foredraget, der bringer mig i Angst . . . De staar jo med et Vaaben i Hænderne, der skal dræbe Mennesker . . .

Jeg ligger ned. Kaptejnen taler. Han er vor Lærer. Hans hele Organisme taler af Interesse for Skuddene og dets mesterlige Affyring. Jeg tilstaar: Skarpskydningen interesserer mig; men jeg er lige ved at sige til min Lærer: Hr. Kaptejn, hvert Skud rammer jo en Mand . . .

Jeg sigter. Mine Hænder sitrer. Jeg lægger Geværet. Det er for tungt. Jeg sér Laasen efter. Dér ligger det glatte Spidsprojektil trygt i Kammeret som en Fugl af Staal og Messing, en Fugl i sin rette Rede, med sammenfoldede Vinger, parat til Flugt, mod det Hjerte, det skal hente ud af et Menneskebryst . . .

Jeg sigter. Jeg ryster. Jeg kan ikke . . .

Pludselig fatter jeg energisk om Geværet. For første Gang lærer jeg denne Energi, som har sin egen Psychologi, at kende. Denne: Viljen til at gøre det af med nogen! Denne: Viljen til at slaa ihjel. Denne: Styrken til at handle uendelig raat og selvisk. Denne: Trodsen, der dræber. Denne: Heltemodet, hvis Væsen er Grusomhed, Oprindelighed, barbarisk Kraft, raa Inspiration. Jeg bider Tænder. For første Gang denne Stilling, den Holdning, som, jeg kan ikke gøre for det, bringer mig til at gyse . . .

Jeg brænder mit første skarpe Skud af . . .

Jeg slipper Geværet. Mit Hjerte banker . . .

Markørerne viser Flaget. Midt for.

Det var Plet . . .

Det var Hjertet — —.

Kaptejnen taler venligt, han roser mig, rækker mig det næste Projektil.

Jeg lader . . .

— Nu roligt — siger Kaptejnen.

Jeg sigter atter . . .

Min Kind kysser med heftig Ømhed Kolben. Jeg ser gennem Kornet den sorte Plet . . . Jeg holder lige paa . . .

Jeg skyder igen . . .

Der er en Præcision over dette Skud, der siger mig, at det sidder lige i Pletten . . . Sé, jeg føler mig allerede som Skytte . . . O, dette Vaaben, som smitter — —.

Markørerne viser igen Flag.

Plet . . .

Hjertet — —.

Det var to Mennesker . . .

Jeg skyder mit tredie Skud og lægger al min anspændte Omhu i dette sidste Skud. Kaptejnen opliver mig, han er stolt af sin Rekrut.

Jeg brænder af . . .

Den tredie Plet . . .

Det tredie Hjerte — —.

Jeg rejser mig, træder tilbage fra Sandsækkene, Brystværnet, aflader, og sér igennem Løbet.

Kaptejnen lykønsker mig . . .

Men jeg synes ikke, der er noget at lykønske mig til. Jeg synes ikke, jeg har Ret til at være glad for dette . . .

Tre Pletskud i Træk paa 100 Meter, giver fri for Øvelser Resten af Eftermiddagen . . .

Jeg er fri. Jeg maa gaa i Skoven, hvor jeg vil; men jeg skal blot være ved Kompagniet ved Afmarchen til Byen.

Jeg sætter mit Gevær fra mig og driver om i Skoven. Hvem der nu havde noget Mad! Jeg er mat af Anspændelse efter Skydningen, slunken, slap, og føler Smerter i Ryggen. Dér, lige over Lænden, mærker man Sulten, naar den er slem. Min Brød-

pose er tom. Jeg søger alligevel i den, fingrer i nogle Krummer, spiser disse . . . Jeg gaar dybt ind i Skoven, gennem Graner og Sne, drager lykkelig og alene den kolde Sødme af Skov og Vinter. Træerne, Træerne. Venlige og stille. De suser, mumler . . . Jeg gaar langt ind. Fjernt lyder Skuddene. —

Ha. Ha. Ha. —

Hvis der nu blev Krig? Hvis der nu blev Krig? Hvordan vilde det da gaa os? Mig? Hvis pludselig en fjendtlig Skyttekæde dukkede frem i Skoven, her, 100 Meter lige foran mig? Sæt vi stod i Marchkolonne og Mitrailleuser angreb? Vilde vi ikke blive mejet ned alle som én? Jeg spørger mig selv: Hvad vilde du fornuftigvis selv gøre? Du vilde springe nogle Skridt ud til højre fra Kolonnen. Hvorfor til højre? Jo, Terrainet dér yder den bedste Dækning, og det bedste Anlæg for Geværet. Jeg vilde gribe mig selv i med koldt Blod at tømme mit Magasin lige i Synet paa Skyttekæden, dræbe dem, plaffe det Rak ned, vilde jeg. Dér, saadan, bag dette brede Træ, vilde jeg lægge mig, kaste mig fladt ned og skyde, skyde, skyde, skyde. —

Jamen det er jo Mennesker . . .?

Mennesker med Hjerter som dit! Med Ungdom som din! Med flere Venner og Paarørende end du ejer, eller *du* kunde tænke dig at undvære. Med Godhed, med Flid, med Menneskekærlighed! Med Idealer som dine! Vilde du dræbe dem? Vidste du, hvorfor de er kommen? Véd du, hvem der har sendt dem? Kan du være sikker paa, at de ikke er kommet mod deres Vilje? Du vilde, uden at vide dette og

kende den Sum af Tanker, deres Hjerter rummer, skyde dem ned? Dræbe dem? Ja. Men hvorfor?

For ellers dræber de mig. —

Hvor taabeligt. . .

Hvis en fjendtlig Skyttekæde dukkede frem 100 Meter foran mig, vilde jeg springe op paa en Tue, kaste mit Vaaben og raabe: Venner, kast Geværerne!

Ha. Ha. Ha. —

De skyder endnu. Fjernt, fjernt.

Nej, denne Tanke vilde være komisk, idiotisk. — Og dog?

Jeg gaar alene i Skoven og tænker og tænker Hvorfor drømmer jeg saa vildt og fantastisk? Jeg kan ikke lade være. Saadan er jeg . . . Hvorfor grubler jeg, er jeg fredløs i dette? Jeg *maa* . . . Hvorfor gaar jeg ikke Officervejen, som de dygtigste blandt mine Kammerater? Hvad skal jeg svare? Jeg kan ikke . . . Jeg *kan* ikke . . . Jeg vilde i Grunden gerne . . . Men jeg kan ikke . . .

De skyder endnu. Voldsommere. Skydningen hælder mod Afslutningen. 4de Deling er i Ilden . . . Saadan vil det altsaa lyde, naar der kommer Krig i Landet . . .

Jeg gaar tilbage gennem Skoven, gennem Sne og Ensomhed.

Nogen følger mig, synes jeg . . . Venligt, vaagende . . . Jeg bliver lysere til Mode . . . Men jeg er ensom, og faar Taarer i Øjnene . . .

Kære Gud, vil du altid beskytte mig . . .

Jeg kommer ud paa Vejen, der løber udenfor Skoven. Ved Indgangen til Undalslund Skov udenfor

Viborg standser jeg og skærer mit Navn i et Træ, et Tal. 5 . . .

Paa Hjemmarchen kommer en af Underkorporalerne op paa Fløjen til mig og kommanderer Sektionen. Han har ligesom vi andre hængt Geværet over og begynder venligt at fortælle om København . . . Han er lige kommet hjem fra Orlov . . .

— Kender De ikke den, 5? Det er en morderlig go' Vise. —

Ingeborg, Betjenten sér dig,
hvordan du tér dig.
Ingeborg, paa femte Sal. —

Min By. Vesterbrogade. Raadhuspladsen. Gaderne. Sporvogne. Automobilerne. Lygterne. Livet. Larmen. Bruset. Metropolet. Min By, min elskede By. København. Jeg sér de strømmende, straalende Gader. Jeg sér Tempoet, Festen. Jeg sér Mennesker ile til Teatrene, Koncertsalene, Varietéerne. Jeg sér alle Ansigterne. Jeg hører Klokker og tudende Horn. Min elskede By. Jeg elsker dine slanke, fine Gader, dine glidende Legemer af elegante Vogne. Jeg sér — —

Ingeborg, Betjenten ta'r dig.
Pas paa og va'r dig.
Nu er den gal.

Jeg er træt. Turde jeg, vilde jeg bede Underkorporalen tie stille. Men han er saa lykkelig over det friske Minde fra Byen . . .

Paa Eksercerpladsen opmarcherer vi som sædvanlig i Kompagnikolonne, og gør Holdt. Overser

genten tager imod os. Han kommanderer „Ret“ og foran det lyttende Kompagni af mine Kammerater læser han min Dom højt for os. Han forkynder med rungende Stemme:

— Rekrut Nr. 5 af 38 Batt. 1ste Compagni idømmes seks Dages énsom Arrest for ureglementeret Opførsel overfor Korporalen. Straffen afsones i Kvarteret fra og med i Aften! — Rør! —

Jeg er som bedøvet af Træthed, af Skam. Kammeraterne sér paa mig . . .

Løjtnantens Stemme lyder langt borte, som om han ikke mere kendte mig:

— Korporalskabsvis Afmarch! —

Vi gaar hjem gennem Byen . . .

Det er mørkt. 6 og 7 pudser straks, naar de kommer hjem. De blanker Støvler, og deres Knapper og Remme funkler . . . De skal i Byen . . .

Jeg sætter mig paa Sengen . . .

Jeg er alene . . .

Min Stue er blevet mit Fængsel . . .

Jeg kaster mig ned paa Sengen, pisket af en Hulken. Jeg bider i Puden, presser Lagnet mod mit hede og vaade Ansigt. Raseri. Afmagt. Ydmygelse. Ensomhed. Forladthed. Jeg piskes af Graad, til jeg falder i Søvn paa Sengen med alt Tøjet paa . . .

— — —

Sent paa Aftenen blev jeg vækket af en hæs, men venlig Stemme, der kaldte ved min Seng:

— 5, — 5, — sover du? Ta' aa vaagn op. Du har jo ingen Mad faa 'et. —

Det er 20 . . . Sømanden . . .

Hans kraftige, tatoverede Haand slutter om et Lys, som han holder hen imod mit Ansigt. Jeg sér hans ældede Træk, som én af mine Kammerater, en Polytekniker, har sammenlignet med *Sikes* i „Oliwer Twist". Straks, halvvaagen som jeg er, forskrækker hans Ansigt mig. Men hans Stemmes djærve, stille Slang taler af oprigtig Venlighed.

Han lister hen til Bordet. Han er paa Kludesko . . .

Lidt efter sidder vi og spiser. Maden har 20 købt. Han har selv rettet den an.

— Ombord, forstaar 're, var're aldre no'en smalle Steder. Da ku vi faa, de' vi ku æde. De' ka' man Faneme ekke héer. Ta' nu aa æd, 5. Du æ jo smæk sulten. —

— Hvor vidste du det fra, 20? — spørger jeg.

— De' ve' je' sku' fra me' sæl'. Je' har Faneme ekke smagt Menneskemad i den Tid, je' har baaret Brænde héer. —

— Jeg fryser. —

— Her æ hundekoldt. Har I ekke no'et aa lægge i? Du la' jo osse paa Sengen mæ al Taajet paa. —

— Ja . . .

— Æd nu. —

Vi spiser. Jeg har heftige Kuldegysninger . . . Jeg synes ikke Maden smager mig . . .

20 tænder op i Kakkelovnen og laver en Kop skoldhed Te til os begge. Denne vidunderligt varme Drik er det bedste jeg længe har faaet . . .

Jeg skynder mig i Seng og gemmer mig dybt under Dynen.

20 pakker Maden sammen.

— Go'nat, 5. Ha'et saa pænt. Hvodden var Maden? Je' har den Faneme ekke bedre. —

Han slukker Lyset.

— Sov godt, Kammerat. —

Han var min første Ven.

XVI

Jeg ser dig tværs igennem alle Kvaler, min Elskede. Jeg ser dig staa og vente paa mig med Øjne, der er bedrøvede af lang Venten. Jeg skriver til dig nu, hvor Rygterne summer hedest om en Krigserklæring. Jeg gaar dig i Møde med al min Tro paa dig, min Ømhed for dig. Jeg elsker dig, min Elskede, jeg løber glad den Stund i Møde, da jeg atter har Ro til at skrive til dig og sende mine Tanker som et Tog imod dig, et Tog af Billeder og Symboler paa min Kærlighed. Hvergang jeg tager en Sten op fra Jorden, mindes jeg den Bevægelse din Haand vilde gøre mod den samme Sten. Hvergang jeg hører en Fugl synge, tænker jeg paa din Stemmes Vellyd og Sødme. Hvergang jeg ser Mennesker smile, ser jeg dit Smil. Hver Morgen, naar jeg staar op, tænker jeg: Om lidt staar du og sætter dit Haar. — Jeg længes. Jeg vil se dig, være hos dig, vide om du er rask og ikke syg af Ensomhed. O, min Elskede, styrk dig i Tanken om min Kærlighed til dig. Den er uforgængelig nu som Land og Bjerge, sikker som Solopgangen.

Jeg elsker dette Liv, fordi jeg véd, du er til. Thi du er den Skønhed, der binder mig til mit Livs Strenghed og Nøgenhed. Jeg elsker Vanskelighederne, fordi du staar hos mig og siger: Se, de er ingen Vanskeligheder. Jeg elsker Forhaanelsen, Ydmygelsen, Ubarmhjertigheden; thi den bringer dig nær, naar jeg er et Offer for den. Du trøster mig. Du siger: Hold ud, hold ud. Du trykker min Haand og ser i mine Øjne. Du aander paa min Mund og bringer mig til Hvile. Du aander paa mit Hjerte, til det rødmer, paa min Tanke, til den toner, paa mit Blod, til det gløder, paa min Stemme, til den synger, paa min Søvn, til jeg ser dig. Tag disse Ord af min Haand, min Pige, som en Blomst med blussende Blade. Jeg vil, at mit Ord skal dufte. Jeg vil, at det skal bære et Stempel af Glæde, af Kærlighed, af Højhed, af Tilbedelse og Skønhed. Jeg vil, at det maatte trøste dig i *dine* Savn, min Elskede. At du maatte kunne tage dette mit Brev frem og føle Fugle flyve imod dig, se Hænder rækkes dig, mærke Ømhed naa dig, vide dig elsket, vide at du ikke er alene, men har mine Tanker som et skyggende Træ omkring dig. Thi saadan elsker jeg dig.

Min kære, lille Pige, jeg mærker det og jeg har mærket det længe: Krigen er ikke langt borte. Potidæa har svigtet Athén. Nu kommer Athéns Krigserklæring. Da vil vi flyve som Ild imod Isthmos, imod Havet, og i Ilmarcher naa Attika. Da vil vore Buer formørke Himlen med Pile, et Uvejr af flyvende Dødsbringere, der skal regne over Athenienserne. Jeg ved, naar Timen slaar, og Hestene tram-

per i Jorden, lugter Kamp og ser Ild, naar Eirerne raaber med Feber i Blodet, naar Phaedonomerne kaster deres Piske og rækker os deres Hænder, deres Sværd, naar Archidamos staar frem og taler med ti Mænds Kraft og Pathos, da vil ogsaa vore Hjerter ringe som Klokker, trampe i vort Bryst som Hestes Hove, raabe af Feber og Lyst og Tørst, banke af grusom, krigersk Trods og Hensynsløshed, flamme som nytændte Baal, der brænder enhver Angst og Tøven. Da vil vore Tænder gnistre af Tilintetgørelsens Lyst, vore Øjne skinne vildt som Dyrs, og i en Luft, der rødmer som af Blod, vil Spartas Krigshymner tone. Nu kommer vi! Til Side! Til Side! Nu vælter Lava og Ild mod Attika. Nu synger Barbarerne deres sejrrige Opsange. Vé dem, der vover at stille sig i Vejen. Bag ved vor udryddende Hær, kommer de Vise, kommer Skønhedens Love, kommer Spartas sande og ejendommelige Samfund . . . Broderskabets . . . Tro mig, vi gaar forud for Befrielsen . . . den endelige Befrielse . . .

Snart skal jeg skrive til dig igen, min Pige. Snart spørges der brændende Nyt. Vor Uddannelse i Vaabenbrug sker med en hemmelig Uro, en feberagtig Hastighed. Snart skal du se mig i funklende Krigsdragt, beredt til Alt, blussende af Liv og krigersk Lyst, tonende af Sang til Slagets Ære, til Kampens Skønhed . . .

XVII

KOLONNEN staar stille paa en Landevej, hvis Navn jeg ikke kender. Jeg mærker mine Støvler synker i noget tungt, som jeg ikke ser. I Mudder, i Mudder. Jeg vil trække dem fri af denne usynlige Lagune, af disse Moradser, hvor vi har marcheret i 18 Timer i Træk. Og vi skal vel langt endnu? Jeg ser intet andet end Mørke, Mørke, Mørke. Jeg anspænder mig lidt og lytter, hører mine Kammeraters dødstrætte Aandedræt, deres Pust, deres Gisp, deres Suk. Dette er en Sang til Menneskers Liv i en Underverdens Egne, hos Hades, hvor Skyggerne gaar og ingen taler. Morads, Morads. Sjap, naar en Støvle flyttes, en klæg, besværlig Fornemmelse, Mudder, Mudder, vi vandrer ikke mere, vi kommer hverken frem eller tilbage, vi synker, synker. Vi længes efter at kaste alle Byrder, at give vort Gevær til dem, der gav os det at bære. Jeg trækker Vejret med en Bevægelse, som om jeg længe havde været under Vand og nu løftede Hovedet for at redde Livet . . .

Hvor er det vi er? Hvor kommer vi hen? Det er bleven vor Skæbne at spørge det belejrende Mørke,

til hvilken galejisk Fortvivlelse og haabløs Trældom i Kolonnen det vil føre os. Kommer der ikke en Morgen? Sergenten sagde, at vi var, hvor vi skulde være, Bataillonen skal i Kvarter. Klokken er ét Nat. Er den to? Ved vi det? Ved nogen noget? Nattens mudrede, sande masuriske Sumpe, dens Ørken af Brandmørke omgiver os med en pinagtig Uigennemtrængelighed, der gør, at man tror at være blevet blind . . . Man stirrer som ind i sig selv . . . Det er Trætheden, Nerverne . . . Nu vil vi ikke mere. Jeg kan ikke. Jeg slingrer, støttet til mit Gevær, der staar fast i Moradset, som en Bundpæl. Saadan er Marchen . . .

Ingen Vegne. Vi taler ikke. Ingen vil vide, hvad ingen ved. Vi føres som Kvæg mod det Ukendte. Man kalder det, strategisk, „en omgaaende Bevægelse". Men jeg ser ingen Bevægelse. Mudderet paa den usete Vej, vi vandrer ad, trækker i mig som Arme, som Hænder, som Læber, der slutter om mig i Uhyggekys, Klamhed, Styghed, Modbydelighed, Meningsløshed. Slip mig, aah, slip mig, I, min Fantasis martrende Magter, der gør mig Byrderne, naar jeg er træt, dobbelt tunge at bære. Jeg sidder som i en dæmonisk Gabestok af Morads, til Latter for Mørkets ondskabsfuldt grinende Aander. Jeg lukker Øjnene. Det er, som om jeg aabner dem . . .

Træerne suser, taler. De hvisker, Raslen af Blade. Engang, naar Mennesker dør og stedes for Underverdens retfærdige Gud, der vil, at *du* skal lutres, *du* skal lære Lidelsen og dens Land at kende, se Savnets Aasyn, se Mørkets dybeste Bund, da vil hans

Stemme lyde som en Stønnen, saadan som mine til Døden udmattede Kammerater stønner, af Sorg, mest over den Tid, der hér lægges i Snavset, da vil hans Haars Flagren lyde som denne Raslen af nogle faa Blade, i hvis Toner jeg hører Øgler, Firben, langtungede, klamme Dyr med Ligs Hud, Øjne som Gift, og kolde Lemmer, Snoge, Padder, Flagermus, Lyden af humpende Tudser, Listen af nøgne, vaade Rotter, der vil til Vands, Puslen af underjordiske Skyggedyr. Nattens fugtmættede Luft, hvori Regnen svæver ligesom bunden af Blæsten, svøber sig om mit Ansigt som Spind af Edderkopper, som Møl, som, usch, jeg kan ikke faa Vejret. Fremad. Lad os gaa. I Himlens Navn, lad os komme videre. Trøst Eder, Venner, med Trøstesløhedens Kulmination. Hades holder paa sine Børn, saa længe han kan. Hvad har vi gjort, siden vi skal lære en saadan Væmmelse at kende?

Saa bevæger vi os. En Mand raaber „Fremad“. Det lyder fjernt og svagt. Kolonnen sætter sig tungt og stødvis i Bevægelse. Men det er umuligt at se, at vi kommer frem. Landskabets Uigennemtrængelighed afveksler ikke. Stjernerne hænger døde paa Himlen, Regnen magter ikke at græde, Vinden næsten ikke at blæse, ligesom vi ikke evner at gaa. Jeg prøver at sætte mine Tanker i Bevægelse i den mig saa ofte frelsende metodiske Tænkning; men de vil ikke frem. De bliver Stumper af Billeder, som jeg glemmer i samme Øjeblik, de er borte. De bliver til et ligesom knust Spejl for min Sjæls Træthed. Er jeg Soldat? Min Gud, hvad er dette? Hvilken Fornedrelse! Hvil-

ken Hæslighed! Krig, ak Krig, nej, sloges vi endda. Men dette? Planløshedens Guddommeliggørelse, Ørkesløshedens Apotheose, Opofrelsen for en frygtelig Meningsløshed. Til Helved med alt romantisk Soldatervæsen! Gid Fanden havde — aah nej, om Forladelse, mit Forsyn forlod mig, jeg er træt. Træt af at vide, at dette ingen Tilværelse er. At vi er stedet i noget, der er over vor Forstand. Jeg konstaterer med Forfærdelse, at min Fornuft, min Evne til Refleksion, min Balance, min Personlighed, min Forstand staar paa Spil . . .

Jeg haler ligesom i Land paa min Vrede, min sjæleligt pjaltede og reducerede Tilstand. Jeg gaar hvert Skridt frem med Tomhed i Hjertet, med Taalmodighedens Blomsterkrans om mit trætte Hoved. Ak ja, det gaar vel nok. Engang holder denne March paa Stedet vel op. Engang bliver det vel Morgen. Engang slipper Nattens Arme mig vel af sit vaade, dødlignende Favntag. Engang skal vel alle Bladene i mit Hjerte springe ud som Tanker i Taknemlighed, Glæde, Forsoning og Fest. Engang blomstrer vel mit Indres unge Morgen med Duft og Silke, Fuglesang, Gærdesmutter, Mejser og brogede, brune Bogfinker, Lærker, morgensøde Nattergale, der skal fylde min Tankes blaat dæmrende Himmel med Fortryllelsens Opstandelses Stemme. Engang skal vi vel stige lutrede af denne Brønd, mod Lyset, Lyset, Farverne, Befrielsen, Solopgangen, sé et eneste første Tegn paa menneskelig Forjættelse . . . Haab, Haab, o stærke Haab, jeg takker dig, fordi du er hos mig, du guddommelige allerdybest liggende Land, du stærke, alt-

besejrende Haab. Paa dine Vinger løftes jeg mod Riger, jeg aldrig har set, mod en Verden, min arge Sjæl hungrende higer efter. Ak, er jeg en fordømt blandt fordømte? Da hold mig i din Haand, o Haab.

Jeg gaar smilende og tæller mine Skridt . . . Jeg danser . . . Jeg giver mig pludselig til at fløjte . . . Men tier straks, da jeg synes, at ingen hører . . .

Pludselig styrter min Sidemand . . .

Var det 7? Er det 7? 7! 7! Hvad er der? Holdt! Holdt! Han ligger næsegrus paa Jorden. Holdt! For Guds Skyld, de træder paa ham. Stands! For Satan, saa hold dog igen. I ser jo, han er falden . . .

Kolonnen staar.

Det er 11. Han er gaaet ret op og ned og sovet . . . Jeg bøjer mig ned over ham. Han snorker . . .

Jeg rusker i ham. 11. 11. Vaagn op, du kan ikke ligge der. Hører du? Sergenten kommer til. Vi maa have ham op. Vi rejser den sovende op. Vi støtter ham. Han staar ret op, slingrende imellem os, og sover. Sergenten retter Lampen imod hans Ansigt. Nu aabner han Øjnene. Men 11 er ligbleg . . .

Han er i Virkeligheden dødssyg . . .

Det er historisk autentisk, at Infanteristen 11 af 15. Batt. 3. Comp. 1ste Københavnerregiment den Nat blev kørt til Haslev Amtsygehus, hvor han laa i tre Uger af en ved Overanstrengelse under Marchen foranlediget indre Sprængning . . .

Vi fortsætter. Gaa. Gaa. Gaa. Langsomt fremad. Mørke. Mørke. Luften er mættet med Kryb og Slim, mit Hjerte med Skygger, min Tilværelse med en mig ukendt bundløs Forbandelse . . .

XVIII

Medens jeg afsoner min Straf i min Stue i Sct. Ibsgade, ved i seks Dage ikke at forlade mit Kvarter, undtagen under Øvelser, bliver jeg pludselig overfaldet af en stærk Forkølelse og ser intet bedre end at gaa i Seng. Da jeg har levet meget fattigt og er blevet noget mager, er jeg bange for en Mangel paa Modstandskraft, hvis Sygdommen tager alvorlig fat. Jeg gaar i Seng og vaagner tidlig næste Morgen, mat af voldsom Transpiration, svag og spids med Ulyst til andet end at sove. Klokken er otte. Det er lyst. Jeg ligger og glæder mig over min Sengs skinnende hvide Lagner, synes at mine Hænder har vundet deres Finhed tilbage. Mine Haandled er tynde. Min Nakke er tung, mine Øjelaag som Blyplomber for mit Blik. Jeg ligger ganske stille. Jeg er alene. 6 og 7 er forlængst „traadt an". Stuen er i Orden, Gulvet vasket, ligesom paa et Sygehus om Morgenen.

Jeg ligger og sér ud mod den klare, skinnende Dag. Vinduerne ligger ikke i Solen, men jeg ser Himlen bygge sig blaa, Foraar, højt over mine Øjne, som Haver af Kornblomster, Forglemmigejer, Violer,

Venusvogn. Ruderne er blanke. Noget fint, krystalliseret trænger sig ind paa mig og besætter mit Væsen med en Fornemmelse af Porcelæn, Glas. Renhed. Renhed. Jeg ligger og hører Fugle, langt borte synger de. Vogne skramler i den gamle By. Et Barn græder. Jeg mindes min Barndom paa Hospitalet under en Epidemi af Skarlagensfeber, denne Sygdom hvis pragtfulde Navn, jeg først nu falder paa. Purpurfeber. Skarlagen. Drømme. Ild og Hede. Jeg ligger og morer mig med at stille Ordene sammen paa en musikalsk og velklingende Maade. Jeg fortaber mig i vokalistiske Abstraktioner, Konstellationer. Skarlagenkaabe. Kongekaabe. Kroningsdragt. Purpurkrone. Purpurkaabe. Silkekaabe. Silkedragt. Purpurliv. Purpurtone. Purpurlyd. Purpurtanke. Feberflamme. Purpurdrømme. Feberrødme. Kongebaal. Kroningsfest. Kongebrand. Kongeglæde. Kongefest. Jeg digter en Linie:

Kongens purpurrøde Silkekroningsdragt. —
Finder Linien for svag, vil gøre den stærkere:
Kongens purpurhede rødt brændende. —
Nej nej, det gaar heller ikke. —
Kongens kroningsrøde kongelige Dragt. —
Det er bedre. —
Men lad os se:

Kongens kroningsrøde Kaabe i mit Blods Skarlagendragt. Ser jeg Kroningstoget komme og den kongelige Vagt . . .?

Se, Hellebarderne, Baldakinen, se Balkonerne, Kvinderne, Folkemængden. De gyldne Vaaben, Drabanterne, strenge, kongetro Miner. Sværd, Sværd. Se

Følget, Fanerne, Festen. Se Folket. Kvinderne. Kvinderne. De elsker den unge Konge. De vil trænge Toget tilside. De vil, Vagten — se Hellebarderne. De lange Lanser, de lige Linier. Kongen. Dér er han, under Baldakinens skarlagenrøde Himmel. Sé, hans hvidt knitrende Silke, se Sceptret i Solen, hør Salmerne. Trængslen. Toget. Torvet. Borgerne. Børnene. Pigerne. Ammerne. Væbnerne. Vandrerne. Tiggerne. Bønderne. Vognene . . .

Ja —

Hvad er der —? Hvem er det —?

Aah, er det Dem, Frue —

Det er min Værtinde, som staar ved min Seng men en Bakke med The og lidt Smørrebrød . . .

Jeg synes, hun ser saa bekymret paa mig . . .

— Værsgod, vil De ha lidt at spise — siger hun.

Gud velsigne Dem, tænker jeg og vil rejse mig op i Sengen. Hun sætter Bakken paa Dynen og støtter den med sine Hænder. Jeg ser disse magre Kvindehænder, Skind, Knogler og Aarer. Hun er saa fattig at se paa, at hun er smuk. Jeg genkender Cezanne og Derain, træder ind i et harmonisk Billede af Stuen med det sorte Uhr — skønt Stolen med Straasædet minder mere om Van Gogh. — Jeg mærker, da jeg rejser mig op, at jeg er svimmel, har Kvalme og er utilpas. Men jeg drikker begærligt den varme, søde The, spiser Maden og takker med et Øjekast, et Smil min gode Værtinde for, hvad hun var for mig . . .

Jeg har sat Bakken ned paa Gulvet. Værtinden er gaaet. Jeg ser den grønne Hæk derude, hilser den stille,

og lægger mig tilbage mod Puden. Jeg ser atter den blaa Luft. Jeg mindes en stor Skov med hvide Blomster, Skovmærker, Anemoner og bittesmaa Bellis. Jeg mærker, jeg længes efter Sommeren, efter en Kvindes Kærlighed, efter Frihed og Liv. Skov, grønne Skove, Cykler, Udflugt, Sommer. Jeg ligger mat og vemodig, fuld af en fjernt frembrydende Trang til Modløsheds Taarer og drømmer om en Sommer, en Skov, en Dag i Holte med hvide Mennesker mod grønne Træer, blaa Søllerød Sø, blaa Himmel. Jeg synes at genkende opdukkende, længst glemte Ansigter, som jeg, lig en bedøvet, ser tale, men ikke forstaar. Jeg staar pludselig midt i en hvirvlende „To Mand frem for en Enke", jeg løber gennem Bølger af Luftens Svalhed, gennem hjemlige Skoves sødt duftende Skygger. Jeg ser smilende Miner, angst skrigende Kvinder, der leger med Iver og Glæde, rutsche forbi mig som Glimt af flagrende Hvidt. Jeg griber efter Skikkelserne, uden at naa dem. Jeg smiler til dem, men, skønt de smiler, gælder deres Smil ikke mig. Da løber jeg hen til en ung Pige, hvis hvide Kjole over Brystet, og som en Drøm om Nederdelen, bærer ligesom Friser af sorte Tegninger, som jeg nøje studerer . . . De er fint udførte, Mønstrets dekorative Spidsfindigheder minder mig om fremmed udseende Huse og Taarne, Minaréter og Haver . . .

Saa forsvinder Billedet. Jeg maa have sovet længe. Jeg vaagner og ser Solen, blank og gylden af Foraar, lyse ude paa Gaden. Min Stue tier, men dens rene, køligt strenge Tavshed siger mig, at jeg

er alene, i denne Stue, i denne By, i denne Verden. Jeg ligger stille, mager, synes jeg. Mit Legeme falder til i den haarde Seng. Jeg er sulten, sulten. Jeg smager paa mine Læber. Jeg kunde spise sød Suppe nu. Koteletter. En hel And med Salater, brunede Kartofler. Syltede Kirsebær. Æbler. Gul, pikant Fromage med kølig Smag af Vanille, Flødeskum som Is. Crèmefarvet, fed Mayonnaise med Peber, Salater, Salater. Chokolade. Makroner. Butterdejer. Hed, legeret Suppe med Asparges, skærende Krydderier. Jordbær. Ungt Lam, Kaviar . . .

Jeg falder i Søvn i en Himmel af lukulliske Drømme. Mine Øjne falder tungt i, som om de groede hastigt til. Jeg vil aabne dem, men Søvnen, Døsigheden stænger for Lyset, sætter Døren for mit Kammer. Jeg gaar med en Mand paa Gaden. Jeg har en dunkel Fornemmelse af, at jeg genkender denne Gade . . . Saxogade . . . Jeg sér i hans Ansigt . . . Det er Sømanden . . . jeg ser paa ham . . . men jeg kan intet sige . . . Beværtningerne, Baggaarden, Porte. Der kommer en Pige trækkende med et usselt Monstrum af en Barnevogn . . . Jeg sér en Mand med Hænderne i Lommen, med en Alfons Lader og lede Udtryk af Tværhed i Ansigtet . . . Men hele Tiden ser jeg Sømanden tæt ved mig . . .

— 5 — siger han.

— Ja. —

— Det er mig — 20 — du ska' ha' Mad. —

Jeg vaagner. Sømanden staar ved min Seng og puffer mig let i min Arm. Jeg vaagner helt.

Fra Bordet bærer han, med en Præsts Mine,

naar denne bærer Alterkalken i Procession, paa Kludeskos hviskende Trin over Stengulvet, Bakken med den Middagsmad, denne storartede Kammerat for sine egne, smaa Penge har hentet til mig. Dampende Kærnemælkssuppe og stegt Flæsk. Han breder, med ulastelige Kelnermanerer, og med en Mine af den rammeste Alvor Haandklædet hen over Sengen, som var det en Dug. Jeg spiser. 20 sætter sig for Fodenden af Sengen og fortæller Historier fra den Tid, da han var „Mat" i „Sct. Helena", som gik paa Valparaiso...

— — —

Omsider kom jeg op. Jeg har ladet mig fortælle, at Sømanden skal overgaa til Arbejdstropperne i København. Jeg skal altsaa miste 20. Jeg har faaet Udgangstilladelse af Lægen, og gaar en sen Eftermiddag i stiveste Puds, hvide Handsker og blankt Fodtøj en Tur gennem Viborg By. Som en tro Søn og Beundrer af de skønne Kunster gaar jeg til Domkirken og ser Skovgaards Fresker. Til min Forundring er der Gudstjeneste i Kirken. —

Jeg gaar ind i det store, stjerneoplyste, af Orgelbrus tonende Rum, hvor sorte Kirkegængere, gamle Folk kryber underligt omkring i Stoleraderne. De bliver saa smaa i det gyldne Skib, de sidder og blader i gyldne Bøger, blege og fromme, trætte af dette Liv, som griber mig saa stærkt, og som jeg sønligt og ydmygt takker Gud for. De løfter Hovederne, Kvinderne, de hvidhaarede, gamle Mænd i den ærværdige By, de er valfartet fjernt fra Larm og Ungdom til Ydmyghedens stille, brændende Alter, til Naadens gribende Tærskel, de vil synge, men kan ikke, de er

for gamle og svage, de duer ikke mere, kun til at knæle og længes mod Gud. Jeg sidder opfyldt af Ærbødighed for Afmagtens Børn, for Alderdommens skrøbelige Skarer, for Livets Kar og de Forgængelige. O, Mennesker, vi mødes ved Kongens Straaleport, den umærkeligt herskende Herskers Hus. Prælaten lancerer en jammerlig Tekst, men denne er vis i sin Fromhed og Naivitet. Orglet toner. Salmerne, Sangene. Af Salomons Højsang. Rummet løfter sig, bliver som et usynligt Skib, der, ombruset af syngende, præluderende Stemmer, løfter sig, letter, stiger og stiger . . .

Jeg synger med. Ikke fordi jeg vil gøre mig bemærket og være ung. Ikke fordi jeg jubler over religiøse Ceremonier. Ikke fordi jeg overhovedet kan synge. Jeg bruser selv stille, af hvad ved jeg ikke, af Stilhed, maaske, af Tak, maaske, af Ensomhed, maaske. Jeg tier og ser paa Lysene og paa Freskerne, de graa, porøse Billeder, der omgiver Rummet med et fjernt, drømt Paradis. De episke Malerier bringer atter Barndommen i Erindring. Jeg drømmer og drømmer, føler mig modløs og pludselig gammel og med et folder jeg lidenskabeligt mine Hænder . . .

O, er du højt over mig, du store Almagts Gud. Mer højt end jeg kan naa, mer dybt end jeg kan tænke? Hvor er du? Hvem er du? Jeg synes du er til. Jeg fornemmer dig. Du taler som en sagte, henrivende Storm af Musik i mit Øre. Jeg er et Barn foran din svimlende Tærskel. Jeg er en Pilgrim for din Miskundhed, din Visdom, din Godheds Gaadefuldhed, din Rigdom, din Usynlighed, din Evne til

at være hos den Rige og den Fattige. Ak, min Ærbødighed er ingen Ærbødighed. Min Ydmyghed ikke Ringhed nok. Jeg er et Støvgran, der søger, og blændes af dit Lys. Kan jeg blive til en Stjerne engang? Jeg griber efter dig, men ser dig ikke. Jeg ser dig dog... Hvem er du? Jeg kan ikke bede... Jeg beder dig, kunde jeg bede...

Jeg vil ikke prale. Jeg er intet. Jeg er ikke værdig til noget. Jeg er uendelig lille. Nej nej, læg ikke Mærke til mig. Hvad er jeg for alle Tings vidunderlige Aasyn? Jeg er fattig, uformaaende, kan intet. Jeg er ovenikøbet straffet med seks Dages Arrest. Jeg er svag og tam og syg. Jeg er en udenforstaaende. Hvad skal jeg i denne By? Nej nej, hvor skal jeg flygte hen for denne Følelse af, at jeg intet er, at jeg ikke fortjener at regnes blandt Mennesker...? Saa uendelig ubetydelig føler jeg mig. Saa uendelig lidt tror, jeg, er det, jeg siger, og af ingen Værdi. Nu gaar jeg hjem gennem de mørke, lave Gader. Ak, hjem? Jeg ved ikke, hvad det er? Bort, bort, til fjerne Steder, bort til Død og Gud, til mit Ophavs Skød, til Hvile. Jeg møder Mennesker, men kender ingen. Jeg ser smilende Ungdom, men ingen smiler til mig. Hjultorvet. Hedeselskabet. Biografteatret. Trængsel af Mennesker. Jeg gaar midt i Gadernes Strøm, jeg er snart hjemme.

Hvem giver mig nu de stærke Haandtryk, de ømme Kys, de levende, befriende, løftende Smil? Hvem tror at have Styrke til at høre paa mine Sorger? Hvem indbyder mig nu til Nadver? Til rige

Fester med Vin og al den Mad jeg kan spise? Hvem? Hvem? Ak, I Stjerner, hvem?

Gevær i Hvil! Gevær ved Fod! Om igen! Sæt det Gevær fastere ind til Skuldren! Tag bedre fat! Gevær i Hvil. Om igen! Gevær i Hvil! Et, to, tre! Saadan! Gevær ved Fod! Om igen! Om igen! Gevær ved Fod! Nej, om igen! Gevær ved Fod! Staa ret, staa ret! Staa urokkeligt stille! Gevær i Hvil! Om igen! Om igen. —

XIX

Athen, Havets Beherskerinde, som alene frygter Sparta, kan roligt imødese Angrebene fra Havet. Byen har bemandet sin Flaade alene med sine egne øvede og erfarne Borgere. Kender vi Athens Forbundsfæller? Jeg, Archidamos, Konge af Sparta, Hærfører for 10,000 tro Spartanere, raaber til Eder, mine Venner, mine Sønner: Idag er det sket: Peloponnesiernes Krig mod vore Fjender, Athenienserne, er brudt ud. Vore tro Forbundsfæller, Thebanerne, har i Nat lammet Platæa, Athens Ven, med dristige Angreb. Archidamos, jeg, Konge af Sparta, gaar nu med Eder, mine Brødre, mod Attika. Vil I følge mig? Vil I dø for Sparta, Eders Moders Navn? —

Min Elskede, min Elskede. Kender du denne kongelige Røst? Archidamos, Archidamos, synger Krigerne til Svar. Mod Platæa, er Raabet. Mod Attika, mod Maalet Athen. En Mand, som hedder Brasidas, en frygtelig Mand, berømt for sin Styrke, sin Haardhed har taget Kommandoen over vor Falankses højre Fløj. Jeg er nok høj, men han er højere, bred og urokkelig, med Arme som Køller, med Hals som en

Tyr, med Hænder som Fødder, med Bryn som en Uvejrssky. Jeg har aldrig set en Efor af hans Slags. Knemus, Archidamos' Raadgiver, har valgt ham og stillet ham paa dette Sted, hvor jeg og mine skal kæmpe. Han er en Barbar. Han er kraftig som ingen, jeg har sét. Han skal øve os i Aften for sidste Gang. Vi markerer et Angreb paa Platæas Udfaldskrigere, de Sønner, Byen unyttigt agter at ofre. Man siger, at Perikles er meget syg. Hvis han dør nu, varer Krigen ikke længe.

Min egen, lille Pige, bliv ikke angst for dette Nyt. Om nogle Dage iler vi mod Attika, uden Ophør maa vi gaa, gaa, gaa. Der er ingen Tid at spilde. I lange Tider har vi forberedt denne Krig, øvet os, tugtet os, spændt os. Nu skal vi slippes løs som tørstige Flokke af rasende Krigere, der ej kender Svaghed, Blødhed, Vaklen, Tvivl eller Tøven. Blot afsted, gaa løs med løsnede Koggere, vogt din Bue, dit Sigte, anvend din Kraft med al din Vilje, da er dit Slag det samtidigt dræbende og sejrende . . .

Men jeg tænker dybere end dette, min Elskede. Jeg gaar fuld af Ærbødighed bort fra Orgier af blodrøde Syner, vandrer til dig ad Kærligheds Veje, jeg bryder Blomsterne af og bærer en Buket med til dig. Tag den; thi den er mine Tanker, mine Drømme, hvert Ord jeg hviskede til din Ære. Nu, inden Buen flyver, inden blinkende Spyd og korte Sværd falder, lad mig være en Time hos dig, drage Aande af den Luft, du aander, se det, dine Øjne sér, gribe om det, dine Hænder rører ved. Lad mig komme til dig og hente Styrke af *din* Svaghed, Trods af *din*

Føjelighed, Vilje af *din* Ømhed; thi jeg *vil* ikke dø. Hver den, der kommer mig nær, skal falde. Hver den, min Pils Øje sér paa, skal dø.

Aah, kunde jeg vende tilbage til de skønne Oleandre, til Stilheden i Parken, kunde jeg vende hjem, forinden vi bryder op, og sé dig, sé dybt i dine Øjne og maaske lære, at der ogsaa i dem blinker Staal . . . Lær nu, min Elskede, *dit* Heltemod at kende. Smil til Krigerne, til Løberne, du sér drage afsted, ud af vor By. Ak, kunde jeg gaa med dig nu i Spartas Gader. Var du blot min Hustru. Kunde jeg blot tage dig i mine Arme og vise dig min Styrke, min eneste Elskede. Hvor vilde jeg gerne være en god Søn af din Faders Hus. Hvor vilde jeg gerne, naar jeg vender tilbage for at slutte dig i mine Arme, kunne leve i Harmoni med dine Slægtninge af din Faders Hus, min Elskede.

Stakkels Platæa. Archidamos har Medlidenhed med denne By. Vi, Spartanerne, hvis Berømmelse udtrykkes i disse to Navne Thermopylæ og Platæa, vor Laurers Byer, har ikke nødig, mener Archidamos, at støtte Thebanerne i deres grumme, natlige Overfald paa denne By. Brasidas vilde, hvis han maatte, jævne den med Jorden, for at overvinde enhver Hindring. Ved Attikas Grænse ligger en lille By Oenoe, som vi skal naa. Belejring venter den. Dér, ved Indgangen, Isthmos, til det attraaede Hellas, skal vi møde vore Venner, Ambracioterne, Leukadierne, Anaktorierne, Korintherne, Megarerne, Lokrerne og Phocenserne. Euthydemus og Apollodorus har gjort vore samlede Styrker op til 60,000 Mand. Til Søs vil

Sicyonierne, Pellenerne, Eliserne og Korintherne samle sig. Budskab er sendt Italien og Sicilien om at holde Penge og Skibe beredt. Denne sidste Archidamos' Forholdsregel vil bringe Athenienserne til et sandt Raseri . . . Som du ved, behersker Athenienserne Olympos og de rige, delphiske Templer, hvor Guld og Sølv og kostbare Klenodier, trods Pausanias' Spaadom om deres Tomhed, findes i rige Mængder. Archidamos, om hvem man siger, at han er en forsigtig Konge, har sendt Herolder til Athen for at disse endnu engang skal bilægge alle Stridigheder og forsøge at mægle. Men dette gør han kun for at vinde Tid . . . Fjendtlighederne er forlængst i fuld Gang. Nu er det Foraar i det første Aar af den syvende og ottende Olympiade.

I Nat skal nogle af os gaa Vagt ved Kongens Telt. Gid det maatte blive mig. Jeg skulde vaage over ham med al den Ridderlighed mit Hjerte ejer, med al den Trofasthed jeg formaar. Alle Ryttere og deres Heste, alle Krigere er gaaet til Ro. Det bliver nok mig, som skal gaa Vagt i Nat. Spartas Skæbne begynder sit Spil i denne Time og min Haand ryster paa det med tætte Cifre beskrevne Pergament. Archonten Appollodorus har udspurgt Brasidas om en skriftklog Yngling. Det maa være mig. Jeg er selve Solons værdige Søn i Sprog, i Skrift og Tanke. Man siger, at Kongen ønsker en Skriver . . .

Store Ting forestaar, min Elskede, min fjerne, stille Pige. En Brænding af Begivenheder bryder frem med en Forudfølelse, indefra i mig selv. Jeg aner stærkere Lidelser og Kvaler, uhørte Slag, uséte

Anstrengelser, men ogsaa ukendte Jubelens Stunder. Mangt et Bryst er allerede forblødt i Platæa, det stakkels Platæa —, og Tusinder skal segne i den kommende Tid. Bed den højeste Gud, min Pige, beskærme mig, som jeg beder Gud beskærme dig. —

Jeg sidder her i mit Rum med det synkende Lys i Oljelampen højt over mit Hoved. De raa Bænke, Jordgulvet og de tynde, i Blæsten let baskende Sejldugsvægge omgiver mig med en Nøgenhed, jeg aldrig har kendt til. Se, min Pige, kunde jeg i denne Kælder af et raa Telt undvære at se dig for min Fantasis Øjne? Vilde ikke disse Omgivelser dræbe mig med deres Hjemløshed, hvis jeg ikke havde dit Hjertes Hjem at længes imod? Bag Sejldugsvæggene sover mine Brødre i deres snævre Senge. Disse er af Træ og trange som Ligenes Senge. De sover haardt derinde i Mørket, Side om Side. De hviler tungt som Hestene. De ligger nøgne. De fryser. Hvad sker der i Platæa, i Athen i Nat? Hvad udtænker Perikles ved Aristides', Themistokles', og Alkibiades' Hjælp imod vor Konge Archidomos, vore Archonter Euthydemus og Appollodorus, vore Eforer Knemus og Brasidas? Vil Athen faa Hjælp fra Perserne, Perdikkas, Alexanders Søn, fra dennes Broder Philip og Fætteren Derdas, og Philips Søn Amyntas? Hvad uventet kan ske? Hvad skæbnesvangert kan krydse vor Konges Planer? Ak, min Elskede, jeg er urolig i denne Aften. Alvoren er tæt inde paa mig. Angsten. Jeg vil nedskrive en Sang til det sovende Spartas Ære, derinde bag Sejldugsvæggene. Jeg har længe følt Lyst til at lovprise

en saadan Ungdoms Troskab, Mod, Nøjsomhed og Opofrelse. Jeg har ikke haft Tid, haft Ro dertil. I Aften er der ingen, der forstyrrer mig, saa kan jeg skrive og digte. Jeg har saa meget paa Hjertet. Ingen her ved, at jeg skriver skønne Sange, som ingen hører; thi ingen her læser jo. Kun til dig, min Elskede, tør jeg betro mig. Kun for dig tør jeg synge.

Ak, at jeg lærte dig at kende. Ak, at jeg sér min Lykkes søde Dyb. Du er min Sorg og min Glæde. Du er min Svaghed og min Styrke. Til din Ære, min skønne, velsignede Pige, skal mit Hjerte altid synge Hyldestsange, kongelige Sange, kærlige Sange. Til din Ungdom skal min egen Ungdom vandre. Jeg vil vaage over min Ungdom og min Styrke, over mit Liv til Ære for dig. Jeg hilser de ubristelige Baand, der binder os. Vi er uadskillelige.

Der er i Athen en ung Mand, som nu er fireogtyve Aar. Hans Navn er Thucydides. Jeg ved, han vil gøre alt for at forsvare sin By mod Spartanerne. Han er allerede kendt som Skriftklog og forstaar sig paa Sange. Hvis jeg møder ham som Modstander i Krigen og kaster ham til Jorden, vil jeg, i Stedet for at rette mit Sværd mod hans Hjerte, give ham min Haand og spørge: Ven, hvad mener du om disse mine Sange? —

XX

Jeg graver og graver Skyttegrave. Kompagniet har forméret Kæde. Spændende over tyve Traverser er alle Mand beskæftiget ved Spaderne. Jeg kan næsten ikke holde mig oprejst, Jorden, Leret, Vandet trækker mig ned, Vægte, mine Arme ikke mere evner at løfte. Jeg sætter Spaden haardt i den svovlgule Jord, hvor Regnen driver som Aarer i det glinsende Lérs Legeme. Jeg staar i en Brønd, tre Meter nede. Naar jeg løfter Spaden op over mit Hoved, kan jeg naa den næste Afsats i Hulrummet, hvorfra et Par af mine Kammerater slynger Jorden videre op paa de blaa Marker. Disse Soverum i forreste Linje ligger to à tre Meter under Jordoverfladen, med Nedgange fra Traverserne, en Labyrinth af muldvarpemørke Gange, en Koloni for Soldater, der sér den eneste Udvej for Redning i at grave, grave. Brystværnet, som Ingeniørerne skal udstyre med Rispakning, Grene, vissent Løv, Kogler og Kviste, ligger højest c. 30 Centimeter over Marken, plant med denne, saa at Fjenden ikke sér Stigningen. Jeg knuger i fortvivlet Afmagt, Træthed, Modløshed og

Raseri om min Spades Skaft. Hver Skovlfuld regnvaad Lér, som jeg løfter, koster mig Bjerge af Anstrengelser. Hver Morgen gaar vi til Gravningen, præcis, og præcis som Fanger i nogle Gruber. Hver Dag i Maaneder har vi været beskæftiget med Underminering af Marken og Mulden. Hvor vil vi hen? Vil vi grave os til Sejren? Til Døden? Graver jeg netop her, paa dette vaade, glinsende, svovlsure Sted, min egen Ungdoms Grav? Kom mig ikke nær, I, som forlangte af mig at jeg skulde anvende mine dyreste Dage til dette? Bliv fra mig, I Billeder af Døde, der forlængst blev til Knogler og Jord under Jorden? Ja, er det ikke mig selv, der taler over min egen Grav? Er det mit Tankesprog, der messer i hævngerrig Vrede over denne Fornedrelse? Jeg graver og graver. Jeg sætter Spaden ondt og trodsigt i. Aah, jeg kan ikke. Thi det er Haabløsheden, vore Spadestik lægger for Dagen. Jeg mærker, hvor mine Læber strammer. Jeg smager tørstende paa min tørre Mund. Der sidder paa mit Ansigt et Lag af Salt. I saadanne rømmede Hulrum kaster man de Døde. Til saadant Salt mineraliseres dine Kammerater og Venner. Jeg hader, jeg hader. Afmægtig og fortvivlet. Hjælpeløs og intet formaaende. Slip mig, du Graverspade, du Værktøj til en Kirkegaard, du som er vant til at omgaas Kister og Knogler. Hvad skal jeg med dig? Hvad vil du i mine Hænder? Andet end krampagtigt holde mig trukket nede i alt dette Snavs og svovllysende Mudder. Jeg aander en Lugt af Fugt, af Lér, af Rust, af Fosfor. — Dagens blaat lysende Blik er ikke rettet imod mig. Min

gode Skæbne har forladt mig. Hold op! Lad mig være fri! Slip mig, du altbeherskende Raahed og Ondskab! Du af Bødler lovpriste Kulturfaktor, Gemenheders Gemenhed, Militarismen! Du digtede af din dræbende, degenererede Fantasi, dette Muldvarpehul, hvori du som i en Løvekule, en Edderdam kastede dit Lands Ungdom. Jeg skammer mig, jeg skammer mig. Du henter dem op, jo tak, naar først de er døde. O, historiske Fornedrelse, Aarene for Menneskers mest totale Forvildelser. O, Giftkapsler af Hjerter, hvis Indhold ej til en Trang til humanistiske Realiteter, til praktisk Skønhed, til ædel Fornuft, til Elimineringens Poesi, til intellektuel Demokratisme, men derimod til pervers Romantik, til frygtelig Jongleren med Heltemod, til Menneskelivs-Hasard, til kvindagtig Beundring af Sabel og Bajonet, til syg Jubel, til ceremoniel Fanatisme. Til Drab!

O, Konge, sér du din Slave tænker? Din Træl er endt som hævnsyg Filosof. O, I raslende Lænker af Spade, Bajonet, Magasin, Knapper, Hakker, Projektiler, Pigtraad, Saxe, Spader og atter Spader, I hænger om mine Lemmer og om min Lænd som en usynlig Gud for Ondskabs Arme, der ikke vil slippe dem, der elsker det Gode . . . Jeg lover Jer i denne Stund, at jeg ikke skal aflade med at forbande Jer, for I ruster i Jorden, brudte, kastede, unyttigt til andet end at blive ét med den Jord, I har søndret, oprevet og flænget . . . Jeg lover Jer, at lægge Jer paa et Sted, hvor I kan synke, synke dybt i det Mudder, I skabte . . . at I maatte fortæres af den

Tid, I har ødt og spildt, haanet og traadt paa og tilintetgiort . . . O, Konge, sér du din Slave udtænker Systemer af Ideer til sin Hævn, fordi du, dorsk og steril, befalede denne Aarhundreders, Aartusinders største Fornedrelse . . . Fordi du lod os grave, grave, grave. Fordi du ikke troede vor trælbundne Tanke engang fik Vinger af Ild, fik Styrke af Forbitrelse, af gigantisk Had. Fordi du kastede en levende Ungdom i Edderdammen, deres uskyldige Hænder maatte grave, Hulen til dem selv, Graven til dem selv. O, Konge, Aarhundredet forraader dig, dit Folk løfter sig som en Samson i dit Vaabentempel, i dine militære Arsenaler. Maaske knuses det; men du gaar med, ramt af Søjlernes, Militarismens blodbestænkte Kapitæler.

O, Konge, hør din Træls trætte Sang. Hør din Slaves Had-Digt. Hør Tonerne, skabt af Ydmygelse, Fornedrelse, Skam. Du troede ikke paa en Visdom i en Parias Hjerte og Hjerne. Du drømte ikke om Vilje hos den mekaniserede Sjæl. Du tænkte ikke, at din Slave, ved i Aartusinder unyttigt at have vredet sit Hjerte for dets Vin til dit Bæger, selv begyndte at tørste. — Du vilde benægte, at en Soldat kan have Personlighed.

Men tro mig, jeg graver mig Personlighed til! Tro mig, jeg er i retfærdig Ret til at fortvivle! Tro min Vrede og min Modløshed, min Træthed. Jeg lærte af Skyttegravene. Jeg talte hvert Spadestik, min glade og taalmodige Fod stak. Jeg glemte aldrig det Liv.

Jeg graver og graver. Jeg maa dybere ned. Fogederne sér til, mens Trællen trækker. Jeg staar i en svovlgul Brønd, hvor Ild brænder, lyser, héder, og hvor sivende Regn ikke under mig Vand til at væde min Læbe . . .

XXI

Med nogen Spænding havde jeg imødeset vor første Øvelse i Felttjeneste. Marchturene til Skydebanerne og Undalslund forlængedes til Øvelser i Byens Udkant og Omgivelser i en Radius af 20-30 Kilometer. Vi er nu fuldtuddannede Soldater, der er fortrolig med Skolens elementære Strabadser, mangler kun Træning, Øvelse i at holde ud. Personlig synes jeg, at jeg er i en enestaaende halstarrig, sportslig Form, der gør mig skikket til at udstaa uhørte Vanskeligheder. Jeg føler mig som en Springer, en Løber, en vild Yngling, Modgang skal tæmme. Jeg er nu saa levende, som ingensinde før under min Soldatertjeneste. Naar Løjtnanten udtager mig til Ordonnans, betragter jeg det, lysende af Stolthed, som et meget ærefuldt Hverv, løber med mine Depecher, spilder ingen Tid undervejs, og skynder mig direkte tilbage til min Foresatte og træder, uden at nogen kan se Tegn paa Anstrengelse, ind i mit Geled.

Kompagniet har faaet Meddelelse om, at vor første Felttjeneste, der fremføres mod et markeret, fjendtligt Kompagni Syd for Viborg, skal foregaa fra

tidlig Morgen til sen Nat. Soldaterne udrustes med Konserves, som anbringes i Tornystrene, koldt Kød, Gaffel, Ske og Kniv, Marchstøvlerne stilles til reparativ Kontrol, hver Soldat faar Ammunition, som bestaar af 30 løse Patroner, der markerer Spidsskarp. Der gaar en Ild af Iver gennem Geledderne, der i Rodekolonne opmarcherer ved Vaabenkamrene og modtager Udrustningen. Jeg mærker, hvor levende optaget den hovedsagelige Del af Mandskabet er af at faa alt med. Jeg har endnu ikke haft Tid til nøje at reflektere over den Interesse, hvormed næsten alle mine Kammerater imødeser Skolens første Felttjeneste. Om Aftenen, Dagen før Udrykningen, gaar jeg tidlig i Seng og ligger og grunder paa det Tilfælde, at Danmark i Nattens Løb skulde have modtaget et Ultimatum, med en paafølgende Krigserklæring . . .? Jeg har, med stor Omhu, lagt min Oppakning paa Bordet i en saadan Orden, at jeg i Løbet af faa Minutter kan træde an . . . Det skete for Belgien. Skér det for Danmark? Hvad kan komme? Hvad skjuler og aabenbarer den springende Fremtid? Den upaalidelige Fremtid? Naar lyder den berømte øredøvende Reveille, der vakte Frankrig i 1870? Naar toner de skingrende Signaler, der fik Eleverne paa Rekrutskolen i Halle og Erfurt til en Morgen i 1914 at vælte ud af Sengen? Med et pludseligt Feberbillede af Lazaretter, Kirkegaarde, Skyttegrave og Kanoner i Kamp for Øjnene? Naar bruser Skæbnen ondt og ubarmhjertigt over dit angste Hjerte, over dit Hus' Tag, over din Ungdom? Nej, nu vil jeg sove og tænke tillidsfuldt, haabende, lykkeligt, roligt, rigtig tillidsfuldt

som en der tror fromt og barnligt . . . Thi da skal intet ondt vederfares mig. —

Næste Morgen. Stuen ligger bælgravende mørk i den tidlige Foraarsmorgen. Jeg finder 7's Uhr i Vindueskarmen, stirrer mig Klokkeslettet til og springer ud af Sengen. Jeg kalder paa 6 og 7, og faa Øjeblikke efter, at vi alle er ude af Sengene, hvirvler Stuen travl og levende af Bevægelsernes Hastværk. Træd an, træd an. Skynd Jer, de er derhenne. Klar til Afmarch! Korporalen tæller Mandskabet op, Sergenten har i Modsætning til de almindelige Øvelsesdage, givet Møde ved Stillingsstedet i Sct. Ibsgade ved Foden af Bakken op til Garnisonssygehuset. 25 Mand! 24 Mand! Værsgod! Afmarch! Vi tramper op ad Bakken i den sovende By. Jeg retter tankefuldt lidt ved min Oppakning: Sæt vi nu skulde i Krig . . .?

Det første, jeg ved Ankomsten til Stillingspladsen lægger Mærke til ved Befalingsmændene, er, at Sergenterne har taget Brødposer paa, ligesom de Menige, Kappen oprullet over Skuldren, og at Løjtnanten bærer en mægtig Revolver i et Hylster, der hænger i Livremmen. Stemmerne, der raaber Numre op og kommanderer, er særligt højrøstede, præcise og brutale. Hvad forestaar? Hvad tager man paa Vej for? Vi er jo ikke i Krig endnu? Denne Larm af gravalvorlige, haardt talende, voksne Mænd er uhyggelig . . .

Foran Fronten oplæser Løjtnanten af Dagsbefalingen de Bevægelser, vore Tropper skal foretage. Han fremhæver især Kompagniets Opgave, paapeger

Nødvendigheden af at vi gør vort yderste for at løse den paa en for Kaptejnen ærefuld Maade. Alle Befalingsmændene opfatter Ordrerne med Ansigtsudtryk, som om Krigen for Alvor var i fuld Gang. De gaar hen langs Geledderne og hvisker en Mængde tekniske Dessiner i Ørene paa os. Mandskabet har paahørt Armébefalingens Kundgørelse med en Gravalvorlighed, der ogsaa er nær ved at gøre mig forskrækket . . . Tilhøjre Ret! Kaptejnen, det er Kaptejnen, der kommer. Giv Agt! Præsentér Gevær! Og med en Appel saa energisk og samtidig som aldrig før, trækker vi Geværerne op og „sætter Næverne i".

— Det var godt — raaber Kaptejnen fra sin Hest. — Det var et udmærket Greb. —

Løjtnanten melder, afgiver Kompagniet, træder tilbage og Kaptejnen tager Kommandoen:

— Gevær ved Fod! — Saadan! — Rør! —

Vi skal danne det forreste Led i Arméens Avantgarde. Første Deling, vi, skal opfylde det ansvarsfulde Hverv som Forspids. Fra højre Fløj udtages Forpatrouillen, en Korporal og fire Mand, der i Løb skal begive sig forud for den fremmarcherende Armé.

De fem Mand begiver sig afsted. Da vi er ved at dreje ud af Byen, sér vi, at første Deling er ved at sætte sig i Bevægelse, de hænger Geværerne over . . . nej, nej, de sætter Bajonetterne paa . . .

Vi løber hen ad Landevejen. Vejret er varmt og blaat. Skyerne bygger Vulkaner i Luften lige i vor Nærhed. Havren paa Marken staar lav og grøn, Grøften spejler den blaa Himmel. De røde, tegltækte

Huse med de forblæste Haver og tynde Hegn stirrer hektisk med aabne Ruder og Porte paa os. Høns kagler, og Smaabørn med flettede Piske i Nakken sér undrende paa Soldaterne. Vi løber og løber. Jeg føler mit Hjerte slaa i glade, morgenlykkelige Rytmer. Jeg løber paa højre Side af Vejen foran 7, der stønnende, allerede misfornøjet, løber og sér ned i Jorden. Lærkerne slaar i den stærke Foraarsluft. Fjerne Ting tegner sig, som efter et Regnvejr, med Styrke og hvasse Konturer, Nærhed, Renhed, Farve og Duft. Alting klinger. Det Grønne og det Blaa. Der er en ilter Virkning i alle Linjers Reagens overfor og mod hinanden, Markernes Flader, Husenes Trekanter og Rektangler. Skyernes, Træernes, Skovenes Kupler og Kuber, der hvælver sig rytmisk op over hinanden i guddommelig Balance. O, denne Billedvirkning. Denne Fornemmelse af Luftens Klinger og Knive, af Naturens usynlige Mesterhaand. Solen stiger. Vi løber imod Formiddagen, Middagen, det hede Zenith. Jeg brænder af Varme og Anstrengelse, men Løbeturen er vidunderlig. Omsider sagtner vi, gaar og staar endelig stille. Vi har nærmet os det Terrain, hvor man efter al Sandsynlighed kan vente de første Tegn paa fjendtlige Ytringer. Pludselig kommanderer Korporalen:

— Fald ned! —

Vi falder alle fladt ned, de Menige i Grøfterne, Korporalen midt paa Vejen. Vel omtrent 3000 Meter borte i Retning af Skoven til højre falder et Skud . . .

Dette er jo nøjagtig som i 64, tænker jeg . . .

Jeg glæder mig over dette første Tegn paa en idyllisk Krigsførelse . . .

Men vi er alligevel opmærksomme, anspændte. Geværerne er ladte, Bajonetterne kommer paa. Jeg ligger med mit Hoved i Græs og Dug. Der er som Perler og Kviksølv paa Vejbred og den vilde Kørvel. Skræpperne ligner Fade med ædle Stene. Er jeg ikke opmærksom? Jo, jo. Hvem var det, der skød? Bag ved os kommer første Deling løbende op til os. Alle 50 Mand falder fladt ned. Jeg lægger Mærke til, at mine Kammerater stadig opfatter Situationen med største Alvor . . .

Der kommer Ordre fra Kaptejnen, at Kompagniet skal udstille en Feltvagt bag Højen til højre for Skoven. Det er første Delings Opgave at undersøge Terrainet omkring og i Udkanten af Skoven. Vi rejser os op, fortsætter fremad, men til højre. To Kilometer fremme ligger Højen. Her sætter Sergenten sin Feltvagt fast. Han udstiller øjeblikkelig sine Forposter, nummererer dem, Post 1, 2, 3, 4, 5, og giver dem Navne, „Fremskudt Post", „Vedetpost", „Observationspost", „Forbindelsespost", „Modtagepost", som bliver den centrale Forpost paa Landevejen, bestaaende af en Styrke paa 10 Mand. Han udtager mig som Fører for en „fremskudt Patrouille", der øjeblikkelig skal bevæge sig frem i det af Fjenden øjensynligt occupérede Terrain. Straks forvirrer Opgaven mig. Jeg maa spørge to Gange om Vejen, vi skal gaa, og beder Sergenten gentage Ordren. Saa begiver vi os afsted, bag om Højen, i Læ af et Hegn, fremad, sammenbøjede, skjult af Træer og Buske.

Pludselig griber den Tanke mig med voldsom Styrke og Intensitet: Dette er jo Alvor ... Saadan kryber Hermann Sess, 26, af 4 Comp. 10 Batt. af hannoveranske Infanteri i dette Øjeblik frem mod Cromon i Belgien ... For første Gang martres jeg af den egentlige Uro ... En Skræk slaar mig ... Hvem er det, der kommer imod mig med løftede Riffelpiber? Hvor skjuler Fjenden sig? Hvorfra kan jeg vente det dræbende Skud? Hvornaar? Jeg synes at konstatere, at mine Kammerater har det paa samme Maade ... Hvis vi nu med ét følte os omringet? Hvis en Skare Bajonetter i dette Øjeblik trængte frem af det „levende Hegn"? Var det da ikke forbi med os? Jo ...

Jeg kalder mine Kammerater sammen om mig. 7, du maa ikke gaa længere bort, end jeg kan se dig. Læg dig fladt ned og kryb forsigtigt frem til Hegnets Kant og giv Tegn med Haanden, hvis du ser noget. 6, følg efter 7. Slip ham ikke af Syne. Spring øjeblikkelig til og hjælp ham, hvis der sker noget ...

Javel, siger 6, med en Mine som 7's Liv stod paa Spil ...

Det gør det jo i Virkeligheden ...

Selv kravler jeg op paa Hegnet og ser ned mod Skoven. Der ligger et Hus i Udkanten ... Jeg har taget min Hue af ... Græs og Grene stryger mig over Ansigtet ... Huset er stille ... Hvem er i Huset? ... Er det besat? ... Ser fjendtlige Øjne allerede paa os gennem Ruderne ...? Jeg opdager et Markskel mellem to Agre, hvor Havren synes høj

. . . Jeg venter et Øjeblik endnu, til jeg ser 7 naa Hegnets Ende . . . Jeg giver Tegn til at gaa fremad . . . Har 7 ogsaa fundet et Markskel?

I et Nu er jeg over Hegnet og smider mig fladt ned i Kornet. Jeg ligger stille, trækker Vejret, løfter Hovedet, og ser forsigtigt over mod Skoven . . . Dèr er nogen . . . Hvem er det? . . . Nej, det er jo en Busk . . . Er det ikke en Patrouille? . . . Nej nej, det maa være en Tæthed i Hegnet . . . Jeg synes, at jeg ser nogen bevæge sig . . . Det er som om Skovbrynet myldrer med Fjender . . . Men der er ingen . . . Jamen Gud ved . . .?

Jeg *skal* naa frem til Skoven. Huset i Udkanten lige for er et glimrende Støttepunkt for Observationen. Jeg vil frem til det Hus, om saa Hundreder af Bøssepiber peger Fingre ad mig i dette Øjeblik. Jeg *skal* frem. Det gælder mine Kammeraters Liv, Landets Vel. Fremad. Fremad. Jeg maver mig langsomt afsted gennem Kornet, hen til Markskellet, naar det og kryber paa Knæene nede i den lille Rende. Jeg nærmer mig Huset. Jeg standser, lytter —.

Da falder der et Skud . . .

Jeg tilstaar, jeg fór sammen . . .

Faldt det nær ved? Det lød saadan. Var det 7, der gav Ild? Er 7 i Fare? Tavshed. Nu hører jeg intet. Jeg løfter Hovedet. Et Stykke henne paa Marken ser jeg 6 og 7 kile med rasende Fart imod Huset . . . Jeg springer op, løber til, og naar det næsten samtidig med mine forpustede Kammerater.

— Hvem var det, der skød? — spørger jeg aandeløst 7.

— Det ved jeg ikke — svarer han.

— Det kan have været én af Posterne. —

— Ja — svarer han.

Saa undersøger vi Huset. Den Dag oplevede jeg, brændende af en mærkelig, dødelig Feber, at komme til et Hus i Skovens Udkant, hvori der boede to gamle, enlige Folk. Ingen Hund fór gøende imod os, ingen ænsede os, da vi brasede ind i den solhede Gaard, med klirrende Geværkolber, trampende Skridt, blinkende Bajonetter og med nogle Ansigter, som om vi var i den frygteligste Livsfare. Manden i Huset laa paa Knæ i sin Have, mellem Jordbærblomsternes Knopper, mellem Ribsbuske og nyplantede Ærter. Ingen Moders Sjæl syntes nogensinde at have formaaet at gribe forstyrrende ind i Livet i det lille, idylliske Hus. Konen sad bag Ruden med Brillerne lavt paa Næsen, bag de røde Begoniaer, andægtig, som i dybe Tanker, bøjet over sit Strikketøj. Jeg hørte Hønsene kagle omme bag Gavlen, og saa en Due flagre over Gaarden . . .

— 6 og 7, I maa gaa rundt om Laden og ind i Bygningen. Jeg gaar denne Vej ind gennem Stalden. —

Inde i Længen, der laa nærmest Skoven, mødes vi og overvejer, hvad vi skal gøre. Gennem Staldvinduernes Snavs og Spindelvæv ser vi Skoven . . . Den grønne, fredelige Skov . . . Hvem gemmer sig derinde? . . . Hvem har besat den? . . . Hvor mange er de? . . . Kommer de ikke snart? . . . Vi stirrer og stirrer imod Skoven . . .

6 og 7 sætter sig til at spise. Gud hjælpe mig, de giver sig til at tale fagligt om Grisene ... De glemmer jo rent Dødsfaren ... De taler om Trug og Strøelse og om Stien hjemme, der er noget højere ... Gode Gud, de glemmer jo rent Situationen ... Sæt vi blev omringede. Hører I det, 6 og 7, sæt vi blev omringede, mens I snakker agrarisk om flere Hold Griseunger ...

— Aah, hold Kæft — siger 7 nøgtern — lad os være fri for det Sludder. —

Sludder? Landet i Livsfare? Besat af Fjenden? ...

Det er det jo i Virkeligheden ...

6 overtaler 7 til at have Opmærksomheden henvendt paa Patrouilletjenesten. Jeg føler, selv paa Springet til at briste i Latter, Tilstedeværelsen af noget parodisk, men tager mig sammen.

Da vi med ét hører tydelige Stemmer udenfor Vinduerne, bliver vi alvorlige. Syss, vi tysser næsten samtidig paa hinanden, lytter og lurer, hører vore egne Hjerter banke. Gennem et lille, firkantet Hul i Muren ser jeg to Mand med hvide Bind om Huerne nærme sig Huset fra Skoven. Jeg lægger an gennem Hullet, sigter ... Mit Hjerte banker ... Hvis nu —? Da vilde *jeg* med koldt Blod slette den ene ud af Verden, og 7 den anden ... Dér gaar to uanende Mennesker mod en Død, de ikke ser ...

— 7 siger jeg — tag ham til højre, saa tager jeg ham til venstre ... —

Der er Dødsstilhed i Staldene ... Jeg sér det Grønne derude ... Sollyset ... Jeg hører Fluerne i Stalden ... Jeg hører Fugle langt borte ... En

Mands Hammerslag . . . Jeg hører de to fjendtlige Stemmer . . . For første Gang sigter jeg paa et Menneske . . . Jeg kan næsten ikke trække af . . . Jeg ryster svagt . . . Jeg ved, der er kun løst i Geværet . . . Men alligevel . . . Er der nogen Forskel? . . .

Vi brænder Skuddene af: Mændene stejler af Overraskelse, vender om og styrter tilbage til Skoven. Et Øjeblik efter myldrer Skovkanten med de Hvide . . . 6 og 7 har fundet hver sit Vindu . . . Vi fyrer som nogle Rasende, lader, og fyrer igen, med en Hurtighed, saa Fjenden maa tro, at mindst hundrede Mand har besat Huset . . .

Jeg husker min egen vanvittige Feber. Min rivende, skælvende, levende Optagethed af denne Situation. —

Men Fjenden er for mange. Trækker vi os ikke tilbage, omringer de Huset og tager os til Fange. Jeg giver Ordre til at holde inde med Ilden, forlade Stillingen og søge at naa tilbage for at afgive Melding. Vi render fra Gaarden, over Staaltraad, over Ærter og Mand og Gulerødder, tilbage, tilbage.

Vi naar Feltvagten og beretter til den Vagthavende, hvad vi har oplevet og set. Korporalen smiler: — Det er godt. Værsgod, træd af og sæt Geværer sammen. —

Jeg ligger, befriet for Spænding og hallucinéret Spejden, udløst for den Sum af hypnotiseret Liv og Skræk, der netop panisk opfyldte mig, ja, ind til Hysteri, og tænker og tænker . . . Jeg er mager og tynd, varm og forkommen, men jeg synes, at jeg, selv om jeg stadig ikke skulde faa Mad at spise,

vilde kunne holde længe ud endnu ... Hvad er det i Grunden, du har gennemlevet? Jeg kan ikke gøre mig det klart. Jeg har simpelthen været vanvittig i en halv Time ...

Rundt omkring Geværpyramiderne ligger mine Kammerater, nogle sover, nogle spiser, andre snakker og ryger. Vi venter paa Signalet til Storm. Vor Afløsningspatrouille er forlængst sendt ud.

Jeg ligger, ak, og ser det fredelige Landskab. Jeg kender ikke Egnen, men den er rig og ung og frodig grøn af Foraar, frisk og levende. Uforstyrret. Herregud, hér spænder vi omkring ...

Med opplantede Bajonetter ...

Solen heder. Et sagte Stød gaar melodisk syngende hen over mit Hoved. Sommeren er nær, tænker jeg, lykkelig og alene, medens jeg ser hvide Heste gaa med Bringer og Manker paa Himlen, i Solens gyldne Seletøj, redet af Rytteren Vinden. Krig, Krig. Hvad er Krig? Er det Blæstens Kamp imod Jorden, Skyernes Kamp med Blæsten? Er det Elementers Livtag med Elementer, Naturens barbariske Kamp imod sig selv? Eller er det Menneskets Kamp med sig selv? Er det en Lov, at Raahed forpligter, Vildskab skal have sin Friskheds Ret, sit Bæger af bankende, purpurfarvet Blod? Er det Krigen, der bærer det kostbare Ved til Menneskehedens Baal af Vilje, Trods, frisk Hensynsløshed, Opofrelse? Er det Krigen, der dyrt opvækker vor Oprindelighed, der, med Mellemrum, slumrer i Civilisationens Morfindrøm? Er det Svøben, der pisker Trællen til Samfundets Kværn? Er den, som en spontant opblussen-

de Konflikt af farverige Lidenskaber, en vidunderlig Ting, der frelser Menneskeheden fra Dekadencen?

Eller er den en Forbrydelse? Menneskets Forbrydelse imod sig selv? Den er, maaske, værdifuldt beskaffen; men dens Form er barnagtig. Den er, maaske, nødvendig; men den fremtræder i morderisk Enfoldighed, som en lyrisk Raahed. Der skal Degeneration til at lovprise den. Der skal Visdom til at forsvare den, Mod til at bevare den. Kun Skønhed kan afskaffe den, hvilket er Beviset for dens Hæslighed . . .

Jeg vil docere Skønheden, fordi jeg ikke er mig Umuligheden af at afskaffe den bevidst . . .

Jeg vil paapege, at Fuglen er til for at flyve og synge, ikke for at dræbes . . .

Jeg vil sige, at Heroismen ligger i at tro, mere end i at forsvare Konsekvensen af at tvivle . . .

Jeg vil hellere give Fjenden Haanden end at efterstræbe ham . . . Thi ligesom Utilfredsstillelsen ligger i at hævne, ligger Tilfredsstillelsen i at overvinde sig selv . . .

Hvorfor er den besejrede dybest inde den lykkelige? Fordi den sejrende tømte sit Bæger helt . . . Selv for Bundfaldet, der undgik den besejrede? Hadet er til for de enfoldige, de mange, der er ulykkelige, fordi de forgæves hungrer efter Kærlighed . . .

Jeg vil sige, at Kærligheden er det Sværd, der rammer dybest. Ved dets Side er Hadet afmægtigt, er intet. Krigen har Ærligheden, Friskheden, Raaheden, Oprigtigheden, Oprindeligheden i sig; men den har ikke Kærligheden . . .

Den, der elsker, dræber ikke . . .
Den hader, som elsker Krig . . .
Krigen er Kærlighedens Drab . . .

Men Kærlighed lader sig ikke dræbe . . . Derfor er Krigen en endelig Ting . . .

Jeg er saa optaget af at tænke over dette, at det giver et Sæt i mig, da Stormsignalet blæses. Med ét Spring har vi snappet Geværerne af Pyramiderne, traadt an, forméret Kæde, og naar i Løb frem over Bakkekammen. Skovbrynet er ét Virvar af vore egne og Fjendens Soldater. Kilometer lange Skyttekæder samler sig i Løb om Indgangen til Skoven, Porten til „Sejren", et gammelt Skovled, som vi, under Udfoldelse af uartikulerede, krigeriske Hyl, der skal ligne Hurraraab, bestormer. Det er en Regel, at vi — det skal have en deprimerende Indflydelse paa vore naturligvis overordentlig ucivilicerede Modstandere —, hver Gang Løjtnanten, i Overensstemmelse med Reglementet, svinger Sablen i Luften, skal raabe Hurra. — Jeg konstaterede ikke, at mine nærmeste i Stormkolonnen følte sig bevæget af Situationen til at udbryde i særligt oprigtige Jubelskrig. De var anstrengte af Løbet og ude af Stand til at fryde Løjtnantens Don Quijote Øre med noget kompakt Raab. Nogle af os skreg et næppe hørligt og derfor planløst Hurra. De fleste brast i Latter. Særligt 7, syntes jeg, morede sig saa oprigtigt, at jeg aldrig har set en Mand le saa voldsomt, som denne ellers saa stille Jyde.

Øvelsen er endt. Officererne træder sammen

for at drøfte Resultatet af Bevægelserne. Kompagnierne opmarcherer i Bataillonskolonne og Oberstløjtnanten forklarer Soldaterne Angrebets heldige Udførelse og Udfald. Saa lader han træde af. Til Hvil. Musik underholder Soldaterne, og Musik kan ingen, i hver Fald ingen Soldat, staa for. Den forsoner. Den gør Befalingsmændene egnede til at konversere de Menige, og omvendt.

Naar min gamle Løjtnant gør mig den Ære under Hvilet at samtale med mig, svarer jeg høfligt og reglementeret paa alle hans Spørgsmaal. Jeg hævder, at der neppe blandt Mennesker findes en mere elskelig Mand end han. Han spørger mig, om jeg skal paa Officersskolen, og, skønt jeg forlængst har taget min Beslutning ikke at ville paa Skolen, svarer jeg, at det kan godt være. — Jeg vil ikke paa noget Punkt bringe Skaar i denne fromme, næsten barnlige Romantikers Glæde over Soldaterlivet. Det er min Overbevisning, at det Liv i alt væsentligt er uværdigt, men det er ogsaa min Overbevisning, at denne Mand vanskeligt kan indse dette.

Han spørger mig, om jeg har faaet noget at spise. Om jeg har Mad med paa Øvelsen. Værsgod, De kan ta' min Mad, 5. Jeg siger Nej Tak. Jeg føler en Forpligtelse til at protestere mod denne Barmhjertighed; men jeg holder saa meget af min gamle Løjtnant, at jeg omsider spiser den Mad, han byder mig af sin Haand. Jeg føler mig saa smal, lang og rank, at jeg giver Sulten Skylden for den Lethed, Adræthed, der uvilkaarlig præger mine Bevægelser. Selv Korporalen, min elskværdige Bøddel,

spørger mig, opfordrer mig indtrængende til at blive Løjtnant. Men overfor en Mand af Korporalens Beskaffenhed tilstaar jeg aabent, skønt han kun formaar at smile forvirret, at Etaten næppe vilde være tjent med mig. Jeg forstaar, at jeg gik med skønne, ungdommelige Forventninger ind til Skolens Liv, som i sig selv er friskt og smukt, men principielt er mig fremmed og frastødende. Jeg har paa dette Punkt, det takker jeg min Gud for, mistet nogle Illusioner, hvis Bevarelse maaske havde rummet en Fare for min Menneskelighed.

Felttjenestens anden Del, Natmanøvren, begynder Klokken 7 Aften og skal vare til næste Dags Morgen. Kompagniets Opgave er den at udstille Feltvagter i Skovens Udkant, og i Tilfælde af Angreb at forsvare og forsøge at holde Skoven. Vi fortsætter med et elementært Kursus i at udstille Forposter (jeg mindes 64). Jeg skal altsaa gaa Vagt i Nat, med Gevær paa Skuldren, rigtigt som i Krig, i Skoven, patrouillerende udenfor den sovende Bivuak. Vi træder til Gevær og rykker ud, naar Skoven, sætter Geværer sammen og træder af til Hvil. Sergenten udstiller Forposter og Patrouillerne rykker ud. Jeg bliver udtaget til „Post for Gevær", den Feltvagten nærmest staaende Post, men bytter mig en Vedetpost til, hvor jeg er alene, modtager mine Ordrer og rykker ud.

Jeg har i Sinde pligtopfyldende at røgte mit Hverv, ikke at lade Søvnen overvinde mig, men bruge mine Øjne og Øren godt. Jeg naar Posten, tager Gevær ved Fod og sér mig om i Terrainet.

Jeg har hele Dagen været i et trodsigt Lune. Jeg har maaske tænkt over Ting, det er ørkesløst at ofre en Tanke. Jeg har anklaget Mennesker, der paa to Mands-Haand er baade menneskelige og hjertelige. Jamen, hvad er det da? Lider jeg af en i Virkeligheden ordinær Trang til at flytte Bjerge? De som selv ikke Tro kan flytte? Nej nej, hvorfor har jeg spændt mig selv for denne Bøddelvogn af et Krigssystem? Slip det! Kast disse Skagler! Frigør dig af din Protestlyst, dens ungdommelige, altfor snævre Seletøj. Jeg kan jo ikke . . . Jeg afskyr dette . . . Nej nej, kan jeg svigte mig selv, mine egne Lidelser, Ydmygelser, Nedværdigelser . . .? Er jeg ikke til for at rende min Ungdoms utøjlelige Desperation med en saadan Kraft imod Uhyret Bjerget, at det ryster i sin Grundvold . . . for derved senere at smuldre af sig selv . . .? Jo jo . . . Kan jeg tvivle paa denne min Ungdoms Opgave . . .? Ak, jeg er jo bare træt igen . . . Jeg staar og falder til Ro ved mit Gevær, det frygtelige, som i dette Øjeblik yder mig den fredsommeligste, venskabeligste Støtte . . . Hvilket besnærende Liv for Ungdom! Hvilken romantisk Fristelse. Hvis jeg nu var én af de af Traditionen lovpriste daarlige Poeter, vilde jeg skrive et traditionelt og banalt Digt: „Paa Forpost for Danmark". Men jeg skriver et andet, følgende:

Jeg er en Soldat, hvis Kærlighed til Vaaben, er Kærlighed til en blank og løftet Tanke . . .

Jeg bærer en Sabel; thi jeg *er* en Sabel . . .

Jeg elsker de Udholdne, der protesterer imod en morderisk Illusion, de, der svinger Sværdet imod et

blodigt Dogme, de, der ikke vil det, alle vil, de der, beskæmmet, forhaanet af alle, gaar forrest i Udviklingen . . .

Jeg elsker dem, naar de løfter deres Tanker som skingrende, disharmoniske Faner, der flagrer af ukuelig Renhed og Ungdom, naar de bærer deres Hjerter som dyrebare Monstranser foran Slægtens famlende Tog . . .

Jeg giver dem Heltenavnet, som de eneste, der har Sandhedens Ret til at bære det . . .

Jeg er en Soldat ved, o, tør jeg nævne det, Sandhedens Front . . .

Jeg er en Forpost for den Menneskehedens Prométheus, der sukkende i sine Lænker efter Frihed, spejder mod Ørnen . . .

Jeg skal maaske omkomme paa min Post; men da vil mine Venner sige: Sé, han var Soldat . . .

Paa anden Maade véd jeg ikke at forme mit Digt: „Paa Forpost for Danmark“ . . .

Natten. Nu er Stjernerne igen ude paa Havet, som Forposter paa Himlen . . .

Hvorfor, ak, hvorfor tier jeg ikke? Mit Hjerte, hvorfor raaber du og faar intet Svar? Thi et Ekko er frygteligere end et Svar. —

XXII.

Elskede, naar du vaagner i denne Morgen og tænker paa mig, er du da sikker paa, at du elsker mig? Jeg beder dig, vredes ikke over mit Spørgsmaal, men jeg vil vide, om du er i Stand til at besvare det. O, min Pige, jeg vover ikke at løfte nogen Anklage imod dig; men jeg ængstes, jeg ængstes. Hvor er du nu? Hvem taler du med i dette Øjeblik? Hvem nærmer sig dig? Og hvordan er du imod disse? Kan den Tanke tænkes, at dine smaa, yndige Hænder, som holder mig saa fast, i Dag vilde slippe mine, og jeg vilde glide fra dig, som en Baad, hvis Ankertov brast? Kan det være muligt, at du føler en Træthed ved at skulle tilhøre mig, kun at være min? Gaa til Dromos, nej nej, alligevel, dér véd jeg, du ikke vil komme. Men gaa til Platanistas, dér er Mænd, mer mandige end jeg, og de er skønne. Kan du elske en Kriger? Kan du elske én, der tror paa en Sag? O, Kvinde, du undres over mit Spørgsmaal; men du maa vide, at det er en Kvindes Lod at elske, mere end at tro. Svar mig, om min Kærlighed, fjernt fra dig, nu lyder

som en øm og forgæves Bønfalden; thi da er jeg fortabt. Min Tvivl, min Tvivl, i Dag besejrede du mig. I Dag slap jeg med ét af en hemmelig Grund, min Elskede, dine Hænder. I Dag er jeg uværdig for dig; thi i Dag evner jeg ikke at tro paa dig, fordi du ikke elsker mig . . .

Hvad giver mig Ret til at tvivle paa dig? Min Svagheds Ret, min Trætheds Ret, min Fjernheds Ret. Glid aldrig ud af min Bevidsthed, svigt mig ikke, min Elskede, fordi jeg er langt borte fra dig, fordi jeg ikke sér dig . . . Alting styrter om mig og i mig, hvis du forlader din Faders Hus og vælger Ynglingene paa Platanistas. Ak, jeg er svag, jeg er intet. Jeg beder dig, min Pige, netop nu kan jeg ikke undvære Troen paa dig. Hvor er du langt borte . . . Smiler du i dette Øjeblik til en anden . . .? Jeg elsker dig, jeg elsker dig, hør min Angsts bønfaldende Raab, hør min Kærligheds afmægtige Røst i dette Øjeblik, hvor Tvivlens Ørkenvind hvirvler i min vaklende Bevidsthed, jeg er en sønderknust, naar jeg ikke tror du elsker mig . . .

O, hvis dette frygtelige var sandt! Hvad er det, der sker langt borte fra mig, hjemme, siden denne Angst gaar martrende igennem mig? Styrter Oleandrene i Dyrenes Park sammen over Bænkene ved Euratas' duftende Bredder? Skriger Dyrene og Fuglene hjemløse Skrig, fordi Haven med ét blev dem fremmed? Ak, gaar du der ikke mere? De savner dig, de savner dig, min Elskede. Gaa, og vis dig for Fuglene, giv Duerne Æde, lyt til Sangernes Sang. De elsker dig, de elsker dig. Svigt dem ikke;

thi da véd jeg, at du forlængst har svigtet mig. Elsk dem bestandig, thi ellers véd jeg, at du ikke elsker mig . . .

Forfærdelige Tvivl, du vilde Angst, hvorfor er du kommet til mig? Har jeg ikke lært Kvaler nok? Skal jeg kæmpe selv med det, jeg véd, besejrer mig? Bliv mig tro, min Elskede, bliv stærk og staa ved min Side. Nu flyver Pilenes Tog mod Attika. Nu springer Dødsbudskabet af spændte Buers Strenge. Hør, de synger dit Navn. Hvor er du? Hvor er du? Elsker du mig ikke, min Elskede? Nej nej nej, mine Øjne kan ikke se, min Tanke kan ikke tænke, fordi jeg har den frygtelige øjeblikkelige Tvivlens Følelse af at du ikke elsker mig . . .

Tilgiv mig dette, forskrækkes ikke over mig. Saadan banker stundom mit Hjerte. Jeg er uretfærdig imod dig, jeg véd det, men jeg kan ikke taale Savnet af dig. Jeg er bange og modløs. Jeg véd intet Raad for min Raadløshed. Gid jeg var hjemme og hørte dig sige, at du elsker mig . . .

Hvorfor dette? Jeg véd det ikke. Det er kommen. Gør jeg dig ondt? Om lidt, naar jeg er glad, græder du da, min Elskede? Levvel, med hvem du end vandrer, nej nej, jeg skal tie med min Anklage. Levvel, min eneste, skønne Pige . . .

Jeg véd ikke, hvad der er sket, eller hvad det er, der skal ske. —

XXIII.

Livet i Hulrummene er værre end Døden. Vejret er voldsomt. Udenfor, over os forgaar Verden i Ild og Regn, i Vand og Lyn, Luftens flyvende Moradser, Granaters Sprøjt og Plask lyder dumpt ned til os som Fodtrin af Helheste. Som i Katakomber henlever vi, som levende begravede hengaar vore Dage, som er Nætter, vort Liv som er et Underverdensliv, vor Ungdom, som er kastet i Fortabelsens mørke Fængsler. Denne Isnen i min Ryg, i mine Lemmer, naar jeg forsøger at sove, siger mig, at Landet staar under Syndflodsvande af det frygtelige, taagede Foraar. Hvornaar slipper vi op? Gud, denne Klamhed, denne Ormenes smuldrende Stue af skridende Jord, af fugtvaade, iskolde Planker, af Kulde, Gennemtræk, sivende Vand. Jeg kender disse Labyrinther ud og ind, jeg kan nævne Traversernes Numre i rigtig Orden, i omvendt Orden. Jeg har maalt deres Længde med mine Galehusskridt. Er Lyset død? Er Gud død? Gaar vi, som Fanger i hans Rige, Hades ørkesløse Ærinde, bærende vore

Skygger, vore Genfærd i Ring i et haabløst Dagværk, med tomme og trætte Hænder?

Hvad rager mig Kasseroller og daarlig Mad? Jeg sparker til den Hundeæde, man kalder god Forplejning. Giv Hundene, hvad Hundenes er. Giv Tiggeren de Rester, disse ikke gider æde. Men lad Soldaten, Soldaten sulte, til Ære for det Fædreland, der smed ham i Mudderet. Ha, disse Pralhanse af Foresatte, hvis Communiquéer siger, at vi er i bedste Velgaaende! Kan vi, der oplever Skammen, ikke være Skammen bekendt? Kan vi, der skal bære Fornedrelsens Byrder, ikke tilstaa vor Fornedrelse? Falskhed, Falskhed opfylder Verden. Tonerne ombruser Bedragets knitrende Faner. Hurraraaberne lovpriser Dussiner af Statsmænd, Marchene, Melodierne opstiger til Ære for Forvildelserne, for Vejen til Tilintetgørelse. Alle tillægger de sig Ære. Alle arbejder de for Navnet. Alle falder de for Æren. O, uendelige Skamløshed. O, du nedværdigede Menneskehed, vover du at prædike Brodermordet? Vover du at tillægge dig nogen Ære af uskyldige Tusinders Drab? Skal Mennesker dog ikke hjælpe hverandre, snarere end at ihjelslaa?

Jeg gaar frem og tilbage paa Hulrummets Bund, Stuens Gulv, og mine Tanker former en Bjergkæde af titaniske Protester. Væggene, Graven spotter min Afmagt; men jeg véd, at jeg slynger min Sjæl i Had som Lyn fra min Vredes Himmel, i gale Hymner, i et Epos af Raseri mod Kraniemændene. De har formaaet at forgifte Tiden med Faner og Musik. Vé dig, du blodbestænkte Kaste, hvis du vover at

sænke nogen gøglerisk Glemsel over Legioner af Døde. Tag min Hymnes Hævn, gør Front, hvis du kan, mod min Anklage, og afvent mit unge Hjertes glødende Udfoldelse af Afsky for dig.

Jeg véd det, jeg véd det: Kasserollerne hører mig. De revnede, snavsede Fajancekopper og Blikkogekedler hører mig. Mine Kammeraters skævtraadte, lasede Støvler, hullede Klæder, Papirsposerne med Mad, Brød og Sukker, Gaflerne og Skeerne, der ligger revnede og bulede, fulde af Madresters Snavs og af Jord, dette Auditorium hører mig. Ormene hører mig, Ørentvisterne, Skolopenderne, Stenene, Vandet, Brædderne. Ak, mine udmattede Kammerater, hvem Søvnen har overmandet i disse klamme og trange Kældre, de hører mig ikke. Jeg mærker og forstaar, at Himlen undflyr mig, at min søvnløse Vrede bandlyser mig selv og gør mig fredløs.

Livet, Livet, er dette Livet? Hvor langt er det borte, det lyse, fredelige, gode Liv, fuldt af Farver og Hvile, fuldt af Musik og Venlighed, fuldt af Mildhed og Humør. Er denne Grav mit Hjem? Liv, er du intet Liv, vender du aldrig mere tilbage? Hvor er dine blaa Vande, dine unge, duftende Skove? Hvor er dine Lærker og dine Blomster? Hvor er dine ømme, yndige Hænder? Hvor er dit Lys og din Himmel? Se, i disse Grave har du kastet os. Se, i denne Fornedrelse har du stedet os. Vil du snart hjælpe os op til din Renhed og Flid, til din Nytte og Glæde? Skal vi blive her længe endnu og miste Troen paa dig? Og kun tro paa Døden? Den, der flyver over vort Hoved med morderisk Kraft og

tøjlesløs Lyst? Den, der lyder plaskende i Jorden paa Hulrummets Tag. Dump! Og tier, for derpaa at gentage: Dump! Dump!

Thi dette Liv i Hulrummet er værre end Døden. Den martrende, bælgravende mørke Nat sænker sig som en Krone af Jern om vort Hoved, knugende vort Sind, vor Forstand. Indespærret, indespærret. Fængsler i middelalderlige Skikkelser nede under Jorden . . .

Tag denne Kalk fra os. Frels os af Mørket, af Undergangen. Giv os vor Ungdom, det dyrebareste vi ejer, tilbage. Vi forgaar . . .

Dump! Dump! . . . Fjernt, et Plask . . . Et Brag i vor Nærhed . . . Sprængtes et Hulrum? Hvormange uanende, lykkeligt Sovende?

Dump . . .

XXIV.

Jeg blev udtaget til Markør ved den sidste, store Skarpskydning i vor Skoletid. Kompagniet tager Stilling i en Skyttegrav, hvis overdækkede Brystværn skal skærme Mandskabet for Stumper af eksploderende Shrapnels, for Nedslag, for Lysblændinger. Jeg er glad over mit interessante Hverv. Vi skal ligge to Mand i hver Dækning, og dels angive Antallet af Træffere i Papfigurerne, — dels rejse disse, Ryttere, knælende, liggende og staaende fjendtlige Skyttekæder op, naar de skal gøre Springene frem. Papfigurerne, der springer 30—50 Meter ad Gangen, foranlediger en voldsom Heftighed i Ilden, efterhaanden som de nærmer sig Brystværnet med den levende defensive Skyttekæde. Jeg gaar og sér paa disse sortmalede, af talløse Projektiler gennemhullede Papfigurer, Skiverne, og hører mine Kammerater ironisere over Rytterens „Hest“ og Skyttens „Hue“, over Apparatets Primitivitet og forfaldne Tilstand. Befalingsmændene omfatter disse Skytteskiver med en Ligegyldighed, der er foruroligende. De smider med dem. Omsider gaar Kompagniet i Stilling, den offen-

sive „Styrke“ er bragt i Skjul og paa Plads. Klar til Skydning!

Jeg sidder i den lille cementerede Overdækning i ca. 200 Meters Afstand fra de ildgivende Geværer. Jeg har, for første Gang i lange Tider, faaet Raad til at tage en eftertrykkelig Pakke Mad med hjemmefra til de lange og trættende Øvelser. 7, som ligeledes sidder og spiser, venter anspændt paa de Tusinder af skarpe Skud, som om faa Øjeblikke skal ramle om Ørene paa os.

— Nu er Skolen snart færdig, 7, — siger jeg.

— Ja, det er den, 5 — svarer 7.

— Saa skal I overgaa til Bataillonerne her i Jylland. —

— Ja, og I skal vel til København? Hvor skal I ligge? —

— I Klampenborg, tænker jeg. —

— 29 Bataillon skal nok til Grænsen, siger de . . . —

— Saah. —

— Ja. —

— Synes du ikke, at du og 6 og jeg er kommet godt ud af det sammen? —

— Jo, 5. Nu maa du ha' det saa pænt, naar vi skilles. —

Vi vil snakke lidt mere, men pludselig bryder det løs . . .

Jeg skal aldrig glemme denne besynderlige Piben og Fløjten, der med ét fyldte Luften. Naar et Projektil kommer tæt i ens Nærhed, lyder dets Flugt, især naar det forfejler sit Maal, som den lifligste

Fløjtetone. En Forbi'er som et kort Pift. Et for højt Skud som en Fugl, der kun har een Tone paa sit Instrument. Et for lavt Skud som et lavmælt Stød i Jorden, et uhørligt Støn, hvor Nedslaget er. De vagabondérende Projektiler, Fejlskuddene, rummer en næsten større Fare for Soldaterne, end Træfferne. Træfferne gaar nemlig lige igennem. Hvis det er en Arm, de møder, bibringer de kun Soldaten et lille Saar. Hvis den rammer de ædlere Dele, dør han paa Stedet. Træfferen fløjter ikke. I hvert Fald er dens Flugt, præcis og brat som den er, uhørlig. Ingen hører den. Ingen véd, naar den kommer. Men den naar sit Maal med et kort Smæld, der bringer en til at gyse . . .

Jeg lænede mig, trods 7's Advarsler, ganske lidt ud af Hulrummet og iagttog Papfigurerne. De stod ubevægelige, og det saa ud som om alle Skuddene var Forbiere, men da vi lidt efter, paa Opfordring af Markørflagene, løb ud for at undersøge Skiverne, talte vi op imod 20 Træffere paa 40 Figurer . . . Der var i første Holdskydning afgivet ca. 500 Skud . . .

Vi kravler atter i Dækning. Flagene falder. Og Ilden genoptages . . .

Jeg lukker Øjnene og hører Projektilerne fløjte. Lyden ængster mig, besnærer mig, beruser mig. Saa nær den flyvende, frygtelige Død. Déroppe i Luften gaar Drab efter Drab som et Tog af Fugle, en Skæbne styrer og behersker. Denne uforglemmelige Sang af vandrende Spidsjern, Projektilets Sang, fremmaner Billeder af Marne og Aisne for mine Øjne. Det er den samme uskyldige, lidt ele-

giske, men henrivende Dødsmelodi, der fyldte Luften over arme Tyskeres, Englænderes og Franskmænds Hoveder. Jeg kender nu dens Tema og dens faa Variationer. Ja, Elegi, det er Ordet. Rædslens, Vanviddets Elegi, og dets sagte Dans i Luften. Jeg aabner mine Øjne. Skuddene stilner af. Endnu fløjter et enkelt Projektil gennem Luften. Huiuii. Huiu. Iiii. Saa falder der Ro over Luften, den glødende Luft ... Hvor mange Døde? ... Hvor mange Saarede? ... Skal vi fremad? ... Er jeg selv ramt? ... Nej, ieg drømmer. Kom 7, vi maa ud og se til Papmændene. —

Tusinder af Skud løsnes. Dagen gaar. Luften mellem Granerne genlyder af Maskingeværernes Smælden. Markørerne skal have deres Skydninger, og i to Hold tager vi Stilling under Taget bag det overdækkede Brystværn. Jeg lærer, for første Gang, den vedholdende Ild at kende. Jeg føler med min Haand paa mit varme, virkeligt varme Geværløb. Jeg fyrer, forvirret, uvant med denne Hastighed, hvormed vi afgiver vor Ild. Jeg skyder sikkert ene Forbiere. Men jeg skyder. Gud hjælpe mig, hvor vi brænder, mit Gevær og jeg. Min Laas knalder i mit Øre, Hylstrene flyver mig i Ansigtet. Jeg knuger om Kolbe og Løb. Virkelighed, Virkelighed. Her er den. Her, i al sin Frygtelighed, Fristelse, Forføreriskhed, Herlighed. —

Jeg brænder en vedholdende, planløst, og dybt urolig Ild af ...

Men Papmænd falder ikke. —

XXV.

Hvad gjorde jeg, min Pige? Tvivlede jeg paa dig? Spurgte jeg dig? Blev jeg svag? Tag mine Hænder paany, min Elskede. Tilgiv den, der er svag og bange. Hvor dybt har jeg nu gjort dig ondt?

Nej, jeg véd intet at fortælle. Min Lyst til at berette om alt, hvad der er hændt mig i den sidste Tid, har fortabt sig i planløs Anger, i ny Tvivl, i Ensomhed. Ak, min Elskede, om du kendte mig. Du saá, jeg anklagede dig, du saá jeg var ond imod dig. Se, min Haabløshed kommer til dig, lægger sig ved dine Knæ og bønfalder dig træt og ensom om dette: Blot du vil elske mig ...

Jeg er svag. Jeg kan ikke meddele dig mere. Jeg er ulykkelig over, at jeg har anklaget dig. Jeg er ulykkelig over, at jeg tvivler paa dig ...

Jeg er fjernt fra dig. Jeg ser dig ikke. Hvem har du valgt af din Broders Venner paa Platanistas?

Nej nej nej ... tilgiv mig ...

Jeg elsker dig, min Elskede ...

Disse Ord skrev jeg en Nat udenfor det tavse Platæa, hen imod Morgenen, medens vi belejrede Byen. Jeg hører Fuglene udenfor det vaade Sejldug. Indgangen til Teltet er fuld af Vand. Det har regnet hele Natten. Jeg lægger Fjeren og mine forkrøllede Pergamenter, gaar udenfor. Det er ved at lysne. Regndraaberne spejler Dagningen. Det fattige Græs er stærkt grønt. Ovre ved Archidamos' Telt kommer Vagten tilsyne. Han gaar forbi Teltaabningen, ser ind, fortsætter, og runder Teltet.

Du graa, stille kommende Morgen, er dine Regndraaber alle de Taarer, *hun* har grædt? Hvad er *min* Graad da imod disse Taarer?

Aldrig, aldrig, hører du, min Elskede, maa du svigte mig . . .

XXVI.

Lige for. Pigtraadshegnet. I Taagen, som slæber sig imellem Pælene, skimter jeg ligesom et Spindelvæv af forvirret anbragte, usymmetriske Snore. Jeg kender ikke det fremmede Pigtraadshegn. Men dér er det. Er det ligesaa glubsk, graadigt, som vort eget? Faar man den samme Fornemmelse af at sidde fast i en Fælde, hvis Vægge ligesom sætter Tænder i en? Rævesaks? Rottefælle? Udfoldende en vampyrisk Vilje klamrer det sig som en Skovedderkop om ens Krop og Lemmer. Det river, bider. Det spidder én. Naar man arbejder i det, forgæves, for at komme fri af dets Uhyrearme, er det bygget saa viseligt, at det krænges og ligesom løfter én op, op foran Miltrailleuserne, der slynger en smældende Projektil-Latter dødeligt imod den fangne. Fremad. Fremad. Gaa paa. Det gælder Pigtraadshegnet. Pigtraadshegnet. Den frygtelige Pigtraad. Jeg løber aandeløst, vildt, imod Fælden. Jeg synes allerede Edderkoppen spænder Ben for mig ... Jeg hopper op, ned igen, springer fremad. Aah, jeg stønner. En af Kammeraterne falder. Hej.

Aah, nej. Jeg ler, standser, men løber igen. Satan, nu skal det være. Jeg staar stille foran den grusomme Afspærring. Rundt om mig fløjter noget i Luften ... Dér ... Huiii ... Jeg smider mig ned, skubber Geværet foran mig, plant langs Jorden, ind mellem Pælene. Jeg vil rejse mig lidt ... dér ... huiii ... Jeg klasker ned, ligger lidt, lytter. Mine Kammerater har faaet Saksene frem ...

Jeg ogsaa min. Jeg griber som i Krampe om dens brede, kraftige Træskafter. Se, den aabner Kæberne. Jeg sætter den i Traaden, lader den gabe over en Knude paa Pælen, og, som styrket af Angst og Feber, klipper jeg til. — Saksen æder glat Knuden over. Jeg krænger tre Traade til Side. Jeg vil løfte Armen for helt at ... dér ... huiii ... jeg dukker mig, javel, en Forbier ... for helt at tilvejebringe en Indgang. Jeg skubber mig, med Kinden mod Græsset og Jorden, fremad, fremad, med Hanefjed, langsomt. Satan, Traaden bagved tager i mit Torryster ... Jeg gaar lidt tilbage, lemper, drejer, ryster det af mig, saadan, men det er der igen ... det lever endnu ... dets Nerver famler efter mig ... Med al min Omhu, min tankefulde Vilje, Gud maa vide, hvorfra jeg faar denne Ro midt i min Angst, denne Kulde midt i min Feber, næsten graver jeg mig fladt frem over Jorden, for ikke, med noget Punkt af mig selv, at danne Maal for fjendtlig Ild. Jeg lytter, jeg tør ikke løfte Hovedet for at se efter Skyttekæden. Jeg har 41 paa min højre Haand; men jeg husker ikke hvem paa venstre. Jeg har aldrig brudt mig om 41. Han var en slem Spyt-

slikker paa Skolen. Vi havde aldrig ondt af ham, naar han, takket være sin kejtede Frækhed, fik sig en Vals. Nu, 41, er du stedet overfor en Opgave, som sikkert appellerer baade til din Dristighed, din Aandsnærværelse, din Frækhed, din Fornuft, din Smule Personlighed, Kammerat. 41, dit Skrog, hvor er du? Sidder du fast? Svar dog, Mand, lad os følges ad. Hvor er de andre? Jeg hører Saksene . . . akkompagneret af den velkendte Fløjten . . . huiii . . . Jo, det er 41's Saks, jeg hører. Jeg ligger stille. Jeg maa være for langt fremme. Jeg maa . . . ratch . . . dér gik et Skud i Traaden . . . Jeg dukker mig ned, ned. Jeg bliver ét med Jorden. 41, 41, pas paa, duk dig. De er nærgaaende. Pas paa, pas paa.

Jeg vender mig forsigtigt en Smule omkring. Jeg ser op i Luften. Det er lys Dag, Formiddag. Ved Gud, dér gaar Granaterne. Jeg kan *se* dem. *Se* dem. De tegner en Streg i Luften, et flyvende Punkt. Se, se, der gaar én, langsomt, saa langsomt, at jeg kan følge den med Øjnene, se dens Konturer, dens buede Kileform. Den vil ikke falde langt borte. Jeg lukker Øjnene, vender mig atter, lægger Øret til Jorden. En Rysten, Resonansen af et Brag lyder til mig gennem . . . huiii . . . huiii . . . iii . . .

41. Dér er han. Hvad er der, 41? Han *staar* op. 41, er du gal? Duk dig, ned med dig. Jeg ser han kæmper for at komme fri . . . Jernedderkoppen har *løftet* ham op . . . Pigtraaden omklamrer ham. Hegnet har faaet Tag i ham. Han har sluppet sit

Gevær, arbejder med de bare Hænder i Pigtraaden. Jeg kan ikke holde ud at se det. Jeg vil vende mig væk, men . . . huiii . . . huiii . . . Guds Død, 41, ned med dig, ned med dig, ellers er du fortabt. De har set dig. Hør, hør . . . huiii . . . huiii . . . iii . . . iii . . . Jeg syntes, det fløjter om Ørene paa mig, mere end paa 41 . . . Jeg vil fremad, jeg vil ikke være Vidne til dette Spidderi. Dette Insektsamleri! Projektilerne piber nu om 41. Er han allerede ramt? Han kommer op. Hegnet, det ubarmhjertige, almægtige, iskolde Uhyre *løfter* ham . . . Jeg ser hvor det krænger sig og hæver ham op . . . Han har ikke Benene paa Jorden . . . Hans Hænder bløder . . . Hans Kappe laser allerede paa Tornysteren . . . Hans Ansigt fortrækker sig i den fortvivlede Kamp mod denne klamrende, umenneskelige Overmagt, der er som et Mareridt . . . Han slider og slider, men sidder fastere og fastere. Hans Hue glider tilbage i Nakken. Jeg ser hans skaldede Forhoved, hans alt for tidlige Skaldethed, som vi saa ofte morede os over . . . Den omklamrer ham, slynger sig som en slimet Ild omkring ham, og bringer ham til en synlig, hjerteskærende Fortvivlelse og Hjælpeløshed. Men han kan ikke komme fri af den frygtelige Fælde. Han river og flaar, arbejder, rusker og stønner. Det holder ham fast. Det er som Slanger, Slanger. Det slipper ham ikke. Uhyret viser Alverden, den morderiske Alverden sit Bytte. Uhyret hæver ham højt til Beskuelse, før han dør. Det er selve Dødens Arme, der om-

armer den Dødsdømte. Da kommer Kuglen hvinende, hvinende, huiii . . . Den vagabondérende Død møder ham. Nu. Nu. Den gaar lige paa. Jeg lytter. Et Smæld. Paa. Paa. Uhyret løfter sejrrigt den Døde. Højt. Højt. Højt.

XXVII.

Skolen er forbi. Kun faa Dage endnu forbliver vi i den lille By, hvor vi lagde alle vore Kræfter. Der er kommet en mærkelig Ro over mig. Jeg føler, at jeg hviler for første Gang i lange Tider. Jeg giver mig god Tid til alt, hvad jeg foretager mig. Jeg aander Luften dybt ind og føler mig som befriet for en Stund af tunge Lænker. Det er sen Eftermiddag i Kvarteret. Korporalen, som skal paa Vagt, har været hos mig for at sige Farvel til mig, fortæller 6, men jeg var ikke hjemme . . . Han skulde hilse . . .

Hvorhen skal vi nu? Det hedder i Dagsbefalingen, at vi afgaar til Liniebataillonerne. Hvor er disse? Hvor er mit næste Hjem? Hvem bliver mine nye Venner? Jeg staar og tænker paa dette, medens jeg bringer min Oppakning paa Plads i Stuen efter den sidste Lørdagsparade. Jeg spænder Livremstaskerne af Livremmen, henter mine hvide Handsker frem fra Forstuen, hvor de er hængt til Tørring, trækker dem paa, medens jeg tænker og tænker . . . Jeg skal med 6 og 7 hen i deres Pensionat

og spise. Et Festmaaltid, Afskedsmaaltid. Vejret er saa sødt og varmt, gyldent af Foraar og Maj. Vi er sunde og solbrændte, med Teint som Rødhuder, glade og forventningsfulde . . . Mit Ansigt heder af Varme og Vask, mine Hænder gløder, og alle mine Knapper paa min Udgangstrøje spiller af Lys og Blankhed . . . skinner, skinner, se, de kaster Straaler, og spejler, Glans, Glans . . . Se, hvide Handsker, funklende Støvler . . . Det er som om 6 og 7's Øjne, som ellers er gode og kammeratlige nok, siger, at saa fin af Blankhed og Holdning bliver en Jyde aldrig . . . ikke en Dreng fra Landet, siger 7 . . . Saa gaar vi . . .

Alle Soldaterne i Pensionatet stirrer overraskede paa 5, som for første Gang viser sig ved deres Middagsbord. De véd alle, at han har været meget fattig, og ofte har manglet Mad; men nu er 5 øjensynlig kommet ovenpaa . . . De kalder ham allesammen ved hans Nummer. Goddag, 5. Dér er 5. Go'daw, 5. Dér er 5. Sid ned, 5. Alle de fine, blankpudsede Soldater sætter sig til Bords. Kærnemælksuppe og Frikadeller. Jeg er sulten, sulten. Efterhaanden, som jeg tilfredsstiller min Appetit, føler jeg en voldsom Varmebølge drage igennem mig. Jeg forstaar, at det er Tegn paa Styrke, Kraft, Kraft. Ja, jeg er saa stærk og trænet nu, som jeg aldrig har været. Hvis her blev Slagsmaal i Stuen om ét eller andet, kunde vi slaa hverandre fordærvet. Jeg er rank, mine Bevægelser er knappe og præcise, mit Haandtryk, naar jeg siger Farvel til mine Kammerater, er ligesom stille voldsomt. En egen passiv,

ekstatisk Styrke besjæler mig. Jeg kunde eksplodere nu i en eller anden Kraftudfoldelse. Jeg kunde knuse en Mand med min knyttede Haand . . .

Efter Middagen gaar jeg alene gennem Sct. Ibsgade, drejer op forbi Raadhuset, over Domkirkepladsen og kommer ud paa det lokale „Strøg", Sct. Mathiasgade. Lørdag Aften i den lille Provinsby er henrivende travl, malerisk og mangfoldig. Koner med Kurve paa Armen, snakkende, snakkende, gaar optaget forbi en. De har nogle mærkværdige smaa stikkende Øjne. Deres Kjoler er ikke smukke, de er klodsede, ukvindelige. Deres Miner er ikke venlige, naar de endelig værdiger Soldaten et Blik. Soldater er jo noget Ros. Allermest i denne lidenskabelige Garnisonsby. Selv bærer jeg i denne Aften med Stolthed mit Pøbelnavn. Disse Kællinger er naturligvis saa hellige, at de anser den menige Soldat for at være alle Synders forkrænkelige Sæde. Nej, de elsker os ikke. Men jeg holder af dem, fordi jeg nu skal forlade dem . . .

Sct. Mathiasgades Ungdom bevæger sig frem og og tilbage som paa en Promenade. Viborgs Ungdom, en besynderlig Sammensætning af det lokale Bourgeoisi'es nydeligt støbte Døtre og den Skare ærkeplebejiske Mandslinge, der med Hatten i Panden og Hænderne i Forlommerne sender de unge Pige vredt bejleriske Blikke. Disse unge Piger, som jeg kender og ikke kender, har nogle overordentlig yndefulde Bevægelser. Deres Halses fine, men allerede stærke Linie, drejer umærkeligt, kokette, nyfigne, men bedaarende. De klæder sig stilfærdigt og en-

kelt. Jeg har i Grunden slet ikke lagt Mærke til dem før nu. Deres Ankler, som iøvrigt er det, man artistisk talt, beundrer mest ved en Kvindes fænomenalt formede Skikkelse, er saa spinkle som Haserne hos unge Hjorte, skaaret som med nogle faa Snit ud af Naturen. De virker velopdragne, jeg elsker deres kammeratlige Stikken-Hovederne-sammen. De smykker Gaden, de gør Millieuets Brogethed fint og sødt, de gør Viborg Ære. Men deres Kavalérer, disse burleske Undermaalere af Konfirmander og veludviklede Læredrenge, med det traditionelt-virtuose Skallesmækkerudtryk i Ansigtet, gør derimod Gaden proletarisk og styg, men de forøger dens snævre, pittoreske Apparition. Kirkegængere, Ølkuske, Vognmænd, Landpostbude, Jernbanefolk, men frem for alt, Soldater, Soldater. Befalingsmandselever, Korporaler, Kornetter, Sergenter, Løjtnanter. Slagteren staar i sin Dør. Tyk og lykkelig. Folk farer ud og ind i Butikkerne. Aftenen er mild og fuld af en tung, ligesom lødig Sol, der giver Forsoning og Varme. Ak, denne lille By med Hjultorvet og Biografteatret, med Gravene og Jernbanevej, med de lave Huse og sirligt pudsede Ruder. Jeg savner ingen Subway, ingen Automobiler, ingen Elevatorer, Tunneller, rasende Trafik, Kæmpehuse. Jeg glemmer, at jeg er Continentalist, at jeg er Fremtidsmenneske. Se, jeg stagnerer i denne Stund i Solskin paa gamle Huse, i smaa Gaders Idyl, i Morlillemillieuet, i Provinstanker. Hvor er her yndigt! Stille, kun Hovslag af en Hest, Klimpren af Butiksklokker, kun en svag Ramlen af en Vogn, der kører om et Hjørne.

Sagte Fodtrin, unge Fodtrin. O, henrivende Foraar i mit fremmede Hjem, snart skal jeg rejse fra din Hjemlighed, din Idyl, ud i ny Hjemløshed.

For første Gang i lang Tid kan jeg hvile, kan jeg glæde mig stille. Jeg gaar hjem til mit Kvartér. Det er som om jeg ikke mere har noget at gøre i min lille, kære, fattige Stue . . .

Kammeraterne fester, fordi Skolen er forbi. I „Hovedkvartéret", Nr. 30 i Gaden, samles vi om Aftenen. Jeg hører allerede, da jeg nærmer mig det blegrøde Hus med de sorte Vinduesrammer, Lyden af Harmonikaer, Mandoliner og Mundharper. Igen, igen den samme:

Ingeborg, Betjenten ser dig,
hvordan du tér dig —
nu er den gal.

Stuen larmer af Mandfolk og Musik. Frihed, Frihed. Glæden er brutal, men den er ægte. Det stormende Gilde varer til ud paa Natten. Det er første Gang i Skoletiden, at der ikke bliver visiteret. Sangen og Larmen fylder den lille Gade med Københavnerslang, Københavnerliv, Københavnerrefrain. Jeg selv synger med paa snart vilde og taagede Omkvæd. —

Der er i Løbet af Dagen gaaet Rygter om, at Danmark skulde have modtaget et Ultimatum . . . Vi tillægger det ingen reel Betydning. Er det en Uvejrssky, trækker den vel, som alle andre, over?

Da jeg gaar hjem fra Fest i den kalkede Stue, hvor Glassene vederfaredes Retfærdighed og knustes i Bordene, Egebordene, som vidste at taale Spektaklet, møder jeg i den sparsomt belyste, nattestille Gade én af de københavnske Korporaler, der forpustet og med et forskrækket Udtryk i Ansigtet standser mig og siger:

— 5, 5, det er frygteligt, det er Alvor. —

— Hvilket, Hr. Korporal? —

— Krigen er erklæret . . . —

— Hvilken Krig? —

— Danmark, Menneske, Danmark er i Krig — —.

Jeg troede, det var Korporalen og ikke mig selv, der var beruset . . .

— Er det sandt? — spørger jeg og rynker Bryn . . .

— Ja — ja —

— Det er umuligt. —

— Ved Gud i Himlen! —

Korporalens Stemme er angst og aandeløst tung.

— Hvorfor er det umuligt? — spørger han overbevist. — Telegrammerne fra i Aften bekræfter det. Regeringen har taget Afstand fra et Forlangende i det os tilstillede Ultimatum . . . —

— De siger, at Krigen er erklæret? —

— Den bliver erklæret i Nat. —

— Er der udstedt Mobiliseringsordre? —

— Ja. —

Jeg tror, jeg drømmer. Jeg kan ligesom ikke

genkende Gaden. Stjernerne styrter, synes jeg, ned fra Himlen . . .

Jeg løber ind og vækker 6 og 7.

Den Nat sov vi ikke. Hvad bringer Dagen i Morgen?

ANDEN DEL

I

Perronerne paa Viborg Jernbanestation myldrer af Soldater. Soldater i Marchkolonne. Soldater i Rodekolonne. Soldater i Grupper. Sygebærere. Ordonnanser. Officerer og Underofficerer. Adjutanterne ved Bataillonerne løber frem og tilbage mellem Kolonnerne, snor sig langs Perronernes Kant for at bringe Kompagnicheferne eller de kommandohavende Løjtnanter Regimentets Ordrer. Tre Ekstratog holder oprangérede paa Stationens yderste Spor, klar til at afgaa østpaa efter Langaa. Jeg lægger Mærke til, at Vognene bestaar af gammelt Materiel, Modeller fra Jernbanernes første Aar, trange, trange Kupéer. Jeg gruer for denne Troppetransport i disse Rumlekasser. Det kan blive en streng Tur, dersom vi, belæssede med fuld Oppakning undtagen Ammunition, skal sidde sammenbukkede uafbrudt til Fredericia.

Jeg gør Styrkerne paa Stationen op til 3000 Mand. Vi, vort Kompagni, Københavnerne, der skal afgaa direkte til Kastellet, staar allesammen med et fælles Udtryk af Liv og Spænding i Ansigterne. Kamme-

raterne, som nu med ét Slag er blevet levende interesseret i deres militære Liv, diskuterer, snakker, spørger hinanden, utaalmodige, men glade. Vi, hvem den lille By tidligere ikke havde værdiget et Smil, er pludselig blevet Genstand for Beboernes Beundring og Hengivenhed, ja Ærefrygt. Udenfor Banegaarden er Tusinder af Mennesker forsamlede for at hilse de indkaldte Tropper, de gamle Aargange, der skal afgaa til Grænsen og de færdigt uddannede, glimrende Rekrutter, storartede, opofrende, purunge Københavnere, der skal afgaa til Fronten. — Alle de gamle Spidsborgere med deres Fruer og Koner, alle Byens Autoriteter, alle Købmænd og Handlende, alle disse Mennesker, opdager vi med ét Slag eksisterer. De skrøbelige, gamle Herrer, hvis Hjerter stormer af Jubel over Danmark i sande ungdommelige Eksplosioner, tager med deres Lungers fulde Kraft Del i Hurraraabene for Soldaterne. Vi er ikke Pariaer længere, vi er Sønner af et Folk, dem paa hvis Skuldre Landets Skæbne hviler. Vi er tilbedte, tiljublede. Vi, som før var en ydmygende Plage for den lille By.

Jeg ser, at mine Kammerater spejder efter Smilene hos hine unge Piger, der saa ofte hemmeligt rakte de fattige Københavnere Blomsterne af deres Øjne, deres uforglemmelige unge Øjne, som, til Trods for deres barnlige seksten-sytten Aar, skælvede af Kvindelighed og Kvindeligheds Længsel. Flere af mine Nærmeste i Geleddet har erobret nogle virkelige Blomster, som blev tilkastet de bortdragende Soldater over Stakittet. Hvem gav os disse hemmelige

Kys? Hvem græd disse Taarer? 27, har du knust et Hjerte i denne By? 33, har du, som jeg véd er en rask og flot Københavner, bragt en lille Sjæl til at længes forgæves? 28, 30, 31, frem med Sproget, hvad har I gjort ved disse Piger? Ak, har I begaaet den Fejl, at I har elsket dem . . .? I har sværmet med dem, vandret med dem paa den idylliske Borgvold. Hvad mere har I gjort? Vel ikke andet, end hvad I med god Samvittighed kan rejse fra?

Rangérmaskinerne farer ind og ud mellem Perronerne. „Pas paa.“ „Træd tilbage,“ raaber Stemmer. Under Halvtagene genlyder Kommandoraab, Raslen af Geværkobler, der sættes i Jorden, langsomt slæbende Fodtrin. Feber. Feber behersker alle. Øjnene skinner. Menneskets Blik er blevet vildt og stærkt. Spontane Bølger af Hurraraab vælter imod os, Byger af Blomster. Blot vi nu maatte entre Kupéerne, og komme afsted. Jeg ser alle de hvide Kjoler langs Stakittet. Du, 22, dér er Karen, dér er Else. Dér er Sergentens Kone, Korporalens Kæreste. 14, der er 16's Pige, hende med Kurven, hende med den røde Sløjfe paa Brystet. Hun spejlede Æg til sin Fragtmand. (16 var Fragtmand paa Fur.) Flyt dig lidt, lad mig sé. Har I Cigaretter? Giv mig en Cigaret, 22. Vi maa ikke ryge. Vent til vi kommer i Toget. Er det virkelig 16's Pige? Hun er sgu sød. Haha, 5, det er noget for dig. Sé engang. Jeg sér. Pigebarnet har Kinder som Gravensténere, hun er lille og tæt, holdt i Rødt og Sort, struttende af Kraft, Kilder, Sundhed og Appetit til Mandfolk og Elskov. Hendes Former er ligesom energiske, stærkt røde Kuber,

der bygger sig over hendes Indres syngende Systémer af Blodkar. Go Pige, 5? Storartet svarer jeg, malerisk. Er det 16's Pige? Hun er jo henrivende...

O, mærkelige Følelse af denne By, der pludselig har erklæret os sin Kærlighed. Pladsen foran Banegaarden er som et Torv af Mennesker. Soldaterne, Tropperne. De Indkaldte, de Indkaldte. Sé, det er Krigerne, Krigerne. Og nu, nu myldrer vi op i de tomme Togstammer, vældende Portørere, Befalingsmænd, Chokoladesælgere, som er det eneste civile Publikum, der har faaet Adgang til Perronerne. Indstigningen sker under Udfoldelsen af en feberagtig Ro, der gør, at vi hurtigt finder vore Pladser. Af med Huer, Tornystre, snærende Remme, Kapper, Gud maa vide, hvordan der bliver Plads til alt dette. Vi er otte Mand i hver Kupé, med fuld Oppakning. Nu kan vi rigtig se den jublende, sukkende, længselsfulde By, der nu mister sin Ungdom, sine Elskere.

Livet i Kupéerne tager Fart. Vittighederne bryder løs som Lyn, efterfulgt af Latterens Torden. Dette er Liv. Dette er Fest. Dette er Spænding. Noget for Ungdom. Vi ler og raaber, brister i Sang, hver Vogn er et Kor, hver Kupé et Orkester af Mundharmonikaer, Musik. O, Ungdom, er dette nu din Lod? Denne begyndende Hvirvel? Er dette Skuespil din Opgave? Er dette en Gerning? Nej, nej, jeg vil ikke reflektere. Dette er pragtfuldt, interessant, berusende, enestaaende, underholdende, spændende, festligt. Spil op, I Basuner, forkynd blot Festen. Hvirvelen. Berusel-sen. Sanseløsheden. Farverne. Tempoet. Skuespillet. Uhørte Skuespil. Scener. Scener. Skab historisk-dra-

matiske Komplikationer, Øjeblikke, Konflikter. Ild og Brag. Heltemod. Kamp. Skrig Livet, det sande Liv, *Krigen* ind i Tvivlerens Øre. Lad Orgien tage Pippet fra den Tankefulde. Storm nu, I Tusinder, I Hundredtusinder, I Millioner imod Sejrens eller Tilintetgørelsens Bjerge og Kløfter. Vælg! Vælg! Enten eller. Og da raaber den svage i de svages Kor: Ja, ja, ja. Jacta est alea.

Hvorfor skal jeg kæmpe? Hvor drager jeg hen? Hvorfor fører man min Ungdom ind i en Hvirvel, hvor et Projektil en Dag kommer flyvende? Hvorfor, hvorfor, hvorfor? Stille. Drag dit Sværd. Du unge Mand, føl dine unge Armes Styrke og grib, vild af Kærlighed til denne Krig, dit Vaaben. Du unge Slægt, din Viljes gyldne Harnisk, Overleveringens Brynje og Traditionens funklende Hjelm venter dig, vil smykke dig. Tag dit Panser paa. Tænk ikke. Tvivl ikke. Men slaa! Knus! Dræb! Alt, hvad der staar din Fremfærd i Vejen, ned med det!

Men jeg finder ingen Ro. Hvorfor gaar jeg nu i Krig? Hvorfor omspændes Verden af Net af tapre, opofrende Mænd, der gaar mod hinanden, mod Døden? Hvorfor griber Krigslysten Landene som aldrig før? Er det fordi de gaar i Krig, for at udrydde Krig? Er dette den sidste Krig, som kommer? Ja, ja, ja, Alverden gaar i Dag op i Flammer. Mer mægtigt buldrede aldrig Krigenes Baal. Hvorfor? Fordi det er den sidste Krig. Tro det, tro det. Stol paa det. Riv dit Sværd af Skeden og lad det lyne nu. Styrt dig, du unge Slægt, ind i Historiens største Opgør. Stol paa, at denne Krig dræber Krigen, den militaristiske

Krig. Slip aldrig det Haab, den Tanke, thi ellers er du en Vanvittig blandt Vanvittige. Ja. Jeg gaar i Krig. Jeg *har* valgt. Jeg løfter dig, mit skinnende Vaaben, højt over mit Hoved. Sé det, sé det! Tilbed det, knæl for det hellige Klenodie, der bærer Frigørelsen i sit grusomme Indre. Det skal dræbe Krigen ved Krig. Det skal fordrive et grusomt Onde ved Hjælp af Grusomhed. Den militaristiske Krig.

O, lad os komme afsted. Gør ikke den søde Pine frygtelig lang. Kør, I Toge, gennem Byer, over Broer, lad Landet se dets Sønner, som gaar i Krig for at løfte Lænkerne af det, for at bringe det den endelige Fred, Frihedens Helhed. Fløjt, du store Lokomotiv, bring os til Valpladserne, til Kampen og Drømmen, til Visionernes Virkelighed. Bring os til vort Offersted, giv os Heltedøden. Ak, du lille By, saa siger jeg dig da Farvel, Farvel. Du lille skønne By, ved Søndersø og Nørresø. Tro mig, dine Mennesker er ikke mere stygge, fremmede, kolde og fjendtlige. Sè, de er jo hjertelige og gode allesammen. Se, de jubler imod os, de elsker os. Skulde vi da vredes over dem? Fordi de ikke vide, hvad de gøre . . .?

Farvel, I smaa Gader, hvor vort Fodslag i kolde, tidlige Vintermorgner klang os selv haardt i Møde, og hvor det, i milde Morgner i Maj, tonede naivt festligt og foraarsagtigt, som Udtryk for vor Foraarsfølelse. Ak, I gamle Gader, med smaa, graa Mennesker, med Hvisken og Tisken, og Sladder og Skadefryd, med maleriske Gavle og Stræder og idylliske Vinduer. Jeg gik saa ofte i disse Gader, alene, alene. Hér lagde jeg et Stykke af min Ungdom, et bittert,

ensomt, strengt og ubarmhjertigt Afsnit. Véd jeg, hvad jeg gaar ind til? Vil jeg, du lille, skønne, gæstfri By, snart længes tilbage til din Mildhed og Barmhjertighed . . .?

Sct. Ibsgade, jeg hilser din toppede Stenbro. Farvel, Farvel du solrige Stræde, hvor jeg gik og plukkede Blomster ved Stranden, og laa og dasede mellem Baadene. Farvel, du lave, frønnede Hus med min hvide Stue, Kalken paa Væggene, Murstenene paa Gulvene. Farvel mit Hjem, mit Hjem, mit elskede Hjem . . . Hvorfor maa jeg forlade dig! Ak, jeg ved det jo. Tak for hvad du var for mig. Tak fordi du værnede mig, varm og lun, naar Vinteraftnerne knagede af Kuldens Smerter. Tak for din Gæstfrihed, din Finhed, din Stilhed, naar jeg var alene. Jeg skal aldrig glemme dig. Dit Gulv, din Seng, din Dør, din Tærskel, dit ru, rene Bord, din Nøgenhed . . . Nej, du var jo rig og gavmild. Saadan skal du være i mit Minde. Farvel, alt det som skete. Farvel, alle Taarer, som blev grædt, hver Latter som klang. Min kære, kære Stue . . . Sct. Ibsgade, hvor er du nu? Gemmer du dig mellem Husene, bag Banegaardens Tag? Overdøver de frygtelige Hurraraab din Fuglesang i Hegn og Have og Gavl og Tagskæg? Dine Træers stille, søde Hvisken?

Da skingrer et Fløjtesignal. Lokomotivet, Lokomotivet. De drønende Hurraraab vælter imod os. Vore egne Hurraraab kvæler os. O, historiske Vildskab, vor Sang, vor Sang, vor fanatiske Sang. Danmark, Danmark, dine Sønner paakalder dig, raaber til dig, hør, hør:

Der er et yndigt Land,
det staar med brede Bøge,
nær salten Østerstrand,
nær salten Østerstrand.

Toget bevæger sig. Tropperne. Tropperne. Farvel, Farvel. De hvide Lommetørklæder som Fuglesværme i Luften over Stakittet og de hvide Kjoler. Hurra. Hurra. Hurra. Lokomotivet stønner sig frem, majestætisk over drejende, bugtende, klaprende Sporskifte. Viborg. Viborg. Farvel. Farvel. Hvor er I nu, Karen og Else? Hvor er du nu, o 16's rødmossede Pige? Stands Eders brusende Raab, gaa hjem, gaa hjem, glem os, glem os. Vi var kun Eders Gæster. Farvel, o du herlige Spidsborgerlighed, du skønne, snobbede Borgerskab, som — nej, nej, nej, tilgiv os, vi er forsonede. Vi elsker Jer, som I os. Se, der er Søndersø. Nu kommer Heden, den ikke længer nøgne, strenge Hede, men den blomstrende Hede . . . Dér er Domkirken. Og dér: Er det, er det, — o, er det Sct. Ibsgade? Er det Huset i Nr. 20? Er det min Værtinde? Er det min Ungdom, min Ungdom jeg rejser fra?

Klaprende Sporskifte. Tropperne. Tropperne. Vi synger, synger. Jeg ser det rasende Lokomotiv. — Fronterne. Fronterne.

II

CHAUFFØREN paa 2det Regiments Ambulancevogn No. 24 sætter sin tomme Vogn i Gang udenfor Barakken. Automobilerne kommer Slag i Slag, Omnibiler, Lastbiler, Luksusbiler, alle indregistrerede Militærbiler, Mrk. H. T. K. Operationsbarakken i Lazarettet er stuvende fuld af Læger, Sygeplejersker, sanitære, dødstrætte Oppassere og menige Intendanter, der maa gøre Tjeneste i medicinsk og kirurgisk Afdeling. Militærlægen, en ung Dr. med., der kan takke det rasende Mandefald og de frygtelige Aareladninger i alle Hærens Afdelinger for sit hurtige Avancement, træder ud i Solskinnet med sine blodige Hænder — 47, 47. Satan, det Menneske er her aldrig, naar man skal ha' fat i ham. — Doktorens Briller sidder oppe i Panden. Hans anstrengte Ansigt damper af Varme og obductiv Travlhed. Han tørrer sig flygtigt i sin Kittel. Jeg sér de røde Pletter. Blodet. Ved Gud, han ligner en Slagter. —

Men jeg maa passe min Gerning. Jeg damper selv af Varme og Anstrengelse, jeg stønner, mit Hjerte banker, jeg smøger mine Ærmer op og griber de

tomme Baarer, lasede, rustne i Sømmene, splintrede i Træet, i Lærredet, stundom gennemsivede af Blod, og stiller dem paa Højkant langs Barakkens lave, grønne Væg. Plads, Plads, Vognene kommer. Automobilerne, Ambulancerne, Ambulancerne. De er overdækkede med Sejldug, jeg mindes Nybyggernes Vogne hos *Cooper*. Disse Karosser, der kører Kul og Øl, Cement eller Mel i det civile Liv, bringer Prærier, Pampassletter frem i min Bevidsthed. Jeg oplever selvom fortvivlet og modvilligt det blodigste Fribytterliv . . . Ambulancerne bringer det endeløse Tog af Haardtsaarede til Hospitalet, direkte bag Fronten. Naar Vognen gør Holdt, og Motoren staar, toner en Lyd fra det overdækkede Karosseri, som gaar mig gennem Marv og Ben. De saaredes Klage. Vaanden, Vaanden. De ligger derinde, lemlæstede, splintrede, som Rester af levende Mennesker, opløftende et afmægtigt elegisk Raab om Hjælp. 47, din Torsk, din Idiot. Vover du at gaa fra dit Arbejde, din Post et Øjeblik? Ja, ja, ja, det nytter ikke, Chauffør, at du bander. I skal nok komme frem. Aah, Hr. Doktor, giv mig en Haandsrækning. Saadan. Jeg har flaaet Sejldugsbagsmækkene til Side og ser ind i Vognen, hvor de Haardtsaarede ligger som paa *Lager*, paa Hylder. Vognen er et Magasin af Elendighed, Nød, Rallen og Dødsstilhed. Som øvede Mænd griber vi Baarerne, ak, I Syge, I vejer intet, og rutcher dem ud af Vognen. Mandskab kommer til Hjælp, Oppassere, Intendanter, Sanitetssoldater, Sygeplejersker, Letsaarede, Rekonvalescenter. Ind med dem, ind med dem. De fleste har ikke langt igen. De ligger hvide

og stille paa Baaren, kvæstede, som om de sov, sov Dødens Søvn. Navnløse, ukendte, fremmede Ansigter, som den døende Tilstand har gjort fremmede. Bare ind med dem, ind med dem. 47, endelig! Hvor har du dog været Menneske? Ser du ikke, vi segner under Arbejdet? 47 holder paa Døren. Jeg holder mit Vejr for denne næsten metalliske Flod af Karbollugt, der staar ud gennem Døraabningen. — Jeg kan ikke — Hr. Doktor — Nej nej, jeg — Vil De holde fast, Mand, jeg tror De er gal! Kør frem, kør frem. Kom, kom. Automobilernes slingrende Karosser vralter ind gennem Afspærringens opblødte, moradsede Hjulspor. Ambulancerne, Ambulancerne. Chaufførerne er dødstrætte, de har siddet ved Rattet i 50 Timer, de er sorte, af Olje, af Snavs, de er rasende, utaalmodige, ondskabsfulde Stakler.

De Haardtsaarede, som har fundet Hvile paa den vaade Sejldug, har været i Ilden i fire Døgn. Ilden, Jernet, Staalet, *Regnen* tog et Par Arme, en Underkæbe, et Par Øjne, et Ben. Hér ligger de. Børn af et Opgør, der faar Jorden til at vende Vrangen ud paa sig selv, Sønner af en Tid, der staar i Eksplosionens Tegn. De oplevede den knitrende, blodige, lemlæstende Front, men de maatte ofre Livet. Thi Invalider er levende Døde. De kæmpede som Vanvittige, Vilde, Vandaler, Dyr. Reaktionen er en Lykke, Bedøvelsens Lykke, Træthedens Lykke, den hvori man ikke mærker, at man har mistet begge sine Ben . . .

Vi læsser af. I Gaar, i Forgaars læssede vi af. I Morgen skal vi fortsætte. Det er som om Kri-

gerne, Soldaterne, Kammeraterne, Menneskene, Vennerne, Brødrene, alle disse dødeligt tavse Mænd har overværet en Begivenhed, der har bragt dem til en saa absolut Stumhed og Afmagt af Forfærdelse, at de ikke ønsker at gengive deres Oplevelser. Det er som om de har været i en Maskine og kommer hvide og aareladte ud. Saarede, saarede. Ambulancerne kører frem. Automobilernes tungt læssede Rækker. Vi læsser af, rutcher Baarerne, alt for lidt varsomt, ud. Op med Døren. Mine Arme sitrer og ryster. Jeg segner, nej, jeg *maa* ikke. Jeg bider Tænder. Dér er den igen, denne Bølge af Karbol i Døraabningen. Inde paa Trægulvet flyver Lægen med flagrende Kittelskøder. Karbolen bider mig i mit Svælg, overfalder mig som en Sky, et usynligt Dyr. En hvid, rød vampyrisk Stemning besætter mig. Et Onde. Galskab. Verden, vi selv af Led. Vi hvirvles af Syner og Lugte, svimler, svimler. Kun Lægen har Foden paa Jorden og Haanden om sin aabne Kniv. —

III

Platænserne forsvarer sig med det Mod og den Udholdenhed, vi ventede at møde. De arbejder for deres elskede By, Mænd, Kvinder og Børn. De vil ikke give efter for Archidamos' Ønsker om at vide, hvem Byen har forbundet sig med. Som tro Hellenere kæmper de for deres hellige Plet Jord, som de ved skal røves, ud af deres Hænder. Men det hjælper ikke, at de kæmper. Min Elskede, om jeg kunde gaa til de Tapre og sige: I fortjener ikke at dø. Kæmp ikke ørkesløst mod en belejrende, mægtig Overmagt. Overgiv Jer. Aabn Jeres Porte, hæng Stigerne ud over Pallisaderne. Ve Jer, hvis I ikke *vil* vide, at I kæmper mod Sparta, det grusomme, rene, strenge, hensynsløse Sparta. Platæa forbander Athén, forbander Thebanerne, forbander Sparta. Gaa til Side, alle Snigmordere, raaber den vildt i Dødskamp, angst over at der to Gange er gaaet Ild i dens svage Mure, Træmurene, hvis Skjolde ligger i et tyndt Lag, pynteligt i Rækker som maa fryde et geometrisk Øje, men unyttig mod flyvende Sten, mod stærke Faskiner og frygtelige Sværme af Brandpile.

Hvor meget Korn kan Platænserne have endnu? Hvorfra faar de det? De bager Nat og Dag, naar de ikke slaas. O, tapre Platænsere, I som aldrig sov, da Eders Mure stod for Fald, I som holdt Archidamos' Hære hen i Aarevis med Eders Trods. Vi agter Jer og elsker Jer. Men I maa vide, at Eders Heltemod er unyttigt for andet end Historien, vide at I maa dø.

Jeg tænker paa Byens endelige Skæbne. En Dag vil den give efter af Udmattelse og Afmagt. En Dag kan den ikke mere. Jeg spørger mig selv, om den Dag er nær, om det er denne Morgen, som gryer, der skal bringe os Sejren? Min Elskede, disse Morgner i Taarnet er kolde. Det ru Rækværk skærer i én, naar man dødstræt læner sig, strengt paa Trods af Kongens Bud, imod det for at hvile, at hvile. Saadan gik jeg mangen Nat i Vinter, da Is laa paa Gravene, Rim paa de fint tegnede Mure. Jeg led, jeg led, i Kulde, mine Fingre, mine Arme, mit hele Legeme sitrede af Gys. Aah, jeg kan forbande denne Vaabenstilstand, denne Liggen-Stille, denne Venten paa et elsket, kendt Kampsignal. Hvad nytter det at vore Pile er spidse som Fisketanden, dyppede i Olje, parate til Antændelse, naar de ikke maa flyve fra Buen? Hvad sker nu til Morgen? Jeg venter, jeg venter. Jeg gaar frem og tilbage i mit blæsende Trætaarn, fortabt i Beregninger over Lægternes Diagonaler, Rækværkets lave Rektangler, Trappens slappe Zig-Zag. Jeg *tæller* Trinene, op, ned. Jeg er syg af Søvnighed, tørstig, forkommen, utaalmodig og utilpas. Blot ét eller andet vilde ske. Blot Posistos vilde

komme. Han kunde tage Vagten for mig en kort Stund, mens jeg gik ned og sov, sov, sov.

Men han kommer ikke. Mod alle Regler stiller jeg min Bue fra mig og *sætter* mig paa Rækværket. O, min Elskede, du skulde høre den tidlige Morgens Fugle slaa i dette Øjeblik. De smækker og knitrer i Sivene, nede ved Vandet og Graven. Jeg hører dem ovre paa Murene, de synger, synes jeg, til Platæas Ære. Det er ingen Dødssang de synger. Det er en lykkelig Livssang, Trodssang, Kampsang. Ak, min Pige, jeg er træt, træt. Denne blege, blaa Morgen, der ellers er dødsstille og øde, stirrer paa mig i Pallisadernes og Murenes Glughuller. Vandet i den tredie Grav spejler det gryende Øde. Stjernerne flygter. Nu kommer den hede, søvnløse, brændende Dag med nye Øvelser, Øvelser. Euthydemus og Apollodorus er draget til Havet. Brasidas tugter os med en Udholdenhed, der foruroliger Kongen. Kan vi taale alt dette, spørger Archidamos? Han sender vel Knemus og Brasidas til Søs, haaber jeg, imod Phormio af Naupaktus, Athenienserne Øverste over Flaaden, og kalder vore Venner Euthydemus og Apollodorus tilbage.

Se, jeg er en Spartaner. Min egen Pige, saa længe, længe har du ikke hørt fra mig. Sidste Gang var jeg plaget af Tvivlens graa Dæmon, jeg anklagede dig og kastede Sten mod dit Hjerte. Tilgiv mig. Lad mine Lidelser forsvare mig. Hvis du saa mig, da lad dette Billede af mig tale for min Uro, min Fredløshed, min Ydmygethed, min raa Maade at berette paa. Jeg er nok træt, men jeg er stærk nu, som al-

drig før af Liv i Øvelser, Løb og Vaabenbrug. Jeg er brun og mager. Mine Ribben griner bag min slidte Tribon. Mit Legeme er blankt som kongeligt Bronce, som Metal. Rytmen i mine Muskler springer i mine Arme som kaade Lækatte, i Kurver, i hovedkuldse, bratte Linier. Jeg er krigerisk Atlet, Spartaner, Spartaner, med et smalt, magert Ansigt, med en smal, sammenbidt Mund, der taler Trodsens ordløse Sprog. Jeg kunde gribe én af disse Sten og slynge den som en Diskos ind til den første Grav, ja ind til Murene og vække Platæas sovende Vagter. Jeg kunde tage Livtag med Posistos, løfte ham op og kaste ham ned fra Taarnet. Jeg er en Vild, min Styrke beruser mig. Mit Bronce.

Hvad? Hvad sker? Jeg griber mig selv i den lovløseste Tankeløshed paa min Forpost. Blæsten, som morgenstille pusler om Taarnet, bringer pludselig Lyden af Vaabenraslen imod mig. Det lyder, som naar tungt bevæbnede Soldater gaar tæt sammen. Jeg griber min Bue, udstøder et Skrig, der skærer gennem Morgenens Stilhed og høres af Hestene dernede i Teltene, der stampende vækker Vagterne. Jeg klamrer mig til Bjælkebrystværnet, stirrer over imod Platæas Porte, der langsomt aabner sig. Det er dem, det er dem. Platænserne, Platænserne. Saa bagte dog Kvinderne ikke Brød i hin Røg over Byen, men Pilespidserne hærdedes. Jeg udstøder nye Hyl, som skulde mit Mæle briste. Hurr! Ih! Hej! Hurr! Den første Mand kommer til Syne i Portaabningen. Men da flyver min Bue til Kinden, jeg sigter saa hurtigt, at mit Sigte ikke blev et Sigte. Dér, dér. Dér har du min fly-

vende Pil, o dristige Platænser. Hahaha. Den ramte i dit hvælvede Bryst, et værdigt Maal. Det var et Skud, som velsignedes af en lykkelig Inspiration. Jeg styrter til Trappen, ned, ned, thi deres Vogne kommer tilsyne i Porten.

Der er et bølgende Liv i Lejren. Teltene *falder* over Hovedet paa de sovende Krigere, en Hær staar rustet som ved et guddommeligt Trylleslag. Heste, Krigere, Løbere, Vogne. Buerne, Hjelmene blinker. Skærfene i Hærførernes gyldne Chitoner. Kongen, Kongen. Archidamos flyver omkring Hjørnerne af de opmarcherede Fløje. Hurtigt. Hurtigt. *Heupos, heupos!* Jeg finder min Plads. Brasidas tordner paa Fløjen Archidamos' Ordre imod os. Vi løber frem imod første Voldgrav. De forreste af os styrter sig i Vandet, svømmer, svømmer, medens de bageste sender den første Regn af Pile mod Portene. Slaget er i fuld Gang. Platænserne er de første paa anden Voldgrav, oppe. Der hvisler en Pil gennem Vandet foran mig. Jeg svømmer, sanseløst, rasende. Endnu en Pil. Jeg ser nogle af Platænserne styrte i Vandet, ramte, det plasker i min Nærhed. Jeg griber fast i Græsset og trækker mig selv op af Vandet. Spartanere, Spartanere! Hør Apollodorus' syngende Raab. Mit Hjerte hamrer. Mit Aandedræt er vildt og brat. Jeg hører Pilene suse tæt omkring mig. Jeg falder ned i Grønsværet og skyder, skyder.

Grusomme Slag. Spartanerne standsede, Platænsere, Eders Udfald. Der klinger en Larm af Skrig, og af Sværd i Morgenens Luft. Hestene dundrer i den spinkle Træbro. Det plasker ustandseligt i Gra-

venes Vand. Vi har mange døde allerede. Euthydemus, Apollodurus, Knemus, Brasidas, Posistos. Hvor er I? Faldt nogen af Jer? Kongen, Kongen, hvor er Kongen? Hvem skærmer ham mod Fjendens Pile? Sé, de viger. Sé, de kan ikke faa lukket Portene. Kvinderne, sé, Kvinderne. Ah, de styrter Sten imod os arme Krigere. Sé, Platæas Kvinder, Snigmordersker! Dér, du Moder til din trodsige Yngel, tag min Pil og lad den drikke af Mælken i dit Bryst . . . Hvad vilde du blandt Krigere? Dér. Jeg skyder. Min Pil stiger mod Murene. Splintrede den Træværkets øverste Kant og fløj forbi en ung, forskrækket Platænserinde? De kender os. De kender Spartanerne. Pileregn paa Pileregn. De viger, de viger. Nej nej. Slaget raser om anden Voldgrav. Se, hvor Vandet farves rødt . . .

Mine Fingerspidser gør ondt. Se, dér klatrer de første af vore Mænd paa Murene. Men Kvinderne styrter Sten imod dem. O, Grusomhed. Sé, de glider ned af Muren, falder, ned i Vandet. Jeg springer ud i den inderste Voldgrav. Jeg vil forsøge at frelse de saarede — —.

Platæa er faldet. Stigerne hænger lasede og splintrede paa dens Mure. Portene ligger kastet i Voldgraven. Netop som Archidamos samler sine Styrker paa Torvet, kommer der Bud om Alcidas Sejr ved Mykonus. Spartas Skibe, Peloponesiernes forbundne Flaader har hidtil lidt store Nederlag. Phormio slog Kleomenes ved Naupaktus. Athenienserne er stadig stærke til Søs, men Pausanias, Plistoanax's Søn, der

ofte har vovet sig ind i Athenienſernes Farvande, vil frelse Sparta paa Havet. Lesbos er erobret. Perikles ligger for Døden, men jeg maa bekende, at vor egen Konge Archidamos er blevet syg. Knemus og Brasidas er draget afsted til Cykladerne for at naa Embatum, Erythræernes By. Teutiaplos, en Eliser, har raadet Alcidas at sejle i Stilhed til Mitylene for at overraske de overmodige Athenienſere og deres Skibe med uventede Angreb. Jeg har ladet mig fortælle, at Perserne i Macedonien, Satrapen Pissuthnes i Sardes, vil tage Peloponnesiernes Parti. Hvis jeg kunde, vilde jeg faa Apollodorus til at bede Kongen om at afslaa Persernes Hjælp. Kan vi glemme Thermopylæ? Skylder vi ikke Spartanernes skønne Leonidas at afsky dette Folk af Forrædere? Salæthos hedder en ny Archont, som bistaar Alcidas og Feutiaplos omkring Øerne Patnos og Lesbos.

Jeg beretter til dig, min Pige. Jeg har elsket at gribe mine Papirer og sætte mig roligt til at skrive. Men der er ingen Ro mere. Du faar Beretningen om min Skæbne og dens Tilskikkelser i forrevne Brudstykker. Jeg skrev udenfor Platæa i Taarnet, mens Posistos underholdt mig. Det var vanskeligt at skrive. Nu har jeg faaet Hus hos en Flikker og Keramiker i Platæa. Hans Navn er Epoctes, en gammel Mand, som hvis han kunde, dræbte mig en Nat, for at hævne Platæas Nederlag. Han har en Datter. — Jeg ved endnu ikke hendes Navn, men jeg skal røbe det, naar jeg næste Gang faar Bud til Mistra. Hun er mørk og lille. Hendes Ansigt er mærkværdigt hvidt. Hun har smilet til mig én Gang, men jeg følte en

Sum af isnende Kulde rettet imod mig. Epoctes, den gamle, som stammer fra Efesus, er vistnok af en gammel Slaveslægt. Pigen ligner vore egne Heloters Piger, men hun er skønnere. Vær ikke ængstelig, min Elskede. Jeg skal vaage over mig selv og mit Liv og min Kærlighed til dig. Jeg kan godt se, at hun er forførerisk lille og dejlig. Posistos har fundet en Sejlmagers Datter i Byens vestlige Hjørne. Jeg tror han elsker hende hver Nat med ti Mænds Styrke. Hun fletter selv brogede Maatter, fortæller han. Men jeg kan sé paa hendes Haar og hendes Øjne, at hun er Helot. — Posistos, Posistos, driv Dæmonerne ud af dit Hjerte, slip den Skønne; thi hun vil din Ulykke. Jeg drømte for nogle Nætter siden, bliv ikke angst, min Elskede, følgende varslende Drøm:

Der er en Dør imellem mit Rum og Epoctes Værksted. Jeg syntes, at jeg laa vaagen og lyttede efter en Lyd, som, det forekom mig, jeg hørte inde fra Epoctes Stue. En Lyd, som naar to Lervaser støder let sammen. Jeg husker med stor Nøjagtighed denne porøse, bløde Klang af Leret, der gav Genlyd i Vasens Hulhed. Jeg hørte, forekom det mig, Trin derinde paa de ru Maatter. Jeg lyttede, lyttede, noget vilde ske, nogen vilde komme, *maatte* komme. Døren, som jeg selv stænger hver Aften indefra med en Tværplanke, gjorde mig urolig. Jeg rejste mig op i Sengen, og næppe havde jeg rørt ved Døren, før jeg mærkede, at den var aaben. — *Den kunde aabnes indefter mod Epoctes Værksted, uden at Planken fjernedes.* Jeg rørte ikke yderligere ved Døren. Det gav et Sæt i mig. Jeg lagde mig tilbage i Sengen,

snappede mit Sværd og stak det ind under Hovedpuden. Jeg havde ventet at se Epoctes' sorte kaldæiske Fjæs i Døren, men han kom ikke. Derimod saa jeg i Mørket en henrivende, spæd Arm lyse hvidt, mens den gled gennem Døren ind over Planken. Tøsen, tænkte jeg. Hun er henrivende fræk. Hun fristede til, at jeg burde have spoleret hende i morderisk Ømhed, brækket hendes yndige Ryg og kvaset hendes Brystkasse, din lille Hetære, tænkte jeg. Storartede Sataninde. Kom mig ikke nær, min Vildskabs Kys dræber dig. Almægtige, hun vilde elske mig. Hende! Ha! En glimrende Tanke. Mærker du ikke min eneste elskede, lille Pige, at Krigen har forraaet mig? Jo, jo. Tilgiv mig, glem min Vildskab, min Blodtørst, men vi maa videre, videre. Jo, jeg er raa mod hende, svor jeg, jeg vilde være raa. Jeg mærkede allerede hendes Lemmers, hendes Legemes balsamiske Duft, Salvens Strøm i hendes, som en Ild, gnistrende Haar. Hendes hvide Ansigt var aabenbart i et mesterligt Smil, som intet sagde. Intet andet end kvindeligt Instinct og Lidenskab, Lyst, den Smaa. Kom an! Haha! Denne Tøs vilde give sig hen til mig. Tak. Nu er det nok. —

Hun gled hen over Sengen, over Tæppet. Hendes Fødder traadte let paa mine. Hun snublede, uden at jeg mærkede den mindste Vægt af hendes Skikkelse, faldt hun, som en Pantherunge let ned over mig, og greb med sine smaa glatte Hænder om mine Kinder, mens hun trykkede et sanseløst Kys mod min Mund, min Næse, mit Svælg, saa jeg snappede efter Vejret . . .

Men hun var mig for stærk. O, forbandede Drøm.

Hendes flammende, aldeles umættelige Styrke og Lidenskab omslyngede mig med glødende Lænker, hendes Arme. Hendes Kys bruste imod mit Ansigt, som en Blæst af Ild, af brændende Duft. Jeg strittede imod, vred og sled, det *var* jo en Drøm. Aah Gud, hvor var hun dyrisk i sin Dejlighed. Da mærkede jeg, midt i vilde Protester, at hun havde lagt en Kniv fra sig paa Sengen — den blinkede, jeg saa den. — Jeg greb den, fik Styrke med ét som aldrig før og følte et Dyb af uendelig Lyst ved at plante den under hendes Bryst og stikke til . . . O, Blodorgie i Drømme. Jeg følte Blodet risle over min Hals, hendes søde, unge Blod . . . Hun gav efter, sank i mine Arme, medens det varme, vældende Blod randt over mit Ansigt . . . Jeg vaagnede, følte efter mit Ansigt. Nej. Drøm, Drøm. Hvor er jeg? Hvem er det, der bor i dette Hus. Epoctes, din babyloniske Satan, hvor er du og din Tøs? Planlægger I Anslag mod Eders sovende, intetanende Gæst? Guden knuse Jer, hvis det er sandt. Ellers skal jeg? Forbandede Mørke. Jeg vil ikke være i denne lumske Slaves Hus. Jeg vil op, ud, ud. Pottemager! Epoctes! Din Hund! Din Slave, Forræder, Snigmorder! Hvor er du henne?

Jeg gaar i Seng igen. Om Morgenen, da min Vært sidder rokkende i sit Værksted, stikker jeg Hovedet ind af Døren og spørger barsk:

— Epoctes, hvorfor staar denne Dør altid aaben? —

— Tilgiv mig, Herre, — svarer Jøden — jeg ved ikke af, at den er aaben — —.

— Du lyver —

— Ved Jehova, Herre, jeg sværger. —

— Hold Kæft! Hvor er din Datter? —

— Hvad vil I min Datter? —

— *Hvad vil hun mig?* —

— Vil hun Jer noget? Elestra, Elestra, hvad vil du fremmede Kriger? —

Elestra. Det er hendes Navn. Nu kender jeg hende.

— Ja ja — siger jeg grusom, idet jeg lukker Døren — tag vare paa din Haandtering, Epoctes. Jeg lader baade dig og din Datter hakke sønder og sammen, hvis I pønser paa noget ondt. Hører du? —

— Ja, Herre — siger Jøden listigt.

— Elestra!

— Hvad vil du min Datter? —

— Har I Pergamenter her i Huset? Skaf mig Blæk og Fjer. Skynd paa Pigebarnet. —

Jeg lukker Døren.

Elestra, Elestra. Et smukt Navn. Nej nej. Jeg mærker at jeg er langt fra Sparta, langt fra Oleandrene i Dyrenes Park. Jeg forstaar pludseligt at den frygtelige Afstand fører mig vildt. Jeg maa vaage, vaage, stærk, stærk. Kend din Pligt, o, stærke Ungdom. Du lader dig lokke af fremmede Øjnes Sødme. Elestra. Elestra. Jeg skal møde mange Kvinder som denne. Uhørte Fristerinder. Vellystens Præstinder paa min Vej. Bort, bort. Der er kun en eneste! Dig dig, min Elskede, langt borte. Der er kun ét, at være din, i Tro, Tanke, Forestilling, indtil jeg atter ser dig. Jeg skal møde Athéns Kvinder, fristes af skønne Øjne paa selve min Drøms Maal, Akropolis, men ingen, ingen af disse skal besejre mig med Sødme i Ord og Kærtegn. Jeg vil være kold som det Marmor,

der *da* omgiver os. Jeg vil sige skønne Ord om deres Arme, deres Øjne, men jeg vil tænke, at dine Øjne er smukkere, dit Ansigts Linier er mere græske, mere ædle end deres, din Ungdom og Slankhed mere fuldendt end disses. Jo jo, jeg vil møde mange Kvinder. Smilende Kvinder, iskolde Kvinder, vemodige Kvinder, forføreriske Kvinder, hadefulde Kvinder, lokkende Kvinder, yndige Kvinder, milde, moderlige Kvinder. Jeg ved, at mange, mange, mange er ædle og skønne som du. Men jeg er kun stærk i dig, fordi du er den Eneste. Jeg er kun rank, naar du staar hos mig, i Liv, Virkelighed, Drøm, Tanke, i alt, hvad jeg er, hvor jeg er, min Elskede.

Da Elestra kommer med Pergamenterne, slaar den Tanke mig pludselig: Hvad om du kastede dig i Armene paa denne Pige? Hvad om du blev i Epoctes', Pottemagerens Hus? Hvor frygteligt! Du vilde lægge din Fremtid her, for en Vellysts Skyld. Du vilde knuse din Elskedes Hjerte og glemme hende. Du vilde forraade Sparta, din Sag, dit Liv for denne Piges Skyld. Elestra, Elestra, vig fra mig. Du er mørk og dejlig, mættet med Ømheds Ild, men jeg vil ikke vide af dig. Jeg synes tilmed du er grim ved Dagslys. Kvinde, Kvinde, ja, du er kun til for Lyst og Svaghed. Du er kun til for at *dræbe* Manden. Krigeren! Herren! Skaberen! Sataninde, jeg skal skrive! Pak dig. Du er mig ligegyldig. Nej nej, det er jo ikke sandt. Sandheden er den: Jeg har kun et at gøre, foreløbig at holde mig Kvinder fra Livet. Min Pige, tilgiv mig. Jeg er raa, raa. Jeg er forhærdet allerede af dette Livs Raahed, Strenghed, Unaadighed.

Hvad har Elestra gjort mig? Andet end at hun punkligt har vartet mig op. Stille, stille. Det er jo ikke hendes Skyld, at jeg drømte om hende. Saa Barn. Tak, gaa kun, gaa ud til din Fader og bed ham tilgive Sparta — —.

Jeg sætter mig til at skrive. Jeg løfter mig atter paa Tankernes Gensynsvinger til mit elskede Sparta. Til Oleandrene, til Dyrenes Park. I disse Dage, min Elskede, er det fire Aar siden jeg saa dig første Gang. Ja, det var i disse milde, henrivende Dage, i Spartas Sommer. Kære, lille Pige, husker du, husker du? Jeg elsker dig, elsker dig. Dig alene, min eneste Pige. Gudinden velsigne din Trofasthed, din Taalmodighed. Jeg sidder her hos Pottemageren Epoctes i det besejrede Platæa og skriver til dig. Maalet er Athén, Athén. Da vil jeg vende tilbage til dig og til Parken, til Bænken ved Floden, til de søde, barnlige Dage. Jeg hører Epoctes inde i sit Værksted, han klapper sit Ler. Elestra ser jeg ikke. Solen skinner gennem Aabningen i Væggen ind i mit Rum, varmt, varmt. Er det dig? Dine voksne Tanker? Min Elskede.

IV.

Raadhuspladsen i København er Skuepladsen for Demonstrationer, Demonstrationer. Menneskemængden bruser af Leve for Krigen. Bladenes Vinduer spyer Nyhederne ud med Minutters Mellemrum. Frederiksbergvognene sidder fast i dette Hav af Mennesker, Soldater, Demonstranter. Krigen, Krigen. Danmark, Danmark, snart tordner om dine Grænser mægtige Kanoner. Snart gaar det løs. Se, alle de bølgende Mennesker paa Raadhuspladsen. Se, de mægtige Skarer. Det er hele Byen, Ungdommen. Millionbyen. Landet. Hør Bruset, Raabene. „Kongen leve", „Kongen leve". Det er som i Wien, i Berlin, i Budapest, i Paris, i London, i Petrograd i 1914. „Hæren leve", „Hæren leve!" Menneskemængden bølger hid og did. Sporvognene, Bilerne kan ikke komme frem. Trafiken er standset af mægtige, krigeriske Demonstrationstog, der opfylder Gaderne.

Kastellets Samlingsplads, Paradeplads er tæt besat med Tropper. Infanteri. Artilleri. Sanitære Kolonner, der tungt belæssede lige er ankomne fra

Munderingsdepoterne. I de støvede Arkiver og Vaabenarsenaler, paa Lofter, i Kældre iler Munderingspersonalet, Vaabenmestrene anstrengte op og ned ad Trapperne med Rekvisitionsbøgernes lange Blade flagrende blaat efter sig. Feber, Feber, Feber. En Travlhed af en egen ekstatisk, panisk Beskaffenhed besætter alle, behersker Livet, præger Kastellet, det gamle Kastel. Saadanne Dage skulde de gamle Rønner ved Norgesporten, Kastelsporten, Hovedvagten altsaa atter se. Skildvagterne udenfor Peristylet „præsentérer“ ustandseligt Gevær. Stabsofficerer, Generalkommandoofficerer, Adjutanter, Ordonnanser færdes med rivende Hast, glimrende Uniformer gennem Porten. Arrestanterne er blevet benaadet og traadt ind i Geledderne. Flagene flagrer og basker, lynende, faklende rødt, Pynt, Dekorationer, Flagguirlander, Buer og Snore, Baand i Luften, Rødt, Hvidt. Fest. Krig. Krig. København har smykket det gamle Krigerkompleks. Her er i Krigens Dage Danmarks Hjerte. Herfra løftes Nationens Sværd. Herfra afmarcherer Kolonner og atter Kolonner af Tropper, feltmæssigt udrustede Soldater. Landets Sønner. Danmarks Sønner. I Flagenes gnistrende Hurra staar en Jubel udfoldet. Krigen! Leve Krigen! Den endelige Krig! Opgørets Krig! Den største Krig! Den sidste Krig! Befrielsens Krig! Nu vil vi slaas, og saa aldrig mere. Ja, ja, ja. Vidunderlige Krig! Dit Purpuraasyn, Medusa, smiler imod Folkene. Vé den, der nu gaar under. Den sidste Krig! Den frygteligste Krig! Krigenes Krig. Vi er beredt. Be-

gynd, begynd. Denne Krig er Velsignelsen; *thi den skal udrydde Krig.*

Som paa en mægtig Arena drejer Tropperne ud foran Kastelskirken. Luften smælder af eksalterede Kommandoraab af overanstrengte Stemmer. Kolonnerne. Marchkolonnerne. 15nde Battaillon. 21nde Battaillon. 1ste Battaillon. 1ste Regiment. Farvel. Farvel. Jeg hører i Bruset en Kæmpestemme i mit Øre, en Mand med et Sværd i Luften:

— Svingning til venstre! —

— Venstre Sving! —

Fanesergenten paa højre Fløj kommanderer:

— Lige ud!

Kolonnen svinger ud for Hovedvagten, hvor Militærorkestret sætter sig smældende i Spidsen for Regimentet. Vort Kompagni er Fløjkompagni, Fanekompagni i 15de Battaillon. Vi er 2det Kompagni i Regimentet, der er forrest i Divisionen. Med et Brag bryder Orkestrets tunge, synkopiske Musik gennem Kastelsporten. En øredøvende Døgnvise! Hvilken Rytme! Hvilket Fodslag! Vi svinger ud i Grønningen. Langelinje, Esplanaden! Vi skal igennem den brusende og bølgende By. Ad Roskildelandevej —. Mere véd vi ikke.

Jeg er saa beruset af dette gigantiske Skuespil, af Musikken, af Menneskemasserne langs Fortovene, af Raab og Tilraab, af Blomsters Farver i Kaskader, og deres Regn af Duft — Roser. Et Bundt Nelliker! En Buket! En til! — at jeg ikke er i Stand til at frigøre mig fra Billedet af det stormende Optog. *Its-a-long-long-way-to-Tipperary —!* Skarer af unge

Piger langs Husene, Folk i Vinduerne. Jeg ser en Studine med et anstrengt Ungpigeansigt. Jeg *ser* hendes Raab, men jeg hører hende ikke . . . Trængslen paa Fortovene er mættet med Lyde som en Kogen. Soldaterne, Soldaterne. Tropperne! Til Side. Til Side! Jeg er omringet af et festligt Helvedes brusende Pathos. Jeg er midt i Enthusiamens Hymner, Brændingen. Folk vælter . . . Staa stille! Staa stille! En Politibetjents Raab! Han har Hageremmen nede. Han er midt i *sin* Krig . . . Vi marcherer. Vi marcherer. Vi marcherer. En bragende Røst i Bruset:

— Gevær paa højre — Skulder! —

Musikken! Hvilken Appel. Hvilken Sikkerhed. Hvilken Fasthed! Nej nej, hos denne hersker ingen Tvivl: Krig, Krig, Krig! Hurra! Hurra! Krig, Krig, Krig. Hurra! Hurra! Fjernt høres Hurraraabene fra Kongens Nytorv —. De kommer nærmere —. Som dette Militærorkester spiller! Aldrig blæstes i Danmark en saadan Melodi. Jeg strenger mig an og frigør mig for dens Virkning . . .

Jeg stjæler mig til se paa mine Kammerater . . .

Jeg konstaterer, at de befinder sig under suggestiv Indflydelse af denne Musik. Den springer imod dem, som en usynlig, dog levendegjort Magt, der besætter dem som en Trolddom, fuld af Fanfarers Fest, fuld af Hymners Jubel, fuld af smittende Klang, Styrke, Fasthed. Hvilken Medicin for Tvivlerne! Men ikke alene Soldaterne, nej langt mere Menneskene paa Fortovene hypnotiseres af den rasende Musik. Og Tropperne paavirkes af Folk. De besvarer disses Hurraraab, anført af Delingsførerne,

der har faaet *carte blanche* til at skrige. Hør, disse Rytmer. Musikken, Musikken! Den er det halve militære Liv. Den er Institutionens Prik over *I*'et. Thi den véd, at den forfører til Jubel, til endeløs, tankeløs Begejstring . . .

Jeg mærker, at mine egne Ben bevæger sig ganske mekanisk . . .

Jeg elsker dig, du storslaaede, enestaaende Skuespil. Hvilke Dage! Hvilke — —

(Bort med Militærmusikken! Nej, nej, nej, hvad siger jeg — —)

Jeg elsker dig, du funklende Hasard, umættelige Torden! Højt Spil! Leve højt — —

(Bort med denne frygtelige, forføreriske Musik! Nej, nej, nej, jeg mener det jo ikke —)

Henrivende Livsudfoldelse! Almægtige Hvirvel! Stormende Dage! O, du brusende By, i din Dødedans — Festdragt! Hvor du smælder imod mig, koger, stormer, styrter i sanseløs Lykke imod mig. I bølgende, bølgende Byger. Hvide Hatte, Blomster, atter Blomster. Hvide Kjoler, Parasoller, som Solen glitrer og gnistrer i. Glimrende, uforglemmelige Dag! Stærke, stærke Timer. Uoverskuelige Herlighedsdage! Saaledes er I, i Jeres hedenske Pragt, i Jeres fornægtende Larm og Glans! Jeg elsker dig, du Krigens berusede *Forum*, jeg elsker — —

(Jeg hader dig! Nej, nej, nej, jeg mener — —)

Jeg elsker din Spænding, din Rigdom af maleriske Situationer, teatralske, blændende Episoder. Jeg elsker — —.

(Jeg hader! Løgnen, Løgnen. Herlighedshelvedet! Nej, nej, nej, det mener jeg ikke — —)

Kongens Nytorv. Flag. Sol. Kvinder. Parasoller. Guirlander. Farver. Blæsende Træer. Raab. Toner. Latter. Faner, Faner. Optog. Midt i Menneskehavet de tiljublede Troppekolonner. O, Kongens Nytorv, hvorfor flager du i Dag? Hvorfor hilser dine Huse og dine Mennesker os med denne Jubel? Hvad vil I, vi skal gøre? Gælder Eders Jubel vor Død, vor Ungdoms Død? Aah, nej, kan nogen Verden, noget Samfund leve lykkeligt i dette Krigens dødelige Jubelskrig . . .? Ak, spørg ikke, spørg — —

— Svingning til højre! —

Jeg lægger Mærke til, at alle d'Angleterres Vinduer er slaaet op. Jeg ser en Dis af Blomster og Lommetørklæder . . . Jeg ser er Buket dale ned fra et Vindue . . . Hvorfor smiler alle Mennesker? Takker de os allerede, fordi vi døde? Nej, nej, de hilser kun Krigen, den *sidste* Krig! Blomster, Blomster. Mennesker. Mennesker . . .

Strøget . . .

— Svingning halvt til venstre! —

Jeg elsker dig, du flagende, jublende By! Hvor er du skøn, brusende af Liv og Ynde i denne Dragt . . . Jeg elsker de stærke Sinds triumferende Sejrsjubel over Tvivlersindene . . . Jeg elsker Ekstasen . . . Jeg elsker Farvernes Storm, Lydenes bragende Konflikter . . . Jeg elsker Legionerne, Massernes kompakte, urokkelige Legeme . . . Jeg elsker det funklende Skuespil, Menneskemængdens Kulisser, Flagenes Sofitter . . .

Men *maa* jeg elske det?

Jeg spørger . . .

Tvivler!

Hører du, hører du Latteren? Latteren fra Genlyden i Undalslunds uskyldige Skove?

Hahaha. Ha-ha-ha —.

Overalt i Strøgets trange Gader bølger den lykkelige By imod os. Butikkerne, vi er dem paa nært Hold, har pyntet deres Vinduer. Vi marcherer i en Himmel af Blomster. Se, paa mine Skuldre . . . Se, se, Regnen, Blomsterregnen! Befolkningen, Byen. Farvel, farvel! Levvel! Kom lykkeligt tilbage! Bring Sejren hjem, Æren, Berømmelsen. Farvel, farvel. Brødre, Kammerater, Danskere. Farvel! — Farvel —.

Taktfast kommer vi gennem Vesterbrogade. I Blomster. I Begejstring. Jeg tager Afsked med mine kære, kendte Gader. Farvel, o søde Værnedamsvej med alle dine Boder og Butikker. Farvel, mit smilende Frederiksberg Allé. Jeg glemmer Festen, Honnøren. Jeg længes pludselig mod disse Gader. Ak, hvem der kunde blive i sin Barndoms uforanderlige Gader. Nej nej. Jeg maa afsted. Farvel, Valdemarsgade, Matthæuskirke, min Barndoms Kirke. Farvel, Frederikstadsgade, Mysundegade, Flensborggade. Hvem ser en Længsel, en Sorg i mit Hjerte? Den ubarmhjertige Menneskespidsrod brøler imod os: Leve! Leve Hæren! Leve Soldaterne!

Og pludselig brister mit Hjerte ud i krigeriske Sange, ekstatiske Sange. Jeg synger med i Fanfarer-

nes Kor. Jeg er ikke Tvivler længer. Jeg har *valgt* Krigen. Jeg vil dræbe den ved at dræbe . . . grusomt . . . hensynsløst . . . blodtørstigt . . . i grænseløs Offervillighed . . . i lykkelig Heroisme . . . Jeg vil, om det skal gøres nødigt, kaste mit Liv, som en Blomsterbuket, i den blodige Malstrøm . . . Jeg er Kriger. Jeg er Forsvarer. Jeg er Nationalist. Jeg er Soldat. Fra dette Øjeblik intet andet end Soldat. *Mit Liv for Sejren over Krigen.*

V

HVORFOR skal jeg staa op? Jeg kender jo dette Gensyn med alle mine Lidelser. Hvorfor skal jeg have Besvær med at vaske mig, rede min Seng, se min Fangedragt efter, naar alt er unyttigt, omsonst? Aah, Gud, hvor jeg er træt, slap, ødelagt, hærget af Ørkesløshed, af Ligegyldighed, af en grufuld Dorskhed, der smerter i mit Hoved og i mine Lemmer. Mine Øjne gider ikke se. Min Tanke er afstumpet og afmægtig. Hvor er Skønheden henne? Min Glæde er død, død. Mit Liv er strandet. Fire Aar i en Fangelejr. Ved den levende Gud, jeg føler mig som et Subject, naar jeg rejser mig om Morgenen. Søvnen har gjort mit Legeme tungt som Bly. Søvnen har gjort mig søvnløs. Jeg, der, da jeg var en fri Mand, elskede Viljen, Foretagsomheden, det jublende, lykkelige Initiativ, jeg ligger her i min Seng Nr. 851 og sukker i min Fortvivlelse over min egen uudholdelige Tomhed. Fangen, fangen, fangen. Jeg véd, at der bag mit Hovedgærde udenfor Barakken løber et mer end mandshøjt Pigtraadshegn. Dertil maa vi gaa. Dertil gaar jeg Dag ud, Dag

ind. Dertil gik min Vej i fire Aar af mit Liv. Hvad havde jeg gjort? Hvormed havde jeg forbrudt mig? Jeg var ung, ung, lykkelig, sund og kraftig. *Jeg egnede* mig til at være Soldat. Det var min Forbrydelse. Jeg elskede Rankhed, Styrke og Spænstighed. Jeg elskede Taalmodighed, Nøjsomhed. Jeg var udrustet med glimrende Forudsætninger for at leve et Liv, hvis Navn er Skam og Lidelse . . . Nedværdigelse!

Thi er det ikke nedværdigende for en Mand intet at bestille? Er det ikke Skam for en Mand, at man hver Morgen byder ham det samme enstonige Program af fuldkommen Ørkesløshed, konfronterer ham med Øvelser i Gang og Løb efter fire Aars Forløb? Opfordrer ham til at vedligeholde sit Kendskab til Geværgrebet. Geværgrebets Eksercits! Er det ikke en Lidelse at ligge ligesom død paa sin Seng af Dorskheds Smerter, pisket af Selvforagt for sin Viljeløshed, træt, træt, træt? Hvad skal jeg bestille? Skal jeg spille Kort som de andre Idioter? Skal jeg sætte mig til at snitte i Træ som de andre Tugthusfanger? Eller skal jeg gaa Lejrens Hovedgade to Hundrede Gange igennem som de andre Galehuslemmer? Hvad skal jeg? Hvad kan frelse mig fra denne rædselsfulde Lediggang? Slip mig, du pinefulde Træthed! Slip mig, alle I Kløer og Fingre, der flaar i mit Kød, borer i mit Blod, presser mod mine Øjne, tynger paa mit Hoved, vejer som Blyvægte i mit Indre. Det er som om mit Hjerte er dødt, medens mit Legeme lever. Der er ingen Farver i mig mere. Der er ingen Lyst og Fryd. Kun Ulyst, Lede, uovervindelige Summer af Ugidelighed.

Jeg? Jeg? Jeg, der sprang som en Staalfjer, før man lukkede mig inde i denne Lejr, som blev min Glædes Død, min Tankes Bøddel, mit Fængsel!

Men nu vil jeg samle mig, kæmpe mig op imod Tavsheden, den umælende Ørken, Galeanstalten, som omgiver mig. Jeg vil løfte mine Lænker af mine Skuldre —, jeg vil indhente tabte Fond af Styrke og Beslutsomhed, og rette en skingrende Forbandelse mod Krigen. Medusa, jeg ser dit sande Ansigt. Jeg føler, føler, hvor Løgnen er almægtig, som en Øgle har den kastet sig over Menneskenes Hjerter, over Jordens Haver. Jeg vil slynge min Tankes skarpeste Sten imod det ondeste, det frygteligste, det sletteste paa Jorden, Militarismen. Jeg vil knuse den Kaste, der lyver og blænder, forfører og hykler. Officererne! Officererne! *Dem* er det mit Had vil stene. Denne Judas-Slægt mellem Menneskene. Denne Armé af bevidste og overbeviste Løgnere. Til Helvede med Konger og Generaler! De sidder sløve paa Systemets Trone, urokkelige som Synden, Skammen og Ondskaben! De *vil* Krigen. De løfter deres Sabler, deres funklende Knive i agitatoriske Cirkler. — Se, paa dem, se i deres Øjne. Ligner de frie, lykkelige Mænd? Er de ikke selv fængslede i et Panser af Iskulde, Brutalitet? Ak, ti, min taabelige Protest. Glem disse, glem deres blodige Metier, glem deres falske Hjerter.

Jeg vender mig mod Dagen, føjelig som en Fange. Naar Solskinnet falder over Barakken, over Gruset, ind ad Ruderne, synes jeg, at jeg er lykkelig. Ak, jeg mærker det: Jeg er en syg Mand. Jeg er *ramt*.

Jeg er strandet i denne Fangelejrs Fængselsliv og blevet sjælelig Krøbling. Mit trætte Hjertes kværulante Protester hører jo ingen. Jeg karakterisérer mig selv som en Stakkel, en sygelig Nar. O, Fangelejr, du Rude i Barakken, se min usynlige Pukkel . . . Jeg er blot en traditionel Hysteriker, en altruistisk, næsten religiøs Sværmer, der kun formaar at teoretisere. Jeg spejler mit graa, forgræmmede Ansigt i den lille Rude og synes, at Alverden griner i kynisk Medlidenhed af mig. Se, der kommer en Officer! Jo jo, jeg er en Krøbling; thi hvorfor kan jeg ikke lade, som om jeg ikke ser ham? Jeg kunde dræbe ham . . . Hør, hans Tale —. Nej, nej, vredes dog ikke saadan, mit Hjerte —. Grusomme Lediggang, du har gjort mig til en *syg* Mand . . .

Jeg stiller sammen med de andre Fanger i Lejren tidlig hver Morgen til Thedrikning. Vi *føres* til Spisesalen i Kolonner paa ca. 100 Mand. Vi faar noget sejgt, mørkt Sigtebrød og Margarine til The. Margarinen, vi faar, er mørk som Tælle, fast som en Flomme, hæslig, slimet i Smagen. Jeg har vænnet mig til at spise Brødet bart til Theen, da jeg betragter den anden Form for Mad som Svineri. —

Dagen gaa med lidt Gymnastik, som er parodisk og en Haan mod al methodisk Legemsøvelse. Alle Fangerne „driver den af“ efter bedste Mønstre. De pjanker, gør Tilløb til at sætte lidt Humør i Delingen: men vi er for sløve til at tænke paa Løjer. Eksercitsen hver Eftermiddag i Lejrgaden er lige saa fremragende en Karikatur paa Alvor som Gymnastiken. Geværerne hænger i Anlægsstilling med

Piberne næsten mod Jorden, ingen Dele af Øvelserne foregaar samtidig. Det Præg af Ensartethed, der kunde gøre Øvelsen, Bevægelsernes Linjer underholdende at se paa, er som blæst bort, af Mandskabets uinteresserede Holdning. For dem, der kan forstaa hinanden, hengaar et anseeligt Tidsrum med at fortælle Sjofelheder, finde paa Gavtyvestreger, Kortspil og atter Kortspil. Denne aandsfortærende Beskæftigelse, der i mine Øjne er noget af det latterligste for en ung Mand at give sig af med, trækker Krigsfangerne til Samlingstuerne, hvor Skarer af umælende Spillere, dorsk henslængte Tilskuere forsamledes i en sønderrivende Atmosfære af daarlig Tobaksrøg. Du gode Gud, hvor ser mine Lejrfæller, Stuekammerater sløve ud. Nogle snorker Dagen hen paa deres Senge. Naar man kommer gaaende paa Gangen i Barakken, kan man høre denne udødelige Tilkendegivelse af heroisk Snorken langt bort —. Ak, ak, dette er ingen Morskab. Dette er et Liv i Ungdom. — Ak, ak, disse fire Aar . . .

Nogle af Fangerne syer deres Tøj, stopper Strømper. Der er Mænd mellem 30 og 40 Aar. Der er maaske Læger, Doktorer, Præster. Der er selvstændige, dygtige Ingeniører og Forretningsfolk. Er det et Liv for personlige, betroede og intelligente Mænd at give Aar af deres bedste Tid bort til Vask af de militære Kaserners svinske Gulve, vende deres hæslige, lasede og skjoldede Madrasser? Hvem har Bemyndigelse til at fordre en saadan Virksomhed af et Lands bedste Mænd, dets voksende, værdifulde Ung-

dom, paa hvem straalende Rækker af nyttige Opgaver til Menneskers Tjeneste venter paa at løses? Er jeg naiv? Er det ørkesløst at sidde ensom og gruble paa dette Onde? Har jeg forlist min egen Personlighed, min Kultur i disse Omgivelser og i Betragtninger af denne Beskaffenhed? Men jeg er lykkelig, naar jeg kan tænke. Tanken er min Frelse. Meditationen er mit Tilflugtssted, selv om min Filosofi er barnlig og almindelig.

Ak, disse Suk. Ak, min Længsel bort fra denne Lejr. Hvad har jeg ikke set af Tilstande og Forhold? Raahed og Dumhed. Lediggangen i alle sine grimme Faser, livsfarlige Nuancer. Men Fangevogterne havde ingen Barmhjertighed med os. De lukkede os ikke ud af Lejren og lod os løbe. De hentede Løn hver Maaned og aad og drak i deres Messe. Gud véd for hvis Penge?

Men Aftnerne er rige paa Drømme og ofte saa lykkelige Timer. Jeg gaar alene ud i Mørket, ud under Stjernerne, glemmer min Vrede og søger at lutre mit forgiftede Sind med den rene Aftenluft. Jeg tænker og tænker, jeg danner mig Billeder, Forestillinger, jeg drager langt bort, lykkelig imod min Fantasis bundløst rige Lande, mod deres Brogethed og Mangfoldighed. Aah, naar jeg saadan kan tænke og tænke, da flygter Lejren og Fornedrelsen bort under mine Fødder og jeg befinder mig i nye, stærke Egne, hvor Mennesker møder mig med Smil og travl Glæde. Da glemmer jeg, at jeg er en Fange. Da véd jeg ikke af mine Omgivelsers Skam

og Lidelse. Da er jeg Barn af Forestillingernes frie Verden og er rig i min Ensomhed. Nattens Lande frelser mig, og Stjernernes Arme naár mig og løfter mig mod Fred og Renhed —, mod ukendt, ufortjent Lykke . . .

VI

Pottemageren Epoctes' Datter overvælder mig med mere end en Tjenerindes Venlighed. Jeg længes bort fra dette Hus, hvor jeg, selv om min Vilje ikke er i Fare, saa dog er udsat for Fristelse. Husker du, min eneste Pige, at jeg bad dig om ikke at gaa til Dromos til Kyperen Placestos' Hus og ikke til Platanistas Ynglinge? Sé, jeg har levet i Ængstelse for at du skulde fristes af Mænd, der var stærkere end du selv, af Ord saa skønne og søde, som jeg ikke kunde sige dig. Sé, det blev mig, der skulde fristes. Som jeg et Øjeblik har tvivlet paa din Trofasthed, din Standhaftighed, kunde du nu tvivle paa, at denne Kvinde ikke er farlig for mig. Men jeg siger dig: *Det er hun ikke.* Ingen Tillokkelse, saa æventyrlig, ingen Vellystens frygtelige Sødme skal kunne faa min Vilje til at rokkes fra sit Forsæt, fra sin Lov, fra sin skønneste Drøm: *Min Kærlighed til dig.* Vær tryg, vær tryg, min Elskede, hør min Sorgløshed midt i Omgivelser af Fare og Fristelse. Hør min Tros tillidsfulde Sang til din og min, vor Ungdoms Ære, midt i et Net Sanseligheds umærkeligt

spundne Traade. Elestra er en Djævelinde. Hendes sorte Skønhed kunde maaske gøre det af med Posistos, men ikke med mig. Jeg føler, at hun er tillokkende. Jeg godtgør, at min Natur ikke er større, min Person ikke mere højsindet, og min Sjæl ikke renere, end at jeg mærker hendes Smils forunderlige Magt. Jeg kunde dræbe hende med koldt Blod, staa frem i Døren til Epoctes' Værksted og vise ham hans Datters bloddryppende, afhuggede Hoved. — Se, Epoctes, vilde jeg sige, hér afsluttes dit Blods Gerninger. Hér er dine sanselige Instincters Endeligt. Saaledes belønner man Lovløshedens Vellyst-Fristelse. Saaledes belønner man de blege helotiske Piger, der maler deres Læber, salver deres Lænder og Arme, deres Haar. Saaledes tugter man dem der *forplumrer* ens Sind. Vig bort, du frygtelige Vellyst. Jeg hader dig, du mit eget Blod, at selv dine Instincter og Kræfter danser ved Synet af denne Hetære af en Slavinde. Hug dit Sværd i hendes venstre Øje! Nej nej, vend dig fra hende, eller spot hende med din Iskulde, din Tavshed. Se, min Elskede, saadan maa jeg kæmpe . . .

Jeg er en sand Spartaner, der elsker Strenghed, Renhed, Nøjsomhed. Strengheden viser jeg deri, at jeg er ubarmhjertig overfor Pottemageren og hans usle Hus. Jeg hjælper ikke Pigen Elestra med at bære Vand, hugge Brænde, jeg føler ingen Lyst til at underholde hende, medens hun rister Kød og Figner. Jeg taler barsk til dem begge, bruger ingen overflødige Ord, lader gerne den Gamle arbejde for mig. Jeg kæmper for at vise Renhed deri, at jeg

holder mig Pigebarnet og hendes Rovdyrverden fra Livet. Jeg tager ikke den Mund, som ordløs trygler om sanseløse Kys. Kys i Storme, i Blodets Uvejr, under Øjnenes Glimt af Lyn. Jeg griber ikke om de Arme, som jeg ved kun vil lænke mig til Fornedrelsen. Hvad om denne brændende, ydmygede Pige udgød mit Blod og min Kraft og kastede min Stolthed, min Styrke paa Angerens hjælpeløse Mødding? Vilde dette Eksempel paa Karactérløshed ikke være det samme som at dræbe en Sum af Tro, af Tillid hos mange, der ikke tror saa fast som jeg? Jo jo. Jeg vil aldrig give efter for det Øjeblikkelige. Jeg vil ikke falde paa Knæ for der *er* i Dag og er *ikke* i Morgen. Elestra, Elestra, jeg tilgiver dig dine Hensigter. Vær du blot altid den samme henrivende Djævelinde. Du er skøn i al din sminkede, hetæriske Barndom. — Men jeg elsker én, du ikke kender, én der er Kvinde som du selv. Men hun er af dorisk Blod. Hun lever hjemme, hjemme. Hun venter mig i Sparta, i Dyrenes Park, under de duftende Oleandre.

Og min Nøjsomhed viser jeg i mandig Forsagelse, Min Pige, du bliver jo min inden længe. Vil min Lykke da ikke være fuldendt? Jeg arbejder, arbejder. Jeg øver mig i Vaabenbrug, i Løb, i Sport hér indenfor Platæas Mure. Jeg vil gøre Felttoget med, jeg vil lide det, de andre lider. Jeg vil gennemføre Spartas Sag. Er det ikke Styrke og Nøjsomhed? Er det ikke en Sag, der er Ungdom værdig? Hvad skulde jeg ellers bruge min vældige Ungdom til? Min Sjæls umaadelige Kraft? Nej, nej, jeg vil spænde min Hjelm

fast om mit Hoved, stramme Sandalerne fastere om mine Fødder, og min Bue vil jeg knuge med den ungdommeligste Voldsomhed, medens vi stormer, stormer mod Athén, betvinger den slappe By, knuser det bestaaende, forfinede Dogme, og erobrer det sovende Akropolis. Op, op, frem, op. Med den yderste Anspændelse, med Legemet i varmt bølgende, livsalig Form, og Tanken i Form. Alle Øjeblikke maa benyttes. Ingen Tid maa kastes unyttigt hen. At leve kæmpende er Livet værdigt, er den højeste Drøm.

Jeg har snart et langt Løb foran mig. I Dage i Træk maa vi løbe, løbe, løbe. Kun løbe. Saa spiser vi næsten intet. Drikker ikke. Egnen, vi skal løbe igennem, er en Ørken. Vi vil haste mod Athén, Athén. Snart kommer det til Slag i aaben Mark, maaske før jeg tænker. Athenienserne har haft Held med deres Kampe i Tracien, Akarnaniens Kyster. De vandt Slaget ved Patræ. Paches indeslutter stadig Mitylene. Vi har langt igen til Sejr. Archidamos, siger man her, vil fremkomme med et Fredsforslag. Jeg skammer mig ved Tanken om, at dette skulde være sandt. Men jeg tænker fortrøstningsfuldt, at Archidamos har sine Planer.

Min Elskede, jeg vil tale rigtigt til dig og med dig. Jeg vil se dig i dine Øjne, trænge dybt ind i dit Blik og blive, blive dér. Jeg lever i dig, er lykkelig og alt i dig, og er hos dig al, al Tid. Jeg vil tænke paa dig, kun paa dig. Se, jeg kommer til dig, støvet, udmagret af dette Liv, skrammet og skægget og grim. Se, jeg jubler og stormer i al min barbariske

Ømhed. O, jeg vil være værdig til at gaa paa de blanke Gulve i din Faders Hus. Jeg vil være omhyggelig med mig selv, gaa i smukke Klæder og spejle mig lykkelig i Marmoret i dit funklende Hjem. Min eneste Pige, det er Formiddag hér i det stille, besejrede Platæa, udenfor Pottemageren Epoctes' Hus dumper en Kærre afsted og Hestens Hovslag klinger i Lergaden. Solen straaler stærkt og rigt ind gennem Aabningen i Væggen. Jeg hører Fuglene, Fuglene. Saadan en Dag vil jeg leve hjemme i Sparta med dig. Saadan en Dag vil jeg drømme stille hen, naar Tid er. Lykkelig hos dig. Lykkelig ved at være vendt tilbage. Jeg vil skrive meget, meget mere til dig, tale, lé meget mere til dig, men min Haand formaar kun at juble og flyve over Pergamentet, besat af Forestillingen om dig, Længslen efter dig. Hils de dyrebare Oleandre, hils Bænken i Parken, hils de elskede Steder, der bærer vort Venskabs Morgen i sig og fødte vor Kærlighed. Gaa til Dromos, jo, jo, gaa til Kyperens Bod og hils fra den lykkelige, — den for sin Kærlighed og sit Liv lykkeligt kæmpende. Men gaa straks igen, min Pige. Nu skal jeg møde paa Platæas Torv og modtage Befaling. Pottemageren sidder derinde og vender Leret i sine Hænder. Elestra er ude ved Brønden. — Hvor er dit Smil, min Elskede? — Aah, dér, dér var det. Dér saa jeg dig, min eneste, eneste Elskede.

VII

Jeg vil ikke være længere i denne Vagtstue. Jeg vil ud af den. Jeg *vil* ikke give Rækker af værdifulde Dage bort til dette Rum, hvor en Taage af elendig Tobaksrøg hviler Dag og Nat, Dag og Nat. Jeg kunde *sparke* Ruderne ud i dette af nogle søvnige Petroleumslamper tilosede Hul. Flygte, flygte. Nej, jeg vil ikke sove. Jeg *vil* ikke. Jeg vil *staa op* hele Natten, hellere end at rulle mig ind i disse af gammelt Snavs tunge Tæpper, som mine arme Kammerater har fundet særdeles tiltalende. De glinsende Borde i Vagtstuen flyder af uvaskede Kopper, indtørret Brød og Bjerge af hæslig Margarine. I Tobaksrøg. I Kakkelovnsos. I Stank af Petroleum. Mine sovende Kammerater ligger paa Bænke og paa Gulv, i deres Kapper. De har drukket The, røget Cigaretter, læst et Eksemplar af en aandløs *Illustreret Familie Journal* paa Kryds og Tværs, billige, slette Bøger, Hefter af *Novellebibliotheket*, morderiske Historier med Detektiver og Forbrydere, en Lekture saa plebejisk og forfærdelig, at jeg ængstes, ved Gud, for deres mentale Tilstand. Jeg forundres over at disse

Arter af daarlig Makulatur formaar at fængsle dem. Staklerne i Vagtstuen ved naturligvis ikke, hvorledes de skal faa Tiden mellem Afløsningerne til at gaa. Saa stopper de Pibe. Tænder, ryger, stopper igen, banker Pibe, kigger i den. Hvad Satan er der at kigge efter? Deres Miner er som Aandssvages. Aah, mange af disse djærve Landboere, hvorfor er de ikke hjemme ved deres Maskiner, Plove, Plejle, Saamaskiner? Hvorfor sidder de her, indespærret i et tilrøget, hæsligt Lokale, der minder om det, der er værre end en Beværtning: Et Herberg for Hjemløse! Jo, jeg ser det. Dér ligger man ogsaa paa Bordet og paa Bænke, med Tøjet paa, med aabne dyriske Munde, uredt Haar, søvndrukne Miner, livløse af Ligegyldighed, Dorskhed. Jeg skammer mig ved Synet af det militære Vagtlokale! Jeg vil ikke være her. Jeg *vil* ikke. Jeg føler mig anklaget for et eller andet, siden jeg skal tilbringe Aar af mit Liv, min *Ungdom* i denne Stue. Der er ingen Gardiner. Natten sér paa mig. Aftenen suser, regnfuld, uddød og øde, forladt af alt levende. Dérude gaar Posterne, frem og tilbage, frem og tilbage, skiftende Geværet fra Arm til Arm for at besejre Udmattelsen. Hvad passer de paa? Fjenden? Midt i Lejren? Jeg forstaar, at vi alle er i Vold af et inkvisitorisk System, et ondskabsfuldt System. Jeg hader, jeg hader. Nej nej nej, skulde jeg sove? Skulde jeg kaste mig paa en Bænk eller paa det nøgne Gulv, blot for at føle mig stedet i en anden Verden end denne, der ikke under mig Svar paa min Spørgen? Aah, Madpapir og atter Madpapir, Margarinerester og muggent Brød. Snavsede Thekop-

per, uvasket Service, den samme som Arrestanterne benytter. Til Helvede! Hvor er her uendeligt fortærende kedeligt, fladt og stygt, grelt og lavt. Se, mine Venner, mine Kammerater, hér ligger de fortabt i en barbarisk Snorken. Stakler. Kom, lad os staa op, rejs Jer, vi gaar ind og myrder Sergenten. — —

* * *

Jeg marcherer i en Trop, der med hurtige Bevægelser og Alvoren manet frem i Ansigterne drejer ind i en Bondegaard. Der staar en Mand med Armene paa Ryggen og Bind for Øjnene mod den hvide, stærkt hvide Ladevæg. Nogle Officerer staar sagte samtalende midt i Gaarden. En af dem holder et Papir i Haanden. I Døren ind til Stuehuset staar en gammel Kone og famler ved sit Forklæde. Hun ser imod Manden med Bindet for Øjnene, den *Fremmede*.

— Svingning til venstre — kommanderer Løjtnanten.

— Venstre Sving! —

— Højre Sving! —

— Holdt foran. —

Løjtnanten honorerer for Officererne. En af disse, Manden med Papiret, siger:

— Værsgod. —

Løjtnanten kommanderer.

— Klar til Skydning. —

Troppen lystrer uden at blinke.

— I Stilling. Læg an. —

Vi hæver Geværerne . . .

Jeg sigter paa et rødt Mærke i Muren . . . hvor Kalken skaller . . .

— Fyr! —

Salven falder. Lidt ubestemt. Rystede nogle af mine Kammerater paa Haanden . . .?

Manden, den *Civile*, falder — —.

Hvem var han? Han var anklaget for Spioneri, men man kunde ikke bevise hans Skyldighed. Da Tvivlsspørgsmaal er uheldige i Krig, blev han dømt til Døden. Og skudt. Det fældende ved den Ukendte var, at han ikke havde forsøgt at forsvare sin Uskyldighed . . .

— Gevær ved Fod! Tag Patronerne ud! —

* * *

Krigsretten er forsamlet i Kommandobygningens Krigsretssal. Officererne, Oberstløjtnanten, Kaptejnerne, Løjtnanterne konverserer smilende hinanden. Sergenten konverserer Korporalerne . . . Jeg er mødt som Dommer, men skammer mig over mit Hverv. Jeg føler mig omringet af lynende Sabler, skinnende Knapper, guldbrodérede Uniformer, hvide Handsker, en Hob ordinære Ansigter, der udtrykker Venlighed, Høflighed, den naiveste Alvor og Selvbehagelighed . . .

— Retten er sat. —

Vi idømmer en Absentant 5×6 Dages mørk Arrest.

Jeg toer mine Hænder, skammer mig, skammer mig...

* * *

Hen imod Aften møder vi op udenfor Gaarden med Spaderne og jordfæster den Ukendte . . .

Jeg skovler og skovler . . .

Jeg synes han bliver levende i sin Kiste . . .

Hvem var han?

* * *

Nej, jeg vil ikke være længere i denne Vagtstue. Jeg holder ikke dette Liv ud. Tiden, *Tiden* gaar med hallucinéret Tænkning, fredløse Drømme . . . Jeg skal aldrig glemme Vagtstuen. Aldrig.

VIII

Efter at have tilbagelagt c. 20 Kilometer naar Tropperne Hedehusene Station, hvor vi tager Toget til Ringsted. Vi faar intet at vide, men man siger Mand og Mand imellem, at fjendtlige Styrker har gjort Landgang ved Køge. Jeg personlig slutter mig logisk til at Regimentet skal foretage en omgaaende Bevægelse og naa Byen Syd fra, eller Sydvest. Ringsted By modtager Tropperne i farverig Festdragt. For vore Øjne bølger talløse nye, rød-hvide Flag. 4de Regiments Musikorkester drøner udenfor Stationsbygningen, og alle Vinduer i de smaa provinsielle Huse er slaaet op. Flag og Flag. Bølgende Duge og hvide Flagstænger. Til venstre for Kompagnierne holder en rede Trainkolonne med prustende Heste og Pressenninger over Vognene. De er kommet den lange Vej fra Slagelse. Vi formérer Marchkolonne, hænger Geværerne over, drejer over Jernbaneoverskæringen, og marchérer mod Syd. Jeg har aldrig før gaaet den Vej, men Egnen er elskelig og rig, rummer Kvintessensen af Sjællands Natur, Skove, Skove. Dybgrønne Marker, og Veje i de saligste Ryt-

mer, frodige, yppige Linier. Vejret er sommerligt højt, fredeligt. Naturen synes lykkelig i sig selv. Den bruser sagte omkring os, mens vi i Ilmarch søger fremad, fremad. Et gammelt Herresæde „Sandbjerggaard". Videre. Videre. Vi kan se langt. Vejene falder dybt, i vældige Sving og Rytmer mod hinanden. Kolonnen glider ad den hvide Vej mellem Træerne som en bølgende Slange. Sablerne blinker i Solen. Men der er kommandéret Tavshed i Geledderne.

Vi faar Underretning om, at vi skal i Kvarter i Glumsø, en lille By Syd for Ringsted i Retning af Haslev. — Vi opmarcherer, hver Bataillon for sig, i Kompagnikolonne i Byens Udkant, faar tildelt Indkvarteringsordrer og Fourage, som bestaar af følgende: Margarine, raa Medisterpølse, Salt, Brød, Kaffetabletter, Thetabletter og Ost. Kolonnen opløses, idet Mandskabet i Grupper paa 2—10 Mand søger ind til Byen til deres Kvartérer, hvor vi kun skal være en Nat. Hvor er vi i Morgen? Vi ved det ikke. Er de maaske allerede i Ilden ovre ved Grænsen? Hvem ved om Fjendtlighederne er begyndt i dette Øjeblik? Mit nye Nummer i 15de Liniebataillon er 851. Min Ledsager er en Østjyde fra Hammel, 853. Vi har set hinanden for første Gang for nogle Dage siden. Han er Murer, lige saa høj som jeg, men stærkere. Jeg glæder mig over, at 53 skal staa ved min Side, naar det gaar løs. Han er bygget som en Atlet, og er trodsig, tavs og udholdende. Vi skal bo hos en Skræddermester i Glumsø.

— Det værste bliver den forbandede Mad — siger 53.

— Vi maa kunne faa Værtinden til at tilberede den for os. — siger jeg.

— Hvad Tid skal vi stille i Morgen? —

— Klokken 7. —

Vi finder vort Kvartér. Byen tager jublende mod Soldaterne, der inden længe fuldstændigt behersker dens smaa Gader. Hvem skildrer vor Forundring og Glæde, da vi ser, at vor Kvartérvært og hans Frue venter os med et overdaadigt opdækket Bord med en hvid Dug i Solskinnet i deres Dagligstue. Vore Værelser ligger paa første Sal. Vi springer derop, smider henrykte Oppakningen og hænger spottende den raa Medisterpølse op i en Snor i Loftet. 53 morer sig med at anbringe Madvarerne paa de umuligste Steder. Jeg gyser ved Tanken om al den Tid, hvor jeg ikke fik Mad i min Mund. Jeg flygter drømmende fra disse vulgære Løjer over til Viborg, Viborg. Til Huset i Sct. Ibsgade. Til min Stue dér. Til de nøgne Vægge. Til de nøjsomme Timer og Dage. Viborg, Viborg, hvor er du nu? Jeg er ligesom bleven slynget rundt i Landet. Jeg mærker atter min uendelige Hjemløshed. Hvad skal jeg i denne By? Vær stærk, nu staar du foran din Frihed eller din Død. Kæmp! Thi det er din Frihed. —

Der dufter af Bøf i Huset, en himmelsk, husmoderlig Røg, der hussvaler min hungrende Sjæl. Den stryger ad Trappen op til mig, medens jeg staar og er i Færd med at vaske mig. Nedefra klinger den lifligste Lyd af braset Kød, Steg, Smør, der danser paa den hede Stegepande. Den blaa Duft fylder mit Væsen. Jeg er lykkelig, hjemme, hjemme — — Ak,

hvor er jeg? Jeg mærker, at min Fod vakler, da jeg gaar ned ad Trappen. Er jeg træt? Er jeg bedøvet af Madlugten? Eller er jeg bedøvet af Hjemløsheds Afmagt? Ved Følelsen af min bundløse Forladthed? Hvorfor vakler du? Se, du er snart ved dit Maal, din Død eller din Frihed. Hvor er nu din Styrke? Jeg bider Tænder, overvinder Svimmelheden, tænker paa mine Forældre, som er langt, langt borte — —. Ja, saadan vilde der have duftet hjemme. Saadan vilde Stuen have set ud med det dækkede Bord. Bort, bort! Jeg er sulten. Mad vil jeg ha'! Jeg ser at der er Øl, hyggelige Assietter med Syltetøj paa Bordet, smaa pyntelige Brødbakker og et blankt, stort, blaat Service. Skræddermesteren viser os, hvad Bladene skriver om Bekræftelsen af de fjendtlige Troppers Landgang i Køge Havn. Han er Fyr og Flamme af Raseri imod Fjenden, fortæller med fabelagtig Snakkesalighed om sin egen Soldatertid, og mener, at vi, Danmark, bliver nødt til at gøre det og det. Han skænker Øl, beder sin Kone og sine Gæster rejse sig, og vi udbringer et bragende Leve for Danmark. — Maden er storartet, der er nok af den, siger Fruen. Jeg spiser og spiser og klinker med Værten. Aftenen gaar. Vi skal til Ro.

Ak, de unge Piger i Byen. De færdes i hvide Kjoler paa Gaden i Byen for at se Soldaterne. Jeg sidder i mit Vindu og ser ned imod Skoven, der mørkner og ligesom kommer nærmere i Dunkelheden. Derovre skal vi stille i Morgen tidlig. Stjernerne, Stjernerne. O, skønne Aften! Nej nej, jeg vil ikke sidde her alene og fortabe mig i skæbnesvanger

Modløshed. Hvorfor er jeg ikke gaaet med 53 over paa Kroen, hvor Soldaterne opfører Varietéforestilling paa det lille, landlige Teater? Jeg hører Larm og Drøn derovrefra. Der er Lys i alle Vinduerne. Jeg tager mig sammen, griber min Hue og Livrem, og løber ned.

Det trange Krolokale er stoppet med oprømte Soldater. Uden for paa Gaden staar Byens Beboere og ser nervøst smilende til. I Teatersalen opfører Arméen en gigantisk Dilettantkomedie. En lille, rædselsfuld Balkon genlyder af det lyksaligste, taktfaste Tramp. Tæppet vil ikke gaa for Forestillingen. Latter og Spektakel, Skraal og Tobaksrøg, Klirren af Flasker og Glas fylder Rummet. Soldaterne har slængt sig i de støvede, ramponerede Stolerader. De skælder ud paa Suffløren, der sidder grinende ovenpaa sin Kasse og har jaget Knivbajonetten gennem Tæppet. — Pludselig gaar Knivbajonetten til Vejrs. Et Hyl af Latter *revner* Luften og den indtrædende Solist, en Tenor-Korporal, der senere forbausede alle tilstedeværende ved et ulasteligt Foredrag af *Canios* Arie af „Bajadser", takker for det Bifald, han tror, gælder ham. Et nyt, skingrende Hyl af Grin. Korporalen, Sangeren, forskrækkes over al denne Elskværdighed fra et bredskuldret Publikum, og en Latter over hans maabende Forskrækkelse faar ikke Ende. Saa synger han „om Klokkerne i Würtzburg", saa synger han „Slesvig, Slesvig", saagar Heine til Schumann: „Du bist wie eine Bluhme". Puccini og Massenet. Hans Stemme er en kultiveret, bøjelig og smægtende Tenor.

Viggo Larsen hedder han. Han synger og synger. Jeg synes aldrig, at jeg har hørt saa skøn en Sang.

Jeg sidder midt i Salen, ridende paa en Stol, og følger opmærksom Forestillingen. Efter Sangeren følger et Par Menige, der aldeles ikke har noget paa Hjertet, ud over dette at fare løs paa hinanden og stikke hinanden de Lussinger, de formaar. Jeg vilde ikke bedømme deres Indsats i denne dundrende Soiré kunstnerisk; men i Retning af at stikke hinanden paa Kassen var de ingenlunde Dilettanter. Det er sandsynligt, at de to Soldater har haft et personligt Mellemværende; thi de kæmpede med en saadan Alvor, at de fuldstændigt fordunklede Viggo Larsens Præstationer. Tilskuerne jublede, og Soldaterjubel er som bekendt af en saadan Beskaffenhed, at flere af Stolene brækkede Benene og Flaskerne omkom næsten alle, med knækket Hals. Da Tumulten i Salen er paa sit af megen Øl animerede Kulminationspunkt, føler jeg mig pludselig tildelt et drøjt Slag paa Skulderen. Jeg vender mig om —, hvad ser jeg —? Næh, Goddag, 20 . . .

Det er Sømanden fra Sct. Ibsgade . . .

— Kære 20, hvordan har du det? —

— Godda', 5. Hvodden skær 'en? Faa r're no'et i Skroget? —

— Jeg har spist, — siger jeg.

— *Endelig* fik du spist. Hva', 5? Haha. De' varede Krafteme lidt længe —. Velbekomme, altsaa —.

— Tak, i lige Maade, 20, — siger jeg.

— Forstaar 're, 5. Je' ve' bare si'e dig, a' je' er blevet Arbejdsløs —. Sludder, Arbejdssoldat, eller

hva' de' hedder? Men saa meget ve' je', a' nu gaar det løs . . . —

— Gør det, 20? — spørger jeg forskrækket.

— Je' si'er bare, altsaa — jeg er lidt fuld, men forstaar 're, sikken en *Vals* der er til Jer i Morgen . . . —

Jeg tier. Spektaklet omkring mig ligesom dør. — Jeg ser hen for mig . . . Slaget, Ilden, Skyttegraven. Jeg knuger i Tankerne om min Geværkolbe . . . Mit kære Gevær . . .

— Hvor hører du til, 20? — spørger jeg.

— Til de' sanitære Train, eller hva' de' hedder. Je' æ' be'en Ligvognskusk . . . —

— Hold Kæft, 20 — siger jeg dæmpet. — Saadan maa du ikke tale. —

Men 20 taler som han vil. Jeg ser paa ham, medens han staar der foran mig, godmodig og drukken, opsat paa Liv, Farver, Tumult. Jeg ser hans tatoverede og simple Hænder, de gode, venlige Hænder, der bragte mig Mad i Sct. Ibsgade. Hans Øjne svømmer, som Stjerner i Vand, hans Furer i Pande og Mundvige er blevet dybere siden sidst, synes jeg, Krøllen i Panden større og mere malerisk. Hér staar han, den varme, rige, vaskeægte Proletar, uslebet og forfærdelig, men dog vidunderlig i sin Oprindelighed, sit bundløse Fond af Menneskelighed og Godmodighed. Jer ser, hvorledes Linierne i hans Kinder og om hans Mund trækker sig som Linier i Træ parallelt med hinanden, stundom mødende hinanden, som dér, i det bitre Drag om Munden, hvor en dyb Kløft symmetrisk vidner om hans Lidelser og Kampe,

hans Sinds Evolutioner og Omvæltninger, hans umaadelige Styrke. Kære 20, hvor var det godt at gense dig —.

Pludselig genlyder Salen af et Kommandoraab. Det er Regimentsadjutantens Stemme, der opfordrer Mandskabet til Tavshed og Ro. Han giver Ordet til Regimentschefen, der staar op paa en Stol og henstiller til Mandskabet, at de nu gaar til Ro „for at kunne faa hvilet ud". Forinden Kroens Teatersal forlades opfordrer han alle til at synge „Der er et yndigt Land".

Vi synger. Den gamle, støvede Stue ryster fra Gulv til Loft under Drønet af Soldaternes bevægede Sang.

20 synger med . . . tror jeg . . . Nej nej, 20 staar blot ubevægelig med lukket Mund og ser ned for sig . . . Hans Ansigt er bittert og gammelt . . .

Jeg finder Skrædderens Hus i Glumsø By og gaar i Seng. Hvad var det, Sømanden sagde til mig om Dagen i Morgen?

IX.

Jeg véd ikke, hvad det skulde være, jeg skulde tage til Vidne paa, at jeg elsker dig. Jeg véd ikke om noget Menneske kan elske med en Tillid og en Lykke som jeg i dette Øjeblik. Med en Styrke, Hengivenhed, Glæde og Opfyldthed som jeg. Hvor du maa være blevet stor nu, min Pige. Rank, høj, fuld af Liniers stramme, umærkelige Rytmer, fuld af dyb og beruset Længsel. O, Attraa, du er som et Purpurvildnis, rigt ind til uvejsom Overdaadighed af vellystne Roser, Liljer, Kalaer, Budskadser af Torne, der stikker og river, brede Blade, der bølger duft-tynget som en længselsfuld Himmel mod en længselsfuld Jord. Er jeg denne Jord, der svunget i ømt tilbedende Linier strækker mig mod din Himmel —, dit Væsen, dine Øjne, din Mund, dine vidunderlige Arme, min Elskede? Jeg véd ikke om nogen Mand kan hærges af denne Tørst, der ligesom blæser i mit forbrændte, udtørrede Indre, som jeg i denne Tid. Strabadserne, Kampen, Vaabenbrugen, Løbets Vildskab har ligesom trukket nogle udmagrede Linjer lodret i mit Ansigt. Mit hele Legeme bestaar kun

af Sener og Knogler. Jeg er stærk, stærk, i en uendelig udholdende Form; men mit Blod bygger dit Billede saa voldsomt i mit Indre, at jeg sér dig, hvor jeg end er. Hvergang jeg strammer min Bue, i den gyldne Dag eller den sorte Nat i Skæret af tændte Brandpile, staar du ligesom ved min Side, velsignende mit Sigte, over mig, bag mig, saa nær som stod du i mig, dit Billedes oprejste, skønne og af al Pragt blussende Blomst i mig, min ukuelige Ungdoms Genius, min Viljes utæmmelige, uovervindelige Aand, min Kærligheds Aand og min Glædes, mine Sanges Muse. Gudinde! Nej, min skønne Elskede, saa ophøjet vil du selv ikke være; men det er mig som om Gudinden har gjort dig til en Søster, en Gudinde —.

Leve dette Liv! Udbring din overmodigt flammende Hilsen til Ære for Heltelivet. Hil dig, du Vej mod en uafvendelig snart vundet Sejr! Hil dig, du Ungdoms gyldne Liv i Tugt og Nøgenhed, i flammende Friskhed, i stærk, stærk Strenghed, Nøjsomhed! Spartanere, Spartanere, mærk hvor I gror i denne Modgang, mærk hvor Eders Hjerter springer af rasende og vilde Blomster i denne dødelige Idræts skærende Barskhed. Elsk din Vunde, du saarede Søn af Gudernes udvalgte Folk, Spartaner, din sande Daad er din af sønlig Nidkærhed luende Død. Elsk den frygteligste af alle Farver! Lykønsk dig til dit ungt, rødt, hedt strømmende Blod. Højt, højt skal din Vilje række, levende ind i Dødens Farveland, Lysland, Lykkeland. Du, som er udvalgt til at se det usynlige, stig udfordrende

mod Olympos, dumdristig og hensynsløs imod dig selv, lykkelig mod din Belønning, Ærens Evighedsblomsters, Palmerne, Kransene. Du unge Gud, søg din Død, og gør dig til Gud! Spartaner, det er din Lod! Lev dette Liv. Lad dit Hjerte bruse af disse Hymner, som *jeg* lærte at synge —.

Se, saadan takker jeg dig, min Elskede, for alt hvad du og Forestillingen om dig har lært mig af Sange og Skønhed —.

Jeg maa fortælle dig, at jeg en kold Nat anstrengte mine Lunger og min Hals. Jeg mistede næsten Mælet, havde Feber og voldsomme Smerter i Brystet, Hovedet, Lemmerne. Jeg tænkte, at jeg nu skulde blive ynkelig syg, men jeg besejrede denne pludselige Elendighed i et Syv-Dages-Løb over Attikas Sletter. Archidamos' Styrker løb, løb, løb. Blæsten *knækkede* vore Hjelmbuske tilbage. Vandet drev af os, under Skyggen ned over Panden, under Dragten, i Hænder og Remme, ned ad Benene. Da vi havde løbet den første Dag, troede vi, at vi skulde styrte af Udmattelse. Men den følgende Dag, da vi af Træthed næsten ikke formaaede at flytte en Fod, — vi var som Sten, som Støtter af Stivhed, Lemmerne knækkede i Leddene med en Lyd som af Træ —, kæmpede vi os op til at fortsætte Løbet, og da Sveden havde sprunget af os anden Gang, var det som om vi kunde løbe, løbe længe uden at holde op. Et mekanisk, ensformigt Løb, der ligesom ikke kostede os nogen Anstrengelse. Vi løb, løb, blev ved, blev ved. Det var som en uendelig højspændt Viljeudfoldelse bar os afsted —.

Det var som om andre end os selv hjalp os frem —. Nu, da vi er standset, staar de unge Krigere ret op i Geleddet og falder —. Næsegrus til Jorden, uden en Lyd —. Besvimede —. Det er Udmattelsen. De bøjer sig let forover — og styrter. Eirerne griber dem, giver dem Vand at drikke, bader deres brune, støvede Lemmer, der tager sig mærkelige ud til deres Ansigters Ligfarve, saalænge Udmattelsen varer. Lykkelige Sparta, der ejer saadanne Sønner, hvis Navne bærer Udholdenheden, Selvfornægtelsen, Opofrelsen i deres Klange. O, Spartanere, lad os lykønske hinanden til vort Venskab med vore Venner de unge Megarere, de heltemodige Sikyoniere, de udholdende — Korinthere, Pellenere og Phocensere. Lad os knytte Peloponnesierne stærkt sammen, Forbundsfællerne. Thi nu øjner vi i det fjerne det høje, hvidt blaanende Akropolis —. Ser I det, Venner? Det er Athen, Athen. —

Hvad har den unge Thucydides sagt ved den mægtige Perikles' Baare? Hvilke Ord har han ladet dale over ham som Blomster om hans skønne, sovende Hoved? Eller har Ormen Alkibiades talt, smidigt og frækt ved Mesterens Dødsvogn? Stakkels Athen! Brast dit Hjerte, da Perikles døde, da hans mandige Ord blev tavs? Raadløsheden behersker vore Fjender. Snart staar vi foran vort Maal.

Min Elskede, øjner jeg lyksalig den Dag da jeg skal vende tilbage til dig? Tør jeg tænke den Tanke, at jeg skal gaa frelst gennem flyvende Sværme i Tusindtal af Atheniensernes Pile? Hav Tillid til min Frelse. Tro paa det Forsyn, der bevarer os begge

uskadte af Farer, Sygdomme og Død. Bed til Gudinden om, at Opfyldelsen af vor Ungdoms stærke, længe nærede Ønsker snart maa ske.

Snart ejer jeg ikke flere Pergamenter, snart vil du høre mig selv fortælle om Peloponnesiernes Krig mod Athenienserne, medens vi vandrer langs Bredden af Eurotas, under Oleandrene, i vor Barndoms Park, vor Kærligheds Have, i vort elskede Sparta. O, Gensyn, ser dig opstaa af min Udholdenheds strenge og kolde Kløfter, af Nøjsomhedens Bjerge, som en Sol over deres pinefulde Øde? Levvel, min eneste Elskede, til jeg kommer tilbage.

Jeg kan fortælle dig, at Posistos har truffet en ung Eliser, der var blevet tilbage i Platæa. Denne berettede gribende om Pottemageren Epoctes' Død. Han havde taget sig af Dage, fordi Datteren Elestra var flygtet fra Hjemmet, i Armene paa en Thebaner ...

X

Der gaar et Tog imod mig, et langsomt Tog, et Tog af Mennesker. Det kommer hjælpeløst glidende mellem Husene, det er Mænd allesammen. Det er Krøblingenes Tog.

Jeg presser mig frem i forreste Række iblandt Tilskuernes Mængder. Der gaar ingen Musik foran Toget, ingen Faner vejer, ingen ridende Generaler forgylder Kortègen. Den kommer langsomt, langsomt, berøvet al Fest. Den er stemplet af Nederlagets Lidelse, og den er Elendigheden levendegjort. Forrest sidder nogle Mænd i rullende Stole, som Krøblinge skubber fremad. De har Tæpper udbredt over deres Lænd; men vi véd det, vi véd det: De har ingen Ben. De sidder oprejst i Sæderne som Gudebilleder, *Krigens* Fetischer, der bærer dens Gaade, dens Forfærdelighed, dens Mystik, dens Elendighed i sig. Disse Mænd klamrer sig med Hænderne til Stolenes Arme, deres blodløse Ansigter kæmper imellem Smerte og Smil. Deres Miners og Ansigtsudtryks ekstatiske Forlegenhed giver dem en

Fremtoning som var de hjælpeløse Børn —. De har Medaljer paa Brystet.

De er alle Civile. Man ser af deres Paaklædning, at det er fattige Mennesker. De ligner ogsaa Fanger, Arrestanter. Aah Gud, hvor de ser ynkelige ud.

Bagefter følger en Kolonne paa en halv Snes Sektioner paa Krykker. En har kunstig Fod. Han gaar nogenlunde. En mangler det ene Ben fuldstændigt. Han svinger sin Krop frem imellem Krykkerne som et Pendul —. En vralter, kaster sig ned til Siden, som en Vanskabning i Æventyret. Han gaar med en knust Hofte, lille som en Pukkelrygget, seende til Siden, fordi det trætter ham at se lige frem. Frygtelig er den demonstrative Massevirkning af Humpen og mangelfuld March. Sektionerne bræk-ker ud og ind paa en uhyggelig kvæstet og hjælpeløs Maade. Geleddernes Leddeløshed, Gangens Langsomhed, de gule, friskmalede Krykker, *splinternye*, som de er, gyser os i Møde. Nogle smiler og vinker med Haanden. Men det er Fortvivlelsens Smil, Haabløshedens Glæde. Det er Kvintessensen af Nederlagets Børn.

Længere tilbage i Toget kommer Haand i Haand de Blinde. De gaar stille, regelmæssigt, som en pathetisk Vignet til Krøblingenes levende Protest imod Krigen. Der er en egen gyselig Højtid over dem. De gaar som Søvngængere, som Mennesker, der engang havde set *Døden*. Deres Alvor er monoton, dyb og fælles for dem alle. De bringer Folk til at gyse . . . De skrider fremad, ogsaa som Børn,

hjælpeløse, omringet af en Underverden, de ikke ser, men som ser dem. De Blinde, de Blinde.

Saa kommer Halte. Armløse. Mænd, der rokker afsted som bar de tunge Byrder. Mænd uden Hænder. Mænd, der trækker sig selv afsted, som havde de tunge Vægte om Benene. I disse bageste Sektioner er alle mulige Arter af Kvæstelser repræsenterede. De har Raad til en Latter. Men denne er anstrengt og unaturlig. Den bærer et Pust af en lidenskabelig Anger i sig, en Smerte, et Had, en Foragt, en Ærgrelse, en afmægtig, bitter Vrede.

Det er unge Mænd.

De bærer sig selv frem til Skue for en angrende Verden.

Det er Krøblingenes Tog.

XI

Den følgende Morgen i Glumsø vækkes vi af Skræddermesterens Kone, der har serveret The i Dagligstuen, og smurt gigantiske Madpakker. Vi flyver i Tøjet, hører Gaden skramle af Geværkolber og Fodtrin. De stiller allerede. Vi sluger den brændende The, smider Geværerne paa Skuldren og løber ned. Der er ikke lang Vej til Skoven, hvor Tropperne samles. Jeg ser uoverskuelige Styrker, fremmede Regimenter, som jeg ikke har set før. 53 og jeg finder vort Kompagni og træder hæsblæsende ind paa Plads. Det er en mørk Morgen, Graavejr, Officererne er i lange Gummifrakker, som jeg synes ligner Harnisk, de er tavse og nervøse, rider hid og did mellem Delingerne og bringer Ordrer. Da vi har staaet lidt, kommer Regnen. Skoven risler og smælder af tunge Draaber, Bladene rasler, og Jorden, Skovbunden begynder at lugte. Vi er allerede godt vaade, længes efter at komme afsted, ligegyldigt hvorhen.

Fjenden er i østlig Retning omkring Køge. Vi skal falde ham i Ryggen i Aften ved Mørkets Frem-

brud. Jeg kan forstaa, vi faar en grusom Marchtur over regntunge Marker, en Tur, der vil vare det meste af Dagen. Afmarch. Afmarch. Kompagniet har Ordre til straks at formére Kæde . . .

Mit Hjerte banker. Mit Blod flyver af Syner og Hallucinationer. Fjenden? Hvornaar vil han være her? Nej, nej, hvornaar vil vi naa ham? Er han stærkere end os? Rækker hans Geværer, Kanoner længere end vore? Har han flere Projektiler end vi i Magasinet? Skyder han bedre end vi? Skal jeg saares? Skal jeg falde? Skal jeg dø? Hvad er disse Timer for en frygtelig Oplevelse? Hvad grusomt blodigt bringer denne Dag? Hvad uerstatteligt øder den? *Kan* du nu skyde, sigte, kender du nu dit Gevær? Et Tog, en Storm af paniske Spørgsmaal springer i mine Tanker, forvildede, hjælpeløse, usikre, endeløse, bundløse. Aah nej, hvad er dette? Hvad mente 20 med „Valsen"? Jeg gaar fremad mod det lysende Skovbryn mellem mine tavse Kammerater, opfyldt af et Barns uendelige, dødelige Angst — —.

Er det snart Efteraar? Skimter jeg en Visnen af Legioner af Hjerter i Skovens første Falmen? Mærker mit inderste Væsen en rædselsfuld Anelse, et Tegn paa Forvisning om Forraadnelsens Lov, Tilintetgørelsens stoiske Virkelighed? Er Kraniet Menneskets endeligste Billede? Er Ruinen Husets sande Skikkelse? Jeg spørger, spørger. Jorden, Jorden. O, du sorte Jord, der glinsende af Regn ser os i Møde, hvad vil du os? Raaber du paa os? Venter du paa os? Vil du, at vi skal være dine, fordi det er din Ret? Det er mig, da jeg løber frem imod de

aabne, langt ned — og udstrakte Marker, som de aabner en kold Favn imod mig . . .

Men Løbet giver mig Styrke og Liv. Allerede nu føler jeg, at der vokser Bjerge i mig. I Tillid til min egen Naturs Fond af Trodsighed, Lyst, Had, Vilje, Vrede, Raseri mærker jeg en lykkelig, livsalig Varme bølge igennem mig under det anstrengende Løb. Vore Støvler synker i Mulden. De er tunge, tunge. Vi springer over Markskel, Grøfter, braser igennem Hegn, snubler over Furer, over Sten, forasede, forpustede, overlæssede som vi er med en tungt vejende Oppakning, Spade, Gevær, Tasker, Ammunition, Levnedsmidler, Bajonet, Kogekedel, Tornyster, Kappe, Forbindningspakker . . . Vi løber, løber. Terrainet udbreder sig vidunderligt ned ad Bakke, vi kan se langt bort, Horizonten er lav og fjern. Vi løber som mod en Dal. Endelig, i Læ af en lille Landsby, bestaaende af et Par Gaarde, kommanderes der „Holdt!"

Vi brister i Latter, nogle af os. Saadan har vi løbet. Vi kaster os ind til de vaade, kalkede Mure, stønnende af Anstrengelse, Udmattelse. Men kun et Øjeblik varer Reaktionen, saa er vi atter i Virksomhed. Regnen regner tæt og tungt omkring os. Jeg er lykkelig over mine tætte, svære Kompagnistøvler. Min Salighed, det hagler. Vejret blæser op, en rasende Kulde stormer imod os i ubarmhjertigt piskende Haglbyger. Ak, den gamle Stabssergent! Den gamle Mand maa løbe. Han er udmattet og svag. Herregud —.

Fremad!

Fremad. Igennem Gaardene. Kompagnierne myldrer, bølger ind mellem Husene, hvor blege Ansigter stirrer forskrækkede ud imod os. Men ingen Døre aabner sig. Ingen kommer ud. Vi kommer som Sværme af Myrer. Vi glider, snoer os, bukker os, springer fra Mur til Mur, i Skjul for Fjende og for Hagl og Helvedes Kulde! Det var dog Satan til Vejr! Det begynder godt. I de larmende Porte holder vrinskende Heste, Generalstabsofficererne, der er staaet af, undersøgende Kort, Vej, Terrain, Tid. Deres Huer og Kapper gløder, synes jeg, saadan driver de af Vand. Deres Ansigter er mørke og rasende, de flyver til Hest, jager hid og did, drejer de prustende Heste og sprænger tilbage, mens vi gaar frem, frem, frem. Dagen igennem. Intet Hvil. Ingen Mad. Fremad, fremad. Hurra for denne Hensynsløshed. Landet er i Fare. Fjenden er her inden længe. Han skal faa det glatte Lag, brændende, overraskende, lige i Synet —.

Fremad, fremad, over Marker, Jorde, Hegn. Gennem Gaarde, Smaabyer, Huse, hvor Stumhed hersker. Ventede man Fjenden her? Det bliver Eftermiddag. Endelig. — „Holdt!“ — „Kompagnierne holder Hvil.“ „Mandskabet faar ti Minutter til at spise i.“ —

Men snart gaar det fremad igen. Jeg begriber ikke, at vi skal være hele Dagen om at naa til Køge . . . Er Fjenden da ikke i Køge . . .? Er det blot noget, man har sagt os, for at stille os tilfreds . . .?

Officererne fortæller os intet. Aftenen er over os. Mørket begynder at falde paa. Egnen, vi kom-

mer igennem, er mennesketom. Regnen vælter ned, de vaade Blade langs Vejen danser om Benene paa os. Vi har løbet og marcheret siden i Morges, og nu er det mørkt. Er Fjenden os overlegen i strategisk Henseende, siden vi ikke ser noget til ham? Hvor er han? Falder *han* os i Ryggen? Jeg synes at spore en Forvirring hos Adjutanterne, der flyver frem og tilbage paa deres Heste. Kolonnen staar stille paa en Landevej i en Egn, jeg ikke kender. Jeg mærker mine Støvler synker i noget tungt. I Mudder, i Mudder — —.

Vi faar Ordre til at formere Marchkolonne, hænge Geværer over, og fortsætte Fremad. Skønt vi virkelig bevæger os fremad, har jeg en instinktmæssig Følelse af, at vi har bevæget os i en mægtig Cirkel og nu gaar tilbage . . . Hvis jeg ikke tager Fejl, mærker jeg en salt Smag af Havet i denne Blæst . . . Jeg stirrer og stirrer . . . Farverne danser i mine Øjne . . . Trætheden . . .

Vi marcherer . . .

Klokken maa være ved Midnat, da vi dyndvaade, dødsenstrætte, i bælgravende Mørke naar til noget, der kunde ligne Huse. Er det en Landsby? Naar Skæret af Officerernes elektriske Haandlamper, Blændlamper falder hid og did, ser jeg et Glimt af hvide Længer, lukkede Porte, Høstmaskiner . . .

Kolonnen staar. Vi skal overnatte, gaa i Kvartér.

Jeg har staaet længe støttet til mit Gevær, kæmpende mod Udmattelse og Søvnighed, da jeg mærker, at Kolonnen atter bevæger sig. Jeg hører Stenbro klampre under Mandskabets slæbende Støvler, ser op og for-

staar, at Kompagniet marcherer ind gennem en Port i en Bondegaard, hvor det er Meningen vi skal gaa i Kvartér. Vi opmarcherer i Kompagnikolonne, tager Gevær ved Fod, sætter Geværer sammen og faar øjeblikkelig Ordre til at hente Konservesdaaserne frem af Tornystrene. Inde i Gaarden bliver der Lys, i Vinduerne i Stuehuset. Store Skygger drejer inde under Lofterne i Skær af tændte Tællepraase og slingrende Staldlygter. Skikkelserne bevæger sig med dræbende, ja tilintetgørende Langsomhed. Hvem af os dødstrætte Soldater har mon Lyst til at spise nu? Havde vi blot et Knippe Halm, vi kunde kaste os paa! Iført Oppakning, Udrustning, Vaaben, alt. Saa trætte er vi. Mine Kammerater staar sammenbøjede, støttende sig til deres Geværer. Mange er ved at segne. Der bliver Lys i Stuehusets Bryggers, hvor nogle Piger fyrer op under en stor Kedel. Befalingsmændene henter Konservesdaaserne ind, løbende ned langs Geledderne: „Ret Dem op!“ „Rejs Dem op!“ „Staa ordentlig!“ „Hvordan er det De staar og hænger?“ „Træt? Tror De ikke jeg er træt!“ Folkene tier. Vi ser Konservesdaaserne blive kastet i Kedelen med det dampende, snart kogende Vand. Ah, det ser lifligt ud. Mad, Mad! Men lad os dog komme til Ro, lad os træde af! Da skingrer pludselig Kaptejnens Stemme gennem Gaarden:

— Til Gevær! Saml Daaserne ind. Ingen maa spise. Alle maa sørge for at faa hver sin Konservesdaase igen. Klar ved Geværerne. Afmarch! Vi er kommet i galt Kvartér . . . —

Der gaar en Mumlen gennem Geledderne . . .

— Hold Kæft! —

Er dette Krig?

Vi faar Maden igen. Vi formaar næsten ikke at pakke den i Tornystret. Vi træder vaklende til Gevær, fatter, og retter ind til højre.

Kaptejnens Stemme lyder ganske nær. Han gaar omkring i Ridekappe og Lakstøvler i den vaadt glinsende Gaard, klaskende sig paa Benene med sin Ridepisk:

— Værsgod! Afmarch! —

Vi forlader Gaarden. Jeg ser Lyset slukke i et af Vinduerne. Det var Synd. Der var saa hyggeligt derinde . . . Jeg er føjelig og from, jeg bare gaar og gaar, ud i Natten, ud i det bundløse Mørke, ud i Moradser . . .

Er dette Krig?

Lad os saa hellere møde Fjenden i aabent, blodigt Slag. Ja, ja, ja, langt hellere end denne March i et ukendt Helvede . . .

Omsider finder vi *vor* Gaard. Endelig kan vi komme i Seng. Endelig kan vi sove, sove, blæse Fjenden et Stykke og smide Geværerne ad Helvede til. Jeg glæder mig som et Barn til et Logulv med gæstfri Halm . . . Jeg vil lægge mig til at sove med det samme, beholdende Kappen, den dyndvaade Kappe paa . . .

Da bliver jeg pludselig udtaget til Regimentsordonnans . . .

Jeg retter mig op, bliver ligesom vaagen, næsten stolt af mit Hverv, selv om Søvnigheden svier som Eddike i mine Øjne, som Syre i mit Blod. Klokken

er ét Nat. Jeg har været paa Benene uafbrudt siden Klokken seks i Morges, nu skal jeg vaage hele Natten i Generalens Kvartér, modtage Alarmeringsordre ved Telefonen og vække Hornblæserne i Regimentet ved Daggry, naar Ordren indtræffer. Jeg faar ligesom Kræfter ved Følelsen af dette Tillidsvotum. Hele Regimentets Skæbne hviler nu i mine Hænder. Jeg laaner Kaptejnens Uhr, Premierløjtnantens Fløjte og elektriske Blændlampe, som jeg spænder paa mit Bryst. Inde i den mørke Gaard, hvor mine Kammerater er ved at fordele sig rundt omkring paa Gulvene i Længer og Lader, viser Kaptejnen mig, i Skæret af Lampen paa mit Bryst, paa Kortet, hvor vi er. Byen er en lille Landsby, Eskildstrup, i Nærheden af Haslev. „Dér ser De Gaarden her." „Saa følger De Vejen til venstre ud til Hovedlandevejen, som gaar igennem Byen." „Saa kommer De til Mejeriet, hvor Regimentschefen er indkvarteret sammen med Generalen." „Dér melder De Dem til den vagthavende Adjutant og overtager Vagten ved Telefonen." „Gud naade Dem, hvis De falder i Søvn." Jeg træder af, slaar Hælene sammen, slukker min Lygte, gør Remmen kort paa mit Gevær og bærer det vandret i min Haand, medens jeg tumler ud i den uigennemtrængelige Nat. —

Bare jeg turde tænde Lygten. Men jeg vover det ikke. Regnen sluser i Mørket. Jeg ser den ikke, ser intet, ikke Træer, ikke Huse, ikke mig selv. Jeg gaar dels efter Kaptejnens Ordre og dels efter Hukommelsen. Jeg mærker kun en endeløs Verden af opblødte, klægende, klistrende og sejlende

Veje, der suser og koger under mig i Mørket. Jeg fryser let af en uafvendelig, selv om ringe Angstfølelse. Hvor kommer jeg hen? Hvem møder jeg? Mejeriet, Mejeriet, hvordan finder jeg Mejeriet? Sæt jeg nu gik galt og gik lige ind i Dødens Arme? Nej, nej, Kaptejnen maa jo have sagt rigtigt. Fremad til venstre. Men hvor langt er der til Hovedlandevejen? Det er som om mine Sanser er dræbte, og jeg gaar i et kogende Mørke af mig selv ... Jeg kunde tænke mig, at dette maatte være Fornemmelsen af at være sit eget Genfærd ...

Endelig! Lys! Dér er et Lys, et slingrende Lys fremme over Vejen. Nogle Huse kommer til Syne. Jeg ser den tændte, slingrende, elektriske Lygte udenfor Eskildstrup Mejeri ...

Jeg larmer op ad Trappen og melder mig til Adjutanten. Nede paa Vejen holdt en Trainkolonne, om hvis Længde jeg ikke kunde dømme; men Hestene stod ubevægelige i Mørket og blinkede med Øjnene ...

Generalen, Divisionsgeneralen, som i Virkeligheden kun er Generalmajor, ligger i Mejeristens Kontor, sovende paa en kort Sofa. Hans hvide Haar lyser i det halvmørke Værelse, hvor Adjutanterne sidder sovende langs Væggene, med deres Nakker lænede mod denne, med Armene overkors, iført fuld Rustning.

— Nr. 51 af 15 Batt. melder sig til Regimentsadjutanten. —

— Sæt Deres Gevær fra Dem. Gaa ned i Mejeriet og

prøv paa at faa noget varmt at drikke og kom straks tilbage. —

— Javel, Hr. Premierløjtnant. —

Da jeg gaar ud af Døren, ser jeg den gamle, hvidhaarede General rejse sig. Hans gyldne Uniform kommer tilsyne under Tæppet. Han ænser ikke mig. Jeg syntes, at jeg saa en uendelig gammel og svag Mand . . .

Nede i Mejeriet har Mandskabet fra Trainet samlet sig om de kogende Kedler med Mælk. Jeg hugger en Kop, dypper den i Kedlen og drikker den skoldhede Mælk. Jeg puster paa den, puh, puh, drikker, men brænder mig, puster igen, drikker og føler Varmen stive min Forkommenhed af. Rundt om paa Bænke ligger sovende Soldater. Trainkuske, Sanitetsoldater . . . med et rødt Kors paa et hvidt Bind om Armen . . . Jeg vender mig fra disse Blegnæser og snorkende Stakler, drikker mere Mælk, skynder mig derpaa op og melder mig tilbage, lykkelig over at skulle vaage . . .

Adjutanterne sidder endnu sovende langs Væggene. Skilningerne i deres Frisurer er redt ud, Haarene stritter paa de dødstrætte Mennesker, der sidder dér langs Bænkene som Monumenter for den menneskelige Trods og Udholdenhed. Foran mig flyder Flager af store, topografiske Kort, Officerernes Kikkerter og Haandlamper. Lyset i den elektriske Pære brænder søvnigt, synes jeg . . . varmt, mættet . . . Jeg retter mig op i Stolen, studerer Kortene, og finder Stedet, hvor vi er. Jeg følger med Fingeren

Veje og naar i Tankerne frem til Erobringen af Billesborg Skov . . . hvor jeg befrier det occuperede Vallø . . . Da kimer Telefonen med' ét! Jeg farer op, forstaar at jeg har sovet, griber hovedkulds Telefonen, medens Adjutanterne har aabnet deres Øjne og lytter imod mig. Jeg hører en Stemme ét eller andet Sted langt borte i den øde Nat:

— Regimentet skal tage Stilling i Morgen tidlig Kl. 5 i Eskildstrup Bys østlige Udkant. Det skal være parat til med en halv Times Varsel at gaa frem, formére Kæder og indtage sin Plads paa Divisionens venstre Fløj i nordlig Retning mod Ørslev, hvorfra det skal søge frem, naa og kaste stærke, fjendtlige Styrker, der har besat Hovedjernbanelinien Køge—Næstved. Vil De gentage Ordren! —

Jeg gentager Ordene, Punkt for Punkt. Generalen har rejst sig fra sin Sofa. Officererne staar ret op ved Bordet, anspændt lyttende.

— Det var godt — siger Generalen, og til Adjutanterne: — Hvor er Obersten? —

— Obersten sover ovenpaa, Hr. General — siger en af Premierløjtnanterne.

— Hvad er Deres Nummer? — spørger Generalen mig.

— 51. 15 Battallion. 3 Compagni, Hr. General. —

— Véd De, hvor Battallionscheferne opholder sig? —

— Javel, Hr. General! —

— Véd De, hvor deres Kompagnichefer har Kvartér? —

— Javel, Hr. General! —

— Kender De Vejen her i Byen? —

— Javel, Hr. General! —

— Vil De øjeblikkelig alarmere Regimentet. Hør her. De vækker de respektive Kompagniers Hornblæsere, og beordrer dem til at blæse med det samme. Derpaa bringer De denne Ordre, som De modtog nu i Telefonen, ud til Battaillonscheferne. Er det forstaaet?

— Javel, Hr. General! —

— Vil De gentage. —

Jeg gentager Ordren, træder af, tænder min Blændlampe og undersøger den lille Blyantskitse over Byen og dens Gaarde, som jeg selv har siddet og ridset op under Vagten. Vejene koger af Vand og Grus. Klokken er halv fem. Det er endnu uigennemtrængeligt mørkt; thi Vejret og Natten er sort, regnfuld og bragende kold. Men efterhaanden som jeg løbende naar frem til og omkring i Gaardene, begynder det svagt, svagt at lysne. Jeg har ikke sovet, synes jeg, i lang Tid. Mit Blod brænder og banker. Jeg er varm af Løbet. Mine Øjne er ligesom tykke af Anstrengelse. Men jeg løber og løber med min dyrebare Helligdom, mit Klenodie, min Ordre paa mine Læber, den Ordre, hvoraf Tusinder af Menneskers Liv afhænger. Hvis jeg styrtede om i Mørket, vilde hele Regimentet være prisgivet Overrumplingens Vold . . .

Endelig har jeg gennemført mit Hverv. Jeg hører Byen skingre af rasende Reveillesignaler. En øredøvende Musik af Horn stiger op fra de stængede Gaarde. Det lysner. Trainhestene ryster Kulden af sig og flytter paa Benene . . . Regimentet bryder op.

XII

Der er en Stemning over Valpladsen, som jeg mindes at have set i et af *Wereschtschagins* Slagbilleder. En dunkel Morgen afdækker de Døde, der ligger barhovede med deres Aasyn vendt mod Himlen. Det er som om Jorden allerede er begyndt at tage de Faldne ind til sig, fortære dem. Det er som Forraadnelsens grusomme Proces indledes af denne Luft af Fugt og askefarvet Mørke, der som vaade Gardiner i Vejret bølger formaalsløs hid og did for en formaalsløs Vind. Hvor underlig er ikke denne Lamhedens rugende Luft, Haardtsaarethedens, Dødens Tavshed umiddelbart efter Nattens Eksplosioner, dens glødende, detonerende Helvede, hvor et Babel af Drøn fyldte Alverden . . .

Saa langt jeg kan se i den taagede Morgen, afslører det ligagtige Dagslys Marker med Faldne, Mennesker, Vogne, Heste, Vaaben. Døde, Døde. Et uendelig hjælpeløst Udtryk af Lidelse og Deltagelse behersker Præstens Ansigt, medens han, langsomt og varsomt, vandrer frem over Marken, forsigtigt

famlende med sin Fod, for ikke at træde paa de Faldne, med foldede Hænder, velsignende de Døde . . .

Han har en Mand i sit Følge —.

Officeren . . .

Dér sover en Mand med Ansigtet begravet i Græsset. Han skal aldrig mere løfte sine Øjne mod Lyset . . .

Dér sover en ganske ung Soldat med et fint tegnet Ansigt, der dybt, gennem Dødens Hvidhed, gennem Trækkenes Iskulde, lyser af Foragt . . .

Dér ligger to Mænd, ligesom i hinanden, som var det deres Hensigt at hjælpe hinanden. — Kan nogen af dem hjælpe sig selv . . .?

Dér ligger Én, og dér Én. Dér ligger en Klynge, Hulter til Bulter, med blodige, forvredne Hænder og vilde Træk. Dér, dér stirrer et Par brustne Øjne Én i Møde . . . Godt, at de ikke kan se og forstaa . . . De vilde hævne . . .

Men hen over dem gaar Officeren . . . *Levende* . . .

Der er en Stemning over Valpladsen som, jeg husker det nøje, i et af *Wereschtschagins* Slagbilleder . . .

XIII

Jeg véd det vil lykkes Spartanerne at erobre det hvide Akropolis. Jeg véd, at hver den, der kæmper udholdende, vil naa sin dristige Drøms Maal, vil kunne gaa lykkelig imod Templerne, glædende sig over sin Sejr, der hilses af ranke Søjlers Hvidhed og Ro. Hvor det skal blive vidunderligt, min Elskede, engang naar *Krigen* ender, da at kunne stige de tusinde Trin ad de høje Trapper imod Templerne . . .

Se, de ligger baaret af ædelt Marmor, løftet som et Diadem om Athens Pande, i evig Skønhed, imod Skyerne og den guddommelige Luft.

Krigen vil vare længe. Athenienserne har i Demosthenes faaet en frelsende Mand. Han kæmper i Akarnanien. Han leder Skibene ved Korcyra og har indesluttet en Del af vore Folk i Sfakteria. Athenienserne har erobret Cythere og mistet Lakonika. Demosthenes Staldbroder Kleon vil sikkert tage vore Folk i Sfakteria til Fange. Vi maa være taalmodige. Vi maa holde ud. Archidamos har for

anden Gang fremsat Fredsforslag; men Athenienserne har forkastet det.

Jeg længes mod Athen. Jeg længes mod Akropolis. Jeg længes efter at møde Kvinderne i den funklende Stad. De skal bevise, at jeg nu, i Vilje og Forsæt, er moden til at vende hjem til dig, min Elskede. Jeg nærer et stærkt Haab om, at mine Bedrifter belønner mig med at maatte vende hjem til Sparta i nogen Tid for at træde ind i Raadet. Archidamos, min Konge, har kaldet mig til sig som en Repræsentant for de unge blandt Krigerne. Han gav mig sin Haand, sagde til mig, at Sparta stolede paa de Unge i Staten og ventede sig meget af dem, og spurgte mig, om jeg var villig til at træde ind som den Yngste i Archonternes Raad . . . Men Betingelsen, sagde han, var den, at jeg førte en Styrke til Amfipolis i Tracien og kom Brasidas til Undsætning. Og derpaa bragte mine Folk frelst tilbage. Jeg glæder mig meget til at udføre denne Bedrift, som, hvis den lykkes, sikkert vil give mig en lykkelig Frihed, en Orlov til at vende hjem til dig. Hvis jeg frelser Brasidas i Tracien, og selv vender helskindet tilbage, véd jeg, at en saadan Bedrift vil gøre mig værdig til din Faders og din Broders Venskab. Jeg kan tænke mig, at din Fader allerede kender mit Navn blandt Spartas Unge. Jeg vil tillidsfuldt gaa til ham og sige, at du skal være min.

Men nu vil jeg fortælle dig om Slaget ved Melos, hvor vi kæmpede heltemodigt, men forgæves, under en glimrende Archont, som hedder Nicias . . .

Vi havde sejlet den halve Dag for at naa Melos

inden Aften. Ustandseligt, i Havets brændende Sol, havde vi været paa Vej 3000 Mand for at rende Byen fuldstændigt over Ende. Men den havde faaet Forstærkning fra Athen, Murene var befæstede, og dette Folk af Kunstnere, som bor i Melos gav os en frygtelig Modtagelse. Det regnede imod os med Sten, *Marmor*. Man siger, at flere af de unge Hellenere havde ofret deres Kunstværker, Modeller og Statuer for at skaffe Ammunition. Her saa jeg Posistos falde. Han sank om ved min Side, bedøvet af et Slag i Hovedet. Han blev saa lille med ét. Han laa ubevægelig og jeg troede, at han var besvimet; men han rejste sig ikke under Slaget. Jeg tror han ligger paa Marken endnu udenfor det fornemme Melos, denne By af Aristokrater. Men hør, hvad der hændte mig:

Jeg svor at hævne ham, først ved at dræbe en Fjende og siden vie ham min Sang. Flere Gange stormede vi Byen, men blev bestandig slaaet tilbage. Midt i vor Udmattelsestilstand gjorde den et overrumplende Udfald, der kostede os frygteligt mange af vore bedste Krigere. Jeg vilde i mit Raseri fastholde Tanken om at hævne Posistos' Død, og da det kom til Kamp i aaben Mark, en lidenskabelig og blodig Nærkamp, løftede jeg pludselig mit Skjold over en ung, fjendtlig Kriger, hvis Ansigt jeg syntes, jeg kendte. Vi svang vore Sværd i samme Bevægelse mod hinanden, da han med ét snublede og faldt lige imod mig. Jeg sprang til Side og lod ham falde. Jeg lagde Mærke til, at Kampen netop var ved at stilne af, og Melosfolkene veg, tilbage imod

deres By. Før min Modstander var kommet paa Benene, var jeg over ham, satte mit Knæ paa hans Bryst og vilde støde til —, da det pludselig var, som om jeg *maatte* spørge:

— Fremmede, hvad er dit Navn? —

Den unge Kriger saa foragtelig paa mig. Han spurgte:

— Har du ikke Mod til at støde til? —

— Jeg vil ikke begaa en Ugerning. —

— Du kender mig jo ikke? —

— Jeg synes, jeg har set dig før . . . —

— Jeg er Thucydides. — —

— *Ven, hvad synes du om mine Sange?* —

Da rejste den Fremmede sig op og tog min Haand:

— Lakedæmonier, jeg takker dig, ikke fordi du skaanede mig; men fordi du skriver Sange . . . —

Thucydides viste mig Byen. Nicias sluttede Vaabenstilstand samme Aften. Melos fejrede en Fest for sine Modstandere. Thucydides fortalte mig om Aristofanes, om den ældgamle Æschylos, om sin purunge Ven Xenofon, og om dennes Sange. Saaledes blev vi Brødre for stedse. Saaledes besejrede os Melos.

O, er det umuligt at jeg snart skal gense dig, min Pige? Er det sandt, at jeg som en tro Spartaner, der gør hvad en Lov byder ham at gøre, snart har sejret over dette Liv i Strenghed, Nøgenhed, Nøjsomhed? Kan jeg tro mine egne Øren, naar mine Kammerater lykønsker mig til mit Held, misunder

mig mit Venskab til Kongen, og siger til mig, at min Lod er lykkelig og misundelsesværdig? Jeg har kæmpet for din Skyld, dybest for min Kærligheds Skyld, dybest for dig. Nu skælver min Haand i Følelsen af at Gensynet med dig er nært. Er jeg da den samme for dig, naar du ser mig? Naar jeg træder ind af Døren i din Faders Hus i vort elskede Sparta, er jeg da den, du havde ventet vilde komme? Dette Togt imod Athen, Peloponnesiernes heltemodige Kamp mod de ikke mere kry Athenienser, har spændt mig højt, højt. Jeg frygtede, at mit Væsen, i vilde Omgivelser, skulde forraaes. Jeg vil bede dig sige mig, om dette er sket. Tro mig, min Elskede, jeg har ikke mistet en Tøddel af min Agtelse for dig, min Hensynsfuldhed for dig, min Ømhed for dig. Jeg er den samme, maaske strengere, renere, mere bevidst, end da jeg drog ud. Jeg vilde, at Krigen skulde hærde mig, lutre min Kærlighed til dig, og nu, da jeg snart skal se dig, er det som om *de første Dage jeg saa dig, vender tilbage.* Saa stærkt staar dit Billed bevaret i mig. Saa uforgængelig har Forestillingen om dig levet i mig. Jeg vilde ønske jeg var hjemme. Jeg vilde ønske jeg gik med dig under Oleandrene i Dyrenes Park. Men jeg kommer, jeg kommer, min lille, tapre Pige. Gudinden bevare dig og værne dig, hvor du gaar. Gid din Glæde maa være lige saa stærk som min. Jeg tror, at denne Lykke er Lønnen for Lidelser i Ensomhed, i Barskhed, i Hensynsløshed. Jeg tror, at det er en logisk Gave, fordi jeg gav af min Taal-

modighed, Udholdenhed, Vilje og Rankhed. Hvis du vidste, hvor jeg glæder mig til at se dine Øjne, dit Smil, dig selv. Hav Taalmodighed, min Pige! Jeg vil møde dig ved Bredden af Eurotas, ved Bænken i Dyrenes Park —.

XIV

Regimentet staar 2 Kilometer for Jernbanelinien, hvis Besættelse af fjendtlige Skyttekæder vi tydeligt ser af Røgskyerne i det blaa Dagslys. Jeg ryster dybt i mig selv af en stumt levende Rædsel over at være konfronteret med denne tilsyneladende fredelige Virkelighed. Bortset fra, at Danmark strategisk er ved at gaa bagud af Dansen, og at Communiqueerne melder om Nederlag paa Nederlag, Tilbagetog paa Tilbagetog, synes mig denne Krigsførelse hidtil at have været af en saa idyllisk Beskaffenhed, at jeg, hvis jeg ikke vidste at Myrderierne kan begynde hvad Øjeblik det skal være, vilde finde denne Tilværelse i virkelig Krig underholdende, ja fornøjelig. Men de smaa Røgskyer dernede i Sænkningen, langs Banelegemets ovale Linje, siger mig, at Døden sidder dér og ryger sin Pibe ... før den tager Fart. Mit Hjerte hamrer af en uafvendelig, intuitiv Skræk, der gør mig magtesløs, kold og stum, optaget af en panisk Forestilling om, at mit Liv hænger i en Traad, min Frelse beror paa et Held, paa min gode Skæbne, som jeg beder tusinde Bøn-

ner til i dette Øjeblik. Vi venter blot paa Signalet til at gaa frem, i Kædeformation, lige paa. Jernbanelinien *skal* rømmes af det Rak dérovre. Frisk Mod, Antonius. Her hjælper ingen kære Mor. Dette er Virkeligheden.

Jeg ser paa mine Kammerater. De synes at føle det samme som jeg. Deres Stumhed giver dem et Udtryk af Dødsdømthed i Ansigterne. Jeg staar pludselig og kommer i Tanker om 6 og 7 og min Stue i Sct. Ibsgade, Rekrutkammeraterne, Rekrutdagene, fjerne, fjerne Dage. 6 og 7, hvor er I henne nu? Hvordan har I klaret disse overordentlig alvorlige Ærter? Kære 6 og 7, ligger I udstrakte et eller andet Sted og føler ingentig mere, andet end Fred, Fred for Geværer og Optog og Kommandoraab, Fred for Ærgrelser og Tidsspilde? Gør I? Gud give I begge var i god Behold. Jeg vilde gerne tale med Jer, se Jer igen. Jeg vilde gerne være i min Stue i Viborg nu —. Stille, nu gaar vi fremad . . .

Ja. Det er Alvor. Jeg gør en Synkebevægelse, knuger om mit Gevær, knytter min frie Haand, bider Tænder og holder min Plads i Kæden, medens vi gaar fremad. Der ligger en Rigdom af Markblomster for mine Fødder, Kløver, Kabbelajer, Bellis. Terrainet falder brat ned et Stykke Vej, vi løber, hurtigt, ned i Sænkningen, og gaar derpaa, i Skjul for vore Fjender, op til den næste Bakkekam, hvorfra vi kan skimte vore Modstanderes Hjelme.

Jeg har fundet mig en Plads paa det øverste af Bakkekammen, hvor Græsset er højt og nogle Ujævn-

heder i Jorden yder mig god Dækning. Jeg har, midt i den Geværild, der nu begynder over en Afstand af 200—300 Meter, det forunderligste, fredeligste Billede af grøn og blaa Sensommerdag med høje, hvide Skyer som Slotte i Luften, med Sol og stærkt varmende, flimrende Glans. Der spiller en Refleks af dette Solskin, denne Glans i mit nye, blanke Geværløb. Her vil ud paa Aftenen og Natten, hvis Kampen kommer til at vare saa længe, være godt Anlæg for Projektører; thi Jernbanelinien drejer lige foran os i en skarp og højtliggende Kurve, der kunde give den Udseendet af en Fæstningsvold.

Jeg har proppet mine Tasker, mine Sidelommer og Brystlommer med Ammunition. Jeg ligger rede, klar til at give Ild. Bag ved os, hvor Artilleriet forlængst er gaaet i Stilling, er Terrainet renset og tilgængeligt for Trainmandskabet og Arbejdstropperne, der skal bringe os Levnedsmidler og Ammunition. Jeg har taget min Hue af, kigger op mellem Græsstraaene, der vipper let og venligt mod mit anstrengte Ansigt og ser over mod Fjenden. Hvorfor maa vi ikke skyde? Hvorfor maa vi ikke begynde at pille de Hunde ned? Aah, lad mig tømme mit Magasin! Nu. Nu. Lad os dog besvare den tilfældige og virkningsløse Ild, der piber i Luften over os. Hvad er det for nogle Fæhoveder til at skyde?

— Skyd! —

Der gik Kommandoen.

Jeg sigter omhyggeligt, lidt højere end Skinnen, hvori jeg ser Solen flamme. Mit Gevær støder. Det var Skuddet, der gik. Jeg fyrer, fyrer. Vi

brænder en voldsom Ild af; men pludselig, da vi alle et Øjeblik synes at have tømt vore Geværer, *løber Fjenden frem* —. Ved Gud, de kommer, op over Jernbanelinien, de kravler, rutscher ned ad Dæmningen i Grønsværet som Skiløbere, med Geværerne løftede højt. De løber hurtigt. De er dog nogle glimrende Løbere . . .

— Skyd. Skyd. Hurtigere. Hurtig Skydning! — Jeg vil sige noget, komme med et Raad til Løjtnanten, men jeg kan ikke. Jeg klamrer om mit Gevær. Jeg bidrager af mit Yderste til at give dem den blodigste Modtagelse. Saadan. Dér. Dér. Den sad der. Haha. Han skvattede. Jeg tugter mit Gevær i mine Arme, jeg er parat til at eksplodere i et rasende Haandgemæng, vende Kolben og slaa dem oven i Ballonerne! Kom an, kom an. Tror I, vi har i Sinde at vige en Fodsbred fra denne Høj? Saa tror I Fejl. Saadan. Skyd, skyd. Tag omhyggeligt Sigte; thi de er nu saa nær, at man blot behøver at udfolde en Smule Ro for at pille dem ned. Men de er mange, frygteligt mange. Og nu raser deres Artilleri imod os. Jeg hører Granaterne springe bag ved mig nede i Sænkningen. Gud Naade Trainet og de andre, dem i anden Række. Jeg er besat af Skydningens Lyst. Jeg er begunstiget af et Held, der gør at mine Skud rammer. Jeg sigter, skyder, skyder. Jeg lader, hurtigt, klapper Laasen i, sigter, skyder, sigter, skyder.

De stormer. Ak, de er for faa. Der faldt for mange. De forsøgte at trække sig sammen i en

Stormkolonne. Men vi gav dem af Hjertens Lyst alt, hvad de havde godt af. De viger. De vender om —.

Jeg puster, slipper mit Gevær. Skal vi nu fremad? Har de blot lokket os til at forsøge et Stormangreb? Jeg rører mig ikke af Stedet, jeg bliver her! Forstaar I. Kom an, igen. Men de kommer ikke.

Til min Forundring ser jeg, at vi har mange saarede. Har vi ogsaa mange Døde? —

Ja, ja, ja — se, se —. Jeg stirrer paa en af mine Kammerater, som ligger stille, med en Kulør i Ansigtet som hvidt Papir —. Jeg gyser. Dette er altsaa en virkelig Falden? Aah, det er forfærdeligt —.

Hvad er det for et Liv, der rører sig bag ved os, nede i Sænkningen? Er det Sygebærerne, der rykker frem? Eller faldt der ogsaa nogen dernede —? Jeg ser og ser.

Vi sætter os fast i Højen. Vi faar Ordre til at grave Skyttegrave øjeblikkelig. Vi vil holde denne Høj, om vi saa skal blive her en Maaned. De angriber jo nok i Nat. Vi maa være forberedt derpaa.

Men Halvdelen af vore Styrker skal afløses. Iblandt disse er jeg.

Da jeg rykker tilbage over Sænkningen, ser jeg, at der ligger mange paa Marken. Granaterne maa have *regnet* ned her. Vi faar Ordre til at bistaa Sygebærerne og skaffe de Saarede af Vejen. Mit Blod ruller varmt og levende i mig selv. Jeg gaar uden Angst hen til en, som ligger paa Ryggen i Græsset, med udbredte Arme og det samme, uhyggelige Kautschjukansigt —. Jeg studser, mine Ben

vil ikke rigtig gaa, en Kuldegysning farer igennem mig, og Nerverne i mit Hoved gør ondt. Men jeg maa tage mig sammen. Jeg gør en energisk Bevægelse imod ham. Aah Gudskelov, han rører sig. Han drejer sit bare, blege Ansigt —.

Det er en Arbejdssoldat —.

Da kaster jeg mig ned imod ham med en Bevægelse, som om en bundløs Sorg pludselig fratog mit Legeme alle dets Kræfter. Aah nej, det er forfærdeligt —.

— 20 — kære 20 — er det dig? — Nu har jeg aldrig set — —

Det er Sømanden . . .

Han er frygtelig tilredt i venstre Side af Ansigtet af en Granat.

— 5 — siger han, umærkeligt stønnende — 5 —

— Kære 20, ja, hvad er der? Kan du ikke rejse dig? Kan du ikke staa op? Hvad vil du — —?

20 hverken smiler eller svarer. Hans Bryst gaar med en Voldsomhed, der vidner om en frygtelig Kamp i hans Indre. Hans grove, barske Ansigt tager sig i denne Dødskamp endnu mere bitter og smerteligt vredt ud —.

— 5 — siger han sagte, under Stønnen. — Jeg gav — jeg gav dig engang noget at — at spise —, da *du* var syg — og noget — noget at drikke —. Har du — har du ikke lidt jeg kan — kan drikke —? Jeg tørster saa — —.

Han lukker Øjnene, han tier. Han har ikke Kræfter til at løfte sit Hoved eller række sin Haand imod mig.

Jeg flaar min Feltflaske af min Livrem, Proppen flyr af og jeg sætter Flasken for hans Mund. Jeg prøver at løfte hans Hoved; men han rører sig ikke. Han tager ikke imod Drikken. Han ligger stille, stille.

Om Aftenen, før vi paany rykkede i Stilling, tænkte jeg hele Tiden paa 20, paa Dagene i Viborg og hans uendelige Fond af Menneskelighed og Godhed imod mig. Men nu er Sømanden ikke mere.

Og nu regner det.

XV

Natten er oplyst som et guddommeligt Helvede, en rød og stærk gylden Underverden, hvor fantastiske Kræfter er sluppet løs. Paa en Afstand jeg bedømmer til 10 Kilometer, opfylder Fjendens og vore egne langtrækkende Kanoner Nathimlen med Eksplosioner, der illuminérer denne Opgørelsens dødelige Dal, dette Stykke Jordens glødende Indre, der pludselig har vist sig paa Overfladen. Hvor er det, jeg er? Ak, jeg véd det jo. Hvad er Meningen med dette? Ak, nu kender jeg det jo. Spørg ikke mere dig selv, hvad disse nære, men usynlige Bjerge af tordnende Lyd, dette Babel af Drøn betyder. Hvorfor skulde jeg straffes med at kastes i denne Helvedes lysende Pøl af glødende og flydende Jern —? Jeg mærker, at mine Hænder som under en Hypnose, knuger om min Geværkolbe. Med en Hurtighed, intet Billede beskriver, fylder jeg af Brysttaskerne de forlængst varme Magasiner med de evindelige Skud, de 6 skarpe Spidsprojektiler, der, paa Trods af min lynhurtige Eksercits, alle bliver befamlede af mine ømtaalelige Fingerspidser. De er saa skarpe,

at de stikker mig i Kødet ved den letteste Berøring. Jeg plasker med hele min Krops Vægt ind imod det mudrede Brystværn, hviler plant mod det vaade Lér, har ypperligt Anlæg og fyrer med største Ro og bevidst Intensitet. Mit Gevær lystrer, klikker ikke en eneste Gang, en morderisk Ild hænger ud af Halsen paa det hede Løb. Delingen i min Skyttegrav skyder med den blodtørstigste Præcision. 100 Meter foran os skvatter de. — Vi ser dem vekselvis i blaa, grøn, hvid, gylden og rød Belysning. Stillingen, hvori de falder, er ikke meget varieret: De gør en Bøjning forover, hvorpaa man ser, at de er ramt. Det første, de gør, er som Regel at tabe Geværet —, saa falder de, som trætte Mænd. — Jeg har uendelig ondt af dem, jeg fyrer med Sigte paa deres Hjerte. Jeg husker, at jeg som Rekrut fik Præmie for tre paa hinanden følgende Pletskud paa 100 Meter —, ingen betydelig Præstation, men meget godt gjort af en Nybegynder. Jeg har en Fornemmelse af, at hvert Skud, jeg skyder, er en Træffer, det samme Pletskud, der engang gjorde mig Barn saa stolt. — Mit Gevær virker med mekanisk og absolut Sikkerhed. Hvergang jeg trækker tilbage, flyr Hylstrene mig i Ansigtet. Det er som om mit Gevær siger til mig: Hvis du sigter omhyggeligt hver Gang, trækker roligt af, handler hurtigt, og arbejder uafbrudt ved dit Magasin og din Aftrækker, — skal intet ondt vederfares dig. Jeg er din Forsvarer. Kys dit Vaaben, kærtegn med dine Haandflader det blanke Jern, Laasen og den smeldende Fjer, hver Tanke, du tænker, dræber en Mand, hvil-

ket er din Redning. Gud skal vide, at jeg fyrer. Jeg har næsten Krampe af tænderskærende Kraft og Iver efter at nagle hver Mand i hans Hjertes Kødklump. Kammerat, jeg véd ikke hvor jeg er, ihvertfald ikke, hvad Meningen er med dette; men mit eget Liv er det dyrebareste. Jeg vil gaa helskindet ud af denne Masacre, jeg vil spænde alle Nerver for at redde mig selv. Derfor — se, der er en skægget, svær Tamp — skal du faa et Pulver af første Skuffe. — Dér, Kammerat. Nu græder din Kone og dine Børn; men du kunde have dukket dig en Smule. Jeg fyrer igen. Er jeg træt? Mit Gevær slaar mig i Skulderen. Løbet hopper ved hvert Knald. Jeg knuger Kolben imod mig, saa at det gør ondt i mit Nøgleben. Jeg føler, at dette Redskab i mine Hænder er frygteligt, jeg maa holde det fast, for at det ikke skal tage Herredømmet fra mig. — Jeg forstaar, at det er umaadelig koldt og hensynsløst; thi dersom jeg slap det, vilde det maaske vende sig imod mig ... Nej, jeg er uretfærdig! Tilgiv mig, du mit nye og skinnende Vaaben. Spyt dine i dejlig Ild iklædte Projektiler ud, pust Udslettelsen imod enhver, som kommer mig nær. Saadan! Aah, dette støtte, svage Ryk, hvergang jeg fyrer, siger mig, at jeg lagde al min Sjæl i mit Sigte, al min Omhu, næsten Ømhed i mit Aftræk. — Saadan! Hvad er det? Der er to Fyre lige ved Siden af hinanden. Nej, nej, de naar helt herhen. Skal jeg raabe: 42, tag dig af ham tilhøjre —? Nej, nej, nej. Rolig. 42 er optaget andetsteds. Maaske forlanger jeg det umulige af 42? Maaske er han midt i en

hvid og lykkelig Drøm om Blomster og Jacobsstigen til Guds gode og naadige Himmel —? Maaske —, saa —, nu skal det være: Jeg sigter paa ham til venstre, han er nærmest. Jeg holder mit Aandedræt, medens min Pegefinger stramt og langsomt krummer sig. — Dér! Ah, han fik det. Aah, se, han falder. Rigtigt, dér glider Geværet ud af Hænderne paa ham. Den Anden! Han er lige dér. — Han synes slet ikke at have set, at Sidemanden er faldet, eller at han overhovedet har haft nogen Sidemand. Han render bare frem. — Lad vær', Kammerat, kom ikke nærmere, dit tykke Fjog. — Min venstre Haand (jeg er Kejthaand) har fattet om Træskaftet paa en Haandgranat. — Pludselig faar han, ved Gud, det var af 42, hvad han havde godt af. — En Haandgranat lyser op i hans Ansigt. Han har Lorgnet, ser jeg. Saa, nu er der Sorg i ét eller andet filosofisk Fakultet. — Han falder bag ved Eksplosionen, som om han prøvede paa et staaende Kraftspring. — Jeg konstaterer noget absolut latterligt ved denne Situation, der øjensynlig giver sig Udslag i, at jeg brister i Latter . . . Brave 42, den sad der. Jeg hører intet, ingen svarer, intet andet end trommende Mitrailleuser, hvis Lyd standser og begynder igen, standser og begynder igen. Maskingeværerne sprøjter 400 Projektiler ud i Minuttet. Det er nok til to Kompagnier. Paa ét Minut! Jeg ryster og sitrer sagte over hele Kroppen. Min Pande er vaad, mine Læber er tørre og skorpede, mine Klæder er Laser, mit Leje er Mudder, mine Tanker og Ønsker er omhyggelige, dræbende Skud, der alle gør Fyldest. —

Hvad er dette? Hvad i Himlens gaadefulde Navn gaar her for sig? Puh — Himlen er illumineret, men den er ikke smuk. Farverne, der lyser, er dumme og grelle, jeg godtgør med stor Nøjagtighed, at denne Belysning minder mig om min Barndom i Tivoli. Min Sjæl ser alt dette: Ilden, de grønne Bundter af Stjerner, hvide Magniumseksplosioner, dalende, kegleformede Dødningelys, Benradsparasoller af blegt, unaturligt Kviksølvskær, der ryger, sveder en mælkeagtig ulmende Røg. Jeg lugter selv af Krudt, Sved og urent Linned. Mit Gevær! Igen! Tag fat! Lige for — Skyttekæde, 200 Meter — skyd! Ny Række af Mænd. Kom an, Kammerater. Ingen Pardon, *dette er Indgangen til et andet Liv, et nyt og lykkeligt Liv.* Gaa bare roligt frem, Delingen er stærk og ung, Skyttegraven er fuld af blodtørstige Mesterskytter, der elsker Livet og kæmper for det. — Hvilken uendelig Mark i gylden Belysning, af Menneskeprikker, Skygger, Jord og Kratre. Jordskælv! Mit Øre hører det: Shrapnels, pibende Sværme af Projektiler, pludselig Tavshed, efterfulgt af dumpe, underjordiske Drøn. Maskingeværernes klaprende Sang, nære Kommandoraab af Løjtnantens lidenskabelige Omhu for uafbrudt Ild. — Jeg mærker af Lyden i hans Stemme, at ogsaa *han* kæmper for Livet. — Kanoner, Projektiler, mit Gevær, mine hede Kinder, mine gennemvaade Fødder. Lys. Saa. — Blaat. Hvad nu? Mørke! Stjernerne fryser deroppe ..... Er de døde? Saa. — Rødt. Hvidt. Magnium. Projektørernes Linialer henover Terrainet, de krydser hinanden. Man mærker paa dem, at

Mændene, der passer dem, brænder af Situationens Feber, dens dødelige Alvor, dens Anspændthed. Rektangler og Diagonaler i Luften. Et Aeroplan! Puh. — Fald ikke ned, Kammerat! Du falder lige ned i Jordens glødende Indre. Torden, Glimt, nye Glimt, Gentagelser, Stjernebundter, nære Shrapnels. Da capo! Om igen! Hold ud, hold ud. Den, der holder længst ud, sejrer, det vil sige: lever! Saadan, kom her, mit kære Gevær. Visér 200, skyd! Begynder jeg at forstaa Meningen med dette?

XVI

Da jeg saa dig første Gang, vilde jeg ikke have troet, at min Glæde over dig, efter saa lang Tids Forløb, vilde have været saa dyb som den nu er og aldrig har været. Du er vokset meget siden sidst. Dine Arme er blevet mere runde og rige synes jeg. De er blevet fyldigere. Du har vundet i Frodighed, Kvindelighed og Kraft. Naar jeg ser ind i dine Øjne nu, er det Blik og deres Udtryk blevet ligesom mere bevidst. Det er som om du nu kender mig, er blevet klar over, hvem jeg er. Naar jeg kysser dig, føler jeg al din Ømhed besvare mit Kys. Du er blevet forstandigere, lykkeligere. Naar jeg i disse Gensynets skønne Dage giver mig lykkelig Tid til at være hos dig, føle al dit unge Legemes Styrke og alle dets Ønsker, din rige, kvindelige Ungdoms Attraa, Længsel og søde Hvile, betragter jeg stundom i dybe Kys Linierne i dit Ansigt, Rytmen som synes mig mere udviklet, levende og yppig, Trækkene er ligesom blevet varmere, kraftigere. Hvis du vidste, min egen Elskede, hvor lykkelig jeg er. Jeg havde frygtet en voldsom Re-

aktion efter det første Mødes heftige Sødme; men jeg synes ikke, at der er Ensformighed, Træthed, Slaphed, Ligegyldighed til, ikke overfor nogetsomhelst. Hver Dag gaar jeg dig med usvækket Glæde i Møde. Hver Dag er en Begivenhed for mig, fordi jeg véd, at du smykker mit Liv, min Ungdom med dit Smil. Du slynger dig i ligesom yndefulde Linier igennem min Tilværelse. Du giver den Rytme, Bevægelse, Gratie, Glans. Min stille Henrykkelse er næsten blevet en Lov i mig, en Tilstand i mig, som lever bestandig og ikke forlader mit Væsen. Jeg frygter ikke for, at det en Dag skal forekomme mig ensformigt, kedsommeligt at være kommet tilbage til dig. Her er mit Liv. Her er mit Hjem. Her er min Hvile, mit Selv. Jeg kunde ikke tænke mig at længes tilbage til Krigerlivets Raahed og Hensynsløshed. Jeg synes at have opnaaet, gennem et Sæt af Viljens strengt dyrkede Systemer, at der aldrig vil møde mig den Kvinde, der forekommer mig skønnere end du. Maaske én som var mere blændende pragtfuld. Og dog synes jeg, at du maatte være den skønneste, hvis du udfoldede dig i Pragt. Maaske en, som var mere tillokkende, og hvis Smil havde en anden Magt end dit. Nej, jeg synes, at dit Smil i dets unge Frodighed har større moderlig Magt end noget andet Smil. Mit Selv, mit Indres Rigdom af Følelser ligger nu stærke og bevidste Side om Side, ordnede, organiserede, dyrkede. Jeg tror, at jeg, uden at forekomme mig forfængelig eller ubeskeden, kan kalde dette at have Karakter. Jeg lader mig ikke friste mere. Jeg lader mig ikke

bringe ud af Ligevægt. Min Kærlighed til dig hviler i mig som en stærk Lov, det er en uendelig, bestandig Lykke at adlyde. Min Lykke vandt jeg, da jeg vandt dig. Men først lærte Modgangen mig at vaage over Farerne, Svaghederne, Tilfældighederne, Fristelserne, al det Viljen methodisk besejrer. Dette er Krigerlivets Lærdom.

Nu véd jeg ikke noget skønnere end, uden at tale om noget eller med nogen, at gaa stille gennem Parken med Oleandrene og de fredelige Dyr. Nu har jeg Bænken ved Floden mere kær end nogensinde. Du er som blevet en Del af mig selv, noget som er, hvor jeg er. Du smiler, naar jeg smiler. Jeg ser det, dine Øjne ser. Forskellen i din og min Alder, har en gensidig stærk Længsel fulkommen ophævet. Jeg takker dig, min Elskede, fordi du lærte dig selv at elske mig, ligesom jeg ikke et Øjeblik undlod at styrke enhver Svaghed i dit Billede og saaledes overvandt al Svaghed. Jeg takker dig og Forsynet, fordi du er min, og er ét med mig. Jeg er en lykkelig Mand.

EMIL BØNNELYCKE

ILD OG UNGDOM
Digte. .. .. 1917. Kr. 2.00. *(Udsolgt)*

ILD OG UNGDOM
Digte. 2. Udg. .. .. 1919. - 3.50.

TAARER
Digte. .. .. 1918. - 3.50.

FESTERNE
Digte. .. .. 1918. - 5.00.

ASFALTENS SANGE
Prosadigte. .. .. .. 1918. - 6.50.

ROSA LUXEMBURG
Symphonie pathétique. 1919. - 10.00. *(Udsolgt)*

BUER OG STAAL
Digte. .. .. 1919. - 4.50.

SPARTANERNE
Roman. .. .. 1919. - 9.50.

KJØBENHAVN - GRÆBES BOGTRYKKERI.

